www.chilot.me

ሀ/ ፩ኛ ክፍል (ዞን) ሸዋ ፣ አሩሲ ፣ ከፋ ፣ ሲዳሞ ፣ ወለጋ ፣ ሐረርጌ ፣ ጐጃም ፣ ወሎ ።

ለ/ ፪ኛ ክፍል (ዞን) በጌምድር ፣ ትግሬ ፣ ኢሉባቦር ፣ ባሌ ።

ሐ/ ፫ኛ ክፍል (ዞን) ኤርትራ ፣ ጐሙ ጐፋ ።

፪/ በያንዳንዱ ክፍል (ዞን) ውስጥ በሚገኙ ሥፍራዎች መካከል ለሚላኩ ኮሊዎች የሚከፈለው ለአንደኛው ክፍል (ዞን) በተወሰነው ታሪፍ መሠረት ነው ። ስለሆነም በኤርትራና በገሙጐፋ መካከል ለሚላኩ ኮሊዎች በሦስተኛው ክፍል (ዞን) የተመደበው ታሪፍ ይከፈላል ።

፫/ ሁለተኛውና ሦስተኛው ክፍሎች (ዞን) ኮሊዎችን ሲለዋወጡ የሚከፈለው ታሪፍ አንደኛውና ሁለተኛው ክፍሎች ኮሊዎችን ሲለዋወጡ እንደሚከፍሉት ፣ በሁለተኛው ሠንጠረዥ እንደተመለከተው ነው ።

፬/ አንደኛውና ሦስተኛው ክፍሎች ኮሊዎችን ሲለዋወጡ የሚከፈለው ታሪፍ በሦስተኛው ሠንጠረዥ እንደተመለከተው ነው ።

፭/ እንዲመለስ ወይም አድራሻው እንዲለወጥ የተጠየቀ ኮሊ እንደ አዲስ ኮሊ ተቆጥሮ ታሪፍ ይከፈልበታል ።

፮/ በሚያስቸኩል የሚላኩ ኮሊዎች እጥፍ ይከፈልባቸዋል ።

፯/ በቀላል ለሚሰበርና ከባድ ለሆነ ኮሊ ፖስታ በመቶ ሃምሳ በተጨማሪ ይከፈላል ።

፰/ በእስቸኳይና (ኤክስፕሬስ) በደርሶ መልስ መገልገል የተፈለገ እንደሆነ በዚህ ትእዛዝ ምዕራፍ ፭ በቁጥር ፲፭ እና ፲፪ እንደተወሰነው ይከፈላል ።

፱/ የተላከ ኮሊ እንዲመለስ ፣ አድራሻው እንዲለወጥ ወይም በመጠየቂያ ፎርም መረጃ ሲጠየቅ በዚህ ትእዛዝ ምዕራፍ ፭ በቁጥር ፲፫ እና ፲፯ እንደተወሰነው ይከፈላል ።

፲/ የተፈታ ኮሊ ለመጠቅለልና ለማሠር ፣ እንዲሁም ለመጋዘን ኪራይ የሚከፈለው በምዕራፍ ፩ በቁጥር ፬ እና ፭ በተወሰነው መሠረት ነው ።

፲፩/ ሀ/ በኢንሹራንስ ለተሰጠ ኮሊ ለያንዳንዱ ፪፻ ብር ወይም ለክፍያው ፴ የብር ማንቲም ይከፈላል ።

ለ/ በእንሹራንስ ኮሊ መላክ የሚቻል እስከ ፰፻ ብር ነው ።

አንደኛ ሠንጠረዥ

	እስከ ፩ ኪ.ሎ/ግ	፫ ኪ.ሎ/ግ	፭ ኪ.ሎ/ግ	፲ ኪ.ሎ/ግ	፲፭ ኪ.ሎ/ግ	፳ ኪ.ሎ/ግ
፩ኛ/ ክፍል	$0.75	$1.00	$1.50	$2.50	$3.50	$4.50
፪ኛ/ ክፍል	$1.00	$1.50	$2.00	$3.00	$4.50	$6.00
፫ኛ/ ክፍል	$1.25	$2.00	$2.50	$4.50	$6.50	$8.50

፲፪/ ለአየር ኮሊ ፖስታ ሁለት ክፍል (ዞን) ይኖራል ።

ሀ/ መጀመሪያው ክፍል (ዞን) በቀጥታ በአይሮፕላን የሚገናኙ ሥፍራዎች ።

ለ/ ሁለተኛው ክፍል (ዞን) በቀጥታ በአይሮፕላን የማይገናኙ ሥፍራዎች ናቸው ።

www.chilot.me

ሁለተኛ ሠንጠረዥ

	እስከ ፩ ኪሎ/ግ	፫ ኪሎ/ግ	፭ ኪሎ/ግ	፲ ኪሎ/ግ	፲፭ ኪሎ/ግ	፳ ኪሎ/ግ
፩ኛ/ ክፍል(ዞን)	$1.50	$2.00	$3.00	$ 6.00	$ 8.00	$11.00
፪ኛ/ ክፍል(ዞን)	$2.00	$3.50	$4.50	$10.00	$15.00	$20.00

፲፫/ መነሻው ወይም መድረሻው ሳይታሰብ የኮሊ ፖስታ ከተላከበት ሥፍራ ለማድረስ በአይሮፕላንም በየብስም መጫን ያስፈለገ እንደሆነ እንደሚከተለው ይከፈላል ።

ሦስተኛ ሠንጠረዥ

	እስከ ፩ ኪሎ/ግ	፫ ኪሎ/ግ	፭ ኪሎ/ግ	፲ ኪሎ/ግ	፲፭ ኪሎ/ግ	፳ ኪሎ/ግ
የአየርና የየብስ ኮሊ አገልግሎት	$1.50	$2.50	$4.00	$7.00	$10.00	814.00

፲፬/ ኮሊ ፖስታ የጠፋ ፡ የተሰረቀ ወይም የተበላሸ እንደሆነ የፖስታ ቤት የሚከፍለው ካሣ ከጠፋው ፡ ከተሰረቀው ወይም ከተበላሸው ዕቃ የሚመጣጠን ይሆናል ።

ሀ/ በእንሹራንስ ላልተሰጡ ኮሊዎች ለያንዳንዱ ኪሎግራም ወይም ለክፍያው የሚከፈል ከአንድ ብር የሚበልጥ አይሆንም ።

ለ/ በእንሹራንስ ለተሰጡ ዕቃዎችም ሲሰጡ ከተገለጸው ዋጋቸው የሚበልጥ አይሆንም ።

፲፭/ ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ መስከረም ፳ ቀን ፲፱፻፶፬ ዓ.ም.

፳፭/፳፪ (፲፱፻፶፰) ሕ. ፫፻፲፱

ስለፖስታ አገልግሎት በ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ

፩/ የፖስታ ቴሌግራፍና ቴሌፎን ሚኒስትር ደ—ኢታ ስለፖስታ አገልግሎት በቁጥር ፪፻፵/፲፱፻፶፰ ዓ.ም. በወጣው (ከዚህ ቀጥሎ አዋጅ ተብሎ የሚጠቀስ) በአንቀጽ ፲፭ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ይህን ደንብ አውጥቷል ።

፪/ ይህ ደንብ «የ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. የፖስታ ዋጋ ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ በሕግ ክፍል ማስታወቂያ ቁጥር ፪፻፵፭/፲፱፻፶፬ ዓ.ም. እና ፫፻፲፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. የወጡት ደንቦች በዚሁ አዋጅ እንደተደነገጉ ተቆጥረው በሙሉ እንደጸኑ ይቆያሉ ።

የተጠቀሰው ሕግ

የፖስታ ታሪፍ ደንብ ፡ ፳፩/፪ (፲፱፻፶፬) ሕ. ፪፻፵፭ ፡ ፳፪ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፪ ። የፖስታ ዋጋ (ማሻሻያ) ደንብ ፡ ፳፭/፲፮ (፲፱፻፶፯) ሕ. ፫፻፲፭ ፡ ፳፪ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፪ ።

፬/ ይህ ደንብ አዋጁ ከሚጸናበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ሐምሌ ፲፱ ቀን ፲፱፻፶፰ ዓ.ም.

www.chilot.me

፲፪/፭ (፲፱፻፵፭) አ. ፻፴፩*

በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የቴሌኮሙኒኬሽን ቦርድ የተቋቋመበት አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

የንጉሠ ነገሥት መንግሥታችን የቴሌኮሙኒኬሽን ሥራ ለማሻሻል ምኞታችን ስለሆነ ፤ ይህንን ለመፈጸም መልሶ ለማደስና ለልማት ከቆሙ ከዓለም ባንክ ጋር ስምምነት ስላደረግን ፤

ኀብረቱንም ለማግኘት የቴሌኮሙኒኬሽን ማስፋፊያና መጠገኛ (መጠበቂያ) ፕሮግራም መሥሪያ ቤት ማሻሻል አስፈላጊ ስለሆነ ፣

ይህንንም ሥራ የሚያከናውን ማቋቋም አስፈላጊ መስሎ ስለታየን አንድ ማኅበር እንዲቋቋም አድርገናል ።

በሕገ መንግሥታችን በ፴፬ኛው ክፍል የተጻፈውንና የሕግ መምሪያና የሕግ መወሰኛ ምክር ቤቶች የመከሩበትን ተመልክተንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

እዚህ የተጠቀሰው ሕገ መንግሥት በ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. የወጣው ሕገ መንግሥት ነው ። ይህ ሕገ መንግሥት ተሽሮ በ፲፱፻፵፰ ዓ. ም. ማለት በ፲፭/፪ (፲፱፻፵፰) አ. ፻፵፱ የወጣው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት ጸደቀ ። ከ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. ሕገ መንግሥት ለተጠቀሰው አንቀጽ ፴፬ መተኪያ የሆነው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፹፰ ነው ።

፩/ ይህ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የቴሌኮሙኒኬሽን ቦርድ በሥራው እንደ አንድ አካል ተጠሪ ሆኖ (ከዚህ ቀጥሎ «ቦርድ» እየተባለ የሚጠራ) በዚህ በሰጠነው በተጨማሪ መብታቸውና ሥራቸው ቦርዱ እንደሚፈቅደው እየተለወጠ ፤ ወይም እየተሻሻለ የሚሠራበት አንድ የታወቀ ማኅተም ይዞ በዚሁ አዋጅ ቀጥሎ የተመለከቱትን ግዴታዎች በመከተል ሥራውን እንዲያካሂድ ፈቅደናል ።

፪/ በዚህ አዋጅ ቴሌኮሙኒኬሽን የተባለው በኤሌትሪክ ኃይል መልእክት የመቀበልን ፣ የማስተላለፍን ፣ የቃል ንግግርን በድምፅ ማጉሊያ የሚሰጠውን ፕሮግራም ሥራንም ይጨምራል ።

፫/ ከጦር ቴሌኮሙኒኬሽን በቀር ቦርዱ የቴሌኮሙኒኬሽን ሥራ ማቋቋምና መሥራት ፣ የጥገናውንም ሥራ ለመሥራት ፣ እንዲሁም ሥራውን ለማካሄድ ብቸኛ ሥልጣን ያለው ስለሆነ ቦርዱ በሥልጣኑ የቴሌኮሙኒኬሽን ማከናወኛዎች ለመሥራት አስፈላጊ መስሎ እንደታየው ከሌሎች የሕዝብ ወይም የግል መሥሪያ ቤቶች ጋር ስምምነት ያደርጋል ።

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፲፪/፭ (፲፱፻፵፭) ማ. ፴፩ (በአማርኛው ብቻ) ታረመ ፤ በ፲፱/፲ (፲፱፻፵፱) አ. ፻፶፰ ፤ ፳፪/፲፭ (፲፱፻፶፭) አ. ፪፻፶፩ ተሻሻለ ። በፍ. ሕ. ፲፱/በተ. የ. ፱ (፲፱፻፶፪) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

፬/ የቦርዱ ሥራ ማስኬጃ ዋና ጽሕፈት ቤት በኢትዮጵያ አዲስ አበባ ውስጥ ሆኖ በሌሎ ችም ሥፍራ ደግሞ ዘርፍ መሥሪያ ቤቶች ያቋቁማል ።

፭/ ቦርዱ የተቋቋመበት ጉዳይ የኢትዮጵያን የቴሌኮሙኒኬሽን ማከናወኛዎች መልሶ ለማቋ ቋም ፣ ለማስፋፋት ፣ ለማደስና ለመጠገን ፣ በቴሌኮሙኒኬሽን ሥራ ጥቅም ለማስገኘት ፣ እንዲሁም የቴሌኮሙኒኬሽንን አገልግሎቶች በሚነኩ ጉዳዮች ሁሉ በኢትዮጵያና በማና ቸውም ሌላ ሥፍራ በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ስም ተወክሎ ለመሥራትና ለአሁንና ለወደፊቱ ለቦርዱ ሥራ የሚሆኑ ሠራተኞች ለማሠልጠን የሚቻልበትን ዘዴና ማሠልጠኛውንም ትምህርት ቤት ለማዘጋጀት ነው ።

፮/ ቦርዱ በዚህ አዋጅ በ፭ኛው አንቀጽ የተመለከቱትን ሥራዎችና ጉዳዮች ሁሉ ለመፈጸ ምና ለማስፈጸም የሚያስችለው ሥልጣን ተሰጥቶታል ።

፯/ በ፮ኛው አንቀጽ የተመለከተውን ሥልጣኑን ሳያጓድል ቦርዱ ከዚህ የሚከተለውን ለማድ ረግ ሥልጣን ተሰጥቶታል ።

ሀ/ ይህንን የመሰለ ሥራ በሌሎች ሆኖ ለመሥራትና ተባብሮም ለመሥራት በማናቸ ውም አኳኋንና በማናቸውም ውል ይህንን ከመሰሉ ሌሎች ማኅበሮች ጋር ለመተ ባበር ወይም አብሮ ለመሥራት ፤ በጠቅላላውም በዚህ አዋጅ በ፭ኛው አንቀጽ ለተ መለከተው ጉዳይ አፈጻጸም በማናቸውምና በሁሉም መብቶችና ተግባሮች ለመሥ ራት ፤

ለ/ የኢንተርናሽናል የቴሌኮሙኒኬሽን ግንኙነቶች ስለማቋቋም ከውጭ አገር መንግሥ ታት ወይም በውጭ አገር ተቋቁመው ከሚሠሩት ኩባንያዎች ጋር ለመነጋገርና ውሎች ለመዋዋል ፤

ሐ/ በማናቸውም ቴሌኮሙኒኬሽን በሚነኩ የኢንተርናሽናል ጉዳዮች ሁሉ (ከጠር ቴሌ ኮሙኒኬሽን በቀር) እንዲሁም ስለቴሌኮሙኒኬሽን በሚደረጉት የኢንተርናሽናል ጉባኤዎች ሁሉ በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ስም ሆኖ ይሠራል ።

መ/ ለኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት እንዲሠራባቸው የተወሰኑት ፍሪኳንሲዎች ለማደልና ለመፍቀድ ፤

ሠ/ የዚህን አዋጅ ቃል ለመፈጸም ከውጭ አገር ወይም ከሀገር ውስጥ ከሚገኙት የግል ንግድ ቤቶችና የሕዝብ ባለሥልጣኖች ጋር ለመነጋገርና ውል ለመዋዋል ፤

ረ/ የቴሌኮሙኒኬሽን ሥራ ማስፋፊያ ለሚደረገው ወጪ ከአበዳሪዎች በተገኘው ገን ዘብ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ወኪል ሆኖ ይሠራል ።

ሰ/ ስለሕዝብ ጥቅም የመንግሥት ንብረት አድርጎ መሬቶችን በሕግ መሠረት በግድ መውሰድ ፤

ቀ/ በማናቸውም ጊዜ ወይም በየጊዜው አሁን የፖስታ ቴሌግራፍና ቴሌፎን ሚኒስቴር የሆኑ ወይም የያዛቸው ማናቸውም ሹማምንትና ሠራተኞች ፣ ቤቶች ፣ መሬቶች ፣ ፋብሪካዎች ፣ ዕቃዎች ወይም አስፈላጊ ነገሮች ወደእርሱ እንዲዛወሩ ሊጠየቅ ይች ላል ።

በ/ በመንግሥት ንብረት ውስጥ በሚገኙ በማናቸውም መሬቶች የቴሌኮሙኒኬሽን ማከ ናዎኛዎች ለማቋቋም ይችላል ።

ተ/ ፍሪኳንሲዎች በየተወሰኑበት መሞላቸውን ለማረጋገጥና እነዚህም ማከናዎኛዎች ያላግባብ እንዳይሠራባቸው ወይም እንዳይበላሹ ለመጠበቅ ፤ እንዲሁም የቴሌኮሙ ኒኬሽን ሥራ ማከናዎኛዎች መወሰንና ፈቃድ መስጠት ፤ ስለነዚህም ጉዳዮችና

www.chilot.me

የዚህንም አዋጅ ቃል በመፈጸም ደንቦችና ትእዛዞች ማውጣት ፤ ስለሆነ ግን እነዚህ ደንቦችና ትእዛዞች ከኢንተርናሽናል ውሎችና ስምምነቶች ጋር የማይቃወሙ መሆን አለባቸው ።

ኀ/ የቴሌኮሙኒኬሽን ማከናዎኛዎች ለመሥራትና ለመጠገን የሚያስፈልጉትን ሠራተኞች ማግኘት ፤ ማሠልጠን ።

ነ/ ቦርዱ በሚያቀርባቸው ሀሳቦችና የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት በሚስማማባቸው መሠረት በየጊዜው አስፈላጊ መስለው የታዩትን ተጨማሪ ማከናዎኛዎች ወይም አገልግሎቶች ለማዘጋጀትና ለመሥራት ፤

ኘ/ በማናቸውም ጊዜ ሊኖርበት የሚችለው ዕዳ ለቦርዱ ተፈቅዶ ከተሰጠው ዋና ገንዘብ (ካፒታል) በማናቸውም ምክንያት ከሦስት ጊዜ በላይ ሳይበልጥ እንዲሁም ደግሞ ቦርዱ እኛ አስቀድሞ ካልፈቀድነው ማናቸውንም ምክንያት ዕዳ ውስጥ ሳይገባ ለሥራው ማካሄጃና ማስፋፊያ የሚያስፈልገውን ገንዘብ ለመበደር ፤

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፲፱/፲ (፲፱፻፶፱) አ. ፯፫ (አን. ፮ (ሀ) በመጨመር) ተሻሻለ ፤ በፍ. ሕ. ፲፱/በተ. የ. ፪ (፲፱፻፶፱) አን. ፩ሺ፪፻፰—፩ሺ፪፻፺፰ በግ. ባ. ተሻሻለ ፤ (እነዚህ ቍጥሮች የግል ሀብት በመንግሥት ስለሚወሰድበት ሁኔታ በመግለጽ በዚሁ አዋጅ አን. ፯ (ሰ) የተገለጸውን የካሣ አወሳሰን በግ. ባ. ሽረውታል ።) በተጨማሪም የተሻሻለውን ሕገ መንግሥት ፡ ፲፰/፪ (፲፱፻፵፰) አ. ፻፵፱ አን. ፵፬ ፡ ፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ ተመልከት ።

፰/ በማናቸውም የፖሊሲ ወይም የሥራ ማስኬጃ ዓላማዎች ጉዳይ በተለይም የንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ግዛት ጸጥታ ወይም የመንግሥቱን አሳፊነት ነክ የሆኑትን ሁሉ ቁጥራቸው ከአምስት በማያንስ ወይም ከሰባት በማይበልጥ በእኛ በሚሾሙና በእኛ ትእዛዝ በሚሠሩ በአንድ የዲሬክተሮች ቦርድ መወሰንና ማካሄድ አለበት ።

የዲሬክተሮች ቦርድ ፕሬዚዳንት የፖስታ ቴሌግራፍና ቴሌፎን ሚኒስትራችን ወይም እርሱ በሌላ ጊዜ የፖስታ ቴሌግራፍና ቴሌፎን ምክትል ሚኒስትራችን ነው ። ከዲሬክተሮች ቦርድ አባሎች መሀከል አንድ ምክትል ፕሬዚዳንት በእኛ ይሾማል ። የዲሬክተሮች ቦርድ ለኅብረቱ በተሰጡት ሥልጣኖች ሁሉ ሊሠራባቸው ይችላል ። ዲሬክተሮች ያለደመወዝ ማገልገል አለባቸው ። የቦርዱ ዋና ሥራ አስኪያጅ የዲሬክተሮች ቦርድ በሚያደርጋቸው ስብሰባዎች ሁሉ እንዲገኝና በክርክሮቹ ሁሉ ተካፋይ ለመሆን ይፈቀድለታል ።

፱/ የዲሬክተሮች ቦርድ ደንበኛ ስብሰባዎች ፕሬዚዳንቱ በየጊዜው በሚያስታውቃቸው ጊዜና ሥፍራ ወይም ሥፍራዎች መደረግ አለባቸው ። ቢያንስ ቢያንስ በዓመት ፮ ደንበኛ ስብሰባዎች ይደረጋሉ ። ከዲሬክተሮች ቦርድ አባሎች መሀከል ሁለት አባሎች ሲጠይቁ ልዩ ስብሰባ ማድረግ ይቻላል ። እንደዚህ ያለው ማስታወቂያ በጽሑፍ እንዲቀር ካልተደረገ በቀር የዲሬክተሮች ቦርድ ጸሐፊ የልዩ ስብሰባ ማስታወቂያ በጽሕፈት ከሦስት ቀን በማያንስ ጊዜ አስቀድሞ ለያንዳንዱ አባልና ሥራ አስኪያጅ ማስታወቅ አለበት ። ከዲሬክተሮች ቦርድ አባሎች የሚበዙት ከተሰበሰቡ ነገር ለመቁረጥ ይቻላል ። የሚቆረጠውም በተሰበሰቡት አባሎች የድምፅ ብልጫ ነው ።

፲/ የቴሌኮሙኒኬሽን ቦርድ ዋና ሥራ አስኪያጅ የሚቀጠርበትን የሥራ ኮንትራት ወይም ኮንትራቶች የዲሬክተሮች ቦርድ ተስማምቶ ከማናቸውም ማኅበር ወኪሎችና ሰዎች ጋር መዋዋል ይችላል ።

የዋናው ሥራ አስኪያጅ ተግባር ፤ ሥልጣንና ሥራ እንደሚከተለው ነው ።

ሀ/ የቦርዱ የሥራ የበላይ አስፈጻሚ ሆኖ ከዲሬክተሮች ቦርድ የሚሰጠውን ጠቅላላ መሪ ሀሳብ እየተከታተለ አስተዳደሩንና ሥራውን ይመራል ።

www.chilot.me

ለ/ የዲሬክተሮች ቦርድ በሚወስነው ጠቅላላ መሪ ሀሳብ መሠረት ሠራተኞችን ሁሉ ለመቅጠር ፣ ከሥራ ለማስወጣት ፣ ሥራቸውንም በደንብ ለማከፋፈልና የማናቸውንም ሹማምንት ፣ ሠራተኛ ፣ ደመወዝ ፣ የቀን ሂሳብና ልዩ ወጪ ለመወሰን ይችላል ።

ሐ/ በዚሁ አዋጅ በ፯ኛው አንቀጽ በ(ረ) ፊደል በተመለከተው መሠረት በቦርዱ ስም ከአበዳሪዎች የተገኘውን ገንዘብ ወጪ ሁኔታ የሚያመለክት የወር ራፖር በጽሑፍ ለዲሬክተሮች ቦርድ ማቅረብ አለበት ።

መ/ በቴክኒክ ረገድ ባለፈው ጊዜ የተፈጸሙትንና ተሠርተው የተከናወኑትን ለወደፊትም በሚቀጥለው ሦስት ወር ለመፈጸም የታቀዱትን ሥራዎችና እንዲሁም በገንዘብ አያያዝና ስለጠቅላላው ሥራ አካሄድ በየሦስት ወር ለዲሬክተሮች ቦርድ ራፖር ማቅረብ አለበት ።

ሠ/ ለማናቸውም ዋና ዋና ሥራ አስፈላጊ የሆኑትን ፕሮግሞና ዋነኛውን ከፍተኛ ወጪ ፕላን የዲሬክተሮች ቦርድ እንዲስማማበት ማቅረብ አለበት ። እንዲሁም ደግሞ ዋናው ሥራ አስኪያጅ ስለዕቃዎች ሽያጭ ዋጋ ውድድር በሚያደርግበት በዚያውኑ ጊዜ በውድድሩ የተመለከቱትን ዕቃዎች ለዲሬክተሮች ቦርድ ያቀርባል ።

ረ/ በተጠባባቂነት ዋና ሥራ አስኪያጅ ሆኖ ለመሥራት የሚመረጠው ማናቸውም ሰው በዲሬክተሮች ቦርድ የተፈቀደለት ከሆነ ለቦርዱ ሥራ መልካም አካሄድ የሚገባ መስሎ ሲታየው በቦርዱ ተቀጥሮ ለሚሠራው ሰው ወይም ሰዎች ሥልጣኑን መወከል ይችላል ።

፲፩/ የቦርዱ የዓመቱ ገንዘብ ገቢና ወጪ ማጠቃለያ እንደ አውሮፓ አቆጣጠር ከሐምሌ ፩ ቀን እስከ ፴ ቀን ነው ፤ የዲሬክተሮች ቦርድ ስለቦርዱ ሥራ እርምጃ በየዓመቱ በሐምሌ ፩ ቀን (እንደ አውሮፓ አቆጣጠር) ለእኛ ራፖር ማቅረብ አለበት ። ራፖሩም በዋናው ሥራ አስኪያጅ ተቆጣጣሪነት ይዘጋጃል ። ይኸውም ራፖር በዲሬክተሮች ቦርድ በተመረጠ ሰው ወይም ሰዎች የተመረመረ የቦርዱን የገንዘብ ሁኔታና የሥራ ፍሬ የሚያሳይ መግለጫ እንዲገኝበት ያስፈልጋል ። የዓመቱ ማመዛዘኛና እንዲሁም ትርፍና ኪሣራ ሂሳብ በነጋሪት ጋዜጣ ይወጣል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፲፰/፲፫ (፲፱፻፶፩) አ. ፩፻፷፪ አን ፪ ተሻሻለ ።

፲፪/ የቴሌኮሙኒኬሽን ማከናዎኛዎች ለማቋቋም ፣ ለመሥራትና ለመጠገን በማንኛውም ጊዜ ፣ ወይም በየጊዜው በሙላው ወይም ማናቸውንም ከዚህ ቀደም በፖስታ ቴሌግራፍና ቴሌፎን ሚኒስትራችን የሚሠራባቸውን ማከናወኛዎች ሥራ ፣ ሥልጣንና አላፊነቶች ሁሉ ለቦርዱ እንዲተላለፍ ተፈቅዷል ። ማናቸውንም የዚህ ዓይነት መዛወር ጉዳይ ሁሉ የዲሬክተሮች ቦርድ ማከናወኛዎች ሥራ ፣ ሥልጣንና አላፊነቶች የሚዘዋወሩበትን ደንብ ሰይቶና መዘዋወሩ የሚፈጸምበትን ቀን በሚያመለክተው ደንብ መሠረት ተስማምቶ በድምፅ ጭምር ይወስናል ። የሚኒስትሮችን ሥልጣንና ሥራ ለመወሰን በ፲፱፻፴፮ ዓ.ም. የወጣው ትእዛዝ በ፳፫ኛው አንቀጽ የተመለከተው ከዚህ አዋጅ ቃል በዚህ የሥራ መዘዋወር ጋር ሳይስማማ ቢቀር ያልተስማማው ክፍል በዚህ አዋጅ ተሻሽሏል ።

፲፫/ ቦርዱ በኢንተርናሽናል ቴሌኮሙኒኬሽን ዩንየን ስምምነቶች መሠረትና የመገናኛን ጉዳይ በሚነኩ ውሎች ሁሉና በማናቸውም የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የፈረማቸው የብድር ስምምነቶች መሠረት ሥራውን ያካሄዳል ። ቦርዱ በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ስም ለኢንተርናሽናል ቴሌኮሙኒኬሽን ዩንየን ሊከፈል የሚገባውን ማናቸውንም ድርሻ ገንዘብና ዋጋ መክፈል አለበት ።

፲፬/ በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ከኢንተርናሽናል የቴሌኮሙኒኬሽን ዩንየን ተፈቅደው ያስመዘገባቸውን የራዲዮ ፍሪኳንሲዎች ቦርዱ ያስገለግላቸዋል ።

www.chilot.me

፲፭/ [በፍ.ሕ. ፲፱/በተ. የ.፪ (፲፱፻፶፪) አንቀጽ ፩ሺህ፬፻፷—፩ሺህ፬፻፹፰ (የግል ሀብት በመንግሥት ስለሚወሰድበት ሁኔታ) በግ.ሳ. ተሻረ ። በተጨማሪ የተሻሻለው ሕገ መንግሥት ፤ ፲፭/፪ (፲፱፻፵፰) አ. ፻፵፱ አንቀጽ ፵፬ ፣ ፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ ተመልከት ።]

፲፮/ የተፈቀደለት የቦርዱ ዋና ገንዘብ (ካፒታል) ሃያ ሚሊዮን የኢት. ብር (፳ ሚሊዮን ብር) ነው ። ይኸውም እያንዳንዱ ድርሻ አንድ ሺህ የኢት. ብር (፩ሺህ የኢት. ብር) ሆኖ በሃያ ሺህ (፳ሺህ) ድርሻዎች ይከፈላል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፲፱/፯ (፲፱፻፶፪) አ. ፩፻፸፰ አን. ፪ ፣ ፳፮/፲፩ (፲፱፻፶፱) አ. ፪፻፵፮ አን. ፪ ተሻሻለ ።

፲፯/ ሀ/ እስከፋፈሉ ከዚህ ቀጥሎ በተመለከተው አኳኋን ሆኖ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ስድስት ሚሊዮን ሰባት መቶ ሃምሳ ሺህ የኢትዮጵያ ብር (የኢት. ፮ ሚሊዮን ፯፻፶ሺህ) ዋና ገንዘብ (ካፒታል) ከፍሏል ።

፩/ የአንድ ሺህ (፩ሺህ) ድርሻዎች ዋጋ በሙሉ መከፈሉን የሚያስረዳ አንድ ሚሊዮን የኢትዮጵያ ብር (የኢት. ፩ ሚሊዮን) ወዲያውኑ እጅ በጅ መከፈል አለበት ።

፪/ የአንድ ሺህ ድርሻዎች ዋጋ በሙሉ መከፈሉን የሚያስረዳ አንድ ሚሊዮን የኢትዮጵያ ብር (የኢት. ፩ ሚሊዮን) ይህ አዋጅ ከወጣበት ቀን ጀምሮ አንድ ዓመት በማይበልጥ ጊዜ ውስጥ መከፈል አለበት ።

፫/ የአንድ ሺህ (፩ሺህ) ድርሻዎች ዋጋ በሙሉ መከፈሉን የሚያስረዳ አንድ ሚሊዮን የኢትዮጵያ ብር (የኢት. ፩ ሚሊዮን) ይህ አዋጅ ከወጣበት ቀን ጀምሮ ሁለት ዓመት በማይበልጥ ጊዜ ውስጥ መከፈል አለበት ።

፬/ ከሚከፈለው የድርሻ ገንዘብ ቀሪው ከዚህ ቀጥሎ እንደ ተጻፈው ይከፈላል ። በዚህ አዋጅ በ፺ኛው አንቀጽ በ(ረ) ፊደል እንደ ተመለከተው መልሶ ለማቋቋሚያና ለማልሚያ ሥራ በዓለም ባንክ በተከፈተው የብድር ሒሳብ በወጣው በማናቸውም ገንዘብ ልክ በኢትዮጵያ ብር በምንዛሪው ለድርሻ ገንዘብ የሚከፈል ሆኖ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ክሬዲት ይሆናል ። ይህ አዋጅ ከወጣበት ቀን ጀምሮ ምናልባት በምንዛሪ ወይም በደንበኛ ምንዛሪ ዋጋ ምክንያት በሚያደርሰው መለዋወጥ ከተከፋዩ ቀሪ ገንዘብ ሒሳብ የበለጠ ወይም ያነሰ ክሬዲት የተደረገ እንደሆነ የተፈቀደው የቦርዱ ካፒታል በዚሁ ልዩነት በመጣው ልክ ያስተካክላል ። ይኸውም በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት እንዳስፈላጊነቱ ይከፈላል ።

ለ/ ዋጋው አስራ ሁለት ሚሊዮን ሁለት መቶ ዘጠና ሺህ የኢት. ብር (የኢት. ፲፪ ሚሊዮን ፪፻፺ሺ) የሆነውን ዋና ገንዘብ (ካፒታል) የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ይከፍላል ። ይኸውም ዋና ገንዘብ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥትና ቦርዱ በተስማማበት ጊዜና አኳኋን ይከፈላል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፲፱/፯ (፲፱፻፶፪) አ. ፩፻፸፰ አን. ፪ (ሐ) ፣ ፳፮/፲፩ (፲፱፻፶፱) አ. ፪፻፵፮ አን. ፪ (፪) ተሻሻለ ፣ በ፲፱/፯ (፲፱፻፵፩) ማ. ፴፩ (አማርኛው ብቻ) ታረመ ።

www.chilot.me

፲፰/ ባለድርሻዎች ከተከፈለው የድርሻ ዋና ገንዘብ (ካፒታል) በላይ ለሆነ ለቦርዱ ዕዳዎች አላፊ አይሆኑም ።

፲፱/ ለሥራ ማስፋፊያና ለብድሩ መክፈያ የዲሬክተሮች ቦርድ የሚገባ መስሎ የሚታየውን ያህል መጠባበቂያ ገንዘብ መወሰን ይችላል ። ከመጠባበቂያውም ገንዘብ በእንደዚህ ያለ አኳኋን ከተቀነሰም በኋላ የዲሬክተሮች ቦርድ ቀሪውን ትርፍ ገንዘብ ለእያንዳንዱ ባለ ድርሻ የሚደርሰውን የትርፍ ድርሻ ማስታወቅና መክፈል ይችላል ።

፳/ የቦርዱን ሥራ ለማቋረጥ ሲፈቅድ በ፲፪ኛው አንቀጽ በተመለከተው አኳኋን ቦርዱ በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ለቦርዱ ሥራ የተሰጠውንና እንዲሁም በዚህ አዋጅ በ፲፫ኛው አንቀጽ መሠረት ሲሠራበት በነበረበት ዘመን ውስጥ ቦርዱ ያገኛቸውን ማናቸውንም ንብረትና መሣሪያዎች ሁሉ መበላሸት ሳያገኛቸው ያላንዳች ክርክር በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ለተሾመው ባለመብት ማስረከብ አለበት ።

፳፩/ የዲሬክተሮች ቦርድ ከዋናው ሥራ አስኪያጅ ጋር በመመካከር ሥራውን ለማካሄድ ወይም በዚህ አዋጅ በተመለከተው ሥልጣኑ ለመሥራት ከዚህ አዋጅ ጋር የማይቃወሙትን ለሥራው ማስኬጃ አስፈላጊ የሆኑትን ደንቦች ማዘጋጀትና ማውጣት ይችላል ።

፳፪/ ለቦርዱ ሥራዎች ሁሉ ከውጭ አገር የሚያስመጣቸው ፤ ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ ነገሮች ፤ መሣሪያዎች ወይም ዕቃዎች ሁሉ ከንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ወይም ከማናቸውም የፖለቲካ ክፍል ሚኒስቴር ወይም የክፍል መሥሪያ ቤት ቀረጥ ግብርና የጉምሩክ ቀረጥ ነፃ ይሆናል ።

አዲስ አበባ ጥቅምት ፰ ቀን ፲፱፻፵፰ ዓ.ም.

፫/፰ (፲፱፻፵፮) አ. ፺፫*

ቴሌፎን በእጅ መኖሩን ስለማስታወቅ የወጣ አዋጅ

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

፩/ ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፵፮ ዓ.ም. የቴሌፎን በእጅ መኖር ማስታወቂያ አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ በዚህ አዋጅ «ሚኒስቴር» ማለት የፖስታ ቴሌግራፍና ቴሌፎን ሚኒስቴር ነው ፤ «ቦርድ» ማለት የትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የቴሌኮሙኒኬሽን ቦርድ ነው ።

፫/ ማናቸውም ሰው ቴሌፎን ያለው ወይም ያስቀመጠና ከሚኒስቴሩ ወይም ከቦርዱ ጋር ተዋውሎ ያልተከራየ ፤ ይህ አዋጅ ከወጣበት ቀን ጀምሮ እስከ ሠላሳ (፴) ቀን ድረስ በእጁ መኖሩን ለሚኒስቴሩ በጽሕፈት ማስታወቅ አለበት ።

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፩/፱ (፲፱፻፷፯) አ. ፸፯ ተሻሻለ ፤ በ፲፪/፰ (፲፱፻፷፰) አ. ፺፩፩ ፤ በወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ.የ.፩ (፲፱፻፶፱) አ. ፺፰ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። ቀድሞ በፖስታ ቴ. ቴ. ሚኒስቴር ይሠሩ የነበሩት ልዩ ልዩ ሥራዎች ወደ ኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የቴሌኮሙኒኬሽን ቦርድ በ፲፪/፰ (፲፱፻፵፰) አ. ፺፩፩ ፤ ፳፪ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፱ ተዛውረዋል ። ዝውውሩም ያስከተለው በግልጽ ሳይነገር መሻሻል በዚህ አዋጅ ለያንዳንዱ ለየብቻ ማስረጃ አልተሰጠውም ።

www.chilot.me

፬/ ማናቸውም ሰው ቴሌፎንና የቴሌፎን መሣሪያዎች የሚኒስቴሩ ወይም የቦርዱ ንብረት በመሆናቸው ከሚኒስቴሩ ወይም እንደ ነገሩ ሁኔታ ከቦርዱ ሳያስፈቅድ ሊያስቀምጥ ወይም ሊኖረው አይችልም ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

የዚህ አንቀጽ የእንግሊዘኛው ቅጅ «ቴሌፎንና ማናቸውም መሣሪያዎች» ይላል ።

፭/ ከሚኒስቴሩ ሥልጣን የተሰጠው ማናቸውም የሚኒስቴሩ ወይም የቦርዱ ሠራተኛ ለሚኒስቴሩ ወይም ለቦርዱ በያንዳንዳቸው ያልታወቀ ቴሌፎንና የቴሌፎን መሣሪያ በማናቸውም በው ቤት ለመኖሩ የበቃ ምክንያት ካለው ባለቤቱ ባለበት ገብቶ ለመፈለግና ለማንሣት ይችላል ።

፮/ በዚህ አዋጅ በ፭ኛው ክፍል በሰጠው ሥልጣን ሥራውን እንዳያከናውን የሚኒስቴሩን ወይም የቦርዱን ሠራተኛ የሚቃወም ወይም በዚህ አዋጅ የተጻፈውን ቃል የሚጥስ ጥፋተኛ ነው ። ለዚሁም ተፈርዶበት የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፸/፱ (፲፱፻፴፯) አ. ፎ፮ ሠን. «ሐ» አን. ፬ (ሀ) ፤ ፲፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ ተሻሻለ ፤ በወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፶፱) አን. ፫፻፶፬ ፣ ፫፻፷፬ ፣ ፬፻፵፫ ፣ ፮፻፵ (በዚህ አንቀጽ ለሚያስቀጡት ተግባሮች ቅጣትን በመደንገግና እንደዚሁም የዚህን አንቀጽ የቅጣት ድንጋጌዎች በግልጽ ሳይነገር በመሻር) በግ.ሳ. ተሻሻለ ።

አዲስ አበባ ሚያዝያ ፳፩ ቀን ፲፱፻፴፯ ዓ/ም

፱/፲፩ (፲፱፻፵፱) አ. ፻፲፱*

ስለቴሌፎን መገናኛ (ቴሌኮሙኒኬሽን) መሥመር ጥበቃ

የወጣ አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ

እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ

ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

በሕገ መንግሥታችን በ፴፬ኛው ቁጥር እንደተጻፈው የሕግ መምሪያና የሕግ መወሰኛ ምክር ቤቶች የመከሩበትን ሀሳብ ተመልክተንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

እዚህ የተጠቀሰው ሕገ መንግሥት በ፲፱፻፳፫ ዓ.ም. የወጣው ሕገ መንግሥት ነው ። ይህ ሕገ መንግሥት ተሽሮ በ፲፱፻፵፰ ዓ.ም. ማለት በ፲፭/፪ (፲፱፻፵፰ አ. ፻፵፰ የወጣው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት ጸደቀ ። በ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. ሕገ መንግሥት ለተጠቀሰው አንቀጽ መተኪያ የሆነው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፹፰ ነው ።

---

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፳/፱ (፲፱፻፵፯) አ. ፩፻፲፮ ተሻሻለ ፤ በ፲፱/፭ (፲፱፻፵፭) አ. ፻፴፩ ፤ በወ. መ. ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፶፱) በግ. ሳ. ተሻሻለ ። ቀድሞ በፖስታ ቴ. ቴ. ሚኒስቴር ይሠሩ የነበሩት ልዩ ልዩ ሥራዎች ወደ ኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የቴሌኮሙኒኬሽን ቦርድ በ፲፱/፭ (፲፱፻፵፭) አ. ፻፴፩ ፣ ፳፱ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፬ ተዛውረዋል ። ዝውውሩም ያስከተለው በግልጽ ሳይነገር መሻሻል በዚህ አዋጅ ውስጥ ለእያንዳንዱ ለየብቻ ማስረጃ አልተሰጠም ።

www.chilot.me

፩/ ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፵፪ ዓ.ም. የቴሌፎን መገናኛ መሥመር ጥበቃ አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ። ከሐምሌ ፳፩ ቀን ፲፱፻፵፪ ዓ.ም. ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

፪/ በዚህ አዋጅ «የቴሌፎን መገናኛ መሥመር» ማለት በሥልክ መሥመር የሚገኙ ምሰሶዎች ፣ መስቀልያ ወገል ፣ ሲኒ ፣ የድምፅ ማጉሊያ መኪናዎች ፣ ማዞሪያዎች ፣ ለዚህ ሥራ የሚያስፈልግ ማናቸውም ዓይነት መሣሪያ የፖስታ ቴሌግራፍና ቴሌፎን ሚኒስቴር የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የቴሌኮሙኒኬሽን ቦርድ (ከዚህ በኋላ ቦርድ እየተባለ የሚጠራው) የሚያዝበት ንብረቱ የሆኑሁሉ ነው ።

በዚህ አዋጅ «ዛፍ» የተባለው አንድ ብቻውን የሆነ ወይም ባንድነት የበቀለ ቁጥቋጦ ደንም ሁሉ ነው ።

፫/ ማናቸውም ሰው የዚህ ሚኒስቴር ወይም የቦዱ ንብረቱ የሆነውን ሥልክ ወይም የሥልክ መሥመር መሥራት ፣ መቀጠል ፣ መበጠስ ወይም ማዛወር አልተፈቀደለትም ።

፬/ ማናቸውም ሰው የዚህ ሚኒስቴርን ወይም የቦርዱን ንብረት ማበላሸት ፣ ማሰናከል ፣ እንዲታወክ ማድረግና በሥራውም ያለፈቃድ መግባት ክልክል ነው ።

፭/ በከተማ ቦታው ወይም በርስቱ ላይ ቤት ለመሥራት ፣ ለማፍረስ ወይም ቅጥር ለማሠራት ፣ ጉድጓድ ለማስማስ ፣ ዛፍ ለማስቆረጥ የፈለገ ማናቸውም ሰው በዚህ ሥራው የዓየሩን ወይም የምድር ውስጥ ካብልን የሚያበላሽ መሆኑን ከቦርዱ መጠየቅና ፈቃድ መቀበል አለበት ። ያለፈቃድ ሥርቶ በሥራው ላይ ስጐጋ ቢደርስ ጥፋተኛ ሆኖ ተጠያቂ ነው ። በአየሩ ሥልክ መሥመር እንደዚሁም በምድር ውስጥ ካብል አጠገብ ዛፍ ወይም ሌላ ቋሚ ነገር መትከል ክልክል ነው ። በነዚሁ አጠገብ የሚሠሩ ቤቶች ወይም ቅጥር (ግንብ) ቢያንስ ቢያንስ ከሁለት ሜትር እንዲርቅ ያስፈልጋል ።

፮/ በቴሌፎን ሽቦ አጠገብ የበቀለ ወይም የተጋደመ ዛፍ በዚሁ ሽቦ አጠገብ ሆኖ ወይም ወድቆ ለቴሌፎን ማስተላለፍ ሥራ እንቅፋት ሆኖ የሚያግድ ወይም ማናቸውንም የቴሌፎን ሥራ የሚያሰናክል ሆኖ የተገኘ ወይም የሚያሰናክሉ ዛፎች እንዲወገዱ ለማድረግ የፖስታ ቴሌግራፍ ቴሌፎን ሚኒስቴር አስፈላጊ መስሎ ቢታየው ባለቤቱ እንዲቆርጥ ለወረዳው ፍርድ ቤት በጽሕፈት ያስታውቃል ፣ ባይቆርጥ ግን ቦርድ ለመቁረጥ ወይም እንዲያስቆርጥ ሥልጣን ተሰጥቶታል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በወ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) በግ.ሳ. ተሻሻለ ።

የፍርድ ቤት ውሳኔዎች ማስታወሻ

የፖስታ ቴ.ቴ. ሚኒስቴር ለሕዝብ ጥቅም ተብለው ለተዘረጉት የስልክ መስመሮች መሰናክል የሆኑትን ዛፎች ለመቁረጥ ስላለው ሥልጣን

የፖስታ ቴ.ቴ. ሚኒስትር ፣ ለሕዝብ ጥቅም ተብለው ለተዘረጉት የስልክ መሥመሮች መሰናክል የሆኑትን ዛፎች ፣ ለባለቤቱ በወረዳው ግዛት በኩል ካስታወቀ በኋላ ቢቆረጥ ለተቆረጠው ዛፍ ካሣ መክፈል አይገባም ። የተቆረጡትን ዛፎች ለመውሰድ ግን ሚኒስትሩ ምንም መብት የለውም ። ሚኒስቴሩ ለሕዝብ ጥቅም ተብለው ለተዘረጉት የስልክ መስመሮች መሰናክል የሆኑትን ዛፎች ለመቁረጥ የሚፈቅድለት ሕግ ፱/፲፩ (፲፱፻፵፪) ስላለ በዚሁ ምክንያት የተነሣ ዛፍ የተቆረጠበት ሰው ሁሉ «ያለ ሕግ ንብረቱን አጣ» ሊባል አይችልም ።

ልጅ አርአያ አበበ ከሳሽ ፣ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የቴሌኮሙኒኬሽን ቦርድ መልስ ሰጭ ፣ (ከፍተኛው ፍርድ ቤት አዲስ አበባ ፲፱፻፶፮ ዓ.ም.) የኢትዮጵያ ሕግ መጽሔት ፣ ፩ኛ ቮልዩም ገጽ ፫፻ ።

www.chilot.me

፯/ በከተማው ወይም ባገር ውስጥ የስልኩ መሥመር በሚዘረጋበት ጊዜ በማናቸውም ቦታና ርስት የሥልኩን መሥመር ለመዘርጋት (ለመሳብ) ቦርድ ሥልጣን አለው ። እንዲሁም በሕንፃዎችና በቤቶች ላይ መስቀያና ወገል ለማድረግ ግድ ሲሆንበት የቤቶቹን ሁናቴ ሳያበላሽ ሊተከል ይችላል ።

፰/ ቦርዱ የስልክ መሥመር ሠራተኞችና ጠባቂዎች ሥራቸውን በሚያከናውኑበት ጊዜ የማናቸውንም ሰው መብትና ጥቅም ሳያበላሹ በማናቸውም ቦታ እንዲተላለፉ ተፈቅዶላቸዋል ።

፱/ ማናቸውም ሰው የሚኒስቴሩን ሥራ የሚያዘገይ ፣ የሚያሰናክልና የሚያበላሽ ወይም በ፰ኛው፣ በ፯ኛውና በ፰ኛው ቁጥር የተከለከለውን የሚሠራ ከጥፋተኛ ተቆጥሮ በተመለከረበት ጊዜ የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ይቀጣል ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፬/፱ (፲፱፻፹፯) አ. ፫፻፮ ሥን. ሐ. አን. ፱ (ሀ) ፤ ፲፫ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ ተሻሻለ ፤ በወ. መ. ሕ. ፲፯/ በተ. የ. ፩ (፲፱፻፶፱) አን. ፫፻፶፩ ፣ ፫፻፷፬ ፣ ፯፻፵ ፣ ፯፻፶፰ (በዚህ እንቀጽ ለሚያስቀጡት ተግባሮች ቅጣትን በመደንገግና እንደዚሁም የዚህን እንቀጽ የቅጣት ድንጋጌዎች በግልጽ ሳይነገር በመሻር) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

አዲስ አበባ ሐምሌ ፳፩ ቀን ፲፱፻፸፱ ዓ.ም.

www.chilot.me

ክፍል ፳፫

ንግድና እንዱስትሪ

ሀ/ የንግድ ሕግ (በጠቅላላ)

፲፱/፫ (፲፱፻፶፪) አ. ፻፷፮ *

የ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. የንግድ ሕግ. አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

በንጉሠ ነገሥት ግዛታችን በንግድ ረገድ በተደረገው እርምጃ አዲስ የንግድ ሕግ ማወጅ አስፈላጊ ሆኖ ስለአገኘነው ፤

በእኛ መሪነት ይህ የንግድ ሕግ እንዲዘጋጅ አድርገን የሕግ መወሰኛና የሕግ መምሪያ ቤቶቻችን ስለተቀበሉት ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን በ፴፬ኛውና በ፹፰ኛው አንቀጽ የተጻፈውን ተመልክተን ፤ የሕግ መወሰኛና የሕግ መምሪያ ምክር ቤቶቻችን የመከሩበትን አይተን ፤ ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

፩/ ይህ ሕግ «የ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. የንግድ ሕግ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ ልዩ መጽሐፍ ሆኖ በተለይ በወጣው በቁጥር ፫/ ፲፱፻፶፪ ዓ. ም. ነጋሪት ጋዜጣ ውስጥ የታተመው ይህ ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. የንግድ ሕግ ከመስከረም ፩ ቀን ፲፱፻፶፫ ዓ.ም. ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

፫/ በሐምሌ ፳ ቀን ፲፱፻፳፰ ዓ.ም. ስለ ኪሣራና ስለንግድ ማኅበር የወጣው አዋጅ ከመስከረም ፩ ቀን ፲፱፻፶፫ ዓ.ም. ጀምሮ በዚህ ተሽሮአል ።

አዲስ አበባ ሚያዝያ ፳፯ ቀን ፲፱፻፶፪ ዓ.ም.

የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

የንግድ ሕግ ፤ ፲፱/በተ. የ. ፫ (፲፱፻፶፪) አ. ፻፷፮ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ አልተጨመረም ።

www.chilot.me

፳፩/፫ (፲፱፻፷፩) አ. ፻፹፩ *

የንግድና የኢንዱስትሪ ሥራዎችን ስለማስመዝገብ የወጣ አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

የንግድና የኢንዱስትሪ ሥራዎችን በስማስመዝገብ ጥቅምት ፳፩ ቀን ፲፱፻፵፬ ዓ.ም. የወጣው ድንጋጌ ፤ በ፲፱፻፵፬ ዓ.ም. በድንጋጌ ቁጥር ፳፯ የወጣ ስለሆነ ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥት በአንቀጽ ፺፪ መሠረትም ፤ የተባለውን ድንጋጌ ፓርላሜንቱ እንዲያጠናው ተልኮ ፤

ፓርላሜንቱም በድንጋጌው የማሻሻያ አሳብ አቅርቦ የተሻሻለውን ሕግ ያጸደቀው ስለ ሆነ ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን በአንቀጽ ፹፰ እና ፺፫ የተጻፈውን ተመልክተን የሕግ መወሰኛና የሕግ መምሪያ ምክር ቤቶቻችን መክረውበት ያቀረቡልንን ተቀብለንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

አንቀጽ ፩ ።

አጭር አርእስት ፤ ትርጉም ።

፩/ ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. የንግድና የኢንዱስትሪ ሥራዎችን ስለማስመዝገብ የወጣ አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ በዚህ አዋጅ በቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም እንዲሰጠው ካላስፈለገ በቀር ፤ «ኩባንያ» የሚለው ቃል ሽርክናዎችን ፤ ኮርፖሮሺኖችን ፤ ኃላፊነታቸው የተወሰኑ ኩባንያዎችን ጥቅም ለማግኘት የተቋቋሙትን ማኅበሮች ይጨምራል ።

«ያገር ውስጥ ኩባንያ» ማለት በኢትዮጵያ ሕግ መሠረት የተቋቋመ ወይም ተቋቁሞ የሚገኝ ማናቸውም ኩባንያ ማለት ነው ።

«የውጭ አገር ኩባንያ» ማለት በኢትዮጵያ ሕግ ሳይሆን በማናቸውም በውጭ አገር ሕግ መሠረት የተቋቋመ ወይም ተቋቁሞ የሚገኝ ማናቸውም ኩባንያ ማለት ነው ።

«ለብቻው የንግድ ወይም የእንዱስትሪ ሥራ የሚሠራ ሰው» ማለት ከዚህ በላይ እንደተመለከተው «ኩባንያ» በሚለው ቃል ትርጉም ውስጥ የማይገባ ጥቅም ለማግኘት የንግድ ወይም የእንዱስትሪ ሥራ የሚሠራ ማናቸውም ሰው ማለት ነው ።

«በሕግ የተፈቀደለት ወኪል» ማለት የአንድ ኩባንያ ሸሪክ ሥራ አስኪያጅ ፤ ዲሬክተር ፤ ፕሬዚዳንት ፤ ምክትል ፕሬዚዳንት ፤ ነገረ ፈጅ ፤ ለብቻው የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ የሚሠራ ሰውና የእርሱ ነገረ ፈጅ ማለት ነው ።

---

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በመጀመሪያ ፲፪/፬ (፲፱፻፶፪) ድ. ፳፯ ሆኖ ወጣ ፤ በ፳፩/፫ (፲፱፻፷፩) አ. ፻፹፩ ተሻሽሎ ይህ ቁጥር ተሰጠው ።

www.chilot.me

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በመጀመሪያ ፲፯/፱ (፲፱፻፶፯) ድ. ፳፯ ሆኖ ወጣ ፤ በ፳፩/፫ (፲፱፻፶፱) አ. ፲፱፻፱ አን. ፯ ተሻሻለ ።

አንቀጽ ፪ ።

ያገር ውስጥ ኩባንያዎች ።

፩/ ያገር ውስጥ ኩባንያዎች ከዚህ በሚከተለው አኳኋን በንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ሲመዘገቡ በሕግ የታወቁ ይሆናሉ ፤ ማለት የኩባንያው በሕግ የታወቀ ወኪልና በኩባንያው ውስጥ ኃላፊነታቸው ያልተወሰነ ማኅበረተኞች ያሉ እንደሆነ እነዚህ ሁሉ ማኅበርተኞች ፤

ሀ/ በአማርኛ ወይም በእንግሊዝኛ ተዘጋጅቶ የተፈረመ የኩባንያውን ደንብ አንድ ግልባጭ ለንግድና እንዱስትሪ ሚኒስቴር ማቅረብ ፤

ለ/ ከዚህ በታች የተመለከቱትን የሚዘረዝር የመሐላ ቃል ያለበት አንድ መግለጫ ለንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ማቅረብ ፤

፩/ የኩባንያውን ስም ፤
፪/ የኩባንያውን ሕጋዊ አቋቋም ፤
፫/ በኢትዮጵያ ውስጥ የኩባንያውን ዋና መሥሪያ ቤት አድራሻ ፤
፬/ የኩባንያውን ሥራ አስኪያጅ ስም ዜግነትና መኖሪያ ፤
፭/ በኢትዮጵያ ውስጥ ኩባንያው የሚያካሂደውን ዋና ሥራ ፤
፮/ የኩባንያውን የመጀመሪያዎቹን ዲሬክተሮች ስም ፤ አድራሻና መኖሪያ ፤
፯/ የተፈቀደውን የኩባንያውን ዋና ገንዘብ (ካፒታል) ልክ ፤
፰/ ኩባንያው በሥራ ላይ ያዋለውን ዋና ገንዘብ (ካፒታል) ልክ ፤
፱/ ኃላፊነታቸው ያልተወሰነ ማኅበረተኞች ያሉ እንደሆነ የእነዚህን ስም ፤ ዜግነት ፤ መኖሪያቸውንና የከፈሉትን ገንዘብ (ካፒታል) ልክ ፤
፲/ የማኅበሩ ማስታወሻ ወይም ማኅበሩ ከመቋቋሙ በፊት የተደረገው ስምምነት የተፈረመበትን ቀን ፤
፲፩/ ኩባንያው ጸንቶ የሚቆይበትን ዘመን ፤
፲፪ የኩባንያው ሥራ አስኪያጅ ሥልጣን ፤
፲፫/ የኩባንያው ትርፍ የሚከፋፈልበትን አኳኋን ፤
፲፬/ ወለድ ይከፈልበት እንደሆነ በኩባንያው ዋና ገንዘብ ካፒታል የሚከፈለውን ወለድ ፤

ሐ/ ከተፈቀደው ከኩባንያው ዋና ገንዘብ (ካፒታል) በአንዳንዱ ሺህ ብር አንድ የኢትዮጵያ ብር መክፈል ፤ ይሁን እንጂ ይህ የሚከፈለው ገንዘብ በምንም አኳኋን ከአሥር የኢትዮጵያ ብር ማነስ የለበትም ።

፪/ የመጀመሪያ ወይም ተሻሽሎ የተሰጠ መግለጫ በኢትዮጵያ ውስጥ የኩባንያውን እውነተኛ ሁኔታ የማይገልጽ ሆኖ በተገኘ ጊዜ ከዚህ በላይ በተዘረዘረው መግለጫ ዓይነት ተሻሽሎ የተዘጋጀ ሌላ መግለጫ ማቅረብ የግድ ነው ።

አንቀጽ ፫ ።

የውጭ አገር ኩባንያዎች ።

፩/ ማንኛዎቹም የውጭ አገር ኩባንያዎች በንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ካልተመዘገቡ በቀር በኢትዮጵያ ውስጥ የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ መሥራት አይችሉም ፤ ነገር ግን በሕግ የተፈቀደለት የኩባንያው ወኪል ከዚህ የሚከተለውን መፈጸም አለበት ።

www.chilot.me

ሀ/ የኩባንያውን ደንብ አንድ ግልባጭ ለንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ማቅረብ ፤ ይህ ደንብ በመጀመሪያ በተጻፈበት ቋንቋ ሊሆን ይችላል ።

ለ/ ኩባንያው ባለበት አገር በሚገባ ተመዝግቦ በሕግ የታወቀ ለመሆኑ በቂ ማስረጃ ለንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ማቅረብ ።

ሐ/ ከዚህ በታች የተመለከቱትን የሚዘረዝር የመሐላ ቃል ያለበት አንድ መግለጫ ለንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ማቅረብ ።

፩/ የኩባንያውን ስምና መኖሪያ ፤
፪/ የኩባንያውን ሕጋዊ አቋቋም ፤
፫/ ኩባንያው ባለበት አገር የዋናውን መሥሪያ ቤት አድራሻ ፤
፬/ በኢትዮጵያ ውስጥ የኩባንያውን ዋና መሥሪያ ቤት አድራሻ ፤
፭/ ኩባንያው በኢትዮጵያ ውስጥ ሊሠራ ያቀደውን ዋና ሥራ ፤
፮/ በኢትዮጵያ ውስጥ በኩባንያው ላይ ክስ በቀረበበት ጊዜ በኩባንያው ስም የክሱን መጥሪያ ለመቀበል ሥልጣን የተሰጠውን በኢትዮጵያ ያለውን የኩባንያውን ወኪል ስም ፤
፯/ በኢትዮጵያ ውስጥ ኩባንያው በሥራ ላይ የሚያውለውን ዋና ገንዘብ (ካፒታል) ልክ ፤

መ/ ኩባንያው በኢትዮጵያ ውስጥ በሥራ ላይ ካዋለው ዋና ገንዘብ (ካፒታል) በእያንዳንዱ ፩ሺህ (አንድ ሺህ) የኢትዮጵያ ብር ወይም ከዚህ ባነሰ ገንዘብ አንድ የኢትዮጵያ ብር መክፈል ፤ ስለሆነ ግን የሚከፈለው ገንዘብ በምንም አኳኋን ከ፺ የኢትዮጵያ ብር ማነስ የለበትም ።

፪/ የመጀመሪያ ወይም ተሻሽሎ የተሰጠ መግለጫ በኢትዮጵያ ውስጥ የኩባንያውን እውነተኛ ሁኔታ የማይገልጽ ሆኖ በተገኘ ጊዜ ፤ ከዚህ በላይ በተዘረዘረው የመጀመሪያ መግለጫ ዓይነት ተሻሽሎ የተዘጋጀ ሌላ መግለጫ ማቅረብ የግድ ነው ።

አንቀጽ ፬ ።

ለብቻው የንግድ ወይም የእንዱስትሪ ሥራ የሚሠራ ሰው ።

፩/ ለብቻው የንግድ ወይም የእንዱስትሪ ሥራ የሚሠራ ማናቸውም ሰው አስቀድሞ በንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ወይም በጠቅላይ ግዛት ፤ አውራጃ ግዛት ፤ ወረዳ ግዛት ወይም ምክትል ወረዳ ግዛት በሚቋቋመው ቅርንጫፍ መሥሪያ ቤት ሳይመዘገብ በኢትዮጵያ ውስጥ የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ መሥራት አይችልም ፤ ነገር ግን ለብቻው የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ የሚሠራው ሰው ወይም በሕግ የታወቀ ነገሬ ፈጁ ተጥሎ የተመለከተውን መፈጸም አለበት ።

ሀ/ ከዚህ በታች የተመለከቱትን የሚዘረዝር የመሐላ ቃል ያለበት አንድ መግለጫ ለንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ማቅረብ ፤

፩/ ለብቻው የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ የሚሠራውን ሰው ስም ዜግነትና መኖሪያ ፤

፪/ የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ የሚሠራው ሰው ከራሱ ስም በቀር በኢትዮጵያ ውስጥ ሥራውን የሚያካሄድበት ፤ የሚጠራበት ሌላ ስም ያለው እንደሆነ ይህንኑ ስም ፤

www.chilot.me

፫/ የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ የሚሠራው ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ ያቋቋመውን የዋናውን ጽሕፈት ቤት አድራሻ ፤

፬/ የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ የሚሠራው ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ የሚያካሂደውን ዋና ሥራ ፤

፭/ የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ የሚሠራው ሰው በኢትዮጵያ በሥራ ላይ ያዋለውን ካፒታል (ዋና ገንዘብ) ልክ ፤

ለ/ የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ የሚሠራው ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ በሥራ ላይ ከዋለው ካፒታል (ዋና ገንዘብ) በያንዳንዱ ፩ሺህ (አንድ ሺህ) የኢትዮጵያ ብር አንድ ብር መክፈል ፤ ስለሆነ ግን ይህ የሚከፈለው ገንዘብ በምንም አኳኋን ከአሥር የኢትዮጵያ ብር ማነስ የለበትም ።

፪/ የመጀመሪያ ወይም ተሻሽሎ የተሰጠ መግለጫ በኢትዮጵያ ውስጥ ፤ የንግድ ወይም የኢንዱስትሪ ሥራ የሚሠራውን ሰው እውነተኛ ሁኔታ የማይገልጽ ሆኖ በተገኘ ጊዜ ከዚህ በላይ በተዘረዘረው የመጀመሪያ መግለጫ ዓይነት ተሻሽሎ የተዘጋጀ ሌላ መግለጫ ማቅረብ የግድ ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በመጀመሪያ ፲፮/፬ (፲፱፻፶፱) ድ. ፳፮ ሆኖ ወጣ ፤ በ፴፩/፫ (፲፱፻፷፬) አ. ፪፻፱ አን. ፪ ፣ ፳፫ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፪ ተሻሻለ ።

አንቀጽ ፳ ።

ጠቅላላ ።

፩/ ማናቸውም ኩባንያ ወይም ለብቻው የንግድ ወይም የእንዱስትሪ ሥራ የሚሠራ ማናቸውም ሰው ማናቸውንም ኮንትራት ከማድረጉ በፊት ፤ በዚህ አዋጅ እንደተወሰነው አስቀድሞ በንግድና በእንዱስትሪ ሚኒስቴር ካልተመዘገበ በቀር ፤ በኢትዮጵያ ውስጥ ባደረገው በማናቸውም ኮንትራት ላይ ማናቸውንም ውሳኔ ለማድረግ መብት አይኖረውም ። ይህ ግዴታ በኩባንያው ወይም የንግድ ወይም የእንዱስትሪ ሥራ በሚሠራው ሰው ወራሽ ፤ የዚሁ ወራሽ ወይም የኩባንያው ወይም ለብቻው የንግድ ወይም የእንዱስትሪ ሥራ የሚሠራው ሰው መብት ይገባኛል በሚል በማናቸውም ሰው ላይ የጸና ይሆናል ።

፪/ ማናቸውም ኩባንያ ወይም ለብቻው የንግድን ወይም የእንዱስትሪን ሥራ የሚሠራ ማናቸውም ሰው ፤

ሀ/ በንግድና በእንዱስትሪ ሚኒስቴር ሳይመዘገብ ማናቸውንም ሥራ ሲሠራ ቢገኝ ወይም ፤

ለ/ ተመዝግቦ ሳለ የተመዘገበበት ያልሆነ ሥራ ሲሠራ ቢገኝ አጥፊ ሆኖ ይቆጠራል ።

መብቱ በሚፈቅድለት ፍርድ ቤትም በተመሰከረበት ጊዜ የ፲፱፻፵፱ ዓ.ም. የወጣው ወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ይቀጣል ። ከዚህም በላይ ፍርድ ቤቱ ይህን ሰው ወይም ኩባንያ ይህን ያልተፈቀደውን ሥራ እንዲያቆም ለማዘዝ ይችላል ። ይህም ሁኔታ የንግድና የእንዱስትሪ ን ሚኒስቴር ኋላ ይህን ሰው ወይም ኩባንያ ሥራ እንዲሠራ ፈቃድ እንዳይሰጠው አይከለክለውም ።

www.chilot.me

፪/ ትርጉም ፤

በዚህ አዋጅ ውስጥ በሌላ አኳኋን በአነባበቡ ካልተለወጠ በቀር ፤ ከዚህ በታች ያሉት አርእስቶች ትርጉም በየግርጌአቸው እንደተመለከተው ነው ፤

ሀ/ «ከብት» ማለት የቀንድ ከብት ፣ በግ ፣ ፍየል ፣ የጋማ ከብት ፣ ግመል ፣ አሳማ ፣ ዶሮና እንደዚሁም ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም «ከብት» በሚል መደብ ውስጥ የሚጨመሩ መሆናቸውን የእርሻ ሚኒስትራችን በማስታወቂያ የሚያወጣቸው ማናቸውም ሌላ ከብቶች ቁጥር ነው ፤

ለ/ «የከብት በሽታ» ማለት የቀንድ ከብት የደስታ በሽታ ፤ የአፍና የእግር በሽታ ፣ የሳንባ በሽታ ፤ የአባ ሰንጋ ፤ አባ ጉርባ ፤ የቀንድ ከብት ሳንባ በሽታ ፤ የፈረስ የዕጢ በሽታ ፤ የውሻ እብደት በሽታ ፤ ትኩሳት ፣ የበግ ኩፍኝ ፣ የፍየል እከክ ፤ የአሳማ ትኩሳት ፣ የአሳማ ተላላፊ በሽታ ፤ እከክ ፤ የበግና የፍየል የሆድ ትል በሽታ ፣ እንዲሁም ስለዚሁ አዋጅ አፈጻጸም ፤ በሽታ በሚል መደብ ውስጥ የሚጨመሩ መሆናቸውን የእርሻ ሚኒስትራችን በማስታወቂያ የሚያወጣቸው ማናቸውም ሌሎች የሚራቡና ተላላፊ የሆኑ በሽታዎች ቁጥር ናቸው ፤

ሐ/ «በድን» ማለት ከብት በድን ሲሆን የበድኑን ክፍልና ሥጋ ፣ አጥንቶችን ፤ ሌጦን ፤ ቆዳን ፤ ሸሆናዎችን ፤ ቀንዶችን ፣ ጠጉርን ፤ ሆድ ዕቃውን ወይም የከብቱን ሌላውን ክፍል ይጨምራል ፤

መ/ «ጠባቂ» ማለት የማናቸውም የከብቶቹ ሙሉ ባለንብረት የሆነ ባለቤት ወይም በሽርክና የሆነ ሰው ወይም ከብቱን ለመጠበቅ አላፊነት ያለውን ሰው ይጨምራል ፤

ሠ/ «የከብት ሕክምና ዲሬክተር» ማለት ይህንን ሥራ ለመምራት የተሾመ ማናቸውም የእርሻ ሚኒስቴር ሹም ነው ፤

ረ/ «መኖ» ማለት ድርቆሽና ለከብት ምግብ የሚሆን እህል ወይም ሌላ ማናቸውም ለከብት የሚሆን ምግብ ነው ፤

ሰ/ «ጉዝጓዝ» ማለት ሣር ወይም ሌላ ለከብቶች መኝታ ወይም ለሌላ አገልግሎት ጥቅም የሚውል ነው ፤

ሸ/ «የከብት ጤና መርማሪ» ማለት የከብት ከታቢ ወይም ይህንኑ ሥራ እንዲሠራ የእርሻ ሚኒስትራችን በማስታወቂያ የሚሾመው ማናቸውም ሰው ነው ፤

ቀ/ «የከብት ሐኪም» ማለት በከብት ሕክምና ትምህርት ምስክር ያገኘና የመቅደድ ችሎታ ያለው በንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን ውስጥ እንዲሠራ ሥልጣን የተሰጠው የከብት ሐኪም ነው ።

www.chilot.me

፪/ የእንስሳ በሽታዎችን መራባት ለመመርመር የሚደረግ አፈጻጸም ።

፩/ በታመሙ ከብቶች ላይ ጠባቂው የሚፈጽመው ተግባር ፤

በበሽታ የተነደፈ ወይም በበሽታ ተነድፎአል ተብሎ የተጠረጠረ እንስሳ ቢኖርና ይህንኑ ጠባቂው ሲረዳ ፤

ሀ/ ለባለቤቱም ወይም ለመንደሩ ሹም ወይም በአቅራቢያው ለሚገኘው አውራጃ ፤ ወረዳ ፤ ወይም ምክትል ወረዳ ገዥ ማስታወቅ አለበት ። ከብቱ በባሕር የሚጓዝ የሆነ እንደሆነ ፤ ወደቡ ላይ እንደደረሰ ለጉምሩክ ባለሥልጣኖች ያስታውቃል ። ጉዞው በምድር የሆነ እንደሆነ ግን በአቅራቢያው ለሚገኘው ፖሊስ ያስታውቃል ።

ለ/ እነዚህንም ከብቶች በበሽታ ካልተነደፉት ወይም በሕመም ካልተጠረጠሩ ከብቶች ለይቶ መያዝ አለበት ።

፪/ የከብት በሽታ መግባቱን ስለማስታወቅ ፤

ከብቶች የሚቃወም በሽታ በግዛቱ ውስጥ መግባቱን ሲያረጋግጥ የአውራጃው ገዥ ፤ የወረዳው ገዥና የምክትል ወረዳ ገዥ በግዛቱ ውስጥ የሚገኙ ባላባቶችና የከብት ጠባቂዎች ሁሉ ወዲያውኑ እንዲያውቁት ማድረግ አለባቸው ።

፫/ በሽታ መኖሩን ለከብት ሐኪም ስለማስታወቅ ፤

ማናቸውም የመንደር ሹም ፤ ባላባት ፤ የማዘጋጃ ቤት ባለሥልጣን ፤ የአውራጃ ፤ ወረዳና የምክትል ወረዳ ገዥ በበሽታ የተነደፈ ወይም ተነድፎአል ተብሎ የተጠረጠረ ከብት መኖሩን ሲሰማ በአቅራቢያው ለሚገኘው የከብት ሐኪም ወዲያውኑ ያስታውቃል ። የከብት ሐኪሚ የተባለው በሽታ መኖሩንና ዓይነቱንም ጭምር ለማረጋገጥ አስፈላጊውን ትእዛዝ እርምጃ በማድረግ በሽታው መኖሩን ሲያረጋግጥ ለከብት ሕክምና ዲሬክተር ወዲያውኑ ያመለክታል ።

፬/ በበሽታ የተነደፉት ከብቶች ስለማረድ ፤

ሀ/ በአባ ሰንጋ ፤ በከብት ሳንባ ነቀርሳ በሽታ ፤ በውሻ በሽታ የተነደፈውን ማናቸውንም ከብትና በፈረስ ዕጢ በሽታ የተነደፈውን የጋማ ከብት እንዲገደል ለማድረግ ፤

ለ/ ከላይ በተነገረው በሽታ ተነድፎአል ተብሎ የተጠረጠረውን ማናቸውንም ከብት ወይም ከታመሙ እንስሳት ጋር ግንኙነት የነበረውንና ለበሽታ መራባት ወይም መተላለፍ ምክንያት ሊሆን የሚችለውን መታመሙ እስኪታወቅ ለተወሰነ ጊዜ በተለይ ቦታ ለብቻው እንዲጠበቅ ለማድረግ የከብት ሐኪም ለማዘዝ ይችላል ።

፫/ የሹማምንቶች ሥልጣን ።

፭/ በበሽታ የሞቱ እንስሶችን በድን ስለማስወገድ ፤

በተላላፊ በሽታዎች ምክንያት ከብት የሞተ እንደሆነ በድኑና ይተኛበት የነበረውን ጉዝጓዝ ፤ እበቱን ወይም ለምግቡ ቀርቦለት የነበረውን ርካሽ ሣር ስለመቅበር ወይም ስለ ማቃጠል ወይም ስለማስወገድ ማናቸውም የአውራጃ ፤ የወረዳ ፤ የምክትል ወረዳ ገዥ ፤ የማዘጋጃ ቤት ባለሥልጣን ወይም የከብት ሐኪም ወይም የከብት ጤና መርማሪ ትእዛዝ መስጠት ይችላል ።

www.chilot.me

፱/ **ስለምርመራ ፣ ስለክትባትና ስለመድኃኒት መርጨት ሥልጣን ፤**

ማናቸውም የከብት ሐኪም በማናቸውም ጊዜ ከብት እንዲመረመር ፣ እንዲከተብ ፣ መድኃኒት እንዲረጭ ፣ እንዲነከርና ፣ እንዲታጠብ ፤ ወይም በሽታው እንዳይተላለፍ አስፈላጊ መስሎ የታየው እንደሆነ ለተወሰነ ጊዜ በተገለለ ቦታ ለምርመራ ተለይቶ እንዲጠበቅ ማድረግ ይችላል ።

፲/ **ምርመራ የማድረግ ሥልጣን ፤**

ማናቸውም የከብት ሐኪም በሽታ በተጠረጠረበት ቀበሌ ለምርመራና በሽታውን ለማወቅ ከማናቸውም ከብት ላይ የደም ጠብታ ለመውሰድ ወይም አስፈላጊ መስሎ የታየውን ዓይነት ምርመራ ለማድረግ ይችላል ።

፲፩/ **የከብቶች ትርዕይት ወይም ስብሰባ ፣ ወይም እርድ ፤ ይህንንም የመሳሰለውን የመከልከል ሥልጣን ፤**

የከብት ሕክምና ዲሬክተር የከብት በሽታ እንዳይስፋፋ አስፈላጊ መስሎ ሲታየው በማናቸውም ሥፍራ የከብት ትርዕይት እንዳይደረግ ፣ በገበያም ሆነ ወይም በግለኛ ሥፍራ ላይ ለሽያጭ እንዳይሰበሰብ ፣ ለምግብ የሚሆን የቀንድ ከብትም እንዳይታረድና ሥጋው ወይም የከብቱ ማናቸውም አካል እንዳይሸጥ ለማድረግ ይችላል ።

፲፪/ **ወደሚመረመር ሥፍራ የመግባት ሥልጣን ፤**

ሀ/ ማናቸውም የአውራጃ ፣ የወረዳ ወይም የምክትል ወረዳ ገዥ ፣ የማዘጋጃ ቤት ባለ ሥልጣን ወይም የከብት ሐኪም ወይም ጤና መርማሪ ከብቶችና የከብት በድን ፣ ጉዝጓዝ ፣ እበት ወይም የከብት ምግብ አለበት ተብሎ ወደ ተጠረጠረበት ወደ ማናቸውም መሬት ፣ ሕንፃ ፣ ዛኒጋባ ፣ ሥፍራ ወይም ተሽከርካሪ መኪና ውስጥ ለመግባትና በውስጡ ያለው ከብት በበሽታ የተነደፈ መሆኑን ፣ እንደዚሁም በዚህ አዋጅ መሠረት ስለንጽሕናና ስለመድኃኒት መርጨት ጉዳይ የተሰጡትን ደንቦችና ትእዛዞች በትክክል መፈጸማቸውን ለማረጋገጥ መመርመር ይችላል ።

ለ/ የማናቸውም እንስሳ በድን ፣ ጉዝጓዝ ፣ እበት ወይም መኖ ጠባቂ በአንቀጽ ፲፪ በፓራግራፍ (ሀ) በተመለከተው መሠረት ሲጠየቅ አቅርቦ ማስመርመር አለበት ።

፲፫/ **አስፈላጊ የሆኑትን ሥራዎች የማስፈጸም ሥልጣን ፤**

ማናቸውም ሰው በዚህ አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት በወጣው ደንብ ወይም ትእዛዝ ማናቸውንም ተግባር ወይም ሥራ እንዲያደርግ ተጠይቆ ፣ ሳይፈጸም የቀረ እንደሆነ የወረዳው ገዥ ወይም የከብት ሐኪሙ በሰውየው ኪሣራ ሥራው እንዲፈጸም ለማድረግ ይችላል ።

፬/ **በሽታ ያለባቸው ሥፍራዎች ።**

፲፬/ **በሽታ ያለባቸውን ሥፍራዎች በበሽታ ተነድፈዋል ብሎ የማስታወቅ ሥልጣን ፤**

የእርሻ ሚኒስትራችን ስለዚህ አዋጅ አፈጻጸም በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ግዛት ውስጥ የከብት በሽታ አለበት የተባለውን ማናቸውንም ሥፍራ እየለየ በማናቸውም ጊዜ በሕግ ክፍል ማስታወቂያ ሊገልጽ ይችላል ።

www.chilot.me

፲፩/ በሽታ ባለባቸው ሥፍራዎች ለሚገኙ ሰዎች ስለሚሰጥ ማስታወቂያ ፤

ማናቸውም የከብት ሐኪም በአንድ ሥፍራ በሽታ መኖሩን ሲረዳ ወይም ማናቸውም በሽታ በሚነግበት ጊዜ (ኢንኩቤሽን) ውስጥ በማናቸውም ሥፍራ ላይ በሽታ ያለ መሆኑን ለቦታው ጠባቂ ወይም የሌለ እንደሆነ ለመሬቱ ባለቤት ወዲያውኑ ማስታወቅ አለበት ። ማስታወቂያው በሽታው ያለበትን ሥፍራ ስፋቱንና እንዲሁም አለ የተባለውን በሽታ ዓይነት ለይቶ የሚገልጽ መሆን አለበት ። የዚሁም ማስታወቂያ ቅጂ ለክፍሉ አውራጃ ፤ ለወረዳውና ለምክትል ወረዳ ገዥ ፤ እንዲሁም ለአውራጃው ግዛት ፖሊስ ኃላፊ መስጠት አለበት ። እነሱም ማስታወቂያው እንደደረሳቸው ወዲያውኑ በአውራጃው ግዛት በሚገኙት የፖሊስና የፍርድ ቤቶች የማስታወቂያ ሠሌዳዎች ላይ ሁሉ መለጠፍ አለባቸው ።

ይህንንም ማስታወቂያ የከብት ሕክምና ዲሬክተር አስፈላጊ ሆኖ ሲያቀርብ የርሻ ሚኒስትራችን በነጋሪት ጋዜጣ እንዲወጣ ሊያደርግ ይችላል ።

፲፪/ በሽታ የነበረበት ሥፍራ ከበሽታ ነፃ መሆኑ የሚገለጥበት አኳኋን ፤

በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፬ እና ፲፭ መሠረት በሽታ ያለበት መሆኑን ማስታወቂያ የወጣበት ሥፍራ ከክፍሉ የከብት ሐኪም ተረጋግጦ በጽሕፈት የሆነ ማስታወቂያ እስኪሰጥ ድረስ ከበሽታ ነፃ እንደሆነ አይቆጠርም ። መግለጫውም ለተባለው ቦታ ወይም ሥፍራ ጠባቂ ወይም ባለቤት ይሰጠዋል ። እንዲሁም ማስታወቂያው በአንቀጽ ፲፬ እና ፲፭ እንደተጠቀሰው በጋዜጣ የወጣ እንደሆነ ሥፍራው ከበሽታ ነፃ መሆኑን የሚገልጽ ማስታወቂያ በጋዜጣ መውጣት አለበት ።

፲፯/ ስለሌሎች ጉዳዮች የሚፈጸሙ ልዩ ተግባሮች ፤

በማናቸውም ሥፍራ ላይ አባ ሰንጋ ፤ የአፍና የእግር በሽታ ፤ የዕጢ በሽታዎች ፤ የቀንድ ከብት የሳንባ በሽታ ፤ የውሻ በሽታ ፤ የፍየል ትኩሳትና እንዲሁም የእርሻ ሚኒስትራችን በአካባቢው ወደሚገኙት ነዋሪዎች የሚተላለፉ መሆናቸውን በሕግ ክፍል ማስታወቂያ የሚገልጣቸው ሌሎችም በሽታዎች መኖራቸው ሲታወቅ ፤ የከብት ሐኪሙ ወዲያውኑ ለአውራጃው ሕዝብ የጤና ሐኪም አስታውቆ የማስታወቂያውን ግልባጭ ወደ አዲስ አበባ ለሕዝብ ጤና ጥበቃ ሚኒስትራችን መላክ አለበት ።

፲፰/ በሽታ ያለባቸውን ሥፍራዎች ስለሚመለከቱ ጉዳዮች ፤

በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጡ ደንቦች ተዘርዝሮ እስኪገለጥ ድረስ ወይም ደንቦች በሌሉ ጊዜ ከዚህ ቀጥሎ የተጻፉት አንቀጾች በማናቸውም በአንቀጽ ፲፬ እና ፲፭ መሠረት በሽታ አለባቸው በተባሉት ሥፍራዎች ላይ ይሠራባቸዋል ።

ሀ/ የከብት ሐኪም በጽሕፈት የሆነ ፈቃድ ካልሰጠ በቀር ማናቸውም ከብት በሽታ አለበት ከተባለ ቦታ ወደ ሌላ ቦታ ሊዛወር አይችልም ።

ለ/ በሽታ አለበት በተባለ ሥፍራ ላይ የሚገኙት ከብቶች ሁሉ በተቻለ መጠን ከሕዝብ መተላለፊያ መንገድ ርቀው መጠበቅ አለባቸው ።

ሐ/ ፩/ ማናቸውም በሽታ አለ በተባለ ሥፍራ ውስጥ የሚገኝ የከብት ባለንብረት በአካባቢው ከሚገኙት ከሌሎቹ ከብቶች የራሱን ለብቻ ለይቶ እንዲጠብቅ ወይም በተወሰነ ጊዜ ውስጥ ተለይቶ ወደሚታዘዘው ሥፍራ ከብቱን እንዲያዛውር የከብት ሕክምና ዲሬክተር ወይም የከብት ሐኪም ሊያዝዝ ይችላል ።

፪/ እንደዚሁም የከብት ጤና መርማሪ ለከብት ሐኪም እስኪያስታውቅ የከብቱን ባለንብረት ባለበት ቦታ የራሱን ከብቶች ከሌላው ለይቶ እንዲጠብቅ ሊያዝዝ ይችላል ።

www.chilot.me

መ/ የከብት ሐኪም ወይም የከብት ጤና መርማሪ በዚያው ውስጥ የሚገኘውን ማናቸውንም ከብት ተስማሚ መስሎ በታየው ዓይነት ምልክት እንዲደረግባቸው ሊያዝዝ ይችላል ።

ሠ/ በተላላፊ በሽታ ታመው የሞቱት ከብቶች በድን አንድ ሜትር ተኩል ጥልቀት ባለው ጉድጓድ ውስጥ በባለ ከብቱ ኪሣራ መቀበር ወይም መቃጠል አለበት ።

፩/ ደንቦች ።

፲፱/ የእርሻ ሚኒስትራችን ደንቦች ለማውጣት ሥልጣን ተሰጥቶታል ፤

የእርሻ ሚኒስትራችን ስለዚህ አዋጅ መልካም አፈጻጸም ከዚህ ቀጥሎ ስለተመለከቱት ጉዳዮች ደንቦች ማውጣት ይችላል ።

ሀ/ በበሽታ የተነደፉትን ወይም ተነድፈዋል ተብለው የተጠረጠሩትን ወይም ከበሽታ ያልተጠበቁትን በተለይም ማናቸውም በሽታ ሊነድፋቸው የሚችለውን ከብቶች ስለመመርመር ፤ ስለመከላከል ፤ ስለመከተብ ፤ በመድኃኒት ስለመርጨት ፤ ስለማዛወር ፤ ምልክት ስለማድረግ ፤ ስለመንከር ፤ ስለመሞከርና ስለማረድ ፤

ለ/ በሽታ አለበት በተባለ ሥፍራ ወይም በአካባቢው ወይም በሽታ ካለበት ሥፍራ ተዛውሮ የሚገኘውን የከብት በድንና ምግቡ የነበረውን ርካሽ ማር ፤ ሌላውንም ጉዝጓዝ ፤ መሣሪያ ፤ እበት ፣ ወይም ሌሎችን እነዚህን የመሳሰሉትን ስለማስወገድ ፤ ስለመቅበር ወይም ስለማከም ፤

ሐ/ የተቀበሩት በድኖች ተቆፍረው እንዳይወጡ ስለመከልከል ፤

መ/ በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛት ውስጥ ከብቶችና የከብት በድን ፤ ጉዝጓዝ ፤ እበት ወይም የከብት ምግብ ሲዘዋወር ስለመቆጣጠር ፤

ሠ/ ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር የሚላኩት ወይም ከውጭ አገር ወደ ኢትዮጵያ የሚገቡት ከብቶች ጤና የሚረጋገጥበትን በገለልተኛ (የኳራንቲን) ጣቢያ ስለሚፈጸመው አሠራር ፤

ረ/ በበሽታ የተነደፉትን ወይም በበሽታ ከተነደፉት ከብቶች ጋር ግንኙነት አድርገዋል የተባሉትን ወይም በበሽታ ሊነደፉ ይችላሉ ተብለው የተጠረጠሩትን ከብቶች በተለይ በተወሰነላቸው ሥፍራ የሚመረመሩበትንና የሚጠበቁበትን ገለልተኛ (የኳራንቲን) ደንብ ስለማውጣት ፤

ሰ/ ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር ስለሚላኩትና ከውጭ አገር ወደ ኢትዮጵያ ስለሚገቡት ከብቶች መኖና ጉዝጓዝ መከልከል ወይም ደንብ ማውጣት ፤ እንዲሁም የሚገባበትንና የሚወጣበትን አኳኋን ስለመወሰን ፤

ሸ/ የከብቶችን መኖሪያ ሠፈር ወይም የታሰሩበትን ወይም የሚጠበቁበትን ሕንፃዎችና ሥፍራዎች የሕዝብ መገበያያዎችን ፤ መነገጃ ሥፍራዎችን ፤ ለከብቶቹ መጓጓዣ የተደረገውን ማናቸውንም የተሽከርካሪዎች ወይም የምድር ባቡር ማረፊያ ሥፍራዎችን ስለማንጻትና መድኃኒት ስለመርጨት ፤

ቀ/ በበሽታ ከተነደፈ ከብት ወይም ተነድፈዋል ተብለው ከሚጠረጠሩ ወይም በሽታው ካለበት ሥፍራ ላይ ከሚገኙት ከብቶች ጋር ግንኙነት አላቸው የተባሉትን ሠራተኞች ልብሳቸውንና ዕቃቸውን ጭምር መድኃኒት ስለመርጨትና ስለማንጻት ፤

በ/ ማናቸውም የከብት ክትባት መድኃኒት ወይም የቀንድ ከብት ደስታ ከሚባለው በሽታ ወይም ከሌላ በሽታ የሚገኘውን ሲረም ወይም ቫይረስ ወደ ኢትዮጵያ ግዛት ውስጥ ስለማስገባት ፤ ወይም በአገር ውስጥ መሥራትን ስለመቆጣጠር ወይም ስለ መከልከል ፤

www.chilot.me

ተ/ በዚህ አዋጅ መሠረት የአገር ውስጥ ባለሥልጣኖች ያለባቸውን ተግባሮች ስለማስታወቅና ፤

ኀ/ በጠቅላላው የከብት በሽታ እንዳይተላለፍ በዚህ አዋጅ የተመለከቱትን ጉዳዮች እንዲፈጸሙ ማድረግ ።

፰/ ቅጣት ፤

ሀ/ የዚህን አዋጅ ደንቦች የተላለፈ ማናቸውም ሰው በወንጀለኛ መቅጫ ደንብ መሠረት ይቀጣል ።

ለ/ ከዚህ በላይ በተመለከቱት አንቀጾች መሠረት ከብት ወይም ለዚሁ አገልግሎት የነበረ ዕቃ እንዲያዝ ተደርጎ ለፍርድ ቤቱ ሊቀርብለትና በዚሁ ላይ የዚህን አዋጅ አፈጻጸም በመጣስ ጥፋት ሠርቷል የተባለው ሰው የማይታወቅና ያልተገኘ ሲሆን ፤ ተሠራ የተባለው ጥፋት የተደረገ ለመሆኑ በአጥጋቢ አስረጅ ሲረጋገጥለት ፍርድ ቤቱ ከብቱ ወይም ዕቃው እንዲወረስ የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ሊያዝዝ ይችላል ።

የተያዘው ከብት ወይም ዕቃ ባለንብረት ስሙና አድራሻው የታወቀ ሲሆን ግን ፍርድ ቤቱ በውየውን አስቀርቦ የዚህ ዓይነት ትእዛዝ የማይሰጥበት በቂ ምክንያት እንዳለው እንዲያስረዳ ሳያደርግ እንዳችም ትእዛዝ አይሰጥበትም ።

የተጠቀሰው ሕግ

የወ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፶፬ ፥ ፬፻፶ ፥ ፬፻፶፪ ፥ ፮፻፹፩ ።

፱/ አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ ፤

ይህ አዋጅ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ጊዜ ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ የካቲት ፳፰ ቀን ፲፱፻፶፯ ዓ. ም.

፳፬/፫ (፲፱፻፶፯) ት. ፵፩.*

የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ ለማቋቋም የወጣ ትእዛዝ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

በንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን በብዛት የሚገኙት ከብቶች ከፍ ያለ የሀብት ምንጭ መሆናቸውን ተመልክተን ፤

---

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፳፬/፲፬ (፲፱፻፶፯) ግ. ፶፭ ታረመ ።

www.chilot.me

የከብቶችና ከከብቶች የሚገኙት ውጤቶች ፤ እንዲሁም የቆዳና የሌጦ ዓይነቶች መሻሻልና መጠናቸውም እየበረከተ እንዲሄድ ማድረግ ለንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን ኤኮኖሚ የሚጠቅም መሆኑን ተረድተን ፤

ለዚሁም ዓላማ አፈጻጸም ለአርቢዎች ፤ ለነጋዴዎች ፤ ለአዘጋጇዎች መምሪያና ርዳታ መስጠት ፤ አስፈላጊ የሆኑትም አገልግሎቶች እንዲቋቋሙ ማበረታታትና ለሥራቸውም መቃናት አስፈላጊ የሆነው ደንብ እንዲወጣ ማድረግ ተገቢ መሆኑን ተገንዝበን ፤

ይህንንም ተግባር ከፍጻሜ ለማድረስ የሚቻለው በሕግ አስፈላጊው ሥልጣን ተሰጥቶት ይህንኑ ሥራ የሚከታተል ድርጅት በማቋቋም መሆኑን አውቀን ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን በ፳፯ኛው አንቀጽ የተመለከተውንና የሚኒስትሮች ምክር ቤታችን የመከረበትን ዓይተን ቀጥሎ ያለውን አዘናል ።

፩/ <u>አጭር አርእስት</u>

ይህ ትእዛዝ «የ፲፱፻፶፯ ዓ. ም. የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ ትእዛዝ ተብሎ» ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ <u>ቦርዱን ስለማቋቋም</u>

ከዚህ ቀጥሎ «ቦርድ» እየተባለ የሚጠራ ፤ በዚህ ትእዛዝና በሌሎችም አግባብ ባላቸው ሕጎች በተመለከተው አኳኋን በዲሬክተሮች ቦርድና በዋና ሥራ አስኪያጅ አማካይነት ሥራውን የሚያከናውን አንድ ራሱን የቻለ «የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ» የተባለ ድርጅት በዚህ ትእዛዝ ተቋቁሟል ።

፫/ <u>ትርጉም</u>

ከዚህ ትእዛዝ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም እንዲሰጠው ካላስፈለገ በቀር ፤ «ተረፈ ሥጋ» ማለት ፤ ከሥጋ በስተቀር ከታረዱ ከብት የሚገኙ ማንኛውንም ዋጋ ያለውን ሁሉ የሚጠቀልል ነው ። ይኸውም ወተትን አይጨምርም ።

«ቆዳ» ማለት ፤ የቀንድ ከብትና የግመል ቆዳ ነው ።

«ከብት» ማለት ፤ የቀንድ ከብት ፤ በግ ፤ ፍየል ፤ ግመል ፤ ፈረስ ፤ አህያ ፤ በቅሎና እነዚህን የመሳሰሉ እንስሳት ናቸው ።

«ሥጋ» ማለት ፤ ለምግብ የሚውል የቀንድ ከብት ፤ የበግ ፤ የፍየል ፤ የግመል ፤ የዶሮና እነዚህን የመሳሰሉ እንስሳት ሥጋ ነው ።

«ዶሮ» ማለት ፤ ለምግብነት የሚያገለግል ለማዳ አእዋፍ ነው ።

«አዘጋጅ» ማለት ፤ ከብትን ፤ ዶሮንና እንቁላልን ፤ ሥጋንና ተረፈ ሥጋን በሚሸጡበት መልክ የሚያዘጋጅ ማንኛውም ሰው ነው ።

«አርቢ» ማለት ፤ ከብትንና ዶሮን የሚያረባ ገበሬ ነው ።

«ሌጦ» ማለት ፤ የበግና የፍየል ቆዳ ነው ።

«ነጋዴ» ማለት ፤ ከብት ፤ ዶሮ ፤ ሥጋ ፤ እንቁላልና ተረፈ ሥጋ የሚገዛና የሚሸጥ ሰው ነው።

፬/ <u>የቦርዱ ተግባርና የሥራው ዓላማ</u>

ቦርዱ የሚከተሉት ተግባሮችና ዓላማዎች ይኖሩታል ፤

ሀ/ ጤናማና ምርጥ የሆነ ከብት ፤ ዶሮ ፤ ሥጋ ፤ እንቁላልና ተረፈ ሥጋ እንዲረባና ገበያም እንዲያገኝ ማበረታታት ፤

www.chilot.me

ለ/ ስለከብት ፣ ዶሮ ፣ ሥጋ ፣ እንቁላልና ተረፈ ሥጋ ርባታ ፣ ዝግጅት ፣ መጓጓዣና ገበያ መረጃ መሰብሰብና ማሰራጨት ፤

ሐ/ የከብት መንጋዎች የሚጓዙበት መንገድ ፣ የውሃ ቦታና የገበያ ድርጅት በተሻሻለ አኳኋን እንዲደራጅ ማድረግና ይህንኑም መቆጣጠር ፤

መ/ በከብትና በዶሮ ርባታ ማጓጓዣ ዝግጅትና በገበያም በኩል ምርምርና ጥናት እንዲደረግ ማነቃቃት ፤

ሠ/ የንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት የከብትና ሕክምና መሥሪያ ቤት የከብት ክትባትና ተመሳሳይ አገልግሎቶችን በሚፈጽምበት ጊዜ ፤ አስፈላጊ ሆኖ የሚጠይቀውን ርዳታ መስጠትና የከብት ሕክምና ተግባሮች በተስፋፋ ሁኔታ በሥራ ላይ እንዲውል በማድረግ ረገድ መተባበር ፤

ረ/ በአገር ውስጥና በውጭ አገር ማስታወቂያ በማውጣትና በኢንተርናሽናል የንግድ ትርኢት ተካፋይ በመሆን ፣ የከብት ፣ የዶሮ ፣ የሥጋ ፣ የእንቁላልና የተረፈ ሥጋ ገበያ እንዲስፋፋ ማድረግ ።

፭/ ኃላፊነት ፤

ቦርዱ አግባብ ባላቸው ሕጎች መሠረት ለሚከተሉት ተግባሮች ኃላፊ ይሆናል ።

ሀ/ ከዚህ በታች የተመለከቱትን ተግባሮች ለመፈጸም አስፈላጊ የሆኑትን መመሪያዎች (ፖሊሲዎች) እና የሥራ እቅዶች (ፕሮግራሞች) ማውጣትና ሥራ ላይ እንዲውሉ ማድረግ ፤

ለ/ የሥራ መመሪያዎችንና ፕሮግራሞችን በሚገባ ለማከናወንና ለማስተዳደር የሚያስፈልገውን የአስተዳደር ድርጅት ማቋቋም ፤

ሐ/ ባጀቱን ማዘጋጀት ፤

መ/ በሕግ የሚሰጡትን ሌሎች ተጨማሪ ተግባሮች ማከናወን ።

፮/ አቋም ፤

ቦርድ የሚከተሉትን የሚያጠቃልል ይሆናል ፤

ሀ/ የዲሬክተሮች ቦርድ

፩/ የቦርዱ ሥልጣን ሁሉ ለአንድ የዲሬክተሮች ቦርድ የተሰጠ ይሆናል ።

፪/ የዲሬክተሮች ቦርዱም ፤

የእርሻ ሚኒርትር ወይም ሚኒስትሩ ሥልጣን የሚሰጠው ወኪሉ በሊቀ መንበርነት ከሕዝብ ጤና ጥበቃ ፣ ከንግድና እንዱስትሪ ፣ ከገንዘብና ከሕዝባዊ ኑሮ ዕድገት ሚኒስትሮች በየሚኒስትሮቻቸው የሚመረጡ አንዳንድ አባሎች እንደዚሁም አግባብ ካላቸው የእንዱስትሪ ክፍሎች ጋር በመመካከር የእርሻ ሚኒስትሩ ከነጋዴዎች ፣ ከአዘጋጂዎችና አርቢዎች መካከል የሚመርጣቸው የነጋዴዎች ፣ የአዘጋጂዎችና የአርቢዎች አንዳንድ ወኪሎች ፣ በአባልነት ይገኙበታል ። የነጋዴዎቹ ፣ የአዘጋጂዎቹና የአርቢዎቹ ወኪሎች ሆነው የሚመረጡትም ለሁለት (፪) ዓመት ያገለግላሉ ፤ እንደገናም ለመመረጥ መብት ይኖራቸዋል ።

፫/ የዲሬክተሮች ቦርዱም የራሱን የሥራ አፈጻጸም የውስጥ ደንብ ያወጣል ።

ለ/ ዋና ሥራ አስኪያጅ ፤

በዲሬክተሮች ቦርድ አሳሳቢነት እኛ ለምንወስነው ጊዜ የሚያገለግል አንድ ዋና ሥራ አስኪያጅ በኛ ይሾማል ። እሱም የቦርዱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ ሆኖ የዲሬክተሮች ቦርድ በሚሰጠው ጠቅላላ መምሪያ መሠረት የቦርዱን ሥራ ያከናውናል ፤

www.chilot.me

ያስፈጽማል ። ዋናው ሥራ አስኪያጅ ለቦርዱ ሥራ መልካም አፈጻጸም አስፈላጊ መስሎ ሲታየው ከተሰጡት ተግባሮች ሥራዎችና ሥልጣኖች አስፈላጊ መስሎ የታየውን ያህል ቦርዱ ለቀጠራቸው ሠራተኞች በውክልና ሊሰጥ ይችላል ።

ሐ/ <u>ሠራተኞች</u>

ስለመንግሥት ሠራተኞች ማስተዳደሪያ ጠቅላይ መሥሪያ ቤት (በቁጥር ፳፫/፲፱፻፶፱ ዓ. ም. የወጣውንና የተሻሻለውን ትእዛዝ) በዚሁም መሠረት የወጡትን ደንቦች እየ ተከተለ ቦርዱ ለሥራው አፈጻጸም የሚያስፈልጉትን ሹማምንትና ሠራተኞች ሊቀ ጥር ይችላል ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፳፫/፲፬ (፲፱፻፶፯) ማ· ፶፰ ታረመ ። («በቦርዱ» የሚለው ቃል «በዲሬክተሮች ቦርድ» ተብሎ ታረመ።)

<u>የተጠቀሰው ሕግ</u>

የመንግሥት ሠራተኞች ማስተዳደሪያ ጠቅላይ መሥሪያ ቤትና የመንግሥት ሠራተኞች ትእዛዝ ፡ ፳፭/፫ (፲፱፻፶፬) ት· ፳፫ ፡ ፳ የተጠቃለሉ የኢት· ሕጎች ፱ ።

፯/ <u>ዓመታዊ ሪፖርት</u>

ቦርዱ የዚህን ትእዛዝ ዓላማ በመፈጸም ረገድ በዓመቱ ውስጥ ያደረገውን የሥራ እርምጃ የሚገልጽ የዓመት ሪፖርት በየዓመቱ መጨረሻ ከሦስት (፫) ወሮች ባልበለጠ ጊዜ ውስ ጥና እንደዚሁም በተከታዩ ዓመት ውስጥ የሚፈጽማቸውን ሥራዎች ፕሮግራም ዓመቱ ከማለቁ ከሦስት (፫) ወሮች በፊት ለእርሻ ሚኒስቴር ያቀርባል ።

፰/ <u>ደንቦች</u>

በዚህ ትእዛዝ ስለተገለጹት ሥራዎች መልካም አፈጻጸም በቦርዱ አሳሳቢነት የእርሻ ሚኒስትራችን ደንቦች ሊያወጣ ይችላል ።

፱/ <u>መሠረዝ</u>

በዚህ ትእዛዝ ውስጥ በሌላ አኳኋን በግልጽ ካልተመለከተ በቀር ፤ በዚህ ትእዛዝ ስለተመ ለከቱት ጉዳዮች በጽሑፍም ሆነ በልማድ ከዚህ በፊት ሲሠራባቸው የቆዩት ትእዛዞች ወይም ደንቦች በዚህ ተሠርዘዋል ።

፲/ <u>የሚጸናበት ቀን</u>

ይህ ትእዛዝ <u>በነጋሪት ጋዜጣ</u> ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ መጋቢት ፩ ቀን ፲፱፻፶፯ ዓ. ም.

www.chilot.me

፳፫/፲፫ (፲፱፻፶፯) አ. ፪፻፲፪*

የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ አዋጅ

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ እንዲቋቋም ስለአዘዝን ፤ ቦርዱም የተቋቋመበትን ዓላማ ለመ ፈጸም አስፈላጊ የሚሆኑት ሥልጣኖች ሊሰጡት የሚያስፈልግ መሆኑን ተረድተን ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን በአንቀጽ ፴፬ እና ፹፰ የተጻፈውን አይተን ፤ የሕግ መም ሪያና የሕግ መወሰኛ ምክር ቤቶቻችን መክረውበት ያቀረቡልንን ተመልክተንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

፩/ አጭር አርእስት

ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፶፯ ዓ. ም. የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ አዋጅ ተብሎ» ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ ትርጉም

በዚህ አዋጅ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም እንዲሰጠው ካላስፈለገ በቀር ፤

፩/ «ቦርድ» ማለት ፤ የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ ነው ፤

፪/ «ተረፈ ሥጋ» ማለት ፤ ከሥጋ በስተቀር ከታረደ ከብት የሚገኝ ማንኛውንም ዋጋ ያለውን ሁሉ የሚጠቀልል ነው ፤ ይኸውም ወተትን አይጨምርም ፤

፫/ «ያገልግሎት ዋጋ» ማለት ፤ በዚህ አዋጅ መሠረት ተወስኖ የሚከፈል ገንዘብ ነው ፤

፬/ «ቆዳ» ማለት ፤ የቀንድ ከብትና የግመል ቆዳ ነው ፤

፭/ «ከብት» ማለት ፤ የቀንድ ከብት ፤ በግ ፤ ፍየል ፤ ግመል ፤ ፈረስ ፤ አህያ ፤ በቅሎና እነዚ ህን የመሳሰሉት እንስሳት ናቸው ፤

፮/ «ሥጋ» ማለት ፤ ለምግብ የሚውል የቀንድ ከብት ፤ የበግ ፤ የፍየል ፤ የግመል ፤ የዶሮ እነዚህን የመሳሰሉት እንስሳት ሥጋ ነው ፤

፯/ «ዶሮ» ማለት ፤ ለምግብነት የሚያገለግል ለማዳ አእዋፍ ነው ፤

፰/ «አዘጋጅ» ማለት ፤ ከብትን ፤ ዶሮን ፤ እንቁላልን ፤ ሥጋንና ተረፈ ሥጋን በሚሸጡበት መልክ የሚያዘጋጅ ማናቸውም ሰው ነው ፤

፱/ «አርቢ» ማለት ፤ ከብትንና ዶሮን የሚያረባ ገበሬ ነው ፤

፲/ «ሌጦ» ማለት ፤ የበግ ወይም የፍየል ቆዳ ነው ፤

፲፩/ «ነጋዴ» ማለት ፤ ከብት ፤ ዶሮ ፤ ሥጋ ፤ እንቁላልና ተረፈ ሥጋን የሚሸጥ ፤ የሚገዛ ሰው ነው ።

---

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፳፫/፳፬ (፲፱፻፶፯) ማ. ፶፯ (እንግሊዝኛው ብቻ) ታረመ ።

www.chilot.me

፫/ የቦርዱ ሥልጣን ፤

ቦርዱ የከብትን ፣ የዶሮን ፣ የሥጋን ፣ የእንቁላልንና የተረፈ ሥጋን አሠራር ፣ አገልግሎት ፣ አያያዝ ፣ እንቅስቃሴ ፣ አሻሻጥ ወደ ውጭ አገር ሲላክና ከውጭ አገር ሲመጣ (ኢምፖርትና ኤክስፖርት) ለመቆጣጠርና ለመምራት ሥልጣን አለው ።

ከዚህም በቀር ቦርዱ ሥራውን በሚያከናውንበት ጊዜ ከላይ በተሰጠው ሥልጣን ብቻ ሳይወሰን ቀጥሎ ያሉትን ጭምር ለመፈጸም ሥልጣን አለው ።

ሀ/ የርባታ ጣቢያዎች ፣ መጋዘኖች ፣ ገበያ ፣ የገበያ ቦታዎች ፣ በረቶች ፣ የከብት ማጠጫ ኩሬዎች አስፈላጊ ሆነው ሳለ ፣ ካሁን ቀደም በግል ድርጅቶች በኩል ተደራጅተው ያልተገኙ ሲሆን ፣ እነዚህን ለመሥራት ፣ ለመያዝ ፣ ለማከራየትና ለማስተዳደር ፣ እንደዚሁም በቂ የሆኑ የማዘጋጃ ድርጅቶች በነዚህ ከሥፍራዎች እንዲቋቋሙ ለማበረታታት ፤

ለ/ የሚንቀሳቀሱና የማይንቀሳቀሱ ንብረቶችን ለመበደር ፣ ለማበደር ፣ በዋስትና ለማስያዝ ፣ ለመሸጥና ለመለወጥ ፤

ሐ/ የከብትና የዶሮ ገበያዎችን ለመመደብና ለመምራት ፤

መ/ ከብት ፣ ዶሮ ፣ ሥጋ ፣ እንቁላልና ተረፈ ሥጋ ወደ ውጭ አገር ሲላክና ከውጭ አገር ሲመጣ የሚያገለግሉ የኳራንቲን ጣቢያዎችን አቋቁሞ እንዲሠራ ከከብት ሕክምና መሥሪያ ቤት ሲጠየቅ በጥያቄው መሠረት ለመፈጸም ፤

ሠ/ ከብት በሚገኝበት መጀመሪያ ገበያ አንሥቶ እፋብሪካውና ትራንስፖርት ጣቢያው እስኪደርስ በተቻለ መጠን ግጦሽና ውሃ የሚገኝበትን ሁኔታ ተከትሎ መንገድ ለማደራጀት ፤

ረ/ የከብት ፣ የዶሮ ፣ የሥጋና የእንቁላል እንዱስትሪ በጠቅላላው እንዲስፋፋና እንዲሻሻሉ የሚረዱ ዘዴዎችን ለማውጣት ፤ በተለይም በዚህ ብቻ ሳይወሰን ፣ አርቢዎችና አዘጋጂዎች በቀረጥ ወይም በግብር መክበድ ምክንያት ይህ ንግዳቸው እንዳይስፋፋ የሚታወኩ ሲሆን ፣ ችግራቸው የሚቃለልበትን ሐሳብ ለመንግሥት ለማቅረብ ፤

ሰ/ ለአገሪቱ ጠቅላላ ኤኮኖሚ አስፈላጊ ሆኖ በሚገኝበት ጊዜ የከብት ፣ የዶሮ ፣ የሥጋ ፣ የእንቁላልና የተረፈ ሥጋ መነሻ ዋጋ እንዲወሰን ለመንግሥት ሐሳብ ለማቅረብ ፤

ቀ/ የከብት ፣ የዶሮ ፣ የሥጋ ፣ የእንቁላልና የተረፈ ሥጋ ትክክለኛ ሚዛንና ደረጃቸውም የሚወሰንበትን ሁኔታ ለማዘጋጀት ፣ ለማቋቋምና ይኸንኑም በሥራ ላይ ለማዋል ፤

በ/ በአገር ውስጥ በሚሠራው ወይም ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ በሚላከው ከብት ፤ ሥጋ ፤ ዶሮ ፤ እንቁላልና ተረፈ ሥጋ ሊከፈል የሚገባውን የአገልግሎት ዋጋ ለመወሰን ፤ ለማስከፈልና ለመሰብሰብ ፤ ስለሆነም በዚህ አኳኋን የሚወሰነው ያገልግሎት ዋጋ በማንኛውም ምክንያት ከዚህ በታች ከተመለከተው መጠን መብለጥ የለበትም ፦

ቆዳ		$ 0.20	በአንድ ቆዳ
ሌጦ		$ 0.08	» ሌጦ
በሬ	በቁም	$ 1.50	በያንዳንዱ
	የታረደ	$ 1.50	»
በግና ፍየል	በቁም	$ 0.40	»
	የታረደ	$ 0.40	»

www.chilot.me

አሳማ	በቁም	$ 1.50	በያንዳንዱ
	የታረደ	$ 1.50	»
የጋማ ከብት በቁም		$ 1.50	»
ዶሮ	በቁም	$ 0.02	»
	የታረደ	$ 0.02	»
እንቁላል		$ 0.01	በአሥራ ሁለቱ

ተ/ ቦርዱ በሚያዘጋጀው ልዩ ልዩ ድርጅቶች ማለት የከብትና የዶሮ ገበያዎች ፣ የውኃ ማደያ ሥፍራዎች ፣ የከብትን መንገዶችና ኩሬዎች ፣ የኳራንቲኔ ጣቢያዎች ፤ ቋራዎች ፤ ሌሎች የማዘጋጃ ድርጅቶች በሚጠቀሙ ከብቶችና ዶሮዎች ላይ ሊከፈል የሚገባውን ያገልግሎት ዋጋ ለመወሰን ፣ ለማስከፈልና ለመሰብሰብ ፣ ሆኖም ያገልግሎቱ ዋጋ ለነዚህ ድርጅቶችና አገልግሎቶች መስፋፋት ፣ አጠባበቅና መሻሻል አስፈላጊ የሆኑትን ነገሮች ለማሟላት ያህል እንዲረዳ በመገመት ፤ ለተጠቃሚዎች የሚሰጠው አገልግሎት የሚፈጀው የወጪ ግምት ጋር የሚመጣጠን ሆኖ በአንድ ዓይነት መልክ መወሰን አለበት ፤

ነ/ በጠቅላላው ለዚህ አዋጅ ዓላማዎች አፈጻጸም አስፈላጊ የሆኑትን እርምጃዎች ለመውሰድና ተገቢም ሆነው የሚገኙትን ደንቦች እያዘጋጁ ለማቅረብ ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፩፻፫/፳፱ (፲፱፻፶፯) ማ. ፵፰ (እንግሊዝኛው ብቻ) ታረመ ።

፱/ <u>ገንዘብ</u>

ሀ/ ከዚህ በታች የተመለከቱትን እጠቃሎ የሚይዝ ሂሣብ (ፈንድ) ይቋቋማል ፤

፩/ ከከብት ፣ ከዶሮ ፣ ከሥጋ ፣ ከእንቁላል ና ከተረፈ ሥጋ የአገልግሎት ዋጋ የሚሰበሰበውን ገንዘብ ሁሉ ፤

፪/ ከጊዜ ወደ ጊዜ በመዋጮ ወይም በስጦታ የሚገኘውን ፤

፫/ ከመንግሥት የሚሰጠውን የድጋፍ በጀት ፤

ለ/ ይህ ገንዘብ በዚህ አዋጅ የተመለከተውን ዓላማና ተግባር ለመፈጸም ፤ በያመቱ በሚዘጋጅ በጀት መሠረት ወጪ እንዲሆን ለማዘዝ ኃላፊ በሆነው በቦርዱ ስም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ውስጥ የተለየ ሂሳብ ተከፍቶለት ይቀመጣል ፤

ሐ/ ቦርዱ ለተቀበለውና ለከፈለው ገንዘብ ሠነዶችን እያስቀመጠ ዋና አዲተራችን በሚጠይቀው ጊዜ ያቀርባል ፤

መ/ እያንዳንዱ ዓመት በተፈጸመ በሦስት (፫) ወሮች ውስጥ ቦርዱ በአለፈው ዓመት ለተቀበለውና ለከፈለው ገንዘብ መግለጫ ያዘጋጃል ። በዚህ አኳኋን ያዘጋጀው የሂሳብ መግለጫ እየተመረመረ <u>በነጋሪት ጋዜጣ</u> ታትሞ ይወጣል ።

፲/ <u>ደንቦች</u>

የእርሻ ሚኒስትራችን በቦርዱ አሳሳቢነት በዚህ አዋጅ ስለተመለከቱት ሁኔታዎች መልካም አፈጻጸም ደንቦች ሊያወጣ ይችላል ።

፲፩/ <u>ቅጣት</u>

ይህን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የወጡትን ደንቦች ተላልፎ የተገኘ ማንኛውም ሰው በ፲፱፻፵፱ ዓ. ም. በወጣው የኢትዮጵያ ወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

www.chilot.me

የተጠቀሰው ሕግ

የወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን· ፫፻፶፬ ፡ ፫፻፶፰ ።

፯/ መሠረዝ ፤

በዚህ አዋጅ በሌላ አኳኋን በግልጽ ካልተወሰነ በቀር በዚህ አዋጅ ስለተመለከቱት ጉዳዮች በጽሑፍም ሆነ በልማድ ከዚህ በፊት ሲሠራባቸው የቆዩት አዋጆች ፤ ድንጋጌዎች ወይም ደንቦች በዚህ ተሽረዋል ።

፰/ አዋጁ የሚጸናበት ቀን ፤

ይህአዋጅ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ መጋቢት ፩ ቀን ፲፱፻፶፯ ዓ. ም.

፳፫/፲፱ (፲፱፻፶፯) ሕ. ፪፻፹፱*

ስለከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ በ፲፱፻፶፯ ዓ. ም. በወጣው አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ ይህ ደንብ በ፲፱፻፶፯ ዓ. ም. የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ አዋጅ ቁጥር ፪፻፲፪ በአንቀጽ ፩ በተሰጠው ሥልጣንና በቦርዱ አሳሳቢነት መሠረት በእርሻ ሚኒስትር የወጣ ነው ።

፪/ ይህ ደንብ «፲፱፻፶፯ ዓ. ም. የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ የአገልግሎት ዋጋ ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ በአገር ውስጥ በሚሠራው ወይም ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ በሚላከው ከብት ፣ ሥጋ ፣ ዶሮ ፤ እንቁላልና ተረፈ ሥጋ የሚከፈለው የአገልግሎት ዋጋ ከዚህ በታች በተመለከተው መጠን እንዲሆን ተወስኖዋል ።

ሀ/	፩/ ቆዳ	$ 0.15	በአንድ	ቆዳ
	፪/ ሌጦ	» 0.06	»	ሌጦ
	፫/ በሬ (በቁም)	» 1.00	በያንዳንዱ	
	፬/ በግና ፍየል (በቁም)	» 0.20	»	
	፭/ ዓሣማ (በቁም)	» 0.75	»	
	፮/ ግመል	» 1.00	»	
	፯/ ፈረስ	» 1.00	»	
	፰/ በቅሎ	» 1.00	»	
	፱/ አህያ	» 1.00	»	

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፳፫/፳፬ (፲፱፻፶፯) ገ. ፶፯ (እንግሊዝኛው ብቻ) ታረመ ።

www.chilot.me

	፲/	ዶሮ (በቁም)	$ 0.01	በያንዳንዱ
	፲፩/	እንቁላል	» 0.005	በአሥራ ሁለቱ
ለ/	፩/	በሬ (የታረደ)	» 0.75	በያንዳንዱ
	፪/	በግና ፍየል (የታረደ)	» 0.20	»
	፫/	ዓሣማ (የታረደ)	» 0.75	»
	፬/	ዶሮ (የታረደ)	» 0.01	»

፬/ በ፫ኛው አንቀጽ በ«ሀ» የተመለከተው ያገልግሎት ዋጋ አዘጋጁና ላኪው በሚያወጡበት ጊዜ ፣ ለጉምሩክ ዋና መሥሪያ ቤት ይከፍላሉ ። ነገር ግን በ«ለ» የተመለከተውን ለከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ ሹማምንት ይከፍላሉ ። ይህም ያገልግሎት ዋጋ በከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ አዋጅ በአንቀጽ ፬ በተመለከተው አኳኋን ይሠራበታል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፷፫/፷፱ (፲፱፻፷፱) ግ. ፶፯ (እንግሊዝኛው ብቻ) ታረመ ።

፭/ ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ሰኔ ፲፪ ቀን ፲፱፻፶፯ ዓ. ም.

፷፮/፷ (፲፱፻፷፩) ሕ. ፫፻፺፱

በ፲፱፻፶፯ ዓ. ም. በቁጥር ፪፻፲፪ በወጣው የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ አዋጅ መሠረት ቦርዱ ስለውጭ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ ያወጣው ደንብ ።

፩/ አውጪው ባለሥልጣን

ይህ ደንብ በ፲፱፻፶፯ ዓ. ም. በቁጥር ፪፻፲፪ በወጣው የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ አዋጅ (ከዚህ በኋላ አዋጁ ተብሎ የሚጠራው) አንቀጽ ፳ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት በቦርዱ አሳሳቢነት የእርሻ ሚኒስትሩ ያወጣው ነው ።

፪/ አጭር አርእስት ፤

ይህ ደንብ «የ፲፱፻፷፩ ዓ. ም. የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ የወጪ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ ትርጉም ፤

በዚህ ደንብ ውስጥ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም እንዲሰጠው ካላስፈለገ በቀር ፣ ቦርድ ተረፈ ሥጋ ፣ ያገልግሎት ዋጋ ፣ ቆዳ ፣ ከብት ፣ ሥጋ ፣ ዶሮ ፣ አዘጋጅ ፣ ሌጦና ነጋዴ የሚሉት ቃላቶች በ፲፱፻፶፯ ዓ. ም. በቁጥር ፪፻፲፪ በወጣው የከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ አዋጅ አንቀጽ ፪ የተሰጣቸውን ትርጉም ይይዛሉ ።

www.chilot.me

፬/ <u>የወጪ ንግድ ፈቃድ ፤</u>

ማንኛውም ሰው ከብት ፣ ዶሮ ፣ ሥጋ ፣ እንቊላል (በቅርፊቱ ውስጥ እንዳለ ፣ በፈሳሽነት ወይም በደረቁ) ፣ ቆዳ ፣ ሌጦና ሌሎችም ተረፈ ሥጋዎች ከከብት ርባታና የሥጋ ቦርድ የተሰጠው ሕጋዊ የሆነ የወጪ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ ከሌለው በቀር ከኢትዮጵያ ሊያወጣ አይችልም ።

፭/ <u>የውጪ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ አሰጣጥ ፤</u>

፩/ ከዚህ በታች በንዑስ አንቀጽ ፫ የተጻፉት ሁኔታዎች ተጠብቀው ፣ የውጪ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ የሚሰጠው በቦርዱ አስተያየትና ቦርዱ በየጊዜው በሚወስናቸው ሁኔታዎችና ቁጥጥሮች መሠረት ሲሆን ፣ የወጪ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ ያላቸው ሰዎች ሊሠሩ የሚችሉበትንም ሥፍራ ይወስናል ።

፪/ ማናቸውም በዚህ ደንብ አንቀጽ ፬ መሠረት የተሰጠ የወጪ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ ለሦስት ዓመት የሚሠራ ሆኖ በቦርዱ አስተያየት ሊታደስ ይቻላል ። ከዚህ በታች በንዑስ አንቀጽ ፫ መሠረት የተሰጠ ወይም የታደሰ የወጪ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ ሊወሰድ ፣ ሊሠረዝ ፣ ሊሻር ወይም ሊሻሻል ይችላል ።

፫/ የወጪ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ የሚሰጥበት ፣ የሚወሰድበት ወይም የሚሠረዝበት ሁናቴ ከዚህ እንደሚከተለው ይሆናል ።

ሀ/ ጤናማና ምርጥ የሆነ የከብት ፣ የዶሮ ፣ የሥጋ ፣ የእንቊላል ፣ የቆዳ ፣ የሌጦና የሌሎችንም ተረፈ ሥጋዎች ገበያና አሠራር ለማበረታታት የሚቻል ሲሆን ፤

ለ/ በአንዳንድ ቦታዎች ከብቶችንና ዶሮዎችን እንዳያልቁ ለመጠበቅ ፤

ሐ/ አዘጋጂውና ነጋዴው ቦርዱ ያወጣቸውን ደንቦችና ደረጃዎች የተከተሉ ሲሆንና በአዋጁ መሠረት የተወሰነውን ያገልግሎት ዋጋ በጊዜው ሲከፍሉ ነው ።

፬/ ማንኛውም በዚህ ደንብ መሠረት የወጪ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ እንዲኖረው የሚያስፈልግ ሰው ፣ ፈቃዱን ሥልጣን የተሰጠው የቦርዱ ሠራተኛ በጠየቀው ጊዜ ማቅረብ አለበት ።

፭/ በቂ የሆነ የወጪ ንግድ (ኤክስፖርት) ፈቃድ ሳይኖረው በዚህ ደንብ አንቀጽ ፬ ውስጥ የተዘረዘሩትን ነገሮች ከኢትዮጵያ ውጪ የሚልክ ማንኛውም ሰው በአዋጁ አንቀጽ ፮ መሠረት ይቀጣል ።

፮/ ይህ ደንብ <u>በነጋሪት ጋዜጣ</u> ታትሞ ከወጣበት ከሦስት ወር በኋላ ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ የካቲት ፬ ቀን ፲፱፻፳፩ ዓ. ም.

www.chilot.me

ለ/ እህል ።

፫/፮ (፲፱፻፴፮) ኢ. ፺፰*

ስለወፍጮ መኪናዎች በመዝገብ ማስጻፍና ስለ እህል ማበጠር የወጣ አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

በሕገ መንግሥታችን በ፴፬ኛው ክፍል የተጻፈውንና የሕግ መወሰኛና የሕግ መምሪያ ምክር ቤቶች የመከሩበትን ተመልክተንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

እዚህ የተጠቀሰው ሕገ መንግሥት በ፲፱፻፳፫ ዓ.ም. የወጣው ሕገ መንግሥት ነው ። ይህ ሕገ መንግሥት ተሽሮ በ፲፱፻፵፰ ዓ.ም. ማለት በ፲፭/፪ (፲፱፻፵፰) ኦ. ፻፵፱ የወጣው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት ጸደቀ ። ከ፲፱፻፵፰ ዓ.ም. ሕገ መንግሥት ለተጠቀሰው አንቀጽ መተኪያ የሆነው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፹፰ ነው ።

፩/ ይህ አዋጅ የ፲፱፻፴፮ ዓ.ም. የወፍጮ መኪናዎችን በመዝገብ የማስጻፍና የመቆጣጠሪያ አዋጅ ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ በዚህ አዋጅ ውስጥ የወፍጮ መኪና የተባለው በእጅ የሚፈጨውንና ለሽያጭ የማይሆነውን ዱቄት የሚፈጨውን ወፍጮ አይጨምርም ።

፫/ ሀ/ ማናቸውም ባለወፍጮ የሆነና በሌላም ምክንያት የያዘ ፤ ወይም የተከራየ ፤ ይህ አዋጅ ከወጣበት ቀን ጀምሮ እስከ ሠላሳ (፴) ቀን ድረስ በዚህ አዋጅ ውስጥ ከዚህ በታች በተዘረዘረው ሠንጠረዥ እንደተመለከተው የወፍጮውን ዓይነትና አኳኋን ሞልቶ ለንግድና ለእንዱስትሪ ሚኒስቴር ማቅረብ አለበት ።

ለ/ ወፍጮውም በመዝገብ በሚጻፍበት ጊዜ ስለመዝገብ ማስጻፊያ አሥር ብር የኢት. $ (10.00) ይከፈላል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፬/፱ (፲፱፻፴፮) ኦ. ፸፯ ሥን. «ሐ» አን. ፬ (ሀ)፤ ፲፰ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ ሥን. «ሐ» አን. ፬ (ሀ) ተሻሻለ ።

፬/ ማንም ሰው በሦስት መቶ (፫፻) የእህል ፍሬ ውስጥ ከአሥራ ስምንት (፲፰) ቅንጣት እንክርዳድ በላይ የሆነ ፤ ወይም ሌላ የሰውን ጤንነት የሚጎዳ ሆኖ የታወቀውን ማናቸውንም ነገር እንዳይፈጭ ተከልክሏል ።

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፬/፱ (፲፱፻፴፮) አን. ፸፯ ተሻሻለ፤ በወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

፰/ ሀ/ በዚህ አዋጅ ከተነገረው የተላለፈ እንዳለ ለማረጋገጥ ከሕክምና ክፍል ዋና ዲሬክተር በጽሕፈት የተፈቀደለት ማናቸውም ሰው በማናቸውም ወፍጮ ቤት በደንቡ ሰዓት ገብቶ ሊያይና ሊመረምር ይችላል ።

ለ/ ይኸው ሰው በማናቸውም ጊዜ በወፍጮ ቤት ውስጥ ሊፈጭ በቀበረው እህል እንክርዳድ ወይም ሌላ የሰውን ጤንነት የሚጐዳ ነገር ያለበት መስሎ ከታየው እህል ውስጥ ለምርመራ የሚበቃውን ያህል ለመውሰድም ይችላል ።

ሐ/ እንደዚህ ያለው መርማሪ ማስረጃውን ካሳየ በኋላ ፤ እወፍጮው ቤት እንዳይገባ የከለከለ ፤ ወይም በሥራው ላይ መሰናክል ያደረገ ማናቸውም ሰው የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፬/፱ (፲፱፻፴፯) አ. ፫፯ ሠን. «ሐ» አን. ፩ (ሀ) ፤ ፲፰ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ ሠን. «ሐ» አን. ፩ (ሀ) ተሻሻለ ። በወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) እን. ፬፻፴፫ (፩) በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (ይህ እንቀጽ አንድ የመንግሥት ሠራተኛ አፊሲዬላዊ ሥራውን በሚያካሂድበት ጊዜ ለሥራው እንቅፋት ለሚፈጥሩ የተደነገገውን ቅጣት ይገልጸል ።)

፱/ በዚህ አዋጅ የተወሰነውን የተላለፈ ማናቸውም ሰው ጥፋተኛ መሆኑ በተፈረደ ጊዜ በ፲፱፻፵፱ ዓ.ም. የወጣው የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፬/፱ (፲፱፻፴፯) አ ፫፯ ሠን. «ሐ» አን. ፱ (ሀ) ፤ ፲፰ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ ሠን. «ሐ» አን. ፱ (ሀ) ተሻሻለ ። በወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፬፻፳፰ ፤ ፭፻፲፭ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (እነዚህ አንቀጾች አደገኛ ወይንም የተበላሹ ምግቦችን ለሚያወጡ ወይም ለሚሠሩና ሕጋዊ የሆነውን የግዴታ ምዝገባ ለሚጥሱ የተመደቡትን ቅጣቶች ይናገራሉ ።)

ሠንጠረዥ

የመዝገቡ አጻጻፍ ።

፩/ የወፍጮው ባለቤት የተከራዩ ወይም የያዘው ሰው ስም ።

፪/ ወፍጮው ያለበት ሥፍራ ።

፫/ በወፍጮው ውስጥ ያለው መኪና ዓይነት ።

፬/ ሞተሩ የሚዞርበት ኃይል ምን እንደሆነ ።

፭/ ያለው ማበጠሪያ ምን ዓይነት እንደሆነ ።

ይህ ከዚህ በላይ የተመለከተው ትክክል መሆኑንና ወፍጮው በክብደት ከመቶ ሁለት (2%) ያነሰ እንክርዳድ ያለበት ዱቄት ሊፈጭ (ሊያዘጋጅ) የሚችል መሆኑን እመሰክራለሁ ።

አዲስ አበባ የካቲት ፳፩ ቀን ፲፱፻፴፯ ዓ. ም.

www.chilot.me

፱/፱ (፲፱፻፵፪) አ. ፪፲፫*
የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ስለማቋቋም የወጣ
አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

በሕገ መንግሥታችን በ፴፬ኛው ክፍል የተጻፈውንና የሕግ መምሪያና የሕግ መወሰኛ ምክር ቤቶች የመከሩበትን ተመልክተንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

እዚህ የተጠቀሰው ሕገ መንግሥት በ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. የወጣው ሕገ መንግሥት ነው ። ይህ ሕገ መንግሥት ተሽሮ በ፲፱፻፵፰ ዓ. ም. ማለት በ፲፭/፪ (፲፱፻፵፰) አ. ፻፵፱ ፤ ፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ የወጣው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት ጸደቀ ። ከ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. ሕገ መንግሥት ለተጠቀሰው አንቀጽ መተኪያ የሆነው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፹፰ ነው ።

፩/ ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፵፪ ዓ. ም. የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ። ይኸውም አዋጅ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

፪/ በዚህ አዋጅ የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ እየተባለ የሚጠራ አንድ ራሱን የቻለ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት መሥሪያ ቤት ተቋቁሟል ። በዚህ ቦርድ ውስጥ አባሎች የሚሆኑ የእርሻ ፣ የንግድና የኢንዱስትሪ ፣ የገንዘብ ፣ ሚኒስትሮች የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ገዥ የኢትዮጵያ የልማት ባንክ ገዥ ናቸው ። እነዚህም የቦርዱ ኤክስ ኦፊሺዮ አባሎች ይሆናሉ ። ከነዚህም ሌላ እኛ የምንሾማቸው ሌሎች ሁለት አባሎች አሉበት ። የንግድና የኢንዱስትሪ ሚኒስትር የቦርዱ ሰብሳቢ ይሆናል ። በቦርዱ ውስጥ ነገር የሚቆረጠው የቦርዱ ሰብሳቢ ጨምሮ አባሎቹ ሁሉ ተሰብስበው በድምፅ ብልጫ ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፲/፯ (፲፱፻፵፫) አ. ፻፲፮ አን. ፲፭ ፤ ፲፭ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፪ (ገዥው በእህል ቦርድ የሚያገለግለውን የቀድሞ የእርሻና የንግድ ባንክ ተተኪ የሚሆነውን የልማት ባንክ በማጽደቅም) ፤ በ፳፪/፳ (፲፱፻፶፭) አ. ፪፻፺፯ ፤ ፲፭ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ (ገዥው በመጀመሪያ በእህል ቦርድ ያገለገለውን የኢትዮጵያ መንግሥት ባንክ ብሔራዊ ሥራዎችን እንዲወስድ ብሔራዊ ባንክን በማቋቋም) በግ.ሳ. ተሻሻለ ።

፫/ የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ የተቋቋመባቸው ጉዳዮችና በሥልጣኑ ጥቅም የሚሰጥባቸው የሥራ ግቦች የሚከተሉት ናቸው ።

(ሀ) ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር የሚወጣውን እህልና ዱቄት ፣ ጥራ ጥሬና የዘይት ፍሬ በኤኮኖሚ ረገድ ዋጋውን ከፍ ማድረግ ፤

(ለ) የሀገሩን የውጭ አገር ገንዘብ ምንዛሪ ሁኔታ መጠበቅ ፤

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፲፪/፪ (፲፱፻፶፬) አ. ፪፻፳፰ በኤርትራም እንዲሠራበት ተደረገ ፤ በ፲፱/፭ (፲፱፻፶፪) ማጽ. ማስ. ፬ በጸደቀው በ፲፯/፬ (፲፱፻፶) ድ. ፴ ተሻሻለ ፤ በ፲/፯ (፲፱፻፵፫) አ. ፪፲፮ ፤ በ፳፪/፳ (፲፱፻፶፭) አ. ፪፻፺፯ ፤ በወ. መ. ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

(ሐ) ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር የሚወጣውን እህልና ዱቄት ፣ ጥራ ጥሬና የዘይት ፍሬ ጥራቱንና ደረጃውን ማሻሻል ።

፱/ የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ከዚህ ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ጉዳዮች ለመፈጸም ሥልጣን ተሰጥቶታል ።

(ሀ) ወደ ውጭ አገር ለማውጣትም ሆነ ወይም ለሀገሩ ውስጥ ጥቅም እህል ፣ ዱቄት ፣ የዘይት ፍሬ ነጋዴዎች የሚገዙበትንና የሚሸጡበትን ዋጋ በኢትዮጵያ ብር ለመወሰን ፤

(ለ) እህልና የዘይት ፍሬ የሚላክባቸውንና የማይላክባቸውን የውጭ አገሮች ለይቶ ለማስታወቅ ፤

(ሐ) ስለሚዘራው ዘር ብዛትና ዓይነት ደግሞም ስለጠቅላላው የአዘራርና የአሻሻጥ ጉዳይ እህልና ጥራ ጥሬ ፤ የዘይት ፍሬ ለሚያመርቱ ገበሬዎች ከእርሻ ሚኒስቴር ስለሚሰጠው ምክር የእርሻ ሚኒስትርን ለማማከር ፤

መ/ እህል ፣ ዱቄት ፣ ጥራጥሬና የዘይት ፍሬ የማበጠርና ደረጃ የመስጠት ሥራ እንሥራ ብለው ለሚያመለክቱና ለዚሁ ሥራ የበቃ ችሎታ ላላቸው ሰዎች የፈቃድ ወረቀት ለመስጠትና ለመጀመሪያው የሥራ ዓመት የመጀመሪያ ግብርና ከዚያም በኋላ እንደዚህ ያለውን ፈቃድ በየመቱ ለማሳደስ ከዚህ በታች እንደተዘረዘረው ለማስከፈል ፦

የመጀመሪያ ግብር	በየመቱ
አዲስ አበባ የኢት/ብር ፩ሺ	፳፭ ብር
እሌላ ሥፍራ በኢትዮጵያ ውስጥ የኢት/ብር ፭፻	፳፭ ብር

ይህ የሥራ ፈቃድ የመስጠት ሥልጣን ፣ የሥራ ፈቃድ በምምንትና ሁናቴ የመወሰንን ፣ የመከልከልን ፣ የመሠረዝንና የማሻሻልን ሥልጣን ይጨምራል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፳፭/፭ (፲፱፻፶፰) ማጽ. ማስ. ፩ በጸደቀው መሠረት በ፳፮/፩ (፲፱፻፶፱) ድ. ፴ እን. ፪ ተሻሻለ ።

፲/ ከዚህ ቀጥሎ ስለተዘረዘሩት ጉዳዮች ጭምር ነገር ግን በእነዚህም ብቻ ሳይወሰን የዚህን አዋጅ ቃሎች ለመፈጸም የሚያስፈልጉትን ደንቦች ለማውጣት ።

ሀ/ የማበጠርን ፣ የጥራትን ፣ የዓይነትን ፣ የክብደትን ደረጃ (ስታንደርድ) ጭምር ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር ለሚወጣው እህል ፣ ዱቄት ፣ ጥራጥሬ ና የዘይት ፍሬ (የሚሆነውን መጠነኛ ደረጃ (ስታንደርድ) ስለማቋቋም ፤

ለ/ እህል ፣ ጥራጥሬና ፣ የዘይት ፍሬ ለማበጠሪያና በደረጃ ለመመደቢያ የሚያስፈልጉትን ማከናወኛዎች ስለማቋቋም ፣ ስለመጠበቅና ስለመሥራት ፤

ሐ/ የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ በሚያወጣው ደንብና በሚሰጠው ፈቃድ መሠረት ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር ለሚወጣው እህል ፣ ዱቄት ፣ ጥራጥሬና የዘይት ፍሬ ከግናቸውም የወኪል መሥሪያ ቤት ፣ ኮርፖሬሽን ወይም ንግድ ቤት ፣ ሰው ወይም ማኅበር ስለሚሰጠው የምስክር ወረቀት ፤

መ/ በዚህ አዋጅ በሚወጡት ደንቦች መሠረት ለሚሰጠው አገልግሎት ዋጋ ስለመወሰን ።

፲፩/ ከኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ፈቃድ ካልተሰጠ በቀር እህል ፣ ዱቄት ወይም የዘይት ፍሬ ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር ማውጣት ተከልክሏል ። የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ እንዳሚወስነው ከኢትዮጵያ ወደ ማናቸውም የውጭ አገር እህል ወይም የዘይት ፍሬ ለመላክ

www.chilot.me

ቦርዱ ለማናቸውም ሰው ፣ ኮርፖሬሽን ፣ ማናቸውም የወኪል መሥሪያ ቤት ፣ ንግድ ቤት ፤ ወይም ማኅበር ፣ ብቸኛ የሆነ ፣ በከፊል ብቸኛ የሆነ ወይም ብቸኛ ያልሆነ ፈቃድ መስጠት ይችላል ።

፯/ ከኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ፣ በተሰጠ ፈቃድ ካልሆነ በቀር ማናቸውም ሰው ፣ ኮርፖሬሽን ፣ የወኪል መሥሪያ ቤት ፣ ንግድ ቤት ወይም ማኅበር ወደ ውጭ አገር የሚወጣ እህል ወይም የዘይት ፍሬ ዋጋ እየተቀበለ ለማበጠርና በደረጃ ለመለየት ወይም የምስክር ወረቀት መስጠት አይችልም ።

፰/ ማናቸውም ሰው ፣ ኮርፖሬሽን ፣ ንግድ ቤት ወይም ማኅበር የዚህን አዋጅ ቃል በመተላለፍ ጥፋተኛ ሆኖ ሲገኝ የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በወ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) ፤ አን. ፫፻፹፩—፫፻፹፭ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (እነዚህ አንቀጾች ላኪው ፈቃድ ካገኘ በኋላ ወደ ውጭ ስለሚላኩ ዕቃዎች የወጡትን ሕጎች በመጣስ የሚወሰኑትን ቅጣቶች ይናገራሉ ።)

አዲስ አበባ ግንቦት ፳፩ ቀን ፲፱፻፵፪ ዓ.ም.

፲/፲፱ (፲፱፻፵፰) ሕ. ፪፻፰

በ፲፱፻፵፪ ዓ. ም. የእህል ቦርድ አዋጅ መሠረት የወጡ ደንቦች

እነኝህ ደንቦች የወጡት በእህል ቦርድ አዋጅ በአንቀጽ ፩/፲፱፻፵፪ ዓ. ም. አዋጅ ቁጥር ፻፲፫ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት በኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ነው ።

፩/ ይህ ደንብ «የ፲፱፻፵፰ ዓ.ም. የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ደንቦች» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ በነዚህ ደንቦች ውስጥ ወይም ቦርዱ ባወጣቸው በማናቸውም ሥርዓቶች ፣ ትእዛዞች ፣ ፈቃዶች ወይም ትርጓሜዎች ውስጥ ፤

ሀ/ «የተፈቀደለት እህል አበጣሪ» ማለት እንዲሁም ሆነ ወይም በሕግ እህል ፤ የዘይት ፍሬ ፣ ጥራጥሬ ወይም የከብት ቀለብ ለማበጠር ከቦርዱ የተሰጠ የሥራ ፈቃድ ወረቀት የያዘ ሰው ማለት ነው ፤

ለ/ «የተፈቀደለት ወደ ውጭ አገር ላኪ» ማለት እንዲሁም ሆነ ወይም በሕግ እህል ፣ የዘይት ፣ ፍሬ ፣ ጥራጥሬ ወይም ዱቄት ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር ለመላክ ከቦርዱ የተሰጠ የሥራ ፈቃድ ወረቀት የያዘ ሰው ማለት ነው ፤

ሐ/ «የተፈቀደለት ባለወፍጮ» ማለት እንዲሁም ሆነ ወይም በሕግ ወደ ውጭ አገር ለሚላከው ዱቄት ፣ የምስክር ወረቀት ለመስጠት ከቦርዱ የተሰጠ የሥራ ፈቃድ ወረቀት የያዘ ሰው ማለት ነው ፤

መ/ «ቦርድ» ማለት የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ማለት ነው ፤

ሠ/ «እህል» ሲል ስንዴን ፣ ገብስን ፣ ባህር ማሽላንና ማሽላን ይጨምራል ።

ረ/ «የዘይት ፍሬ» ሲል ኑግን ፣ ሰሊጥን ፣ ሱፍን ፣ ጐመን ዘርን ፣ ጉሎን ፣ ሰናፍጭንና ተልባን ይጨምራል ።

ሰ/ «ጥራጥሬ» ሲል አተርን ፣ አደንጓሬን ፣ ባቄላን ፣ ምስርንና ሽምብራን ይጨምራል ፤

ሸ/ «ዱቄት» ሲል ከእህልና ከጥራጥሬ የተፈጨ ሁሉ ማለት ነው ፤

www.chilot.me

ቀ/ «የከብት ቀለብ» ማለት የነቀዘ ምራጭ ወይም በማናቸውም ምክንያት ነውር ያለበት ለከብት ቀለብ ብቻ የሚሆን እህልና ጥራጥሬ ማለት ነው ፤

በ/ «ዓይነት» ማለት ፤

፩/ በእህል ፣ በዘይት ፍሬ ፣ በጥራጥሬ ወይም በከብት ቀለብ ረገድ ባለእህሉና የተፈቀደለት እህል አበጣሪው አንድ ላይ ሆነው ከተበጠሩት ከማናቸውም እህል ፣ የዘይት ፍሬ ፣ ጥራጥሬ ወይም የከብት ቀለብ ከመቶ (፻) ጆኒያ ውስጥ እንዳጋጠመ ከአሥሩ (፲) ጆንያ በዓይነት ማውጫ ጦር ለምርመራ ምክንያት የሚያወጡት አንድ (፩) ኪሎ ግራም ጥራቱ የሚገመትበት ዓይነት ማለት ነው ፤

፪/ ለዱቄትም እንደዚሁ ከመቶው (፻) ጆንያ ውስጥ እንዳጋጠመ ከአሥሩ (፲) ጆንያ ውስጥ ለምርመራ ምክንያት አምስት መቶ (፭፻) ግራም በዓይነት ማውጫ ጦር የሚወጣ ዓይነት ማለት ነው ።

፫/ ፲፱፻፵፱ ዓ. ም. የእህል ቦርድ ስለማቋቋሚያ በወጣው አዋጅ ለእህል ቦርድ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የሚወጡት ሥርዓቶች ፣ ትእዛዞች ፣ ደንቦች ፣ ፈቃዶች ፣ መግለጫዎች ፣ ወይም ትርጓሜዎች ፣ ሁሉ በቦርዱ ስም በቦርዱ ሰብሳቢ ፊርማ ይወጣሉ ። በጽሑፍ ውስጥ የሚጸናበት ልዩ ቀን ካልተወሰነ በስተቀር በተፈረመበት ቀን የጸና ይሆናል ። እንደዚህ ያሉትም ጽሑፎች ልዩ ጉዳዮችን ወይም ልዩ ሰዎችን የሚነኩ ካልሆነ በስተቀር በነጋሪት ጋዜጣ ይታተማሉ ።

፬/ የተፈቀደላቸው እህል አበጣሪዎች ሁሉ እህል ፣ የዘይት ፍሬ ፣ ጥራጥሬና የከብት ቀለብ በማበጠርና ምስክር ወረቀት በመስጠት ከዚህ ቀጥሎ ያሉትን ውሳኔዎችና መደቦች (ስታንዳርድ) መሙላት አለባቸው ።

ሀ/ ስንዴ

የስንዴው ጥራት መጠን ሲገመት በዓይነቱ ውስጥ የሚገኘውና ወደ ዱቄት ለመለወጥ ከሚችለው ልዩ ነገር ከሞላው ሚዛኑ በመቶ አምሳው (50%) ብቻ ከድብልቅ ይቆጠራል ። ዳሩ ግን በዓይነቱ ውስጥ የሚገኘውና ወደ ዱቄት ለመለወጥ የማይችለው ልዩ ነገር በሞላው ከቁሻሻ ይቆጠራል ። ለዚህ ለንዑስ አንቀጽ (ሀ) ምክንያት ፤—

፩/ «ወደ ዱቄት ለመለወጥ የሚችል ልዩ ነገር» ሲባል ማናቸውንም እህል (ከስንዴ) በስተቀር ወይም ጥራጥሬ ተፈጭቶ ወደ ዱቄት ለመለወጥ የሚችለውን ይጨምራል ።

፪/ «ወደ ዱቄት ለመለወጥ የማይችል ልዩ ነገር» ሲባል እንክርዳድ ፤ ጉርጠብና ሌሎችም የአረም ፍሬዎች ፣ ድንጋይ ፣ አሸዋ ፣ አፈር ፣ ጉድፍ ፣ ገለባ ፣ ትቢያ ፣ አቧራ ወይም ተፈጭቶ ዱቄት ለመሆን የማይችየለውን ማናቸውንም ነገር ይጨምራል ።

ለ/ የዘይት ፍሬ

የዘይቱ ፍሬ ጥራት መጠን ሲገመት በዓይነቱ ውስጥ ከሚገኘው ልዩ ቅባታም ነገር ከሞላው ሚዛኑ በመቶ አምሳው (50%) ብቻ ከድብልቅ ይቆጠራል ፤ ዳሩ ግን በዓይነቱ ውስጥ የሚገኘው ቅባታም ያልሆነው ልዩ ነገር ሞላው ሚዛኑ ከቆሻሻ ይቆጠራል ። ለዚህ ለንዑስ አንቀጽ (ለ) ምክንያት ፤

፩/ «ቅባታም የሆነ ልዩ ነገር» ሲባል ተሰይሞ ከቀረበው የዘይት ፍሬ በስተቀር ሌሎችን የዘይት ፍሬዎች ሁሉ ይጨምራል ።

፪/ «ቅባታም ያልሆነ ልዩ ነገር» ሲባል የዘይት ፍሬ ያልሆኑትን ማናቸውንም ነገር እንደ እህል ፣ ጥራጥሬ ፣ እንክርዳድ ፣ ጉርጠብና ሌሎችም እንደአረም ፍሬዎች ያሉትን ፤ ድንጋይ ፤ አሸዋ ፤ አፈር ፤ ጉድፍ ፣ ገለባ ፣ እድፍ ወይም አቧራን ሁሉ ይጨምራል ።

www.chilot.me

ሐ/ ሌሎች እህሎችና ጥራጥሬዎች ፤

የእህሉቹ (ከስንዴ በስተቀር) ወይም የጥራጥሬዎቹ ብዛት ምንም ያህል ቢሆን የተደባለቀ መሆኑ ሲገመት በዓይነቱ ውስጥ ከሚገኘውና ወደ ዱቄት ለመለወጥ ከሚችለው ልዩ ነገር ከሞላው ሚዛኑ በመቶ አምሳው (50%) ብቻ ከድብልቅ ይቆጠራል ፤ ዳሩ ግን በዓይነቱ ውስጥ የሚገኘውና ወደ ዱቄት ለመለወጥ የማይችለው ልዩ ነገር ሞላው ሚዛኑ ከቆሻሻ ይቆጠራል ።
ለዚህ ለንዑስ አንቀጽ (ሐ) ምክንያት ፦

፩/ «ወደ ዱቄት ለመለወጥ የሚችል ልዩ ነገር» ሲባል እህል ወይም ጥራጥሬ ተብሎ ዘሩ ተሠይሞ ከቀረበው በስተቀር ማናቸውንም ተፈጭተው ወደ ዱቄት ለመለወጥ የሚችሉትን እህልና ጥራጥሬ ሁሉ ይጨምራል ፤

፪/ «ወደ ዱቄት ለመለወጥ የማይችል ልዩ ነገር» ሲባል እንክርዳድ ፤ ኰርጠብና ሌሎችንም የአረም ፍሬዎች ፤ ድንጋይ ፤ አሸዋ ፤ አፈር ፤ ጉድፍ ፤ ገለባ ፤ እድፍ ወይም ተፈጭቶ ወደ ዱቄት ለመለወጥ የማይችሉትን ማናቸውንም ነገሮች ሁሉ ይጨምራል ።

መ/ የከብት ቀለብ

የከብት ቀለብ ብዛቱ ምንም ያህል ቢሆን ድብልቅነቱ ሲገመት በዓይነቱ ውስጥ የሚገኘውና ወደ ዱቄት ለመለወጥ የማይችለው እንደ ድንጋይ ፡ አሸዋ ፡ አፈር ፡ ጉድፍ ፡ ገለባ ፡ እድፍ ፡ አቧራ ያለ ወይም ለከብት ቀለብ የማይስማማ ማናቸውም ነገር ሁሉ ከቆሻሻ ይቆጠራል ።

፳/ የተፈቀደለት እህል አበጣሪ የሆነ ሁሉ ባበጠረው ለማናቸውም ልዩ ልዩ እህል ፡ የዘይት ፍሬ ፤ ጥራጥሬ ወይም የከብት ቀለብ በሠንጠረዥ (ሀ) እንደተመለከተው አድርጎ ወደ ውጭ አገር የሚላክ እንደሆነ (ወደ ውጭ አገር መላኪያ ምስክር ወረቀት) እንዲሰጥ ለአገር ውስጥም እንደሆነ በሠንጠረዥ (ለ) እንደተመለከተው አድርጎ (የአገር ውስጥ ምስክር ወረቀት) የሚል የምስክር ወረቀት እንዲሰጥ ታዟል ።

፳፩/ የተፈቀደለት ባለወፍጮ የሆነ ሁሉ ወደ ውጭ አገር ለመላክ ለፈጨው ልዩ ልዩ ዱቄት ሁሉ በሠንጠረዥ (ሐ) በተመለከተው መሠረት (ወደ ውጭ አገር መላኪያ ምስክር ወረቀት) የሚል የምስክር ወረቀት እንዲሰጥ ታዟል ። እንደዚሁ ያለውም የምስክር ወረቀት በተመደበው የምርመራ ሥርዓት መሠረት ፤ የታወቀ ኬሚስት ዓይነቱን ከመረመረበት ምርመራ ጋር መስማማት አለበት ።

፳፪/ የተፈቀደላቸው እህል አበጣሪዎች እንዲበጠሩ ሕዝብ የሚያቀርብላቸውን እህሎች ፤ የዘይት ፍሬዎች ፤ ጥራጥሬዎችና የከብት ቀለብ ሁሉ ማበጠር አለባቸው ። ሊበጠሩ የቀረቡለትንም ሁሉ የተፈቀደለት እህል አበጣሪው በቀረቡለት ተራ ያበጥራል ።

፳፫/ እያንዳንዱ የውጭ አገር መላኪያ የምስክር ወረቀት እንደሚከተለው ለማከፋፈል እንዲመች ስድስት ላይ መጻፍ አለበት ፤

ሀ/ ዋናውንና መጀመሪያውን ኮፒ የተፈቀደለት እህል አበጣሪው ወይም የተፈቀደለት ባለ ወፍጮው ወዲያው ለእህሉ ፤ ለዘይቱ ፍሬ ፤ ለጥራጥሬው ፤ ለከብቱ ቀለብ ፤ ወይም ለዱቄቱ ባለቤት ወይም ለወኪሉ ይሰጣል ። የተባሉትም ዋናውና መጀመሪያው ኮፒ የሚወስንዋቸውን እህል ፤ የዘይት ፍሬ ፤ ጥራጥሬ ፤ የከብት ቀለብ ወይም ዱቄት ለሚገዛው ሰው ይተላለፉና ከዚያ ወዲያ ከሌሎች የመርከብ ማስጫኛ ሠነዶች እንደ መርከብ ደረሰኝ ካሉት ጋር ለውጭ አገር ገዢ ወይም ለባንኩ ይተላለፋሉ ።

ለ/ ሁለተኛው ኮፒ በተፈቀደለት እህል አበጣሪ ወይም በተፈቀደለት ባለወፍጮ እጅ ይቀራል ።

ሐ/ ሦስተኛው ኮፒ በተፈቀደለት እህል አበጣሪ ወይም በተፈቀደለት ባለወፍጮ ቀድሞ ነገር ለእህሉ ባለቤት ወይም ለባለሥልጣን ወኪሉ ይሰጣል ። ይህም የተባለው ሦስተኛ ኮፒ ጽሑፉ የሚወስናቸውን እህል ፤ የዘይት ፍሬ ፤ ጥራጥሬ ፤ የከብት ቀለብ

www.chilot.me

ወይም ዱቄት ለሚገዛው ሰው ይተላለፍና ከዚያ ወዲያ የተባሉትን እህል ፣ የዘይት ፍሬ ፣ ጥራጥሬ ፣ የከብት ቀለብ ወይም ዱቄት ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር እንዲላኩ ባደረገው ሰው እጅ ይቀራል ።

መ/ አራተኛውና አምስተኛው ኮፒ በተፈቀደለት እህል አበጣሪ ወይም በተፈቀደለት ባለ ወፍጮ ለባለቤቱ ወይም ለባለሥልጣን ወኪሉ ይሰጣሉ ። ከዚያ በኋላ እነዚህ የተባሉት ኮፒዎች ጽሑፋቸው የሚወስናቸውን እህል ፣ የዘይት ፍሬ ፣ ጥራጥሬ ፣ የከብት ቀለብ ወይም ዱቄት ለሚገዛው ሰው ይተላለፋሉ ፤ በመጨረሻም የተባሉት ዕቃዎች ወደ ውጪ አገር በሚላኩበት ጊዜ ለጉምሩክ ይቀርባሉ ።

፱/ የአገር ውስጥ ምስክር ወረቀት የሆኑት ሁሉ በጥንድ ይወጣሉ ፤ ዋናው ለባለቤቱ ተሰጥቶ ኮፒው በተፈቀደለት እህል አበጣሪ ወይም በተፈቀደለት ባለወፍጮ እጅ ይቀራል ።

፲/ ለውጭ አገር መላኪያ ምስክር ወረቀት የወጣላቸው እህሎች ፣ የዘይት ፍሬዎች ፣ ጥራጥሬ ዎች ፣ የከብት ቀለቦች ወይም ዱቄቶች ሁሉ በከረጢቶች ውስጥ ተከተው ከረጢቶቹ በእርሳስ ወይም በብረት ማኅተም ይዘጋሉ ፤ በማኅተሙም ላይ የባለ ፈቃድ እህል አበጣ ሪው ወይም የተፈቀደለት ባለወፍጮው ስምና የምስክር ወረቀቱ ቁጥር ይኖርበታል ። ከከረጢቱ ማናቸውም ክፍል የሚሰፋበት ክር አንድ ዓይነት መሆን አለበት ። እህል ፣ የዘይት ፍሬ ፣ ጥራጥሬ ወይም የከብት ቀለብ በአያሌው ወደ ውጭ አገር ለመላክ የተፈ ለገ እንደሆነ ከቦርዱ ጋር ልዩ ድርጅት ይደረጋል ።

፲፩/ ቦርዱ ልዩ ፈቃድ ካልሰጠ በስተቀር እህል ፣ የዘይት ፍሬ ፣ ጥራጥሬና የከብት ቀለብ የሆነ ሁሉ የተመደበውን ሙሉ ክብደት ለመስጠት ቀጥሎ ባለው ልክ በከረጢት ይከተታል ፤—

እህል ፣ ጥራጥሬና የከብት ቀለብ ፩ ከረጢት ከነከረጢቱ	፻፩	ኪ/ግ/
የዘይት ፍሬ (ከኑግና ከጉሎ ሌላ) ፩ ከረጢት ከነከረጢቱ	፺፩	»
ኑግና የጉሎ ፍሬ ፩ ከረጢት ከነከረጢቱ	፻፲	»
የተፈሰፈሰ ለውዝ ፩ ከረጢት ከነከረጢቱ	፻፩	»

የተቀባዩ አገር ሕግ ሚዛኑ ከዚህ የበለጠ እህል ፣ የዘይት ፍሬ ፣ ጥራጥሬ ወይም የከብት ቀለብ በአንድ ከረጢት ለመከተት በሚፈቅድበት ከፍ ያለ ሚዛን ለመከተት ከቦርዱ ልዩ ፈቃድ ለማግኘት ይቻላል ።

፲፪/ የተፈቀደላቸው እህል አበጣሪ የሆኑ ሁሉ ባበጠሩት እህል ፣ የዘይት ፍሬ ፣ ጥራጥሬ ወይም የከብት ቀለብ የተገኘውን እንክርዳድ ወይም ለጉዳት የሚሰጡትን የአረም ፍሬዎች ሁሉ እንዲያጠፉ ሥልጣን ተሰጥቷቸዋል ፤ ደግሞም ታዞዋል ።

፲፫/ እህል ፣ የዘይት ፍሬ ፣ ጥራጥሬ ወይም የከብት ቀለብ ፣ ለማስበጠር የሚከፈለው ዋጋ በሆን ጠረዥ (መ) እንደተመደበው ይሆናል ።

፲፬/ የጉምሩክ ሹማምንቶች በዚህ የሕግ ክፍል ማስታወቂያ ውስጥ በ፭ኛና በ፯ኛ አንቀጽና በሠንጠረዥ (ሀ) ና (ሐ) እንደተመለከተው ወደ ውጭ አገር ለመላኪያ በወጣው እውነ ተኛ የምስክር ወረቀት ኮፒ ያልተወሰኑትን እህሎች ፣ የዘይት ፍሬዎች ፣ ጥራጥሬዎች ፣ የከብት ቀለቦች ወይም ዱቄቶች ወደ ውጭ አገር እንዳይላኩ ለመከልከል በዚህ ማስታ ትቂያ ሥልጣን ተሰጥቷቸዋል ።

፲፭/ በሚገባ የተሾሙ የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ወኪሎች የተፈቀደለት እህል አበጣሪ ፣ ወይም የተፈቀደለት ባለወፍጮ ፣ የምስክር ወረቀት ያወጡላቸውን እህሎች ፣ የዘይት ፍሬዎች ፣ ጥራጥሬዎች ፣ የከብት ቀለቦች ወይም ዱቄቶች ከእነዚህ ደንቦች ጋር መስማማት አለመስማማታቸውን ለማረጋገጥ በማናቸውም በሚገባ ጊዜያትና ሥፍራ ገብተው ሊመ ረምሩና ሊቆጣጠሩ በዚህ ማስታወቂያ ሥልጣን ተሰጥቷቸዋል ።

፲፮/ የእነዚህን ደንቦች ቃላት ማናቸውንም ተላልፎ የተገኘ ሰው በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቀሰው ሕግ

የወ.መ.ሕ. ፲፰/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) እን. ፫፻፭፬ ፣ ፫፻፭፭ ፣ ፬፻፭፭ ፣ ፭፻፲፩ ፣ ፭፻፲፪ ።

www.chilot.me

ሠንጠረዥ «ሀ»

የምስክር ወረቀት ቁ...............

ለውጭ አገር

የምስክር ወረቀት ስለኢትዮጵያ እህል ፣ የዘይት ፍሬ

ጥራጥሬ ወይም የከብት ቀለብ ጥራት ።

እኔ/እኛ ....በ፲፱፻፸፱ ዓ.ም. የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ስለማቋቋም በወጣው አዋጅ መሠረት የተፈቀደለት እህል አበጣሪ ከዚህ በታች ብዛቱ የተዘረዘረ ....መበጠሩንና ከ..................................የበለጠ ድብልቅ እንደሌለበት መረጋገጡ በዚህ እመስክራለሁ ።

ሁተታ

ከ ረ ጢ ቶ ች		
ቍጥር	ሚዛን	ምልክት

....

ቀን

....

የተፈቀደለት እህል አበጣሪ

የፊታድ ቁጥር ....

ሠንጠረዥ «ለ»

የምስክር ወረቀት ቁ...............

ለአገር ውስጥ

የምስክር ወረቀት ስለኢትዮጵያ እህል ፣ የዘይት ፍሬ ፣

ጥራጥሬ ፣ ወይም የከብት ቀለብ ጥራት ።

እኔ/እኛ ....በ፲፱፻፸፱ ዓ.ም. የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ስለማቋቋም በወጣው አዋጅ መሠረት የተፈቀደለት እህል አበጣሪ ከዚህ በታች ብዛቱ የተዘረዘረ....................................መበጠሩንና ከ ....የበለጠ እንደሌለበት መረጋገጡን በዚህ እመስክራለሁ ።

www.chilot.me

ሀተታ

ክ ሬ ጢ ቶ ች		
ቁጥር	ሚዛን	ምልክት

....
የተፈቀደለት እህል አበጣሪ

....
ቀን

የፈቃድ ወረቀት ቁጥር ....

ሥንጠረዥ «ሐ»

የምስክር ወረቀት ቁጥር ....

ለውጭ አገር

የምስክር ወረቀት ስለዱቄት ።

እኔ/እኛ ....በ፲፱፻፵፪ ዓ.ም. የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ስለማቋቋም በወጣው አዋጅ መሠረት የተፈቀደለት ባለወፍጮ ከዚህ በታች ብዛቱ የተዘረዘረ..ከ.................................. በመቶ የማይበልጥ እርጥበት እመድም በመቶ ....የማይበልጥ እንደሌለበት መረጋገጡን በዚህ እመሰክራለሁ ።

ሀተታ

ክ ሬ ጢ ቶ ች		
ቁጥር	ሚዛን	ም ል ክ ት

....
የተፈቀደለት ባለ ወፍጮ

....
ቀን

የፈቃድ ወረቀት ቁጥር ....

www.chilot.me

ሠንጠረዥ «መ»

ለማበጠርና በደረጃ ለመመደብ

የሚከፈለው ዋጋ

በኩንታል የሚከፈለው የኢትዮጵያ ብር

ከፍተኛ ዋጋ

እህል	
ስንዴ	0.75
ገብስ	1.00
በቆሎ	1,00
ማሽላ	1,00
ጥራጥሬ	
አተር	1.00
ባቄላ	1.00
አደንጓሬ	1.00
ምስር	1.00
ሽንብራ	1.00
የዘይት ፍሬ	
ኑግ	1.00
ሰሊጥ	1.00
ተልባ	1.00
ሱፍ	1.00
ጐመንዘር	1.00
የጉሎ ፍሬ	1.00
ሰናፍጭ	1.00

የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ

ጠቅላላ ፈቃድ ፪ኛ ቁጥር

በ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ስለማቋቋም የወጣው አዋጅ ለኢትዮጵያ የእህል ቦርድ የሰጠውን ሥልጣንና ይህንኑ ተከታትሎ በየጊዜው የወጡትን ደንቦች በመከታተል ፡—

፩/ በሰኔ ፳፪ ቀን ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. የወጣው ጠቅላላ ፈቃድ ቁ. ፩ በዚህ ተሰርዞዋል ፤

፪/ ከዚህ በታች በዚሁ ውስጥ በ፫ኛው ክፍል እንደተመለከተው ካልሆነ በስተቀር ቀጥለው የተዘረዘሩትን ብቻ ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር ለመላክ ተፈቅዶዋል ፡—

ሀ/ ስንዴ በመቶ ከሦስት (፫) የበለጠ ድብልቅ የሌለበት ፤

ለ/ የዘይት ፍሬ (ከጉሎ ፍሬ በስተቀር) በመቶ ከሦስት (፫) የበለጠ ድብልቅ የሌለበት ፤

ሐ/ የጉሎ ፍሬ በመቶ ከአንድ (1%) የበለጠ ድብልቅ የሌለበት ፤

መ/ ሌሎች እህሎችና ጥራጥሬዎች በመቶ ከሦስት (3%) የበለጠ ድብልቅ የሌለባቸው ፤

www.chilot.me

ሠ/ የከብት ቀለብ በመቶ ከአምስት (5%) የበለጠ ድብልቅ የሌለበት ይኸውም እነዚህ የተባሉት እህሎች ፥ የዘይት ፍሬዎች ፥ ጥራጥሬዎችና የከብት ቀለቦች ቦርዱ ባወጣቸው ደንቦች መሠረት በተፈቀደለት እህል አበጣሪው ወደ ውጭ አገር ለመላክ ተመስክሮላቸው እንደሆን ነው ።

፫/ ከዚህ በላይ በዚሁ ውስጥ በ፪ኛው ክፍል የተመለከተው ውሳኔ ሳይከለከል ቀጥለው ያሉት እህሎች ፥ የዘይት ፍሬዎች ፥ ጥራጥሬዎች ፥ ወይም የከብት ቀለቦች ከተፈቀደለት እህል አበጣሪ ፥ ወደ ውጭ አገር መላኪያ የምስክር ወረቀት ሳያስፈልጋቸው ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር ለመላክ ይችላሉ ፤

ሀ/ በአዲግራት ፥ በአድዋና በድሬዳዋ ፥ በቅለው ከእነዚህ ቦታዎች ወደ ውጭ አገር የሚላኩ እህሎች ፥ የዘይት ፍሬዎች ፥ ጥራጥሬዎች ወይም የከብት ቀለቦች ፥ ይኸውም የሚረጋው እስከ ጥቅምት ፳፩ ቀን ፲፱፻፷፬ ዓ.ም. ድረስ ነው ፤

ለ/ የሺያጭ ውል ለመፈጸም ወደ ውጭ አገር ለመላክ የቀረቡ እህል ፥ የዘይት ፍሬ ፥ ጥራጥሬ ወይም የከብት ቀለብ (፩) ውሉ የተደረገው ይህ ጠቅላላ ፈቃድ ከሚጸናበት ቀን አስቀድሞ እንደሆነና (፪) በውሉም ውስጥ የእህሉ ፥ የዘይት ፍሬው ፥ የጥራጥሬ ወይም የከብቱ ቀለብ ጥራት ተመርምሮ በውሉ ውስጥ ከተመለከተው መቶኛ ያነሰ ድብልቅነት ያለባቸው ሆነው ቢገኙ ለኛው የበለጠ ዋጋ ይሰጠዋል ። ድብልቅነታቸውም ከተመለከተው መቶኛ በዝቶ ቢገኝ ያነሰ ዋጋ ይሰጠዋል ፤ የሚል ቃል የሌለበት እንደሆነ በ(፩) ና (፪) የተመለከቱት ሁኔታዎች መኖር አለመኖራቸውን ከተፈቀደለት እህል አበጣሪ የምስክር ወረቀት አለማስፈለጉን ለጉምሩክ ሊመሰክር ሥልጣን የተሰጠው የምንዛሬ ተቆጣጣሪ ማረጋገጥ አለበት ።

የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ

ጠቅላላ ፈቃድ ፫ኛ ቁጥር

በ፲፱፻፵፪ ዓ.ም. የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ስለማቋቋም የወጣው አዋጅ ለኢትዮጵያ የእህል ቦርድ የሰጠውን ሥልጣንና ይህንኑ ተከታትሎ በየጊዜው የወጡትን ደንቦች በመከታተል በመቶ ከአሥራ ሁለት ተኩል (12½%) የሚበልጥ እርጥበትና በመቶ ነጥብ ሰባት (0.7%) የሚበልጥ አመድ የሌለበትን ዱቄት ቦርዱ ባወጣቸው ደንቦች መሠረት የተፈቀደለት ባለወፍጮ አረጋግጦ የውጭ አገር መላኪያ ምስክር ወረቀት ከሰጠ የተፈቀደለት ላኪ ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር ለመላክ ይችላል ።

አዲስ አበባ ነሐሴ ፳፩ ቀን ፲፱፻፷፫ ዓ.ም.

የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ

www.chilot.me

፲፱/፰ (፲፱፻፶፪) መ. ፪፻፳፯*

የኢትዮጵያ የእህል ማኅበር ቻርተር

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

እህሎችን ፣ ጥራጥሬዎችንና የዘይት ፍሬዎችን የሚገዛ ድርጅት በማቋቋም በግብርና ሥራ ላይ ያለው ሕዝባችን የደከመበትን ሰብል በዓለም ገበያ ዋጋ መሠረት የሚሸጥበት የተረጋገጠ ገበያ እንዲያገኝ ፤

እህሎች ፣ ጥራጥሬዎች ፣ የዘይት ፍሬዎችና ሌሎችም የእርሻ ሰብሎች በብዛት እንዲዘሩና ወደ ውጭ አገር እንዲወጡ ለማድረግ ፣ የእህሎችን ዓይነት በማሻሻልና በማብዛት ደህና ዋጋ የሚያገኙ መሆናቸውን በማረጋገጥ ገበሬዎችን ለማበረታታት ፤

ከዚህ የሚከተለውን አዘናል ።

አንቀጽ ፩

የኢትዮጵያ የእህል ማኅበር መቋቋም

ከዚህ በታች «ማኅበር» እየተባለ የሚጠራ አንድ ኃላፊነቱ የተወሰነ የኢትዮጵያ የእህል ማኅበር በዚህ ተቋቁሟል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፳፫/፲፮ (፲፱፻፶፮) ት. ፴፩ አን. ፪ ተሻሻለ ።

አንቀጽ ፪

የማኅበሩ ዓላማ

የማኅበሩ ዓላማ የእርሻ ሰብሎችን ዋጋ እንዲረጋጋ በማድረግ ፣ ዓይነታቸውን በማሻሻልና ወደ ውጭ አገርም እየተላኩ የሚሸጡበትን ሁኔታ በማደራጀት ፣ በንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን ውስጥ የእርሻ ሰብል በሰፊው እንዲመረት ማበረታታት ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፳፫/፲፮ (፲፱፻፶፮) ት. ፴፩ አን. ፪ ተሻሻለ ።

አንቀጽ ፫

የማኅበሩ ሥልጣን

ማኅበሩ የሥራ ዓላማውን ለመፈጸም ካለው መብት በቀር ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ለመፈጸም ሥልጣን አለው ።

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፳፫/፲፮ (፲፱፻፶፮) ት. ፴፩ ፤ ፳፯/፳ (፲፱፻፷) ት. ፶፫ ተሻሻለ ።

www.chilot.me

ሀ/ በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛት ውስጥ ምቹ በሆኑ ሥፍራዎች የእህል መግዣና መሸጫ ጣቢያዎች ለማቋቋምና ሥራውን ለማካሄድ ፤

ለ/ የእርሻ ሰብሎችን ለመግዛት ፤

ሐ/ የእርሻ ሰብሎችን ወደ ውጭ አገር ለሚያወጡ ማናቸውም ሰዎች ፤ ኩባንያዎች ፤ ማኅበሮችና ወኪሎች መሸጥ ፤

መ/ የእርሻ ሰብሎችን ወደ ውጭ አገር ለማውጣት ወይም በሀገር ውስጥ መሸጥ ፤

ሠ/ የእርሻ ሰብሎችን ለመግዛት ፤ በደረጃ ለመለየት ፤ ለማበጠር ፤ ለማስፈጨት ፤ ትራንስፖርት ለማድረግ ፤ በመጋዘን ለማስቀመጥ ፤ ለመሸጥና በጠቅላላው በትርፍም ሆነ በሌላ ጉዳይ በእርሻ ለመነገድና ይህን የመሳሰለውን ለመሥራት የሚያስፈልገውን ገንዘብ ፤ ዕቃ ወይም ሌላ ዓይነት ካፒታል በሥራ ላይ ለማዋል ፤

ረ/ በኢትዮጵያ ውስጥ ማናቸውንም የማይንቀሳቀስ ንብረት ለመግዛት ፤ እጅ ለማድረግ ፤ ለመያዝ ፤ ለመሸጥ ፤ ለሌላ ለማዛወር ፤ ለመለወጥ ፤ እሲዞ ገንዘብ ለመበደር ፤ በሌላ አኳኋን ዋስትና ለማድረግ ፤ ለማከራየት ወይም በማናቸውም በሌላ አኳኋን እንዳስፈለገው ለማድረግ ፤

ሰ/ ለመክሰስም ፤ ለመከሰስም ፤

ቀ/ ከማናቸውም መንግሥት ወይም ከመንግሥትም መሥሪያ ቤት ወይም ሰው ወይም በሕግ ከተቋቋመ ማኅበር ጋር ማናቸውንም ዓይነት ኮንትራት ለመዋዋልና ለመፈጸም ፤

በ/ ከማናቸውም ሰው ወይም በሕግ ከተቋቋመ ማኅበር ገንዘብ ለመበደር ፤ ገንዘብ የሚያስቀብሉ ሠነዶች ፤ የገንዘብ ማዘዣዎች ፤ ሐዋላዎች ፤ ቦንዶች ፤ ሊሸጡና ሊለወጡ የሚችሉ ሠነዶችና በዋስትናም ሆነ ያለዋስትና የገንዘብ ብድር የተሰጠባቸው ወይም በሌላ አኳኋን የተያዙ የባለዕዳነት ማስረጃዎች በየጊዜው ለመውሰድ ፤ ለመቀበል ፤ ለማስተላለፍ ፤ ለማስከፈል ፤ ለማዘጋጀትና ለማውጣት ፤

ተ/ ማናቸውንም ዓይነት ዕቃዎችና አስፈላጊ ነገሮች ለመግዛት ወይም ለመሸጥ ፤

ኀ/ ቤቶች ፤ መጋዘኖች ፤ ጐተራዎች ፤ የእህል ማንሻና ማድረቫ ማከናወኛዎች ሌሎችም ሥራዎች ለመሥራትና ለማደራጀት ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፳፫/፲፯ (፲፱፻፶፯) ት. ፴፩ እን. ፪ ተሻሻለ ።

በድሮው አጻጻፍ «ሸ» ና «ቸ» የተባሉት ፊደላት ለንዑስ አንቀጾች ተራ መስጫ አያገለግሉም ነበር። ስለዚህ አሁን በዚህ የማይገኙበት ምክንያት በጥንቱ ልማድ ስለቀሩ ነው እንጂ የተዘለሉ አንቀጾች የሉም።

አንቀጽ ፬

ስለማኅበሩ ጽሕፈት ቤት

ሀ/ የማኅበሩ ዋና ጽሕፈት ቤት በአዲስ አበባ ነው ።

ለ/ የዲሬክተሮች ቦርድ ሲወስን ማኅበሩ በኢትዮጵያ ውስጥና በውጭ አገርም ሌሎች ቅርንጫፍ ጽሕፈት ቤቶች ፤ የእህል መግዣና መሸጫ ማከናወኛዎች ሊኖሩት ይችላል ።

www.chilot.me

አንቀጽ ፮

ስለማኅበሩ ካፒታል

የማኅበሩ ካፒታል (ዋናው ገንዘብ) የኢት. ብር ፲፭ ሚሊዮን (አሥራ አምስት ሚሊዮን የኢት. ብር) ነው ይኸውም ፲፭ ሚሊዮን የኢት. ብር የእያንዳንዱ አክሲዮን ዋጋ ፻ ብር (አንድ መቶ የኢት. ብር) የሆነ በ፻፶ሺህ አክሲዮን ተከፍሏል ።

የማኅበሩ ባለአክሲዮኖችና ለእያንዳንዳቸው የተመደበው አክሲዮን ልክ ከዚህ እንደሚከተለው ነው ፡-

	የባለአክሲዮኑ ስም	የአክሲዮኑ ልክ	ጠቅላላው የአክሲዮን ዋጋ
፩/	የኢት.ን.ነ. መንግሥት የገንዘብ ሚኒስቴር	፻፱ሺህ	፲ ሚሊዮን ፱፻ሺህ
፪/	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	፴ሺህ	፫ ሚሊዮን
፫/	የሀገር ሥራ ማስፋፊያ ባለአክሲዮን ማኅበር	፲፩ሺህ	፩ ሚሊዮን ፩፻ሺህ

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፹፫/፲፮ (፲፱፻፷፮) ት. ፴፩ አን. ፪ ፣ በ፹፯/፸ (፲፱፻፸) ት. ፶፫ አን. ፪ ተሻሻለ ።

አንቀጽ ፯

ስለማኅበሩ የዲሬክተሮች ቦርድ

ሀ/ የማኅበሩ ሥልጣን በሙሉ ለማኅበሩ የዲሬክተሮች ቦርድ የተሰጠ ነው ። ቦርዱም ፤

፩/ ሊቀ መንበር ፣ ከማኅበሩ ዲሬክተሮች መካከል የሚመረጥ ፤

፪/ ስለማኅበሩ የዲሬክተሮች ቦርድ ፣ አባሎች ፣ ከገንዘብ ፣ ከፕላንና ልማት ፣ ከእርሻ ፣ ከንግድና እንዱስትሪ ፣ ከሕዝባዊ ኑሮ ዕድገት ሚኒስትሮችና ፤ እንዲሁም ከኢትዮጵያ ንግድ ባንክና ፣ ከኢትዮጵያ የሀገር ሥራ ማስፋፊያ የአክሲዮን ማኅበር የሚወከሉ አባሎች ይኖሩበታል ።

ለ/ ፩/ ቦርዱ የሚሰበሰበው በሊቀ መንበሩ ጥሪ መሠረት ሲሆን ፤ እርሱ በሚገኝበት ስብሰባ ሁሉ ሰብሳቢ ይሆናል ። ሊቀ መንበሩ በሌለበት ስብሰባ ጊዜ ደግሞ ፤ በስብሰባው የተገኙት አባሎች ለስብሰባው ሊቀ መንበር የሚሆነውን ከመካከላቸው ይመርጣሉ ።

፪/ ከአባሎቹ መካከል አራት ሰዎች ከተገኙ ስብሰባው ሥራውን ሊቀጥል ይችላል።

፫/ ቦርዱ የሚነጋገርባቸው ጉዳዮች ሁሉ የሚወሰኑት በስብሰባው ከተገኙት አባሎች አብዛኛዎቹ ተስማምተው በሚሰጡት የድምፅ ብልጫ ነው ። ድምፁ እኩል የሆነ እንደሆነ ፤ ሊቀ መንበሩ ለነገሩ ውሳኔ መስጫ አንድ ተጨማሪ ድምፅ ይኖረዋል ።

ሐ/ ከዚህ በላይ ከተጠቀሱት ጠቅላላ ሥልጣኖች በቀር የዲሬክተሮቹ ቦርድ ከዚህ የሚከተሉትን እንዲፈጽም በተለይ ተፈቅዶለታል ።

፩/ የማኅበሩን የውስጥ ደምብ ለማውጣት ፤ ለማሻሻል ወይም ለመሠረዝ ፤

፪/ ማኅበሩ የሚሠራበትን ማኅተም ለማውጣት ፤ ለመለወጥ ወይም ለማሻሻል ፤

www.chilot.me

፫/ የማኅበሩን የበጀት ዓመት ለመወሰን ፤

፬/ የማኅበሩን ሹማምንትና ሠራተኞች ደመወዝና አበል ለመወሰንና ሥራ እስኪያጁንም ለመሾም ወይም ለመሻር ፤

፭/ ለባለ አክሲዮኖች የሚከፈለውን የዓመት ድርሻ ልክ የሚከፈልበትን ጊዜና አኳኋን ለመወሰን ፤

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፳፫/፲፮ (፲፱፻፶፮) ት. ፴፭ አን. ፪ ፤ በ፳፯/፰ (፲፱፻፷) ት. ፶፫ አን. ፪ ተሻሻለ ።

አንቀጽ ፯

<u>በጠቅላላው የኢትዮጵያን ሕጎች ስለመፈጸም</u>

በዚህ ቻርተር የተጻፈው የማይስማማ ሆኖ ሌላ ትርጉም እንዲሰጠው ካላስፈለገ በቀር ማኅበሩ ፤ የማኅበሩ የውስጥ ደንቦችና ሥራዎች ሁሉ በማናቸውም አኳኋን ጸንተው ከሚገኙት የኢትዮጵያ ሕጎች ጋር የተስማሙ መሆን አለባቸው ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፳፫/፲፮ (፲፱፻፶፮) ት. ፴፭ አን. ፪ (ረ) እንደገና ቍጥር ተሰጠው ። (የቀድሞው አን. ፯ በ፳፫/፲፮ (፲፱፻፶፮) ት. ፴፭ አን. ፪ ተሻረ ።)

አንቀጽ ፰

<u>ማኅበሩ የኢትዮጵያን የእህል ቦርድ ደንቦች መፈጸም ስለሚገባው</u>

ማኅበሩ በኢትዮጵያ ውስጥ የእርሻ ሰብሎችን ሲገዛና እነዚህን የእርሻ ሰብሎች ከኢትዮጵያ ወደውጭ አገር ሲያወጣ እንዲሁም በጠቅላላው ከዚህ በላይ የተዘረዘሩትን ጉዳዮች ሲያከናውን ሁሉ በቁጥር ፻፲፫/፵፪ ዓ. ም. ወጥቶ በኋላ በቁጥር ፴/፱ ዓ. ም. በወጣው ድንጋጌ በተሻሻለው አዋጅ መሠረት የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ያወጣቸውን ደንቦች ሁሉ መፈጸም አለበት ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፳፫/፲፮ (፲፱፻፶፮) ት. ፴፭ አን. ፪ እንደገና ቁጥር ተሰጠው ።

<u>የተጠቀሱ ሕጎች</u>

የኢትዮጵያ የእህል ቦርድ ፱/፱ (፲፱፻፵፱) አ. ፻፲፫ ፣ <u>፳፱ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፰</u> ። የእህል ቦርድ (ማሻሻያ) ፲፮/፱ (፲፱፻፶፱) ድ. ፴ ፣ <u>፳፱ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፰</u> ።

አንቀጽ ፱

<u>ማስታወቂያው ስለሚጸናበት ጊዜ ።</u>

ይህ የመንግሥት ማስታወቂያ የሚጸናው ማኅበሩም በሕግ እንደተቋቋመ የሚቆጠረው <u>በነጋሪት ጋዜጣ</u> ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ ነው ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፳፫/፲፮ (፲፱፻፶፮) ት. ፴፭ አን. ፪ እንደገና ቁጥር ተሰጠው ።

አዲስ አበባ ሚያዝያ ፳፯ ቀን ፲፱፻፶፪ ዓ.ም.

www.chilot.me

ሐ/ ቡና

፲፭/፰ (፲፱፻፵፱) አ. ፻፳፭*

ያልተበጠረና ያልተለየ ቡና ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር እንዳይወጣ የሚከለክል አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

በሕገ መንግሥታችን በ፺፪ኛው ክፍል የተጻፈውን ዓይተን የሕግ መምሪያና የሕግ መወሰኛ ምክር ቤቶች የመከሩበትን ተመልክተንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

እዚህ የተጠቀሰው ሕገ መንግሥት በ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. የወጣው ሕገ መንግሥት ነው ። ይህ ሕገ መንግሥት ተሽሮ በ፲፱፻፵፰ ዓ.ም. ማለት በ፲፭/፪ (፲፱፻፵፰) አ. ፻፵፱ የወጣው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት ጸድቋ ። ከ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. ሕገ መንግሥት ለተጠቀሰው አንቀጽ መተኪያ የሆነው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፺፪ ነው ።

፩/ ይህ አዋጅ ስለቡና ማበጠርና ደረጃ ስለመስጠት የወጣ የ፲፱፻፵፱ ዓ. ም. አዋጅ ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ (ሀ) «የተፈቀደለት ቡና አበጣሪና ደረጃ ሰጭ» ማለት በ፬ኛው አንቀጽ መሠረት ከንግድና እንዱስትሪ ሚኒስቴር የተሰጠ የፈቃድ ወረቀት የያዘ ማናቸውም ሰው ማለት ነው ።

(ለ) «የተበጠረና በደረጃ የተለየ ቡና» ማለት በቡና አበጣሪውና ደረጃ ሰጭው የተበጠረ በደረጃ የተለየና በየጊዜው በሕግ ክፍል ወይም በሌላ ዓይነት ማስታወቂያ በሚወጡት ደንቦች በንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትር የሚወስኑትን ዝርዝሮች የፈጸመ ቡና ማለት ነው ። እነዚህም በንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትር የሚወሰኑት ዝርዝሮች የኢትዮጵያን ቡና ጥራትና ተፈላጊነት ከፍ እንደሚያደርጉ ይሆናሉ ።

፫/ ይህ አዋጅ ከሚጸናበት ቀን ጀምሮ ለመበጠሩና በደረጃ ለመለየቱ ከቡና አበጣሪውና ደረጃ ሰጭው የምስክር ወረቀት ከሌለው ፤ ቡና ከኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛት ወደ ውጭ አገር ሊወጣ አይችልም ። ስለሆነ ግን በአዲስ አበባም ሆነ በየጠቅላይ ግዛቱ ያለ ማናቸውም ሰው በሚያውቀው አኳኋን ፈቃድ እየተቀበለ በሀገር ልማድ እንደ ችሎታው መጠን አሠርቶ ወይም ራሱ አበጥሮና አጣርቶ ካቀረበ በመኪና ያልተበጠረ ነው ተብሎ ወደ ውጭ አገር እንዳይላክ አይከለከልም ።

፬/ የንግድና የእንዱስትሪ ሚኒስትራችን የቡና ማበጠርና ደረጃ የመስጠት ሥራ እንሥራ ብለው ለሚያመለክቱና ስለዚሁ ሥራ የበቃ ችሎታ ላላቸው ሰዎች የፈቃድ ወረቀት

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፲፪/፪ (፲፱፻፵፭) አ. ፻፳፰ በኤርትራም እንዲሠራበት ተደረገ ፤ በ፲፭/፮ (፲፱፻፵፱) ማ. ፳፰ ታረመ ፤ በ፲፱/፭ (፲፱፻፶፪) ማጽ. ማስ. ፫ በጸደቀው በ፲፯/፬ (፲፱፻፶) ድ. ፳፱ ተሻሻለ ። በወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. (፲፱፻፵፱) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

ለመስጠትና ለመጀመሪያው የሥራ ዓመት የመጀመሪያ ግብርና ከዚያም በኋላ እንደዚህ ያለውን ፈቃድ በየመቱ ለማሳደስ ከዚህ በታች እንደተዘረዘረው ለማስከፈል ተፈቅዶለታል ።

የመጀመሪያ ግብር	በየመቱ
አዲስ አበባ የኢት. ፩ሺህ ብር	የኢት. ፳፭ ብር
እሌላ ሥፍራ በኢትዮጵያ ውስጥ የኢት. ፫፻ ብር	» ፳፭ ብር

ይህም የሥራ ፈቀድ የመስጠት ሥልጣን ፤ የሥራ ፈቃድ ስምምነትና ሁናቴ የመወሰንን ፤ የመከልከልን ፤ የመሠረዝንና የማሻሻልን ሥልጣን ይጨምራል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፲፩/፯ (፲፱፻፵፬) ማ. ፳፰ ታረመ ፤ በ፲፱/፳ (፲፱፻፶፪) ማጽ. ማስ. ፫ በጸደቀው በ፳፯/፬ (፲፱፻፶) ድ. ፳፱ ተሻሻለ ።

፩/ የፈቃድ ወረቀት የተሰጠው የቡና አበጣሪና ደረጃ ሰጭ ራሱ ላበጠረውና በደረጃ ለለየው ቡና ባለቤት ከንግድና እንዱስትሪ ሚኒስቴር በተፈቀደው ፎርም የምስክር ወረቀት ለመስጠት ተፈቅዶለታል ።

፯/ የዚህን አዋጅ ቃል ለማስፈጸም የንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትር በሕግ ክፍል ወይም በሌላ ዓይነት ዝርዝር ማስታወቂያ በዚህ አዋጅ መሠረት ደንቦች ለማውጣት ይችላል ።

፰/ በዚህ አዋጅ ቃል መሠረት የምስክር ወረቀት የሌለውን ቡና ከኢትዮጵያ ወደውጭ አገር የሚያወጣ ወይም ለማውጣት የሚሞክር ማናቸውም ሰው በሕግ ተላላፊነት በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ተገቢው ቅጣት ተፈጽሞበት ቡናም ይያዝበታል ። በዚህ አዋጅ መሠረት የተያዘውም ቡና ተበጥሮና በደረጃ ተለይቶ ለኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ሒሳብ ሊሸጥ ይቻላል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በወ. መ. ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፷፩ ፤ ፫፻፷፩ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (እነዚህ አንቀጾች ከሀገር ስለሚወጡ ሸቀጦች እንዲሁም ስለልዩ ልዩ ተመሳሳይ ነገሮች የወጡትን ሕጎችና ደንቦች ለሚጥሱ የሚሰጠውን ቅጣት ይገልጻሉ ።)

አዲስ አበባ ጥር ፳፩ ቀን ፲፱፻፵፬ ዓ. ም.

፲፰/፳ (፲፱፻፵፩) ሕ. ፪፻፲፱*

ስለቡና ማበጠርና በደረጃ ስለመመደብ በ፲፱፻፵፬ ዓ. ም.

አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ ይህን ደንብ የንግድ ፤ የእንዱስትሪና የፕላን ሚኒስትር ያወጣው ስለቡና ማበጠርና በደረጃ ስለመመደብ በ፲፱፻፵፬ ዓ. ም. በቁጥር ፻፳፩ በወጣው አዋጅ በ፲፩ኛው አንቀጽ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ።

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በወ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

፩/ ይህ ደንብ «የ፲፱፻፷፭ ዓ. ም. የቡና ማበጠርና በደረጃ የመመደብ ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ ፈቃድ የተሰጣቸው ቡና አበጣሪዎችና በደረጃ መዳቢዎች ቡና ሲያበጥሩና በደረጃ ሲመ ድቡ በሠንጠረዥ «ሀ» የተወሰነውን የቡና አመዳደብ ደንብ መፈጸም አለባቸው ።

፫/ ፈቃድ የተሰጠው እያንዳንዱ ቡና አበጣሪና በደረጃ መዳቢ ስላበጠረውና በደረጃ ስለመ ደበው ስለእያንዳንዱ ክፍል ቡና አንድ የምስክር ወረቀት መስጠት አለበት ። ወደ ውጭ አገር የሚወጣ ቡና የሆነ እንደሆነ በሠንጠረዥ «ለ» በተወሰነው ፎርም መሠረት የወጪ ምስክር ወረቀት ይሰጣል ። ቡናው ለሀገር ውስጥ ጉዳይ የሚውል የሆነ እንደሆነ በሠንጠረዥ «ሐ» በተወሰነው ፎርም መሠረት ለሀገር ውስጥ ጉዳይ የሚያገለግል የም ስክር ወረቀት መስጠት አለበት ።

፬/ እያንዳንዱ የወጪ የምስክር ወረቀት በስድስት ኮፒ ተጽፎ ከዚህ እንደሚከተለው ይከፋ ፈላል ።

ሀ/ መጀመሪያ ቡና አበጣሪውና በደረጃ መዳቢው ዋናውንና የመጀመሪያውን ኮፒ ለቡናው ባለቤት ወይም ሥልጣን ለተሰጠው ወኪሉ መስጠት አለበት ። ከዚያ በኋላ ይህ ዋናውንና የመጀመሪያውን ኮፒ የተወሰነውን ቡና ለገዛው ሰው ተላልፎ በመጨረሻ ዕቃውን በመርከብ ለመላክ ከሚያስፈልጉት ሌሎች ሠነዶች ጋራ በውጭ አገር ቡናውን ለገዛው ሰው ወይም ለእርሱ ባንክ መላክ አለበት ።

ለ/ ሁለተኛውን ኮፒ ቡና አበጣሪና በደረጃ መዳቢው ለራሱ ማስቀረት አለበት ።

ሐ/ ሦስተኛውን ኮፒ ቡና አበጣሪውና በደረጃ መዳቢው ለቡናው ባለቤት ወይም ሥል ጣን ለተሰጠው ወኪሉ መስጠት አለበት ። ከዚያ በኋላ ይህ ሦስተኛው ኮፒ የተወ ሰነውን ቡና ወደሚገዛው ሰው ተላልፎ በመጨረሻ ቡናውን ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር በሚልከው ሰው እጅ ይቀራል ።

መ/ አራተኛውንና አምስተኛውን ኮፒ ደግሞ ቡና አበጣሪውና በደረጃ መዳቢው ለቡ ናው ባለቤት ወይም ሥልጣን ለተሰጠው ወኪሉ መስጠት አለበት ። ይህ አራተኛ ውና አምስተኛው ኮፒ የተወሰነውን ቡና ወደሚገዛው ሰው ተላልፎ በመጨረሻ ቡናው ወደ ውጭ አገር በሚላክበት ጊዜ ከጉምሩክ ዲክላራሲዮን ጋር ለጉምሩክ መቅረብ አለበት ።

፭/ ለሀገር ውስጥ ጉዳይ የሚያገለግለው የምስክር ወረቀት በሁለት ኮፒ ተጽፎ የመጀመሪ ያው (ዋናው) ለቡናው ባለቤት ተሰጥቶ ኮፒው በተፈቀደለት በቡና አበጣሪውና በደረጃ መዳቢው እጅ መቀመጥ አለበት ።

፮/ የውጭ ምስክር ወረቀት የተሰጠው ቡና ሁሉ በጆንያው ላይ የደረጃው ዓይነትና የምስ ክር ወረቀቱ ቁጥር ያለበት ማኅተም እንዲታተምበት ያስፈልጋል ። ከዚህ በኋላ እንደዚህ ያለው ቡና በቀጥታ የቡናው ባለቤት ወደወሰነው ጉምሩክ ጣቢያ መሄድ ይችላል ። ቡናው በቀጥታ ለአንድ የውጭ አገር ገዥ የማይላክ እንደሆነ ወደ ውጭ እስቲወጣ ድረስ በጉምሩክ መጋዘን መቆየት ይችላል ።

፯/ የተፈቀደለት እያንዳንዱ ቡና አበጣሪና በደረጃ መዳቢ ብዛትና ደረጃው እኩል ለሆነ ቡና በእርሱ የተሰጠውን ማናቸውንም የምስክር ወረቀት ኮፒ ሁሉ ከተረከበ በኋላ ባለቤቱ ለይቶ በሚወስነው ልክ እንደገና አዲስ የምስክር ወረቀት ለመስጠት በዚህ ደንብ ተፈቅዶለታል ።

፰/ የተፈቀደለት እያንዳንዱ ቡና አበጣሪና በደረጃ መዳቢ በእርሱ የተሰጠውን የማናቸው ንም የምስክር ወረቀት ኮፒ ሁሉ ከተረከበ በኋላ ባለቤቱ ለይቶ ያስታወቀውን ማናቸ ውንም ደረጃ ለመስጠት ማናቸውንም አስቀድሞ በደረጃ የተመደበውን ቡና እንደገና ለመመደብ በዚህ ደንብ ተፈቅዶለታል ።

www.chilot.me

፲/ የጉምሩክ ሹማምንቶች በዚህ ደንብ በ፳ኛው ክፍልና በሠንጠረዥ «ለ» እንደተወሰነው የወጪ ዕቃ የምስክር ወረቀት ትክክለኛ ኮፒ ከሌለው ማናቸውንም ቡና ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር እንዳይወጣ ለመከልከል በዚህ ደንብ ሥልጣን ተሰጥቷቸዋል ።

፲፩/ በሚገባ የተሾሙ የኢትዮጵያ ቡና ቦርድ ወኪሎች ከአንድ የተፈቀደለት ቡና አበጣሪና በደረጃ መዳቢ የምስክር ወረቀት የተሰጠውን ማናቸውንም ቡና ከዚህ ደንብ ጋራ የተስማማ መሆኑን ለማረጋገጥ በማናቸውም ደንበኛ ጊዜ ወይም ሥፍራ ለመመርመርና ለመቆጣጠር ሥልጣን ተሰጥቷቸዋል ።

፲፪/ ከዚህ ደንብ ማናቸውንም ቃል የሚተላለፍ ሁሉ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ የተወሰነው ቅጣት ይፈጸምበታል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፶፬ ፣ ፫፻፶፭ ፣ ፫፻፷፬ ፣ ፫፻፷፭ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (እነዚህ አንቀጾች ከሀገር ስለሚወጡ ሸቀጦች እንዲሁም ስለ ልዩ ልዩ ተመሳሳይ ነገሮች የወጡትን ሕጎችና ደንቦች ለሚጥሱ የሚሰጠውን ቅጣት ይገልጻሉ ።)

፲፫/ በ፲፱፻፵፬ ዓ.ም. በቁጥር ፻፷፩ ና በ፲፱፻፵፯ ዓ.ም. በቁጥር ፻፺፯ የወጡት የሕግ ክፍል ማስታወቂያዎች ቀርተው ይህ ተተክቷል ።

፲፬/ ይህ የሕግ ክፍል ማስታወቂያ በነጋሪት ጋዜጣ ከወጣበት ቀን ጀምሮ ይጸናል ።

ሠንጠረዥ «ሀ»

የቡና ጥራትና ደረጃ መለያ ዝርዝር ።

፩/ የእርጥበቱ ክብደት በመቶ አሥራ አንድ ተኩል (11.5.%) ያነሰ ካልሆነ በቀር የተበጠረና በደረጃ የተመደበ ቡና ነው ተብሎ የምስክር ወረቀት ሊሰጥ አይቻልም ።

፪/ ከዚህ ጋር በተሰጠው የደረጃ ሠንጠረዥ መሠረት ቡናው የተጣራና በደረጃ የተመደበ ቡና ካልሆነ በቀር የተጣራና በደረጃ የተመደበ ቡና ነው ተብሎ የምስክር ወረቀት ሊሰጥ አይቻልም ።

፫/ ከመሻገት ወይም ከበቆልትነት ወይም ይህን በመሳሰለው ምክንያት ጉድለትን ከሚያመጡ ነገሮች ነፃ ካልሆነ በቀር የተበጠረና በደረጃ የተመደበ ቡና ነው ተብሎ የምስክር ወረቀት ሊሰጥ አይቻልም ።

፬/ የተጣሩና በደረጃ የተመደቡ ለመሆናቸው የምስክር ወረቀት የሚሰጥባቸው ቡናዎች ከዚህ በታች እንደተመለከተው ባገር ፣ በደረጃ ተለይተው እንዲመደቡ ያስፈልጋል ።

ሀ/ የሐረር ፣ የሲዳሞ ፣ የጂማ ፣ ወይም የነቀምቴ ቡና ነው እየተባለ መጠራቱን እስከ ዛሬ በንግድ የተለመደውን ሳይለቅ የሚሰጠው የምስክር ወረቀት ቡናው የመጣበትን አገር ለይቶ የሚያመለክት መሆን አለበት ።

ለ/ ለዓይነት በሚቀርበው ሦስት መቶ (፫፻) ግራም ቡና ውስጥ በሚገኘው ጉድለት መጠን በሚከተለው ሠንጠረዥ መሠረት የሚወሰን ስምንት (፰) ደረጃ የያዘ የቡና መደብ እንዲኖር ተፈቅዶአል ።

ደረጃ

፩	ከ ዜሮ—፫	ጉድለት
፪	» ፬—፲፪	»
፫	» ፲፫—፳፭	»

www.chilot.me

ደረጃ

፬ ከ ፳፮—፵፭ ጉድለት
፭ » ፵፮—፻ »

ከዚህ በላይ የተዘረዘሩት አምስት ደረጃዎች «የተለመደ ጥሩ ቡና» (ዩ.ጂ.ኪው) ተብሎ ተሰይሞአል ። ነገር ግን ከመቶ የበለጠ ጉድለት ያለው ቡና «የተለመደ ጥሩ ቡና» ተብሎ ሊጠራ አይቻልም ።

ደረጃ

፮ ከ ፻፩—፻፶፫ ጉድለት
፯ » ፻፶፬—፫፻፵ »
፰ » ፫፻፵ በላይ ጉድለት ያለው ዝቅተኛ ደረጃ፰ቡና ፤

፰/ ከዚህ የሚከተለው ጉድለት ሆኖ ይቆጠራል ።

፩ ጥቁር ወይም ነጭ ቡና — ፩ ጉድለት
፩ ጀንፈል — ፩ »
፩ ምርታ ለበላሳ ቡና — ፩ »
፲ የተሰበረ ቡና — ፭ »
፩ ባዶ የቡና ገለፈት ትንሽ ሲሆን — ፩ »
፩ ባዶ የቡና ገለፈት ትልቅ ሲሆን — ፪ »
፩ አፈር ትንሽ በግምት ትልቅነቱ ፪ ሚ/ሜትር ዲያሜትር — ፫ »
፩ ጠጠር ትንሽ በግምት ትልቅነቱ ፪ ሚ/ሜትር ዲያሜትር — ፫ »
፩ የዕንጨት ስባሪ ርዝመቱ በግምት ፭ ሚ/ሜትር — ፫ »
፩ አፈር መካከለኛ በግምት ትልቅነቱ ፬ ሚ/ሜትር ዲያሜትር — ፭ »
፩ የእንጨት ስባሪ ርዝመቱ በግምት ፲ ሚ/ሜትር — ፭ »
፩ ጠጠር መካከለኛ በግምት ትልቅነቱ ፯ ሚ/ሜትር ዲያሜትር — ፭ »
፩ አፈር ትልቅ በግምት ትልቅነቱ ፯ ሚ/ሜትር ዲያሜትር — ፲ »
፩ ጠጠር ትልቅ በግምት ትልቅነቱ ፯ ሚ/ሜትር ዲያሜትር — ፲ »
፩ የእንጨት ስባሪ ርዝመቱ በግምት ፳ ሚ/ሜትር — ፲ »
፩ ቀይ ቡና — ፲ »
፩ የዋንዛ ፍሬ — ፲ »

ሠንጠረዥ «ለ»

ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር ለሚወጣ የኢትዮጵያ ቡና ጥራትና ደረጃ የሚሰጥ የምስክር ወረቀት ።

ቡና ስለማበጠርና በደረጃ ስለመመደብ በ፲፱፻፴፩ ዓ.ም. በወጣው አዋጅና እንዲሁም ቡና ስለማበጠርና በደረጃ ስለመመደብ ተሻሽለው በወጡት የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ደንቦች መሠረት እኔ........ቁጥሩ ....የሆነ የፈቃድ ወረቀት የተሰጠኝ

www.chilot.me

የተጠቀሱትን ዓዋጅና ደንቦች መሠረት በማድረግ ከዚህ በታች የተዘረዘረው ቡና በእኔ ወይም በእኔ ተጠባባቂነት በደንብ የተበጠረና የደረቀ፣ በደረጃም የተመደበና ከመሻገት፣ ከበቀልትነት ወይም ይኸንን በመሳሰለ ምክንያት ጉድለትን ከሚያመጡ ነገሮች ነፃ የሆነና እንዲሁም ደግሞ የእርጥበት ክብደት በመቶ ከአሥራ አንድ ተኩል (11.5%) ያነሰ መሆኑን እያረጋገጥኩ እመሰ ክራለሁ ።

አገር ....

ደረጃ ....

ይህ የምስክር ወረቀት የቡናውን ክብደት፣ የጆንያውን ቁጥር፣ ምልክትና ቀኑን ሌሎችንም የመለያ ምልክቶች ሁሉ ይጨምራል ።

ፊርማ ....

የፈቃድ ቁጥር ....

ሠንጠረዥ «ሐ»

ለሀገር ውስጥ ለሚሆን ቡና ጥራትና ደረጃ የሚሰጥ የምስክር ወረቀት ።

ቡና ስለማበጠርና ስለመመደብ በ፲፱፻፵፩ ዓ.ም. በወጣው ዓዋጅ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ደንብ መሠረት እኔ.....................ቁጥሩ ....የሆነ ፈቃድ ወረቀት የተሰ ጠኝ የተጠቀሱትን ዓዋጅና ደንቦች መሠረት በማድረግ ከዚህ በታች የተዘረዘረውን ቡና በእኔ ወይም በእኔ ተጠባባቂነት በደንብ የተበጠረና የደረቀ በደረጃም የተመደበና ከመሻገት፣ ከበቀ ልትነት ወይም ይኸንን በመሳሰለ ምክንያት ጉድለት ከሚያመጡ ነገሮች ነፃ የሆነና እንዲሁም ደግሞ የእርጥበት ክብደት አሥራ አንድ ተኩል (11.5%) ያነሰ መሆኑን እያረጋገጥሁ እመሰክ ራለሁ ።

አገር ....

ደረጃ ....

ይህ የምስክር ወረቀት የቡናውን ክብደት፣ የጆንያውን ቁጥር፣ ምልክትና ቀኑን ሌሎችንም የመለያ ምልክቶች ሁሉ ይጨምራል ።

ፊርማ ....

የፈቃድ ቁጥር ....

አዲስ አበባ ጥር ፳፩ ቀን ፲፱፻፶፩ ዓ. ም.

www.chilot.me

፳፩/፩ (፲፱፻፶፬) አ. ፻፳፰*
የኢትዮጵያ የቡና ቦርድ የተቋቋመበት
አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

የኢትዮጵያ የቡና ቦርድ ድንጋጌ ጥቅምት ፳፩ ቀን ፲፱፻፶፬ ዓ.ም. በድንጋጌ ቁጥር ፳፰ የወጣ ስለሆነ ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥት በአንቀጽ ፺፪ መሠረትም የተባለውን ድንጋጌ ፓርላሜንቱ እንዲያጠናው ተልኮ ፤

ፓርላሜንቱም በድንጋጌው የማሻሻያ አሳብ አቅርቦ የተሻሻለውን ሕግ ያጸደቀው ስለሆነ ፤ በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን በአንቀጽ ፹፰ እና ፺፫ የተጻፈውን ተመልክተን የሕግ መወሰኛና የሕግ መምሪያ ምክር ቤቶቻችን መክረውበት ያቀረቡልንን ተቀብለንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

፩/ ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፶፬ ዓ. ም. የኢትዮጵያ የቡና ቦርድ የተቋቋመበት አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

መጀመሪያ በ፲፯/፪ (፲፱፻፶፬) ድ. ፳፰ ሆኖ ወጣ ፤ በ፳፩/፩ (፲፱፻፶፬) አ. ፻፳፰ አን. ፪ ተሻሽሎ ይህ ቁጥር ተሰጠው ።

፪/ ፩/ በዚህ ድንጋጌ ከዚህ በኋላ «ቦርድ» ተብሎ የሚጠራ አንድ የኢትዮጵያ የቡና ቦርድ ተቋቁሟል ፤ በቦርዱ ውስጥ እያንዳንዱ በንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትራችን ፤ በእርሻ ሚኒስትራችን ፤ በገንዘብ ሚኒስትራችን ፤ ባገር ግዛት ሚኒስትራችን ፤ በአዲስ አበባ የነጋዴዎች ምክር ቤትና በልማት ባንክ ፕሬዚዳንቶች አቅራቢነት በእኛ የሚሾሙ ስድስት (፮) አባሎች አሉበት ።

፪/ የቦርዱ ሊቀመንበር ከቦርዱ አባሎች መካከል በእኛ ይሾማል ።

፫/ አባሎቹ እኛ እስከፈቀድን ድረስ ያገለግላሉ ።

፬/ በቦርዱ አሳሳቢነት በንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትሪችን አቅራቢነት አንድ ሥራ አስፈጻሚ ጸሐፊ በእኛ ይሾማል ።

፭/ ቦርዱ የራሱን የሥራ አፈጻጸም ደንቦች ማውጣት ይችላል ።

፮/ ቦርዱ የኢትዮጵያ የቡና ቦርድ ተብሎ ተሠይሞ እንደአንድ አካል ተጠሪ ይሆናል ። ዘመን ሳይወሰንበት እየተወራረሰ ሥራውን የሚያካሂድበት የጋራ ማኅተምና ለዚህ ድንጋጌ ዓላማ ጉዳይ ንብረት ሊኖረው ይችላል ።

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በመጀመሪያ ፲፯/፬ (፲፱፻፶፬) ድ. ፳፰ ሆኖ ወጣ ፤ በ፳፩/፩ (፲፱፻፶፬) አ. ፻፳፰ ተሻሽሎ ይኸው ቁጥር ተሰጠው ፤ በ፳፪/፳፬ (፲፱፻፶፭) አ. ፪፻፯ በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

፫/ የቦርዱ ተግባር ከዚህ የሚከተለው ነው ፤

ሀ/ ስለቡና ማበጠርና ደረጃ ስለመስጠት በ፲፱፻፷፩ ዓ. ም. የወጣው አዋጅ መፈጸሙን ለማረጋገጥ የሚቻልበትን ዘዴ ለማድረግና ይህ ድንጋጌ በሙሉ ተፈጻሚ መሆኑን ለማረጋገጥ የሚያስፈልገውን ውሳኔ ለማድረግ ፤

ለ/ ስለቡና ጉዳይ የወጡትን ሕጎች ሁሉ በየጊዜው ለማጥናትና ስለቡና ንግድና እንዱ ስትሪ የወጡት ሕጎች ሁሉ ሊስፋፉ የሚችሉበትን አስተያየት ለንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትራችን ማቅረብ ፤

ሐ/ በኢትዮጵያ የበቀለውን ቡና ደረጃ ለማሻሻል ምን ዓይነት ሕግና አስተዳደር ዘዴ ማድረግ እንደሚገባ ለማረጋገጥ ከቡና ተካዮች ፤ ከቡና ነጋዴዎችና ላኪዎች ጋር መመካከር ፤

መ/ የቡና አተካከልና አለቃቀም የሚሻሻልበትን ዘዴ የተለየ አስተያየት በመስጠት ፤ በማስተማርና እየሞከሩ በማሳየት ዘዴ በጹሑፍ ፤ በምክር ወይም በሌላ አኳኋን ለሀገር ውስጥ ጉዳይም ሆነ ወይም ወደ ውጭ አገር ለመላክ የቡናውን ዓይነት ለማሻሻል የሚያስፈልገውን ዘዴ ሁሉ ማድረግ ፤

ሠ/ ለቡና ንግድ የሚያገለግለውን የገበያ መረጃና እስታትስቲክ መሰብሰብ ፤

ረ/ የቡና ሥራ በኅብረት የሚሠራበትንና የሚሸጥበትን ዘዴ ማበረታታት ፤

ሰ/ ታክስ በሕግ ስለመወሰን አስተያየት ማቅረብ ፤

፬/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፫ የተመለከቱትን ተግባሮቹን ለመፈጸም እንዲችል ቦርዱ ከዚህ ቀጥሎ የተዘረዘሩት ሥልጣኖች አሉት ።

ሀ/ ደንቦችን ለማውጣት ከተሰጠው ሥልጣን በስተቀር ቡና ስለማበጠርና ደረጃ ስለ መስጠት በ፲፱፻፷፩ ዓ. ም. በወጣው አዋጅና በዚህ አዋጅ መሠረት በወጡት ሕጎች ሁሉ ለንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትራችን በተሰጡት ሥልጣኖች ሁሉ ለመሥራት ፤

ለ/ ለሥራው አስፈላጊ ወይም ተገቢ የሆነውን የሚንቀሳቀስና የማይንቀሳቀስ ንብረት ለመከራየት ፤ ባለንብረት ለመሆን ፤ በንብረቱ ለመገልገልና ለመሸጥ ፤

ሐ/ መጋዘኖችን ፤ ቡና የሚያዘጋጁና የሚያበጥሩ ፋብሪካዎችን ፤ የገበያ ሥፍራዎችን ፤ የመሞከሪያና የመመርመሪያ ጣቢያዎችንና የቡና አተካከልንና አለቃቀምን ዘዴ ለማ ሳያ የሚያስፈልጉትን ሥፍራዎች ለማዘጋጀት ፤ ለመሥራት ፤ ሥራውን ለማካሄድ ወይም ለማከራየት ፤

መ/ ገንዘብ ለመበደርና የማይንቀሳቀስ ወይም የሚንቀሳቀስ ንብረት በዋስትና ለማስያዝ ፤

ሠ/ ስለቡና አተካከልና አለቃቀም ዘዴ የሚያስፈልገውን ምርመራና እንዲሁም ስለቡና አበቃቀል ስለማዘጋጀትና ስለመሸጥ ጉዳይ ነክነት ያላቸውን ማናቸውንም ሥራዎች ለመፈጸም ፤

ረ/ ችሎታ ያላቸውን ቡና አበጣሪዎች በደረጃ መዳቢዎችና እንስፔክተሮች ጭምር ሠራተኞች ለመቅጠር ፤

ሰ/ በአዲስ አበባና በሌሎችም ቡና በሚያበቅሉ ክፍለ ሀገሮች የቡና ገበያዎችን ለይቶ ለመወሰን ፤ ለማቋቋም ፤ ሥራውን ለማካሔድ ፤ ለመቆጣጠርና በእነዚህ ሥፍራዎች ቡና ለማዘጋጀት ፤ ለማከማቸትና ለቡና ንግድ በቂ የሆኑ ማከናወኛዎችን ለማቋቋም ፤

ሸ/ በአዲስ አበባ የቡና መለወጫና መሸጫ ድርጅት ለማቋቋም ።

፭/ ፩/ ቦርዱ ሀሳብ ሲያቀርብና የሚኒስትሮቻችን ምክር ቤት በሐሳቡ ሲስማማበት የንግ ድና እንዱስትሪ ሚኒስትር በየጊዜው ደንብ እያወጣ በኢትዮጵያ ውስጥ የበቀለው ቡና ወደውጭ አገር ሲላክ በቡና ላይ የሚከፈለውን ቀረጥ ለመወሰን ሥልጣን

www.chilot.me

አለው ። ስለሆነ ግን ቀረጡ በአንድ ኩንታል ከሦስት የኢት.ብር (የኢት. ፫ ብር) መብ ለጥ የለበትም ። ቀረጡም የሚጸናው በደንቡ ውስጥ ተለይቶ ከተወሰነበት ቀን ጀምሮ ነው ።

፪/ ቀረጡ መጽናት ከጀመረበት ቀን አንሥቶ በኢትዮጵያ የበቀለ ማናቸውም ቡና ቀረጡ ለጉምሩክ ሳይከፈል ወደውጭ አገር ሊወጣ አይችልም ። ይህንን ንውስ አን ቀጽ በመተላለፍ እንደዚህ ያለው ቡና ወደ ውጭ አገር ያወጣ ወይም ለማውጣት የሞከረ ማናቸውም ሰው ጥፋተኛ ነው ።

፮/ ፩/ ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ገንዘቦች የሚገኙበት ልዩ ገንዘብ ተመድቧል ።

ሀ/ በዚህ አዋጅ እንደተመለከተው ለጊዜው ጸንቶ በሚሠራበት ታሪፍ መሠረት በቡና ላይ ከሚከፈለው ቀረጥ የሚገኘው ገንዘብና ፤

ለ/ በተለይ ለተመደበው ገንዘብ በየጊዜው የሚደረጉት የገንዘብ መዋጮዎችና ስጦታዎች ፤

፪/ ይህ በተለየ የተመደበው ገንዘብ በብሔራዊ ባንክ በቦርዱ ስም በልዩ ሂሳብ ይቀመ ጣል ። ለንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትራችን ቦርዱ አቅርቦ በሚያስፈቅደው የዓመት ባጀት መሠረት ቦርዱ በዚህ አዋጅ የተመለከቱትን የሥራ ዓላማዎችና ጉዳዮች ለመፈጸም ገንዘቡን ወጭ ለማድረግ ኃላፊ ነው ። ባጀቱ በሁለት ክፍል ተዘጋጅቶ አንደኛው ክፍል የዕለት ወጭን የሚመለከት ሲሆን ፤ ሁለተኛው ደግሞ ዋናውን ወጭ የሚመለከት መሆን አለበት ።

፫/ ከንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትራችን ለማስፈቀድ ባጀቱ ለንግድና እንዱስትሪ ሚኒስ ትር ከቀረበበት ቀን ጀምሮ በአንድ (፩) ወር ጊዜ ውስጥ ባይፈቀድ በየጊዜው የሚ ደጋገመውን ወጭ የሚመለከት ከሆነ እንደተፈቀደ ይቆጠራል ።

፬/ ቦርዱ በተለይ ስለተመደበው ገንዘብ የገቢና የወጭ ሂሳብ መያዝ አለበት ። የንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትራችን የሚፈለገውን የገቢና ወጭ ማስታወቂያም መስጠት አለበት ።

፭/ ቦርዱ እያንዳንዱ ዓመት ከተፈጸመ በኋላ በሚገባው ጊዜ ውስጥ ባለፈው ዓመት ገቢና ወጭ የሆነውን ሂግብ የሚያመለክት ማስታወቂያ እንዲዘጋጅ አድርጎ እንደ ዚህ ያለው እያንዳንዱ ማስታወቂያ በሂግብ መርማሪ ከተመረመረ በኋላ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ መውጣት አለበት ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፳፪/፭ (፲፱፻፶፭) አ. ፪፻፷፪ አን. ፲፪ ፤ ፲፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፬ በማ. ሳ. ተሻሽለ ። (ይህ አዋጅ ብሔራዊ ባንክ የመንግሥቱ አፈሲዬላዊ የገንዘብ ማከማቻ እንዲሆን ሥልጣን ይሰጠዋል ።)

፯/ ፩/ ቦርዱ በቡና ንግድ በሙሉ ተካፋይ እንዲሆን የሚያስፈልግ የተለየ ሁኔታ ሲያጋጥም በሚኒስትሮቻችን ምክር ቤት ከተፈቀደ በኋላ ከዚህ በሚከተሉት ሥልጣኖች ሊሠራባቸው ይችላል ።

ሀ/ ቡና ለመግዛት ፤ ለማበጠር ፤ ለመፈልፈል ፤ ለማዘጋጀት በመጋዘን ለማስቀመጥ ፤ ለመሸጥና ወደ ውጭ አገር ለመላክ ፤

ለ/ ቡናው ከመጋዘን የገባ መሆኑን ለማረጋገጥ ከቦርዱ የሚሰጥ ደረሰኝ ይዞ ገንዘብ ለማበደር ፤

፪/ እንደዚህ ያለው ፈቃድ በነጋሪት ጋዜጣ በሚወጣ ማስታወቂያ ተገልጾ ማስታወቂያው ከወጣበት ቀን ጀምሮ ለአንድ (፩) ዓመት ጊዜ የሚጸና ይሆናል ።

www.chilot.me

፰/ ሥራ አስፈጻሚ ጸሐፊው የቦርዱ ዋና ጸሐፊና የአስተዳደር ሹም ነው ፡፡ ቦርዱ በጽሕፈት በሚሰጠው ሥልጣን ሁሉ ይሠራበታል ፡፡ ቦርዱ የሚያዛቸውን ሌሎችንም ተግባሮች ሁሉ ይፈጽማል ፡፡

፱/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፫ (፪) እንደተመለከተው ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ ማናቸውም ሰው በ፲፱፻፵፱ ዓ.ም. የወጣው የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ የሚያዘው ቅጣት ይፈጸምበታል ፡፡

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በመጀመሪያ ፲፯/፬ (፲፱፻፶) ድ. ፳፰ ሆኖ ወጣ ፡፡ በ፳፩/፩ (፲፱፻፶፬) አ. ፲፭፰ አን. ፪ ተሻሻለ ፡፡ በወ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፶፬ ፣ ፫፻፷፬—፫፻፷፮ በግ. ሳ. ተሻሻለ ፡፡ (እነዚህ አንቀጾች በአገር ኤኮኖሚና ሞኖፖሎች ላይና እንደዚሁም ወደ ውጭ በመላክ ፣ በማከማቸት ፣ በመቆጣጠር ፣ የምስክር ወረቀት በመስጠት እና በማጓጓዝ ላይ ስለሚሠሩ ወንጀሎች የተወሰኑትን ቅጣቶች ይናገራሉ ፡፡)

፲/ ቦርዱ የዚህን አዋጅ የሥራ ዓላማዎችና ጉዳዮች ወደ ፍጻሜ በማድረስ ስለፈጸማቸው የሥራ እርምጃዎች ፣ የዓመት ራፖር እሳትሞ እያንዳንዱ ዓመት ከተፈጸመ በኋላ በአንድ (፩) ወር ጊዜ ውስጥ የተባለውን ራፖር ለእኛ ማቅረብ አለበት ፡፡

፲፩/ የንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትራችን ስለሚከተሉት ጉዳዮች ደንቦች ለማውጣት ይችላል ፡፡

ሀ/ በዚህ አዋጅ የተመለከቱትን ጉዳዮች በሚገባ ስለማስፈጸም ፤

ለ/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፫ በተመለከተው መሠረት ቀረጥ ስለመወሰን ፤

ሐ/ ገበያዎችና በአዲስ አበባ አንድ የቡና መለወጫና መሸጫ ድርጅት ስለማቋቋምና ስለመቆጣጠር ፡፡

፲፪/ የዚህን አዋጅ ቃል የተላለፈ ወይም ለመተላለፍ የሚሞክር ማናቸውም ሰው ከጥፋተኛ ተቆጥሮ በፍርድ ቤት በተመሰከረበት ጊዜ በ፲፱፻፵፱ ዓ.ም. የወጣው የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ የሚያዘው ቅጣት ይፈጸምበታል ፡፡

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በመጀመሪያ ፲፯/፬ (፲፱፻፶) ድ. ፳፰ ፣ በ፳፩/፩ (፲፱፻፶፬) አ. ፲፭፰ አን. ፪ ተሻሻለ ፡፡ በወ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፷፬ በግ. ሳ. ተሻሻለ ፡፡ (ይህ አንቀጽ በአገር ኤኮኖሚና በሞኖፖሎች ላይ ስለሚሠራ ወንጀል የሚፈጸመውን ቅጣት ይናገራል ፡፡)

አዲስ አበባ መስከረም ፲፫ ቀን ፲፱፻፶፬ ዓ.ም.

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

እዚህ የተጠቀሰው ቀን አዋጁ የወጣበት ቀን ነው ፡፡ የመጀመሪያው ድንጋጌ የወጣው በጥቅምት ፳፩ ቀን ፲፱፻፶ ዓ. ም. ነው ፡፡

www.chilot.me

፭፯/፱ (፲፱፻፶፱) ሕ. ፫፻፳፫

በ፲፱፻፶፬ ዓ.ም. በወጣው የቡና ቦርድ አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ

፩/ የንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትር ይህን ደንብ ያወጣው በቁጥር ፪፻፳/፲፱፻፶፬ ዓ.ም. በወጣው የኢትዮጵያ ቡና ቦርድ አዋጅ በ፲፩ኛው አንቀጽ በተሰጠው ሥልጣንና በዚሁ አዋጅ በ፰ኛው አንቀጽ በክፍል (፪) መሠረት ነው ።

፪/ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የሚኒስትሮች ምክር ቤት የኢትዮጵያ ቡና ቦርድ በቡና ንግድ ሥራ ተካፋይ እንዲሆን የሚያስገድድ የተለየ ሁኔታ መኖሩን ስለተረዳና በአዋጁ በ፰ኛው አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የሚያስፈልገውን ስለፈቀደ ፤ የኢትዮጵያ ቡና ቦርድ በዚሁ በ፰ኛው አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (፩) በተዘረዘሩት ሥልጣኖች ሁሉ እንዲሠራባቸው በዚህ ደንብ ሥልጣን ተሰጥቶታል ።

፫/ ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ሆኖ በዚህ ደንብ የተሰጠውም ሥልጣን ከዚሁ ቀን ጀምሮ ለአንድ ዓመት ጊዜ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ታኅሣሥ ፳ ቀን ፲፱፻፶፱ ዓ.ም.

፲፰/፩ (፲፱፻፶፩) ሕ. ፪፻፲፰*

ስለቡና ቦርድ መቋቋም በ፲፱፻፶ ዓ. ም. ድንጋጌ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ ይህን ደንብ የንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትር ያወጣው ፤ ስለኢትዮጵያ የቡና ቦርድ መቋቋም በ፲፱፻፶ ዓ.ም. በቁጥር ፳፰ በወጣው ድንጋጌ በ፲፩ኛው አንቀጽ የተሰጠውን ሥልጣን መሠረት በማድረግ ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

ይህ ደንብ በመሠረቱ የወጣው የቡና ቦርድ ድንጋጌ ፲፯/፩ (፲፱፻፶) ድ· ፳፰ ፤ በ፳፩/፩ (፲፱፻፶፬) አ· ፪፻፳ ተሻሽሎ ይህ ቍጥር ተሰጠው ፤ ፳፬ የተጠቃለሉ የኢት· ሕጎች ፲፫ ፤ (ቀድሞ የንግድ የእንዱስትሪና የልማት ሚኒስቴር ይባል የነበረው በ፳፩/፳፫ (፲፱፻፶፰) ት· ፵፮ አን· ፪ (፳፬ ፡ ፴፫) የንግድና የኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ፤ የፕላንና የልማት ሚኒስቴር ተብሎ ለሁለት ተከፍሏል ። በዚህ አንቀጽ የተገለጸውም ሥልጣን አሁን የንግድና እንዱስትሪ ሚኒስቴር ሥልጣን ነው) ።

፪/ ይህ ደንብ «የ፲፱፻፶፩ ዓ.ም. የኢትዮጵያ ቡና ቦርድ ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ በቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም እንዲሰጠው ካላስፈለገ በቀር «የሸት ቡና መፈልፈያ ማቢያ» ማለት የተሸፈነውን ቡና በውሃ በመፈልፈልና በማጠብ ገለፈቱ ከተወገደ በኋላ በገንዳ ውስጥ በማጀልና ይህን በመሳሰለ በሌላ ዘዴ ቡናው ከነሰግላጡ የሚደርቅበትና የሚዘጋጅበት ፋብሪካ ወይም ሥፍራ ማለት ነው ።

---

* የመግቢያ የማርጊ ማስረጃ

በ፳፮/፱ (፲፱፻፶፱) ሕ. ፫፻፳፬ ተሻሻለ ፤ በ፳፭/፳፫ (፲፱፻፶፰) ት· ፵፮ በግ· ዓ· ተሻሻለ ።

www.chilot.me

«ቡና» ማለት የቡና ተክል ፍሬ ማለት ነው ። እርሱም የተበጠረ ቡናን ፤ ከነሰግላጡ ያለ ቡናን ፤ ጀንፈልንና የተቆላ ቡናን ይጠቀልላል ።

«ወደ ውጭ አገር መላክ» ማለት ከኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ግዛት ውጭ መላክ ማለት ነው ።

«ቡና ነጋዴ» ማለት ራሱ ወይም በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛት ውስጥም ሆነ ወይም በውጭ አገር በሚኖር ሰው ስም ቡና የሚገዛ ሰው ማለት ነው ። ይኸውም እንደገና ለመሸጥ ቡና የሚገዛን ሰው ይጨምራል ።

«የቡና ማድረቂያ ጣቢያ» የሚለው ቃል በማናቸውም ዘዴ ቡና የሚደርቅበትን ማናቸውንም ሥፍራ ፤ ቤት ፤ ቦታ ፤ ሱቅ ፤ ፋብሪካ ፤ ተሽከርካሪ መኪናና እጥር ግቢን ይጨምራል ።
«ተቆጣጣሪ» ማለት ስለዚህ ደንብ ጉዳይ ቦርዱ ተቆጣጣሪ አድርጎ የሾመው ማናቸውም ሰው ማለት ነው ።

«ቡና አበጣሪና በደረጃ መዳቢ» ማለት ስለቡና ማበጠርና በደረጃ ስለመመደብ መጀመሪያ በ፲፱፻፵፩ ዓ.ም. በቁጥር ፻፵፩ ወጥቶ በኋላ በተሻሻለው አዋጅ መሠረት ቡና ለማበጠርና በደረጃ ለመመደብ ፈቃድ የተሰጠው ማናቸውም ሰው ማለት ነው ።

«ቡና ተካይ» ማለት ቡና የበቀለበት መሬት ባለቤት ፤ ጢሰኛ ወይም ከጢሰኛ ላይ ተከራይቶ የተቀመጠ ጢሰኛ ማለት ነው ። ይኸውም ሽረከን ፤ የኩባንያ ዲሬክተርን ፤ ወይም በሕግ የተወከለ እንደራሴን ይጨምራል ።

«ጣቢያ» ማለት ከዚህ ጋራ በሚገኘው ሠንጠረዥ ላይ የተመለከተው ዓይነት ነው ።

«ተሽከርካሪ» ማለት በሚካኒክ ኃይል እየተመራ ዕቃ ለመጫንና ለማጓጓዝ የሚያገለግልና የአንድ ግማሽ ቶን ወይም ከዚህ በላይ የሆነ ክብደት የመጫን ችሎታ ያለው ማናቸውም የመንገድ ትራንስፖርት (ማመላለሻ) ማለት ነው ። እሱም ተሳቢ ጋሪን ይጨምራል ።
«ባለመጋዘን» ማለት የቡና ማከማቻ ሥፍራ ያለው ወይም ያቋቋመ ሰው ማለት ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፳፮/፬ (፲፱፻፶፱) ሕ. ፫፻፹፬ አን. ፫ ተሻሻለ ።

፬/ ፩/ ማናቸውም ቡና ተካይ በመሬት ላይ ለሚገኙት የቡና ዛፎች መልካም አጠባበቅና ቡናው በበሰለም ጊዜ ስለአለቃቀሙ መጠንቀቅ አለበት ።

፪/ ማናቸውም ሰው ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን እንዳያደርግ ተከልክሏል ።

(ሀ) ያልበሰለውን ቡና መልቀም ወይም እንዲለቀም ማድረግ ፤

(ለ) ቡናውን በመሬት ላይ ማድረቅ ወይም ቡናው በሚደርቅበት ጊዜ የቡናውን ጣዕም ወይም መዓዛውንና መልኩን የሚያጠፋ ከሆነ ነገር ጋራ እንዲደባለቅ ማድረግ ፤

(ሐ) ቦርዱ በሚቀበለው አኳኋን ካልሆነ በቀር ቡናውን በሰው ሠራሽ ሙቀት ማድረቅ ፤

(መ) ቡናው በመልካም ሁኔታ ሊጠበቅና ከመበላሸት ሊድን በሚቻልበት ጉተራ ወይም መጋዘን ካልሆነ በቀር ቡናውን በማንኛቸውም ሌላ ሥፍራ ማስቀመጥ ወይም ማከማቸት ፤

፫/ ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ (፪) (ሐ) ወይም በሌላ አኳኋን ካልተወሰነ በቀር ቡና ፤

(ሀ) በውስጡ አየር እንዲልብ በሚተላለፍበት ከመሬት ከፍ ያለ ማስጫ ላይ ፤ ወይም ፤

www.chilot.me

(ለ) በጣም ንጹሕ የሆነ የስሚንቶ ወይም የድንጋይ ንጣፍ ባለው ወለል ላይ መድረቅ አለበት ።

፭/ ማናቸውም ሰው ከቦርዱ ፈቃድ ሳይሰጠው ቡና መግዛት ፣ መሸጥ ፣ የቡና ንግድ ሥራ መሥራት ፣ ከኢትዮጵያ ውጪ ማውጣት ፣ የቡና መፈልፈያ ወይም ማድረቂያ ጣቢያ አቋቁም መሥራት ፣ ቡና የማበጠርና በደረጃ የመመደብ ሥራ መሥራት ፣ በመጋዘን ማስቀመጥ ፣ በተሽከርካሪ መኪና ማጓጓዝ ወይም በማናቸውም በሌላ አኳኋን ማናቸውንም የቡና ሥራ መሥራት አይችልም ። ስለሆነ ግን ፦

፩/ የምግብ ሸቀጣ ሸቀጥ ቸርቻሪ ፦

ሀ/ ፈቃድ ካለው የቡና ነጋዴ ወይም ቡና አምራች ላይ ቡና ለመግዛት ፣ ወይም

ለ/ ከዚህ በላይ በተጠቀሰው አኳኋን የተገዛውን ቡና በመጋዘን ለማስቀመጥ ፣ ወይም

ሐ/ በማናቸውም ጊዜ ለማናቸውም ቡና ገዥ የሚሸጥ ክብደቱ ከሦስት (፫) ኪሎ ግራም የማይበልጥ ቡና በችርቻሮ ለመሸጥ ፈቃድ አያስፈልገውም ።

፪/ ራሱ ላመረተው ቡና ብቻ የቡና መፈልፈያ ወይም ማድረቂያ ጣቢያ አቋቁሞ የሚሠራ ወይም የራሱን ቡና የሚያበጥር ወይም በደረጃ የሚመድብ ቡና አምራች በዚሁ ሕግ አንቀጽ ፮ ክፍል ፫ ፣ ፬ ፣ ፭ ወይም ፮ ከተዘረዘሩት ፈቃዶች ማንኛውም እንዲኖረው አያስፈልገውም ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፷፮/፱ (፲፱፻፶፱) ሕ. ፫፻፳፱ አን. ፫ ተሻሽሏል ።

፮/ ቦርዱ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን የንግድ ፈቃዶች መስጠት ይችላል ።

፩/ ለቡና ነጋዴ የሚሰጥ ፈቃድ «ሀ» ፤ ይህ ዓይነት ፈቃድ ባለፈቃዱ የቡና ንግድ ሥራ እንዲሠራና ቡና ወደ ውጭ አገር እንዲልክ መብት ይሰጠዋል ፤

፪/ ለቡና ነጋዴ የሚሰጥ ፈቃድ «ለ» ፤ ይህ ፈቃድ በተሰጠው ፈቃድ ገበያ ቡና ለመግዛት ፤ ነገር ግን ወደ ውጭ አገር ለመላክ ሳይሆን በአገር ውስጥ ለመሸጥ ለባለፈቃዱ ሥልጣን ይሰጠዋል ፤

፫/ የሸት ቡና መፈልፈያ ጣቢያ ለማቋቋም የሚሰጥ ፈቃድ «ሐ» ፤ ይህ ፈቃድ የሸት ቡና መፈልፈያና ማድረቂያ ጣቢያዎች አቋቁሞ ለመሥራት ለባለፈቃዱ መብት ይሰጠዋል ፤

፬/ የቡና ማድረቂያ ጣቢያ ለማቋቋም የሚሰጥ ፈቃድ «መ» ፤ ይህ ፈቃድ የቡና ማድረቂያ ጣቢያ አቋቁሞ እንዲሠራ ለባለፈቃዱ መብት ይሰጠዋል ፤

፭/ ለቡና አበጣሪና በደረጃ መዳቢ የሚሰጥ ፈቃድ «ሠ» ፤ ይህ ፈቃድ ስለቡና ማበጠርና በደረጃ ስለመመደብ መጀመሪያ በ፲፱፻፵፱ ዓ.ም. በአዋጅ ቁጥር ፫፻፳፮ ወጥቶ በኋላ በተሻሻለው አዋጅ መሠረት ቡና ለማበጠርና በደረጃ ለመመደብ ለባለፈቃዱ መብት ይሰጠዋል ፤

ስለሆነ ግን ራሱ ላበቀለው ቡና ብቻ የሸት ቡና መፈልፈያ ጣቢያ ወይም የቡና ማድረቂያ ጣቢያ አቋቁሞ ለሚሠራው ወይም የራሱን ቡና ለሚያበጥር ወይም በደረጃ ለሚመድብ ቡና ተካይ ከዚህ በላይ በስድስተኛው አንቀጽ በክፍል (፫) ፣ (፬) ወይም (፭) የተዘረዘሩት ፈቃዶች እንዲኖሩት አይገደድም ።

፮/ ለባለመጋዘን የሚሰጥ ፈቃድ «ረ» ፤ ይህ ፈቃድ የቡና መጋዘን እንዲያቆም ለባለ ፈቃዱ መብት ይሰጠዋል ።

www.chilot.me

፯/ ለተሽከርካሪ መኪና የሚሰጥ ፈቃድ «ሰ» ፤ ይህ ፈቃድ ለተፈቀደለት ተሽከርካሪ መኪና ባለቤት ቡና ለመጫንና ለማጓጓዝ መብት ይሰጠዋል ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፭፯/፱ (፲፱፻፶፱) ሕ. ፫፻፭፱ አንቀጽ ፫ አዲስ ክፍሎች ፯ እና ፰ ተጨምረውበታል ። ከሁን በፊት በዚህ አንቀጽ መጨረሻ ላይ ይገኝ የነበረው ጽሑፍ በ፭፯/፱ (፲፱፻፶፰) ሕ. ፫፻፭፱ አን. ፫ (፪) ተሻሽሎ በአዲስ አንቀጽ ፰ (፪) ተተክቷል ።

<u>የተጠቀሰው ሕግ</u>

ስለቡና ማበጠርና ደረጃ ስለመስጠት የወጣ አዋጅ ፡ ፲፩/፰ (፲፱፻፵፬) አ. ፻፳፩ ፡ ፳፱ የተጠ. የኢት. ሕጎች ፲፩ ።

፰/ ፩/ በዚህ ደንብ በስድስተኛው አንቀጽ በተመለከተው መሠረት ቦርዱ ፈቃድ ሲሰጥ አስፈላጊ መስሎ እንደታየው በየጊዜው በሚወስነው ግዴታ መሠረት ነው ። ግዴታው ባለፈቃዱ የሚሠራበትን ሥፍራ የሚወስን መሆን አለበት ፤

፪/ በዚህ ደንብ በስድስተኛው አንቀጽ በተመለከተው መሠረት የሚሰጥ ፈቃድ በፈቃዱ ውስጥ የተዘረዘረው የንግድ ሥራ የሚሠራበትን ቦታ ለይቶ መግለጽ አለበት ፤

፫/ በዚህ ደንብ በስድስተኛው አንቀጽ በተመለከተው መሠረት የሚሰጥ ማናቸውም የንግድ ፈቃድ ለአንድ ዓመት (፩) ጊዜ የጸና ሆኖ ለቦርዱ አስፈላጊ መስሎ እንደታየው በየመቱ ይታደሳል ። አስቀድሞ የተሰጡ ወይም የታደሱ ፈቃዶች ለቦርዱ አስፈላጊ መስሎ እንደታየው ሊሰረዙ ፤ ሊሻሩ ወይም ሊሻሻሉ ይቻላል ።

፬/ በዚህ ደንብ በስድስተኛው አንቀጽ በተመለከተው መሠረት የሚሰጥ ማናቸውም የንግድ ፈቃድ በፈቃዱ ውስጥ ከተዘረዘረው በቀር ሌላ ዓይነት ሥራ እንዲሠራበት ለባለፈቃዱ መብት አይሰጠውም ፤

፭/ ለቡና አበጣሪና በደረጃ መዳቢ ስለሚሰጠው ፈቃድ «ሠ» እና ፈቃዱ ሲታደስ ፤ ቦርዱ ስለቡና ማበጠርና በደረጃ ስለመመደብ በ፲፱፻፵፬ ዓ. ም. በቁጥር ፻፳፩ በጣው አዋጅና ይህንኑ አዋጅ በማሻሻል በ፲፱፻፶ ዓ. ም. በቁጥር ፳፱ በወጣው ድንጋጌ የተመለከተውን ግብር ማስከፈል ይችላል ። በዚህ ደንብ መሠረት ለሚሰጡት ሌሎች ፈቃዶች ግብር አይከፈልባቸውም ።

፮/ በዚህ ደንብ መሠረት ፈቃዱ የሚሰጠው ማናቸውም ሰው ተቆጣጣሪ ሲጠይቀው ፈቃዱን አቅርቦ ማሳየት አለበት ።

<u>የተጠቀሱ ሕጎች</u>

ስለቡና ማበጠርና ደረጃ ስለመስጠት የወጣ አዋጅ ፡ ፲፩/፰ (፲፱፻፵፬) አ. ፻፳፩ ፡ ፳፱ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፲፩ ፲፯/፱ (፲፱፻፶) ድ. ፳፱ እንደተሻሻለ

፱/ ፩/ ማናቸውም ሰው የደረቀውን ቡና እንደገና ማርጠብ ተከልክሏል ።

፪/ ማናቸውም ሰው ያልደረቀ ቡና ይዞ መገኘት ክልክል ነው ። በለሆን ግን ይህ ክፍል (፪) ከዚህ በታች በ(ሀ) እና (ለ) በተመለከቱት አይጸናባቸውም ።

ሀ/ አንድ ቡና ተካይ ቡናው ወደ ገበያ እስኪሄድ ወይም ቡና ለሚፈለፍልና ለሚያደርቅ ጣቢያ እስኪሰጥ ድረስ ያልደረቀ ቡና ይዞ ቢገኝ ፤

ለ/ የሸት ቡና መፈልፈያ ወይም ማድረቂያ ጣቢያ ፈቃድ ያለው ሰው እሸቱን ቡና ለመፈልፈል ወይም ለማድረቅ ብሎ ያልደረቀ ቡና ይዞ ቢገኝ ፤

www.chilot.me

፫/ ማናቸውም ሰው በቡናው ላይ ሌላ ነገር መደባለቅ ወይም እንዲደባለቅበት ሌላውን ማግባባት የለበትም ።

፬/ ማናቸውም ሰው የቡናውን የተፈጥሮ ጣዕም ፣ ቃናውንና መዓዛውን ከሚለውጥ ከማናቸውም ነገር ጋራ ማስቀመጥ ወይም እንዲቀመጥ ማድረግ የለበትም ።

፱/ ቦርዱ በዚህ ደንብ የተጻፈው ቃል መፈጸምና አለመፈጸሙን የሚመረምሩ ተቆጣጣሪዎች መሾም ይችላል ። እነዚህ ተቆጣጣሪዎች በዚህ ደንብ በስድስተኛው አንቀጽ በተመለከተው መሠረት ፈቃድ የተሰጣቸው ሰዎች በሚሠሩባቸው ሥፍራዎች ሁሉ ለመግባትና ያከማቹትን ቡና ለመመርመር ሥልጣን አላቸው ።

፲/ ፩/ ለመመርመር ፣ ለማጣራት ወይም ለመሸጥ እንዲቻል በቡና ተካይ ፣ በተፈቀደለት ቡና ነጋዴ ወይም በባለመጋዘን እጅ የሚገኘው ማንኛውም ቡና በሙሉ ወይም በከፊል በተወሰነ ሥፍራ ለቦርዱ እንዲቀርብ ቦርዱ ለማዘዝ ይችላል ፤

፪/ ቦርዱ ለምርመራ ሆነ ለሽያጭ ከቡናው ለዓይነት የሚያስፈልገውን መውሰድ ይችላል።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማበረጃ

በ፳፮/፱ (፲፱፻፶፱) ሕ. ፫፻፷፱ አን. ፫ ተሻሻለ ።

፲፩/ ፩/ ማናቸውም ሰው ከቡናው ጋራ ለሰው ጤና አደገኛ የሆነ ነገር ደባልቆ ወይም እንዲደባለቅ አድርጎ ቢገኝ ፤ በ፲፱፻፵፱ ዓ. ም. በወጣው የኢትዮጵያ ወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በአንቀጽ ፭፻፲፩ በተጻፈው መሠረት ተቀጥቶ ለሰው ጤና አደገኛ የሆነ ነገር ተደባልቆበት የተገኘው ቡና በተባለው ወንጀለኛ መቅጫ ጀንተው በሚሠራባቸው አንቀጾች በተጻፈው መሠረት ውርስ ይሆናል ። ለባለቡናውም ቡናው እንዲመለስለት ወይም የቡናው ዋጋ እንዲከፈለው መጠየቅ አይችልም ።

፪/ በዚህ ደንብ ውስጥ ከተጻፉት ሌሎች ቃሎች ማናቸውንም ተላልፎ የተገኘ ማናቸውም ሰው በ፲፱፻፵፱ ዓ.ም. በወጣው የኢትዮጵያ ወንጀለኛ መቅጫ በአንቀጽ ፫፻፶፬ እና ፫፻፺፫ በተጻፈው መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቀሰው ሕግ

የወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፶፬—፫፻፶፭ ፣ ፭፻፲፩ ።

፲፪/ ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

በጠቅላይ ግዛቶች ውስጥ ያሉ የቡና ገበያዎች

በሸዋ ጠቅላይ ግዛት ፤

አዲስ አበባ	ወሊሶ
ወልቂጤ	ፍቼ

በሐረርጌ ጠቅላይ ግዛት ፤

ሐረር	ድሬ ዳዋ
ደደር	አሰበ ተፈሪ
ሂርና	በዴሣ
ገለምሶ	መቻራ
ቢዮ ከራባ	ግራዋ
በደኖ	ፉኛንብራ
ለገሚጠ	ጊኒር (ባሌ)

www.chilot.me

በከፋ ጠቅላይ ግዛት ፤

ጂማ	አጋሮ
ቦንጋ	ሱንቱ
ማጂ	ቶባ
ጊምቢ	ሻቤ
ሰቃ	ኮንታ
ኮማ	ያሲ
ገነት	አይቶ
ኮላ	ባቡ
አቲናጉ	ሲያራ
ዎባ	ሴርኮ
ሲላሉ	ደብረ ወርቅ
	ሸቤ

በሲዳሞ ጠቅላይ ግዛት ፤

ይርጋ ዓለም	ዲላ
ወንዶ	ወናጐ
ይርጋ ጨፌ	ሀገረ ሰላም
ጨለለቅቱ	ሰዶ (ወላሞ)
	ማስሎ

በኢሉባቦር ጠቅላይ ግዛት ፤

ጐሬ	መቱ
ኖጳ	ሁሩሙ
ሱጴ	ዶረኒ
ያዮ	ጋምቤላ
	ኩርሙክ

በወለጋ ጠቅላይ ግዛት ፤

ነቀምቴ	ግምቢ
ደምቢዶሎ	አንፊሎ
ግዳሚ	

በአሩሲ ጠቅላይ ግዛት ፤

አርባጉጉ	ሸሸመኔ
ሐሰን ዑስማን	አላባ

በጐሙ ጐፋ ጠቅላይ ግዛት ፤

ጨንቻ	ጊዶሌ
ባኮ	ቡልቺ

በጉጃም ጠቅላይ ግዛት ፤

ዘጌ

በበጌምድር ጠቅላይ ግዛት ፤

ጐንደር

አዲስ አበባ ጥር ፳፭ ቀን ፲፱፻፶፭ ዓ.ም.

www.chilot.me

፳፭/፩ (፲፱፻፶፭) ሕ. ፪፻፹

በ፲፱፻፶፬ ዓ.ም. በወጣው የኢትዮጵያ ቡና ቦርድ አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ የንግድና እንዱስትሪ ሚኒስትር ይህንን ደንብ ያወጣው በ፲፱፻፶፬ ዓ.ም. በቁጥር ፻፸፰ በወጣው የኢትዮጵያ ቡና ቦርድ አዋጅ በአንቀጽ ፲፩ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ።

፪/ ይህ ደንብ «የ፲፱፻፶፭ ዓ.ም. የቡና የምርት አገር ምስክር ወረቀት ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል ።

፫/ በዚህ ደንብ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም እንዲሰጥ ካላስፈለገ በስተቀር ፤— «ቡና» ማለት የተፈጨ ፣ ኃይሉ የወጣለት ፣ ፈሳሽና የሚሟሟ ቡና ፣ ጀንፈል ወይም የተፈጨ የቡና ዛፍ ፍሬ ማለት ነው ።

«የምርት አገር ምስክር ወረቀት» ማለት ፣ ተገቢውን የምስክር ወረቀት ሰጭ ድርጅት የሚሰጠው ከዚህ ደንብ ጋራ ተያይዞ በሚገኘው ሠንጠረዥ «ሀ» ፎርም የተዘጋጀ የቡናውን የምርት አገር የሚገልጽ የምስክር ወረቀት ማለት ነው ።

«መልሶ የማውጣት የምስክር ወረቀት» ማለት ፣ ተገቢው የምስክር ወረቀት ሰጭ ድርጅት የሚሰጠው ከዚህ ደንብ ጋራ ተያይዞ በሚገኘው ሠንጠረዥ «ለ» መሠረት የተዘጋጀ ቡና ተመልሶ መውጣቱን የሚገልጽ የምስክር ወረቀት ማለት ነው ።

«የምስክር ወረቀት ሰጭ ድርጅት» ማለት ፣ ቡናው የተመረተበትን አገር የሚገልጽ ወይም ቡናው ተመልሶ የወጣ መሆኑን የሚገልጽ የምስክር ወረቀት የሚሰጥና በኢንተርናሽናል የቡና ስምምነት በአንቀጽ ፵፬ (፩) መሠረት የተሾመ ድርጅት ማለት ነው። «ምስክር ወረቀት ሰጭ ባለሥልጣን» ማለት ፣ የምስክር ወረቀት ለመስጠት በምስክር ወረቀት ሰጭው ድርጅት የተሾመ ሰው ማለት ነው ።

፬/ በንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ግዛት ውስጥ ተመርቶ ወደ ውጭ አገር የሚላክ ማናቸውም ቡና በዚህ ደንብ በሠንጠረዥ «ሀ» በተሰጠው መግለጫ መሠረት የተሞላ የምርት አገር ምስክር ወረቀት እንዲኖረው ያስፈልጋል ። ሆኖም ፤

ሀ/ በመርከብ ፣ በአይሮፕላንና በሌላ የኢንተርናሽናል መጓጓዣ ለሚጠጣና ፤

ለ/ የተጣራ ክብደቱ ጥሬ ቡና ሲሆን ከ፳ ኪ/ግ ፣ የተቆላ ሲሆን ከ፲፯.፭ ኪ/ግራም ፣ የሚሟሟ ወይም ፈሳሽ ሲሆን ከ፳ ኪሎ ግራም ፤ ፍሬ ሲሆን ከ፲፫ ኪሎ ግራም ፣ ጀንፈል ሲሆን ከ፳፭ ኪሎ ግራም ፣ ለማይበልጥ ለዓይነት ወይም በጥቅል ለሚላክ ቡና የምርት አገር ምስክር ወረቀት አያስፈልገውም ።

፭/ ወደ ንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ግዛት ገብቶ ወደ ኢትዮጵያ ሲገባ የነበረውን ሁኔታ ወይም ብዛት ለውጦ ወደ ውጭ አገር ተመልሶ የሚላክ ማናቸውም ቡና በዚህ ደንብ በሠንጠረዥ «ለ» በተሰጠው መግለጫ መሠረት የተሞላ መልሶ የማውጣት ምስክር ወረቀት እንዲኖረው ያስፈልጋል ። ሆኖም ፤

ሀ/ በመርከብ ፣ በአይሮፕላንና በሌላ የኢንተርናሽናል መጓጓዣ ለሚጠጣና ፤

ለ/ የተጣራ ክብደቱ ጥሬ ቡና ሲሆን ከ፳ ኪ/ግ ፣ የተቆላ ሲሆን ከ፲፯.፭ ኪ/ግ ፣ የሚሟሟ ወይም ፈሳሽ ሲሆን ከ፳ ኪ/ግ ፣ ፍሬ ሲሆን ከ፲፫ ኪ/ግ ፣ ጀንፈል ሲሆን ከ፳፭ ኪ/ግ ፣ ለማይበልጥ ለዓይነት ወይም በጥቅል ለሚላክ ቡና መልሶ የማውጣት ምስክር ወረቀት አያስፈልገውም ።

፮/ ማናቸውም ዓይነት ቡና የምርት አገር ወይም መልሶ የማውጣት ምስክር ወረቀት ሳይኖረው ወደ ኢትዮጵያ ግዛት እንዳይገባ ክልክል ነው ።

www.chilot.me

፯/ በኢትዮጵያ ውስጥ ለተመረተ ወይም ከውጭ ወደ ኢትዮጵያ ከገባ በኋላ ከኢትዮጵያ ለሚወጣው ቡና የምርት ወይም መልሶ የማውጣት ምስክር ወረቀት የሚሰጥ የኢትዮጵያ የቡና ቦርድ ወይም ተገቢ መስሎ በሚታየው አኳኋን ቦርዱ የሚወክለው ድርጅት ብቻ ነው ።

፰/ የምርት አገር ወይም መልሶ የማውጣት ምስክር ወረቀት የሚሰጠው ቡናው የተሸጠበት ስምምነት ቡና ቦርድ ከተመዘገበ በኋላ ይሆናል ።

፱/ ማንም ሰው ከቡና ቦርድ በጽሑፍ ሳይፈቀድለት ማንኛውንም የምርት አገር ወይም መልሶ የማውጣት የምስክር ወረቀት ለመለወጥ አይችልም ።

፲/ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ጉምሩክ በዚህ ደንብ በቁጥር ፯ መሠረት በሚሰጡ የምርት አገር ወይም መልሶ የማውጣት ምስክር ወረቀቶች ላይ ሁሉ ማኅተም ያደርጋል ። እንዲሁም ወደ ኢትዮጵያ ከሚገባ ቡና ጋር የሚመጡትን የምስክር ወረቀቶች ሁሉ ተቀብሎ ለቡና ቦርድ ዋና መሥሪያ ቤት ያስተላልፋል ።

፲፩/ እያንዳንዱ የቡና ላኪ ቡናውን በላከ በአሥራ አራት ቀን ውስጥ ለቡናው የተሰጠውን የምርት አገር ወይም መልሶ የማውጣት ምስክር ወረቀት ግልባጭ በጉምሩክ ባለሥልጣኖች አሳትሞ ከማይተላለፍ የመርከብ ሠነድ ጋር ለቦርዱ ጽሕፈት ቤት ማቅረብ አለበት ።

፲፪/ እያንዳንዱ የምርት አገር ወይም መልሶ የማውጣት ምስክር ወረቀቶች ዋጋ ከሰባት የኢት/ብር መብለጥ የለበትም ።

፲፫/ በዚህ ደንብ የተጻፈውን የጣሰ ማናቸውም ሰው ተከሶ በተመሰከረበት ጊዜ በ፲፱፻፵፱ ዓ.ም. በወጣው የኢትዮጵያ የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

<u>የተጠቀሰው ሕግ</u>

የወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፵፩ ፤ ፫፻፳፬—፫፻፳፭ ።

፲፬/ ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

ሠንጠረዥ

ፎርም ሀ

የምርት አገር ምስክር ወረቀት ።
(በአምራች አገሮች ብቻ የሚሰጥ)

ያመረተው አገር.. ቁጥር ....
(በባለሥልጣን ተምልቶ
በደብዳቤ የሚጠቀስ)

ከዚህ በታች የተመለከተው ፍሬ ፤ የተቆላ ፤ የሚሟሟ ወይም ሌላ ዓይነት ቡና እላይ በተጠቀሰው አገር የተመረተ መሆኑን አረጋግጣለሁ ።

መርከብ (ወይም ሌላ መጓጓዣ)..

ከ ....

(የወደቡ ወይም ሌላ የማሳፈሪያ ቦታ)

ወደ ....

www.chilot.me

(የሚላክበት ወደብ ወይም አገር ስም)

በኩል ....

በ ፤ ወይም ገደማ ....

ቀን ....

ጥሬ	የተቆላ...........	የሚሟሟ.........	ሌላ ዓይነት .... (ይገለጽ)

(ተገቢ በሆነው ሥፍራ የ X ምልክት አድርግ)

የጭነቱ ምልክት ወይም ሌላ መለያ	ክብደት	የጭነቱ ክብደት	
	ኪ/ግ ወይም በንጥር	ጠቅላላ	የተጣራ

አስተያየት ....

የአምራቹ አገር ጉምሩክ ማኅተምና የታተመበት ቀን
የምስክር ወረቀት ሰጪው ድርጅት

....

የባለሥልጣን ፊርማ ቀን ፤

ይህ የምስክር ወረቀት የተሰጠው በኢንተርናሽናል የቡና ስምምነት መሠረት ሲሆን የዚህ ወረቀት ዋናው ግልባጭ ቡናውን ወደ ውጭ ለመላክ ከሚያስፈልጉት ሠነዶች ጋራ መቅረብ አለበት ይህም ቡናውን ከጉምሩክ ለማውጣትና ለማግባት የሚያስፈልግ ይሆናል ።

ሠንጠረዥ
ፎርም ለ

መልሶ የማውጣት ምስክር ወረቀት ።

መልሶ የሚያወጣው አገር ....ቁጥር ....
(በባለሥልጣን ተሞልቶ በደብዳቤ የሚጠቀስ)

ከዚህ በታች የተመለከተው ጥሬ ፤ የተቆላ ፤ የሚሟሟ ወይም ሌላ ዓይነት ቡና እላይ በተጠቀሰው አገር ተመልሶ የወጣ መሆኑን አረጋግጣለሁ ።

መርከብ (ወይም ሌላ መጓጓዣ) ....

ከ ....

(የወደቡ ወይም ሌላ የማሳፈሪያው ቦታ)

ወደ ....

www.chilot.me

(የሚላክበት ወደብ ወይም አገር ስም)

በኩል ....

በ ፤ ወይም ገደማ ....

ቀን ....

ጥሬ	የተቆላ..........	የሚሚሚ........	ሌላ ዓይነት .... (ይገለጽ)

(ተገቢ በሆነው ሥፍራ የ X ምልክት አድርግ)

የጭነቱ ምልክት ወይም ሌላ መለያ	ክብደት	የጭነቱ ክብደት	
	ኪ/ግ ወይም ነጥር	ጠቅላላ	የተጣራ

የምርት አገር የምስክር ወረቀት ቁጥር ....

አስተያየት ....

በአምራቹ አገር ጉምሩክ ማኅተምና የታተመበት ቀን
የምስክር ወረቀት ሰጭው ድርጅት

....

የባለሥልጣን ፊርማ ቀን

ይህ የምስክር ወረቀት የተሰጠው በኢንተርናሲዮናል የቡና ስምምነት መሠረት ሲሆን የዚህ ምስክር ወረቀት ዋናው ግልባጭ ቡናውን ወደ ውጭ ለመላክ ከሚያስፈልጉት ሠነዶች ጋራ መቅረብ አለበት ይህም ቡናውን ከጉምሩክ ለማውጣትና ለማግባት የሚያስፈልግ ይሆናል።

አዲስ አበባ መስከረም ፲፩ ቀን ፲፱፻፶፰ ዓ.ም.

www.chilot.me

መ/ ላስቲክ

፬/፯ (፲፱፻፴፯) አ. ፺፯*

የላስቲክ አረግ እኾር እየበጡ ስለመሰብሰብ ፤ ስለማደራጀትና ወደ ውጭ አገር ስለመስደድ የወጣ አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

በንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን ከሚገኘው ላስቲክ የሚበዛው ወጪ የጦር ጓደኛ ቻችን አንድነት የሆኑት መንግሥታት ለያዙት የጦር ትግል እየተላከ እንዲረዳ አስፈላጊና ምኞታችን በመሆኑ ፤

ይኸው የላስቲክ አረግ እኾር እንደምን እንደሚሰበሰብ ፤ እንደሚደራጅና ወደ ውጭ አገር እንደሚሔድ አንድ የላስቲክ ሥራ አዘጋጅ በደንብ ለማቋቋም የሚያስፈልግ መሆኑን ተረድተን ፤

በሕገ መንግሥታችን በ፳፮ኛው አንቀጽ የተጻፈውን ተመልክተን ፤ የሕግ መምሪያና የሕግ መወሰኛ ምክር ቤቶች ያቀረቡልንን ሐሳብ ፈቅደን ፤ ቀጥሎ እንዳለው እናውጃለን ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

እዚህ የተጠቀሰው ሕገ መንግሥት በ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. የወጣው ሕገ መንግሥት ነው ። ይህ ሕገ መንግሥት ተሽሮ በ፲፱፻፵፰ ዓ. ም. በ፲፭/፪ (፲፱፻፵፰) አ. ፻፵፱ ፣ ፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ ፣ የወጣው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት ጸደቀ ። ከ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. ሕገ መንግሥት ለተጠቀሰው አንቀጽ መተኪያ የሆነው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፹፰ ነው ።

ክፍል ፩

ጠቅላላ ።

፩/ ይህ አዋጅ የላስቲክ ሥራ ማስኬጃ የ፲፱፻፴፯ ዓ.ም. አዋጅ ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል

፪/ በዚህ አዋጅ ፤

ያውራጃ ባለሥልጣን የተባለው ጠቅላይ አገረ ገዥ ፤ አገረ ገዥ ፤ ወረዳ ገዥ ማለት ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፭/፲ (፲፱፻፴፰) ድ. ፮ አን. ፩ ፣ ፮ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (በዚህ አንቀጽ ምስለኔ ወደ ወረዳ ገዥነት ተለውጦአል ።)

---

* **የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ**

በ፭/፲ (፲፱፻፴፰) ድ. ፮ ፣ በተሻሻለው ሕገ መንግሥት ፣ ፲፭/፪ (፲፱፻፵፰) አ. ፻፵፱ ፣ በፍትሐ ብሔር ሕግ ፣ ፲፱/በተ. የ. ፪ (፲፱፻፶፪) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

ክፍል ፪

የላስቲክ ሥራ አዘጋጂ የሚቋቋምበትና የሚሠራበት አኳኋን ፤

፫/ (፩) በዚህ አዋጅ እንደተጻፈው ውሳኔ የሚሠራ ከዚህ ቀጥሎ የላስቲክ ሥራ አዘጋጂ እየተባለ የተጠራ የላስቲክ ሥራ አዘጋጂ ተብሎ የተሰየመ ሥራ ቆሟል ።

(፪) ይህ የላስቲክ ሥራ አዘጋጂ በዚሁ በሚጠራበት ስም ሊከስ ወይም ሊከሰስ ይችላል ።

፬/ (፩) ይህ የላስቲክ ሥራ አዘጋጂ ከዚህ ቀጥሎ (ቦርድ) እየተባለ በተጠራው የሥራ አስኪያጆች ተቆጣጣሪነት ይሠራል ። በቦርዱም በኛ የተሾመ ዲሬክተርና ቁጥራቸው ከሁለት የማያንስ አባሎች ይኖሩበታል ።

(፪) ዲሬክተሩ ፤ «ቦርዱ» የሚሰጠውን ጠቅላላ ትእዛዝ እየተከተለ ለ«ቦርዱ» በተሰጠው ሥልጣን ይሠራል ፤ በዚሁ ሥልጣን መሠረት የሚሠራው ነገር ሁሉ «ቦርዱ» እንደ ሠራው ልክ ይቆጠራል ።

፭/ «ቦርዱ» አስፈላጊ የመሰለውን ያህል ሠራተኞች በሥራው ውስጥ ሊቀጥር ይችላል ።

ክፍል ፫

የላስቲክ ሥራ አዘጋጂ አሳብ

፮/ በዚህ አዋጅ እንደተጻፈው ውሳኔ የላስቲክ ሥራ አዘጋጂ የሚሠራቸው ሥራዎች ቀጥሎ እንዳለው ይሆናል ፤

(ሀ) የላስቲክ አረግ መብጣት ፤ እጉን ማጠራቀም ፤ ማዶራጀትና ወደ ውጭ አገር መስደድ።

(ለ) በጠቅላላው የላስቲክ እኽ ለማጠራቀምና ወደውጭ አገር ለመስደድ ።

(ሐ) የላስቲኩን አረግ የሚበጡ ፤ እጉን የሚያጠራቅሙና የሚያዶራጁ ሰዎች ማስተማርና ማሠልጠን ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በተሻሻለው ሕገ መንግሥት ፤ ፲፭/፪ (፲፱፻፵፰) አ. ፻፵፱ አን. ፻፴ (ለ) ፤ ፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩—፻፴ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (በዚህ አንቀጽ ሥር የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የተፈጥሮ ሀብቶችን ለመጠበቅ ከሕገ መንግሥቱ ጋር የሚስማሙትን አስፈላጊና ተገቢ የሆኑትን እርምጃዎች ለመውሰድ ይችላል ።)

፯/ የላስቲክ አረግ እኽ ለመግዛት ከ «ቦርዱ» የተሰጠ የፈቃድ ወረቀት ካልያዘ በተቀር ማንም ሰው ሊገዛ አይችልም ።

ክፍል ፬

የ«ቦርዱ» ሥልጣን

፰/ «ቦርዱ» ከአውራጃው ባለሥልጣን ጋራ እየተስማማ ፤

(ሀ) የታሰበው ሥራ ሊፈጸም የሚቻልበትን አስፈላጊ የሆነውን ነገር ሁሉ ያደርጋል ፤

(ለ) ሠፈሮችና ሥራው የሚሞከርባቸውን ጣቢያዎች እያደረጀ ያቋቁማል ፤

(ሐ) ለታሰበው ሥራ የሚያስፈልጉት ቤቶች የሚሠሩበትን እንጨት ይቆርጣል ፤

www.chilot.me

(መ) ለታሰበው ሥራ መፈጸሚያ የሚሆኑ የሚያስፈልጉትን ያህል የመኪናና የእግር መንገዶች ፤ ትልልቅና ትንንሽ ድልድዮች ይሠራል ። እንዳይበላሹም ይጠብቃል ፤ የውሀ ማቅረብም ሥራ ያደራጃል ፤

(ሠ) የግል ገንዘብ በሆኑ የላስቲክ ጫካዎች ውስጥ እየገባ ላስቲክ ለመውሰድ ይችላል ። በዚህም አኳኋን የተወሰደውን ላስቲክ ዋጋ «ቦርዱ» ይከፍላል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በተሻሻለው ሕገ መንግሥት ፤ ፲፭/፪ (፲፱፻፵፰) እ. ፻፵፱ አን. ፵፩ ፤ ፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩—፵፩፤ (ስለግል ንብረት መወሰድ በተለይ በሚወጣው ሕግ መሠረት በሚወጣው በሚኒስቴር ትእዛዝ ካልሆነ በቀር ማንም ሰው ንብረቱ እንደማይወሰድበት በመደንገግ) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

፱/ (፩) «ቦርዱ» በዚህ አዋጅ ክፍል በተሰጠው ሥልጣን ሥራውን ቢፈጽም የግል ገንዘብ በሆነ በላስቲክ ዛፍ ግምቱን መክፈል አለበት ። እንደዚሁም ቤትና ንብረት ያበላሸ ፤ የሚያድገውን እህልና ዛፍ ያሰናከለ እንደሆነ ካሣ መክፈል አለበት ።

(፪) ካሣውን «ቦርዱ» ከአውራጃው ባለሥልጣን ጋራ እየተማከረ መገመት አለበት ። በዚህ አንቀጽ በተጻፈው አኳኋን ከተገመተ በኋላ ካሣው አነሰኝ ብሎ ቅር የሚለው ሰው ይህንን አቤቱታውን ለመቀበል ለሚችል ፍርድ ቤት ሊያመለክት ይችላል ። በዚህም ፍርድ ቤት የተወሰነው መጨረሻ ይሆናል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በተሻሻለው ሕገ መንግሥት ፤ ፲፩/፪ (፲፱፻፵፰) እ. ፻፵፱ አን. ፵፩ ፤ ፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩—፵፩ ፤ በፍትሐ ብሔር ሕግ ፤ ፲፱/በተ. የ. ፪ (፲፱፻፶፪) አን. ፩ሺ፩፻፰—፩ሺ፩፻፹፰ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (የተቆረጠ ትክክለኛ ግምት አስቀድሞ እንዲከፈል ፤ በግምቱም ስምምነት ባልተገኘ ጊዜ ሕጋዊ በሆነ በዳኝነት ሥነ ሥርዓት እንዲወሰንና የማይንቀሳቀስ ንብረት የሚወሰድበትን ሁኔታ በሰፈው በመደንገግ) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

፲/ «ቦርዱ» በዚህ አዋጅ ክፍል የተሰጠውን ሥልጣን ከላስቲክ ሥራ አዘጋጂ ሠራተኞች ላንዱ ወኪል አድርጎ ሊሰጥና ሊያሠራ ይችላል ።

፲፩/ ያገር ግዛት ሚኒስትራችንና የርሻ ሚኒስትራችን ይህንን አዋጅ እንዲያስፈጽሙ ታዝዘዋል ።

አዲስ አበባ የካቲት ፳፩ ቀን ፲፱፻፵፰ ዓ.ም.

www.chilot.me

ሠ/ ምርምር (ሪስርች)

፳፭/፰ (፲፱፻፶፰) ት. ፵፪*

የእርሻ ምርምር እንስቲትዩት ለማቋቋም የወጣ ትእዛዝ

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

የኢትዮጵያን እርሻ ሀብት ማስፋፋት ለአገሪቷ ጠቅላላ የኤኮኖሚ እድገትና ለኢትዮጵያ ሕዝብ ምቾትና ማኅበራዊ ኑሮ አስፈላጊ ስለሆነ ፤ የእርሻ ፣ የከብት እርባታና የደን ልማት ዓይነትንና ብዛትን ለማሻሻልና ለማደርጀት የሚቻልበት ደንበኛ መንገድ ተፈልጎ የእርሻ ሀብት ለማስፋፋት እንዲቻል የጠለቀ (የሲያንስ) ምርምር መቀስቀስና ከምርምሩ የተገኘውን ዕውቀት በሥራ ላይ የሚውልበትን የተዋሀዶ ፕላን ፣ ፕሮግራምና ዘዴ ማዘጋጀት አስፈላጊ ሆኖ ስለተገኘ ፤

የተባለው ምርምርና ፕላን ማውጣት በተቃና አኳኋን ሊፈጸም የሚችለው ይህንኑ ተግባር ለማከናወንና ለማካሄድ ኃላፊነት ያለው ራሱን የቻለ ባለሥልጣን መሥሪያ ቤት ሲደራጅ መሆኑ ስለታወቀ ፤

ተሻሽሎ በወጣው ሕገ መንግሥታችን አንቀጽ ፳፯ የተጻፈውንና የሚኒስትሮቻችን ምክር ቤት የመከረበትን ተመልክተን ከዚህ ቀጥሎ ያለውን አዝዘናል ።

፩/ <u>አጭር አርእስት ፤</u>

ይህ ትእዛዝ «የ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. የእርሻ ምርምር እንስቲትዩት ማቋቋሚያ ትእዛዝ» ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል ።

፪/ <u>የኢንስቲትዩቱ መቋቋም ፤</u>

ከዚህ በኋላ «እንስቲትዩት» እየተባለ የሚጠራ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ድርጅት ሆኖ ራሱን የቻለ የእርሻ ምርምር እንስቲትዩት ተቋቁሟል ።

፫/ <u>ተግባሩና የሥራ ዓላማው ፤</u>

፩/ እንሲስትዩቱ ከዚህ የሚቀጥሉት ዓላማዎች ይኖሩታል ።

ሀ/ በጠቅላላው የአገሪቱ የልማት ፕላን መሠረት የእርሻ ፣ የከብት ርቢ ፣ የደን ልማትና ውጤት ለማበርከት ብሔራዊ የእርሻ ምርምር ጠቅላላ መመሪያ (ፖሊሲ) ለማዘጋጀትና ፤

ለ/ በዚህ ጠቅላላ መመሪያ (ፖሊሲ) መሠረት እንዳስፈላጊነቱ በተመረጡ የእርሻ ምርምር ጉዳዮች ላይ በተግባርና አሠራር የሚታይ ፕሮግራም ለማድረግና ለመፈጸም ፤

፪/ ከዚህ በላይ የተጠቀሱት ዓላማዎች መሠረት በሚከተሉት ብቻ ሳይወሰን ፤ ከዚህ ቀጥሎ ለተዘረዘሩት ተግባሮች ኃላፊነት ይኖረዋል ።

ሀ/ ስለ አዝርእት ፣ ተክልና ፍራፍሬዎች ጠቅላላ መሻሻል የአፈርና የማዳበሪያ የዘር ዓይነትና እክር ፣ የመስኖና የሌሎችም ልዩ ልዩ ጥናቶች ለማድረግ ፤

---

* <u>የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ</u>

በ፳፭/፳፫ (፲፱፻፶፰) ት. ፵፮ በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

ለ/ የከብት ግጦሽና መኖ ጥናት ማድረግ ፤

ሐ/ ሥጋና ወተት ለማሻሻል የከብት እርባታ (ማዳቀል) ጥናት ለማድረግ ፤

መ/ በኢትዮጵያ የሚገኙትን የከብት በሽታዎች ለማጥናት ፤

ሠ/ ከማንቃ ለሚሠሩ ሥራዎችና ለማገዶ ፤ እንዲሁም በልዩ ልዩ ጥቅም የሚውሉ የደን ዛፎችን ማጥናትና ዛፎችም ውሀና አፈርን የሚጠብቁበትን ዘዴ ለመ መርመር ፤

ረ/ በሌሎች ተመሳሳይ አገሮች የተደረገውን ምርምር በንጉሠ ነገሥት ግዛታችን ልዩ ልዩ ክፍሎች ለመሞከርና የሚሰጠውን ውጤት ለማጥናት ፤ በመጨረሻም በቤተ መጻሕፍትና በሌላም ክፍል ስለዚሁ ጉዳይ የተገኘውን የሚያመለክት ድርሰትና ሳይንቲፊካዊ መግለጫዎች ለመሰብሰብ ፤

ሰ/ የኢትዮጵያን የእርሻ ፤ የከብትና የደን ልማት ለማስፋፋት ጠቃሚና አስፈላጊ የሆኑትን ማንኛቸውም ሳይንቲፊካዊ ምርምር ለማድረግ ፤ ወይም ስለዚሁ ጉዳይ አማካሪ ጉባኤው የሚያሳስባቸውን ጥናቶች ለመፈጸም ፤

ሸ/ በተለዩ የእርሻ ምርምር ዘዴዎች ሠራተኞችን ለማሠልጠን ፤

ቀ/ በመጽሔት ፤ በጽሑፍና በሌላም የመግለጫ ዘዴ አማካይነት በምርምርና ጥናት የተገኙትን ውጤቶችና ከነርሱም ጋር ተያይዞ የሚገኘውን የአሠራር ዘዴ ለእርሻ ሚኒስትራችን ፤ ለአማካሪ ጉባኤው ፤ ለሌሎችም ተገቢ የመንግሥት መሥሪያ ቤቶችና ለውጭ አገርም ለመግለጥና ለማደል ፤

በ/ የዚህ ዓይነት ሥራ ከሚሠሩ ሌሎች የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ጋር በመረዳዳት ሥራው እንዲቀሰጥፍ የምርምር ተግባሮችን ለማስተባበር ።

፩/ <u>የዲሬክተሮች ቦርድ ፤</u>

፩/ የኢንስቲትዩቱ ሥራ ከዚህ በታች «ቦርድ» እየተባለ በሚጠራው ቀጥሎ ፤ የተዘረዘሩት አባሎች ባሉት የዲሬክተሮች ቦርድ የበላይ ጠባቂነት ይመራል ።

ሀ/ የእርሻ ሚኒስትራችን ወይም ወኪሉ ፤ የቦርዱ ሊቀ መንበር ፤

ለ/ የኢንስቲትዩቱ ዲሬክተር ፤

ሐ/ ከሦስት የማያንሱ ወይም ከአምስት የማይበልጡ የእርሻ ሚኒስትራችን የሚመርጣቸው በቂ ችሎታ ያላቸው ለሦስት ዓመት የሚያገለግሉ እና እንደገና ሊመረጡ የሚችሉ አባሎች ።

፪/ የኢንስቲትዩቱ ሥልጣን በሙሉ በዚህ ትእዛዝ ውስጥ እንደተዘረዘረው በቦርዱ ኃላፊነትና መሪነት ሥር ነው ።

ቦርዱ ለሥራው ቅልጥፍና የሚያሻ ሆኖ ሲያገኘው ሥልጣኑን በከፊል ለኢንስቲትዩቱ ዲሬክተርና ለሌሎችም ሹማምንት እንዳስፈላጊነቱ ሊሰጥ ይችላል ።

፭/ <u>ዲሬክተር ፤</u>

በእርሻ ሚኒስትራችን አሳሳቢነት በቦርዱ የሚሾም አንድ ዲሬክተር ይኖራል ። እሱም የኢንስቲትዩቱ ዋና ኃላፊ በመሆን ቦርዱ በሚያዘው ጠቅላላ አመራር መሠረት ለማናቸውም ለአስተዳደርና አሠራር ኃላፊ ነው ። ቦርዱ በሰጠው ሥልጣን መሠረት ከማካሄዱም በላይ ፤ ሥራው ቅልጥፍና እንዲያገኝ እንዳስፈላጊነቱ በበኩሉ ኃላፊነቱንና ተግባሩን በውስጡ ላሉ ሹማምንት ሊያከፋፍል ይችላል ።

www.chilot.me

፮/ <u>አማካሪ ጉባዔ ፤</u>

፩/ እንስቲትዩት በእርሻ ሚኒስትራችን ወይም በወኪሉ ሊቀ መንበርነት የሚመራ (ከዚህ በኋላ «ጉባዔ» እየተባለ የሚጠራ) አንድ አማካሪ ጉባዔ ይኖረዋል ።

አባሎቹም ከሊቀ መንበሩ ሌላ የሚከተሉት ናቸው ።

ሀ/ የእንስቲትዩቱ ዲሬክተር (በጸሐፊነትም የሚያገለግል) ፤

ለ/ ከዚህ በታች ካሉት ስድስት መሥሪያ ቤቶች አንዳንድ አባል ፤

፩/ ከገንዘብ ሚኒስቴር ፤
፪/ ከሕዝባዊ ኑሮ ዕድገትና የሶሺያል ሚኒስቴር ፤
፫/ ከንግድና እንዱስትሪ ሚኒስቴር ፤
፬/ ከቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዩኒቨርሲቲ ፤
፭/ ከኢትዮጵያ ቡና ቦርድ ፤
፮/ ከፕላንና የልማት ሚኒስቴር ፤

ሐ/ ጉባዔው በሚፈቅደው መሠረት በአባልነት ወይም በተመልካችነት ተከፋይ የሚሆኑ ፣ ወይም ደግሞ መረጃ ፣ ምክር ወይም እርዳታ የሚሰጡ ተጨማሪ ወኪሎች ፤ ኤክስፐርቶችና አማካሪዎች እንዲሁም በተጨማሪ በአባልነት የሚሠሩ የእርሻ የከብት እርባታና የደን ልማት ሥራ በሚያከናውኑ የግል ድርጅቶች የተወከሉ ሰዎች ፤

፪/ ጉባዔው ብሔራዊ የምርምር ጠቅላላ መምሪያ (ፖሊሲ) በማዘጋጀት በኩል እንስቲትዩቱን ይመክራል ። እንዲሁም የእንስቲትዩቱን ተግባር ከሌሎች የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ተግባር ጋር በማስማማትና ሥራው በሚገባ እንዲካሄድ እነዚሁ መሥሪያ ቤቶች ከእንስቲትዩቱ ጋር የሚተባበሩበትን መንገድ በመፈለግ ይረዳል ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፳፩/፳፫ (፲፱፻፹፭) ት. ማ. ፵፮ አን. ፪ (፲፯ ፣ ፴፫)፣ (የሕዝባዊ ኑሮ እድገት ሚኒስቴር የነበረውን የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የሶሽያል ሚኒስቴር እንዲባል በማድረግና ፣ ቀድሞ በፕላኒንግ ቦርድ ይሠራ የነበረውን ሥራ ሁሉ ለፕላንና የልማት ሚኒስቴር በማዛወር) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

፯/ <u>ሥልጣን ፤</u>

ዓላማውንና የሥራ ኃላፊነቱን ለመፈጸም እንስቲትዩቱ የሚያስፈልገውን ሥልጣን ይኖረዋል ።

ከዚህ በላይ በጠቅላላ አነጋገር በተመለከተው ሳይወሰን ፤ በተለይ ከዚህ በታች የተዘረዘረው ሥልጣን ይኖረዋል ።

፩/ የሚንቀሳቀስንና የማይንቀሳቀስን ንብረት ለመግዛት ፣ ለመከራየት ፣ በመያዣነት ለመስጠት ወይም በሌላ መንገድ ባለቤት ለመሆን ፤ በርሱም ለመጠቀምና ለመሸጥ ወይም ለመለወጥ ፤

፪/ ለመክሰስና ለመከሰስ ፤

፫/ በኢትዮጵያና በውጭ አገር ከሚገኙ የመንግሥት ፣ መንግሥትን ነክና የግል ከሆኑ ሰዎችና ድርጅቶች ጋር ለመዋዋልና ለመስማማት ፤ እንዲሁም በተጨማሪ የእንስቲትዩቱን ሥራ የሚመለከት የአስተዳደር ፣ የሥራ አካሄድና የመቆጣጠር ልዩ ስምምነት ለማድረግ ፤

www.chilot.me

፬/ ተግባሩን በሚገባ ለማከናወን የሚያስችለው የአስተዳደርና የቴክኒክ ድርጅት ለማቋቋምና ለማካሄድ ፤

፭/ ዓላማውን እግብ ለማድረስ የሚጠቅሙትን ወይም የሚያስፈልጉትን ማናቸውንም የሳይንቲፊክ ምርምርና ጥናት ለማድረግ ፤

፮/ በሥራው ያፈራቸውን ነገሮች ለመሸጥ ፤ ገቢውን በስሙ ለማጠራቀምና ወጪ ለማድረግ ፤

፯/ የእንስቲትዩቱ ሠራተኞች ተመራምረው በሚያገኙዋቸውና በሚፈለስፍዋቸው ጉዳዮች የባለመብት ማስረጃ ለመጠየቅና ለመያዝ ፤ እንዲሁም በነዚህ ፍልስፍናዎች ለመጠቀም ፈቃድ ለመስጠትና አስፈላጊውንም ጥቅም ለመቀበል ፤

፰/ ማናቸውንም የተቀበለውን ወይም እንዲሠራበት የተፈቀደለትን ሂሣብ ለማስተዳደር ፤

፱/ የምርምሩን ውጤት ለማዘጋጀትና በተገቢው መንገድ ለማሠራጨት ።

፰/ የገንዘቡ ድልድል ፤

፩/ ከዚህ በታች በተመለከተው ሁኔታ የተደራጀ የገንዘብ ድልድል ይዘጋጃል ።

ሀ/ ለእንስቲትቱዩቱ የሚደረጉ ስጦታዎችና መዋጮዎች ፤

ለ/ ከምርምሩ ሥራ የተገኙትን ነገሮች በመሸጥና የባለመብትነት ፈቃድ በመስጠት የተሰበሰበው ገንዘብ ሁሉ ፤

ሐ/ እንስቲትዩቱ በዚህ ትእዛዝ መሠረት ባከናወነው ሥራ ምክንያት የሚያገኘው ማናቸውም ሌላ ገንዘብ ፤

መ/ በዲሬክተሩ ተዘጋጅቶ በርዱ በሚፈቅደው ግምት ላይ የተመሠረተ ከመንግሥት የሚሰጥ ዓመታዊ መርጃ ገንዘብ ፤ እንዲህ ያለው እርዳታ ግን በንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ዓመታዊ በጀት ውስጥ ከእርሻ ሚኒስቴር ሂሣብ ጋር በልዩ ንዑስ እርእስት ይመዘገባል ።

፪/ ይህ ገንዘብ በኢንስቲትዩቱ ስም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በተለየ ሂሣብ ይቀመጣል ። እንስቲትዩቱም ሥራውን ለማከናወን አስፈላጊውን ወጭ ለማድረግ ኃላፊ ይሆናል ።

፫/ በያመቱ መጨረሻ የተረፈውን ማናቸውንም ገንዘብ እንስቲትዩቱ በተለይ አስቀምጦ በርዱ ለሚወስነው ጉዳይ እንዲውል ያደርጋል ።

፬/ እንስቲትዩቱ የተሟላና ትክክለኛ ሂሣብ ይዞ የበጀት ዓመት ባለፈ በሦስት ወር ጊዜ ውስጥ የገቢና የወጪን ሂሣብ የሚያሳይ እና የእንስቲትዩቱን የገንዘብ ይዞታ ትክክለኛና ሐቀኛ በሆነ ሁኔታ የሚገልጽ ማስታወቂያ አዘጋጅቶ ያቀርባል ፤ ይህም ማስታወቂያ ለዋና ኦዲተራችንና ለገንዘብ ሚኒስትራችን ይቀርባል ።

፱/ ዓመታዊ መግለጫና ሌሎች ጽሑፎች ፤

፩/ ዓላማውን መከተሉንና ተግባሩን በሚገባ መፈጸሙን በማስረዳት ባለፈው ዓመት ያደረገውን የሥራ እርምጃና መሻሻል የሚገልጽ ዓመታዊ ራፖር ማዘጋጀትና ማሳተም አለበት ። ይህም ራፖር በቅድሚያ ለጉባዔው መቅረብ ይገባዋል ።

፪/ ለቦርዱ አስፈላጊ መስሎ ሲታየው እንስቲትዩቱ ከሥራው ጋር የሚዛመዱ ጽሑፎች መጽሔቶችና መግለጫዎች በተጨማሪ ማዘጋጀትና ማሳተም ይኖርበታል ።

፫/ የእንስቲትዩቱ ሠራተኞች የምርምር ውጤታቸውን በሳይንቲፊክ ቴክኒክና በሌሎች ተመሳሳይ መጽሔቶች እንዲያሳትሙ እንስቲትዩቱ ያበረታታል ፤ ይህም ሲሆን ከእንስቲትዩቱ ዲሬክተር አስቀድሞ ፈቃድ ማግኘት ይኖርባቸዋል ።

፲/ የሚጸናበት ጊዜ ፤

ይህ ትእዛዝ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

ተጻፈ አዲስ አበባ የካቲት ፲፮ ቀን ፲፱፻፷፭ ዓ. ም.

www.chilot.me

ክፍል ፳፮

ማዕድን እና የተፈጥሮ ሀብቶችን መጠበቅ ።

ሀ/ ማዕድን

፫/፱ (፲፱፻፴፯) አ. ፺፫*

ወርቅ ፤ ብርና ፕላቲን (ነጭ ወርቅ) ከንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን ወደውጭ እንዳይወጣ የሚከለከል አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

በሕገ መንግሥታችን በ፴፬ኛው ክፍል የተጻፈውንና የሕግ መወሰኛና የሕግ መምሪያ ምክር ቤቶች የመከሩበትን ተመልክተንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

እዚህ የተጠቀሰው ሕገ መንግሥት በ፲፱፻፳፫ ዓ.ም. የወጣው ሕገ መንግሥት ነው ። ይህ ሕገ መንግሥት ተሽሮ በ፲፱፻፵፰ ዓ. ም. ማለት በ፲፰/፪ (፲፱፻፵፰) አ. ፻፵፱ ፤ ፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ የወጣው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት ተተካ ። ከ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. ሕገ መንግሥት ለተጠቀሰው አንቀጽ ተመሳሳይ የሆነው የተሻሻለው ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፻፳ ነው ።

፩/ ይህ አዋጅ «ወርቅ ብርና ፕላቲን (ነጭ ወርቅ) ከአገር እንዳይወጣ እንዲከለከል የወጣ የ፲፱፻፴፯ ዓ.ም. አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ ከገንዘብ ሚኒስቴራችን ወይም ከርሱ ሥልጣን የተሰጠው ሰው የፈቃድ ወረቀት ሳይቀበልና ሳወጣጡ አኳኋን የተሰጠውን ግዴታ ሳይፈጽም ማናቸውም ሰው ከንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን ውስጥ ወርቅ ፣ ብር ፣ ወይም ፕላቲን በማናቸውም አኳኋን ወደ ውጭ አገር ለማውጣት ፤ ለመስደድ ወይም ለመውሰድ አይችልም ።

ስለሆነ ግን ፤ በዚሁ አንቀጽ እንደተመለከተው ከንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን ወደ ውጭ ለሚሄዱ መንገደኞች በሙሉ ወይም በከፊሉ በወርቅ በብር ወይም በፕላቲን የተሠራ ለራሳቸው የሚሆን የተገባ ጌጥ ቢይዙ አይከለከሉም ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

የዚህ አንቀጽ የእንግሊዝኛው ቅጅ የገንዘብ ሚኒስትር ይላል ።

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፲፪/፪ (፲፱፻፵፭) አ. ፻፳፰ በኤርትራ ግዛትም እንዲሠራበት ተደረገ ፤ በ፩/፱ (፲፱፻፶፫) አ. ፫፻ ሠን. «ሐ» አን. ፱ (ሀ) ፤ ፲፭ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፩ ተሻሻለ ፤ በወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፶፱) አን. ፫፻፶፯ ፤ ፫፻፶፰ ፤ ፯፻፴፩ (ባለዋጋ ማዕድኖችንና ዕንቁዎችን ሕገ ወጥ በሆነ መንገድ በሚያዘውሩ ላይ ቅጣት በመወሰን) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

፫/ በዚሁ አዋጅ የተጻፈውን ቃል ወይም ስለዚህ አዋጅ በሚወጣው በፈቃድ ወረቀት ውስጥ የተመለከቱትን ግዴታዎች ሳይፈጽም ቀርቶ ማናቸውም ሰው ተይዞ ፤ በፍርድ ቤት ቀርቦ በተመሰከረበት ጊዜ የወንጀለኛ መቅጫ አንቀጽ ፫፻፶፯ ፣ ፫፻፶፰ ወይም ፭፻፷፩ በሚያዘው መሠረት ቅጣት ይፈጸምበታል ። ከማናቸውም ከሌላ ቅጣት ጋር የፍርድ ቤቱ ተይዞ ለፍርድ የቀረበውን ማናቸውንም ወርቅ ብር ወይም ፕላቲን ለንጉሠ ነገሥት መንግሥት ውርስ ሆነው እንዲገቡ ለማዘዝ ይችላል ።

አዲስ አበባ ታኅሣሥ ፳፭ ቀን ፲፱፻፴፯ ዓ.ም.

፫/፲፭ (፲፱፻፴፯) አ. ፹፯*

የወርቅና የፕላቲንን ገበያ ስለመቆጣጠር

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

የንጉሠ ነገሥት መንግሥት አዋጅ በመጋቢት ፭ ቀን ፲፱፻፳ ዓ.ም. እንዳመለከተው በኢትዮጵያ መሬት ውስጥ ያለ ሀብት ሁሉ የመንግሥት ግንዘብ ነውና የመሬቱ ባለርስት ሥራ ሊያስይዘው አይቻልም ። የመሬቱ ባለርስት በነፃ ሥራ የሚያስይዘው ለቤት ሥራ የሚሆነውን ነገር ብቻ ነው እንጂ በተፈጥሮው ተቀብሮ ያለውን ማናቸውንም የማዕድን ዘር ወይም ስልዩ ሥራ የሚሆን አንቲካ ሁሉ በዚህ ደንብ እንደማዕድን ተቆጥሯል ። ማናቸውንም ማዕድን ሁሉ በተፈጥሮው ካለበት ቦታ ለመመርመር ከኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት (የመፈለጊያ ፈቃድ) ለተቀበለ ሰው ወይም ማኅበር ካልሆነ በቀር አልተፈቀደም ።

የንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ደንብ በኅዳር ፳፭ ቀን ፲፱፻፳፪ ዓ.ም. እንዳመለከተው የንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት የማዕድን ክፍል ካልፈቀደ የማዕድን ሥራ መሥራት ክልክል ነው ። የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የማዕድን መሥሪያ ቤት የሚሰጠውን ደንበኛ ፈቃድ ያልተቀበለ ማናቸውም ሰው በመሬት ውስጥ ወይም በላዩም ቢሆን የሚገኘው እንደሚታልና ሚኔራል የሆነውን ፕላቲንና ወርቅ ያለበትን ነገር ማናቸውንም ዓይነት ክቡር ድንጋይና የክቡር ድንጋይም ዘር የሆነውን ነገር መመርመርና መፈለግ ከመሬት ላይ መቆፈርና ማውጣት በኢትዮጵያ ግዛት ሁሉ ተከልክሏል ። እንደሜታልና ሚኔራል የሆነ ፕላቲንና ወርቅ ያለበት ነገርና ማናቸውንም ዓይነት ክቡር ድንጋይና የክቡር ድንጋይም ዘር የሆነ ሁሉ የማዕድን መሥሪያ ቤት የሚሰጠውን ወደ ውጭ አገር የማውጫ ፈቃድና የወጪ ቀረጥ መክፈሉን የሚያስታውቅ የምስክር ወረቀት ሳይዝ ወደ ውጭ አገር እንዳያወጣ ተከልክሏል ።

የንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ደንብ በመስከረም ፴ ቀን ፲፱፻፳፫ ዓ.ም. እንዳመለከተው ከተፈቀደ ገንዘብና ፈቃድ ካለው አንጥረኛ ማኅተም ካለበት በተቀር ሲነገድበትና ወደ ውጭ አገር ሲላክ አይፈቀድም ። የተከበሩ ማዕድኖች ፣ ሜኔራሎች ወይም የከበረ ድንጋይ ፣ ደንበኛ የማዕድን መሥሪያ ቤት የሚሰጠው ፈቃድ በሌላቸው ሰዎች እጅ የሚገኙት ከአገሩ የሚኔራል ሀብት ያለ ደንብ የወጡ ስለተባሉ ፤

በንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ግዛት ያሉት የሚኔራል ሀብት በሚገባ እንዲጠበቁ አስፈላጊ ስለሆነ ፤ እንደሚከተለው አውጀናል ።

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፩/፱ (፲፱፻፴፯) አ. ፫፯ ተሻሻለ ፤ በው.መ.ሕ. ፲፯/በተ. ዮ. ፩ (፲፱፻፵፱) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

፩/ ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፴፮ ዓ.ም. የወርቅና የፕላቲንንም ገበያ የመቆጣጠር አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ ወርቅ ወይም ፕላቲንም በተፈጥሯቸው እንዳሉ የንጉሠ ነገሥት መንግሥት ገንዘብ መሆናቸው በዚህ ሕግ ተወስኗል ። ከመሬት በላይ ፤ ከመሬት ውስጥ ፤ ወይም በወንዞች ፤ በጅረቶች ፤ በሐይቆች ወይም በሌላ የውሀ ጉድጓድ ውስጥ ፤ ወይም በታች የሚገኘው ወርቅ ወይም ፕላቲን ሁሉ በዚህ ውስጥ ይጨመራል ።

፫/ ከአሥር ወቄት ወርቅ በላይ የተጣራ ፤ ወይም ያልተጣራ ወርቅ ወይም ፕላቲን የወርቅ ወይም የፕላቲን ቁራጭ ፤ የወርቅ ወይም የፕላቲን አፈር ማኖርና ማስቀመጥ ከገንዘብ ሚኒስቴር የሚገባውን ፈቃድ ካልተቀበለ ሕግ ከማፍረስ ይቆጠራል ።

፬/ ከገንዘብ ሚኒስቴር የተለየ ፈቃድ ሳይኖረው ወርቅ ወይም ፕላቲን መሆኑን እያወቀ በንግድ ወይም በኰንትራት በማናቸውም አኳኋን ወርቅ ወይም ፕላቲን የሚያመላልስ ፤ ወደ አገር ውስጥ የሚያመጣ ወይም ከአገር ውጭ የሚልክ ይህን ሕግ ከመተላለፍ ይቆጠርበታል ።

፭/ ማናቸውም ሰው በወርቅ እንዳይነጋገድ ስለተከለከለ በእጁ ያለውን ወርቅ በገበያው ዋጋ ለመንግሥት ለመሸጥ ፤ ለጊዜም ባስፈለገው ጊዜ ከመንግሥት ለመግዛት ይችላል ።

፮/ ወርቅ ወይም ፕላቲን በማናቸውም አኳኋን ተደብቆ ወይም በሌላ የንግድ ዕቃ ወይም ነገር ውስጥ ተሸሽጎ ወይም በተሽከርካሪ ወይም በሌላ የማመላለሻ ዕቃ ውስጥ የተገኘ እንደሆነ የንግዱ ባለቤት ወይም ባለቤቶች ወይም ዕቃው የተገኘበት የተሽከርካሪ ባለቤት ወይም የሸቀጡ ባለቤት በዚህ ሕግ የተከለከለውን አፍርሷልና ሌላ ማስረጃ ሳያስፈልግ በዚህ አኳኋን የተገኘው ወርቅ ወይም ፕላቲን ወይም የተገኘበት ተሽከርካሪ ወይም ሸቀጥ ሊያዝ የተገባ ነው ።

፯/ የገንዘብ ሚኒስቴር ሹማምንቶች ይህንን ሕግ ለማስፈጸም ሁል ጊዜ የሚላከውን የንግድ ዕቃ ሊመረምሩ ሥልጣን አላቸው ።

፰/ ባለገንዘቡ ይህንን ሕግ ሲተላለፍ የተያዘው ወርቅ ወይም ፕላቲን ሁሉ የመወረሱ አገባብ ሳይመረምር ይወረሳል ።

ይህን ሕግ ያፈረሰ ማናቸውም ሰው የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ይቀጣል ።

እንደዚህ ያለ ነገር እንዲገለጥ ለሚያመለክት ሰው ወይም ሰዎች ከመቀጫው ገንዘብ ግማሽ ሊሰጥ ይቻላል ፤ ነገር ግን እንደዚህ ያለ ነገር እንዲገኝ ላመለከቱት የመንግሥት ሹማምንትና ሠራተኞች በተለየ የገንዘብ ሚኒስቴር ካልፈቀደ በቀር ገንዘብ መክፈል አይፈቀድም ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፬/፱ (፲፱፻፴፮) አ· ፫፻፲ ሥን· «ሐ» አን· ፱ (ሀ) ተሻሻለ ፤ በወ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን· ፫፻፶፯ ፤ ፫፻፶፰ ፤ ፯፻፵፩ (ባለዋጋ ማዕድኖችን ሕገ ወጥ በሆነ መንገድ በሚያዘው ቅጣት በመወሰን) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

፱/ ይህ አዋጅ ማናቸውንም ሰው ወርቅ ወይም ፕላቲን ያለበት ለሰውነት ጌጥ የሚሆነውን ነገር ወደ ዱቄት ወይም ወደ እንክብልነት ካልተለወጠ በቀር ይህን የመሰለን ጌጥ ከማኖር ከመግዛት ወይም ከመሸጥ አይከለክልም ።

አዲስ አበባ ሐምሌ ፳፩ ቀን ፲፱፻፴፮ ዓ.ም.

www.chilot.me

ለ/ የዱር አራዊት

፫/፲ (፲፱፻፴፮) አ. ፳፩*

የዱር አራዊትን ስለመጠበቅ የወጣ

አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ
ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

፩/ ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፴፮ ዓ.ም. የዱር አራዊት ጥበቃ አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ «አራዊት» ማለት አዕዋፎችና ዓሶች ፤ የነርሱንም ጫጩቶች ፤ እንቁላላቸውንም ጭምር የሚጠቀልል ቃል ነው ።

«የዱር አራዊት» ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጣው ደንብ ተዘርዝሮ የተወሰነ ማናቸውም ዓይነት የዱር እንስሳ ሁሉ ነው ።

«ከአደን የሚገኝ» ማለት ከማናቸውም ተዘርዝረው ከተመለከቱትና ከተጻፉት እንስሳዎችና አዕዋፎች የሚገኝ ማናቸውም ጥርስ ፤ የዝሆን ጥርስ ፤ አጥንት ፤ ጥፍር ፤ ኮቴ ፤ ቆዳ ፤ ቀንድ ፤ ጠጉር ፤ ላባና በዚህም ከተጠሩት ከማናቸውም አዕዋፍ የተገኘ እንቁላል ነው ።

፫/ ማንም ሰው ቢሆን ከእርሻ ሚኒስትራችን ፈቃድ ካልተቀበለ በቀር ፤ አውሬ ለማደን ፤ ከነነፍሱ ለመያዝ ፤ ወይም ፎቶግራፍ ለማንሣት አይችልም ።

፬/ የእርሻ ሚኒስትራችን ከዚህ በታች ለተጻፉት ደንብ ማውጣት ይችላል ።

ሀ/ እንዳይታደኑ የሚፈለጉትን የአንዳንድ አራዊት ስም በዝርዝር መጻፍና ማስጠበቅ ፤

ለ/ የዱር አራዊት ሊታደኑበት የማይገባውን አንዳንድ መሣሪያ መከልከል ፤

ሐ/ የዱር አራዊት ማደንን ፤ ወይም ከነነፍሳቸው መያዝን መቆጠብ (መወሰን) ፤

መ/ የዱር አራዊት ተቆጥበው የሚኖሩበትን ቦታዎች መከለልና መቆጣጠር ፤

ሠ/ ያንዳንድ የዱር አራዊትን አደን መቀነስ ፤ ወይም በፍጹም መከልከል ፤

ረ/ ከአደን የሚገኘውን ማናቸውንም ነገር ሺያጭና ግዥ ፤ ወይም መውሰድና ገንዘብ ማድረግ በሚሆነው ረገድ ሁሉ መቆጣጠር ፤ መወሰን ወይም መቀነስና በፍጹም መከልከል ።

ሰ/ የዱር አራዊት እንዳሉ ከነሕይወታቸው ወይም ታድነው የሚገኙት ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ አገር እንዳይወጡ ፤ ወይም ከውጭ አገር ወደ ኢትዮጵያ እንዳይገቡ መከልከል ፤ መቆጣጠር ወይም መቀነስና መወሰን ፤

ቀ/ ልዩ ፈቃድ ሳያስፈልግ አጥፊ የሆኑት አራዊት እንዲታደኑ በደንቡ ውስጥ ዘርዝሮ ማውጣት ፤

በ/ በዚህ አዋጅ ውስጥ የተነገሩትን አንቀጾች ባንዳንድ ሰዎችና ነገዶች ላይ እንዳይፈጸምባቸው ማድረግ ፤

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፬/፱ (፲፱፻፴፯) አ. ፫፯ ተሻሻለ ፤ በወ. መ. ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

ተ/ የወንጀለኛ መቅጫ አንቀጽ ፺፯ በሚያዘው መሠረት አለፈቃድ የታደነባቸውን መሣሪያዎች ለመውረስ ይችላል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፩/፱ (፲፱፻፴፯) ኦ· ፸፯ ሠን· «ሐ» አን· ፱ (ሀ) ተሻሻለ ፤ ፲፩ የተጠቃለሉ የኢት· ሕጎች ፩ ፤ በወ.መ.ሕ· ፲፮/በተ· የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፺፯ እና ፻፶፱ (እነዚህ አንቀጾች አንድ ሚኒስቴር የንብረት መውረስን ለመወሰን ያለውን ሥልጣን በማሳነስና (በማጥበብ) ስለዚሁ ነገር የወጡትን ድንጋጌዎችና ደንቦች የሚተላለፉትን ወንጀለኞች ቅጣት በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት በማድረግ የሚኒስትሩን (የዳሮ) የቅጣት መወሰኛ ሥልጣን በመሻር) በግ· ሳ. ተሻሻለ ።

ንዑስ አንቀጽ (ሸ) ሳይገባ በመቅረቱ የተዘለለ ቍጥር የለም በመጀመሪያው እትም ውስጥ የአማርኛው ፊደል (ሸ) ተራ ቍጥር ለመስጠት ያልገባ በመሆኑ ነው ።

፮/ ከኛ ትእዛዝ ካልተሰጠው በቀር በዚህ አዋጅ መሠረት የሚደረገው ደንብ ሁሉ በነጋሪት ጋዜጣ አይወጣም ። ይሁን እንጂ አራዊትን ለማደን ከነነፍሳቸው ለመያዝ ወይም ፎቶግራፍ ለማንሣት ፈቃድ ለጠየቀ ሰው ሁሉ በዚህ አዋጅ መሠረት የተዘጋጁት ደንቦች ግልባጫቸው ይሰጠዋል ።

አዲስ አበባ ግንቦት ፳፭ ቀን ፲፱፻፴፮ ዓ.ም.

ሐ/ ደኖች

፳፬/፲፪ (፲፱፻፶፯) አ. ፪፻፳፭

የመንግሥት ደን አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

በንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን የሚገኝ አንዳንድ ደን የመንግሥት ንብረት በመሆኑ ፤ ይህም ደን በመንግሥቱ ግል አስተዳደር ሥር ስለሆነ ፤ የንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችንን የኤኮኖሚ ልማት ለማሳደግና የደን ሀብትም ላሁኑና ለተከታዩ የኢትዮጵያ ትውልድ ያለማቋረጥ እንዲጠቅም ለማድረግ ፤ በጥበባዊ (ሳይንቲፊክ) ዘዴ መሠረት መጠበቅ ፤ መልማት መኖርና ጥቅም ላይ መዋል የሚገባ መሆኑን ተገንዝበን ፤

የደኑም በሥርዓት መጠበቅ ፤ የንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችንን የተፈጥሮውን ውበትና ልምላሜ የሚያሳምር ፤ የአየሩንና የዝናቡንም ሁኔታ ሚዛናዊና አጥጋቢ በሆነ አኳኋን የሚጠብቅ ፤ ከብርቱ ድርቀት መሬቱንም በንፋስ ፤ በአየርና በውሀ ከመጠረግ የሚያድን መሆኑን ተረድተን ፤

የተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን አንቀጽ ፻፴ የተፈጥሮ ሀብትን ለመጠበቅ መንግሥት አስፈላጊና ተገቢ የሆነ እርምጃ እንዲወስድና ከዚህም ሀብት አንዱም በንጉሠ ነገሥቱ ሕግ ከተቋቋመው የአጠባበቅ ደንብ ውጭ እጥቅም ላይ እንዳይውል ማድረግ የሚያስፈልግ መሆኑን አውቀን ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን አንቀጽ ፴፩ እና ፹፰ በተጻፈው መሠረት ፤ የሕግ መወሰኛና የሕግ መምሪያ ምክር ቤቶቻችን መክረው ያቀረቡልንን ተመልክተን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

www.chilot.me

፩/ አጭር አርእስት ።

ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፹፮ ዓ ም. የመንግሥት ደን አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ መሠረዝ ።

ሀ/ በዚህ አዋጅ በግልጽ ካልተመለከተ በስተቀር ፤ ስለዚህ ጉዳይ ከዚህ በፊት በጽሑፍ ወይም በልማድ የሚሠራባቸው ሕጎች ፣ ትእዛዞችና ደንቦች ሁሉ ተሠርዘው ይህ አዋጅ ተተክቷል ።

ለ/ በዚህ አንቀጽ ፪ ክፍል (ሀ) የተሰጡት ውሳኔዎች በ፲፱፻፸፪ ዓ.ም. ቁጥር ፺፪ የወጣውን የአደን አዋጅና ደንቦቹን የማይመለከት ነው ።

የተጠቀሰው ሕግ

የዱር አራዊት ጥበቃ አዋጅ ፣ ፫/፱ (፲፱፻፷፪) ኦ. ፷፭ ፣ ፷፭ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፫ ።

፫/ ትርጉም ።

በዚህ አዋጅ የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም ካልተሰጠው በስተቀር ፤ «ደን» ማለት ዛፎች ለምተው የሚገኙበት ማንኛውም መሬት ነው ።

«የደን ዛፍ» ማለት በዕድሜው ፣ በዓይነቱና በወርዱ ሳይለይ ያገር ውስጥ ወይም የውጭ አገር የሆነ ማንኛውም የእንጨት ጠባይ ያለው ቀርከሃና ሽመል ጭምር የሆነ በተፈጥሮው እስከ አሥር ሜትር ድረስ ለማደግ የሚችል ወይም ሚኒስትሩ በደንቡ ውስጥ በመዘርዘር ለይቶ የሚያወጣው ማንኛውም የተክል ዓይነት ነው ።

«የደን ሀብት» ማለት ግንድ ፣ የተላገ ፣ በመጀመሪያ ደረጃ የተሰነጠቀ ፣ የማገዶ እንጨት የሆነ ወይም ለወረቀት የሚያገለግል የእንጨት ጭማቂ ወይም ማናቸውም የደን ዛፍ ወይም ከዛፍ የሚገኝ ማናቸውም ጉቶ ፣ ሥራሥር ፣ ቅርንጫፍ ፣ ቡጥ ፣ ቅርፊት ፣ ቅጠል ፣ ሙጫና በደን ውስጥ ያሉትን ማር የመሳሰሉትን ጭምር የሚጠቀልል ነው ።

«ሚኒስትር» ማለት የእርሻ ሚኒስትር ነው ።

«ሚኒስቴር » ማለት የእርሻ ሚኒስቴር ነው ።

«ሰው» ማለት ማናቸውም ሰብዓዊ ፍጡር ወይም ሕጋዊ አካል የሆነ ነው ።

«የዱር አራዊት» ማለት የአደን ሀብትን ጨምሮ ዱር አራዊትን ስለመጠበቅ ቁጥር ፷፭/፲፱፻፷፪ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ የተመለከተውን ትክክለኛ ስያሜ የያዘ ነው ።

የተጠቀሰው ሕግ

የዱር አራዊት ጥበቃ ፣ ፫/፱ (፲፱፻፷፪) ኦ. ፷፭ ፣ ፷፭ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፫ ።

፬/ የመንግሥት ደን ስያሜና አስተዳደር ።

አሁን ወይም ወደፊት ፤

ሀ/ የመንግሥት የሆነ ደን ሁሉ ፤

ለ/ የግለኛ ሰው ያልሆነ ወይም በግለኛ ሰው ያልተያዘ ደን ሁሉ ፤ በዚህ አዋጅ የመንግሥት ደን ተብሎ ተሰይሟል ። በዚህ አዋጅና በተከታታዩ ደንቦች መሠረት እንዲለማ ፤ ጥቅም ላይ እንዲውልና እንዲኖር መደረግ አለበት ።

www.chilot.me

፩/ የመንግሥት ደን ባለቤትነትና ይዞታ ፡፡

ሀ/ የመንግሥት ንብረት የሆነ ወይም በመንግሥት ስም የተያዘ በማንኛውም ሚኒስቴር ወይም ስለማንኛውም ሚኒስቴር ፣ መምሪያ ፣ የመንግሥት ባለሥልጣን መሥሪያ ቤትና ድርጅት የሚተዳደር ፣ የሚጠበቅ የደን ይዞታ ሁሉ ይህ አዋጅ እንደወጣ ወዲያውኑ ለእርሻ ሚኒስቴር መዛወር አለበት ፡፡ ወይም ደኑ የመንግሥት ንብረት እንዲሆን ፣ እንደተወሰነ ወይም እንደተወሰደ ለሚኒስቴሩ ይተላለፋል ፡፡ ይኸውም ስለተባለ የደኑ መሬት ማዕድን ያለው ሆኖ በማዕድኑ መጠቀም በተፈለገ ጊዜ ይኸንኑ እንዲያስተዳድር ሥልጣን የተሰጠው መሥሪያ ቤት የደኑን መሬት ለዚሁ ጥቅም ቢያውለው አይከለከልም ፡፡

ለ/ ሚኒስትሩ አጥጋቢ በሆነ ጉዳይ ለማንም ሰው ይዞታውን ለመፍቀድ ስለሚችል አፍራሽ ትእዛዝ እስጠበት ጊዜ ድረስ የመንግሥት ደን በእጃቸው የሚገኝ ሰዎች ሁሉ ይዞታውን ለማቆየት ሊፈቀድላቸው ይቻላል ፡፡ ሆኖም ስለደን አጠባበቅ በወጣው አዋጅ መሠረት ፣ ባለይዞታዎች ደኑን መጠበቅ ፣ ማስተዳደርና መከባከብ ይገደዳሉ ፡፡ ሚኒስትሩ እራሱ ሊፈጽመው የሚገባውን ግዴታና ተግባር ሁሉ እርሱን በመምሰልና በማከል መፈጸም አለባቸው ፡፡ ይህ ካልሆነ በስተቀር ፣ ማንም ሰው ከመንግሥት ደን ውስጥ ማንኛውንም የደን ሀብት ለመውሰድ ፣ ጥቅም ላይ ለማዋል ፣ ለማዘጋጀት ፣ ወይም ለማባከን አይፈቀድለትም ፡፡

ሐ/ በዚህ አንቀጽ ፩ ውስጥ የተመለከተው የመንግሥት ደን ጥቅም ላይ ለማዋል ኮንሴሲዮን ለመስጠት እንደተፈቀደ ሆኖ መተርጐም የለበትም ፡፡ ይሁን እንጂ ከዚህ አዋጅ መውጣት በፊት በውል ኮንሴሲዮን የተሰጣቸው ሰዎች ቢኖሩ ፣ በአንቀጽ ፯ (ሸ) እንደተመለከተው ሁሉ ውሉ የሚሻሻልበት ንግግር ይደረግበታል ፡፡

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

የዚህ ንዑስ አንቀጽ (ሀ) በእንግሊዝኛው ቅጂ «የደኑ መሬት ማዕድን ያለው ሆኖ በማዕድኑ መጠቀም በተፈለገ ጊዜ ይኸንኑ እንዲያስተዳድር ሥልጣን የተሰጠው መሥሪያ ቤት የደኑን መሬት ለዚሁ ጥቅም ቢያውለው አይከለከልም ፡፡» የሚለውን አሳብ አልያዘም ፡፡

፪/ ስለመንግሥት ደን ንብረትነት ፡፡

ማናቸውም የመንግሥት ደን የሆነ ሁሉ ንብረትነቱ በሙሉ ወይም በከፊል አይሸጥም ፣ አይለወጥም ፡፡

፫/ የሚኒስትሩ ሥልጣን ፡፡

በዚህ አዋጅ በግልጽ እኔጋገር ካልተመለከተ በስተቀር ፣ የመንግሥት ደን የሆነውን ሁሉ ለማልማት ፣ ለመጠበቅ ፣ ለማስተዳደር ፣ ጥቅም ላይ ለማዋል ፣ ሚኒስትሩ የተለየ መብትና ኃላፊነት አለው ፣ በዚህም ብቻ ሳይወሰን ከዚህ በታች የተመለከቱትን ይፈጽማል ፡፡

ሀ/ የመንግሥት ደን የሆነው ሁሉ በልዩ ምልክት ወሰኑ ተለይቶ እንዲታወቅ ለማድረግ ፣

ለ/ በፍትሐ ብሔር ሕግ መሠረት በተቋቋመው በማይንቀሳቀስ ንብረት መዝገብ እንዲመዘገብና በተጨማሪም የሚኒስቴሩ ኑዋሪ የደን ማጠቃለያ እርስት መዝገብ እንዲቋቋምና ለማንኛውም የመንግሥት ደን መረጃ ሁሉ ተጠቃሎ እንዲመዘገብ ለማድረግ ፣

ሐ/ ባለማቋረጥ ለሁል ጊዜ የደን ሀብት ማግኘት ይቻል ዘንድ ዘመናዊ የሆነው ጥበባዊ (ሳይንቲፊካዊ) ዘዴ በሚፈቅደው መሠረታዊ አሠራር በመጠቀም የመንግሥት ደን የሚጠበቅበትን ፣ የሚተዳደርበትንና ለጥቅም የሚውልበትን ሁኔታ ለማስፈጸም ፣

www.chilot.me

መ/ ደን በተሟላ አኳኋን ለመጠበቅና ለማስተዳደር አስፈላጊ የሆኑትን የደን ምርመራና ማስተዳደሪያ ጣቢያዎችንና የደን ኤክስፐርቶችን ፣ ቴክኒሽያኖችን ፣ ዘበኞችንና ሌሎች ሠራተኞችን ማሠልጠኛ ድርጅት ለማቋቋምና ለመቆጣጠር ፤

ሠ/ ሰደድ እሳት ፣ የተክል በሽታ ፣ ሥርቆት ፣ ወሰን መጋፋት ፣ ያለአግባብ ማባከን ፣ የሚያስጋ ጉዳት ፣ ወይም ማንኛውም ሌላ ጥፋትና አደጋ በደኑ ሀብት ወይም በደኑ ውስጥ በሚገኙ የዱር አራዊት ላይ እንዳይደርስ አስፈላጊው ጥበቃ ይደረግ ዘንድ ማንኛውንም ሕጋዊ እርምጃ ለመውሰድ ፤

ረ/ የጨረታ አቀራረብ ሥርዓት በሚፈቅደው መሠረት ከመንግሥት ደን የሚገኘውን የደን ሀብት ሁሉ ዋጋው ከአንድ ሺህ የኢት/ብር ሲበልጥ በጋዜጣና በራዲዮ በማስ ታወቂያ ገልጾ በጨረታ ለመሸጥ የሚችል ሲሆን ፤ ግምቱ እስከ አንድ ሺህ ለሆነው ግን በሐራጅ ብቻ እንዲሸጥ ለማድረግ ፤

ሰ/ የመንግሥት ደን እጅ ካደረገ ከማንም ሰው በሕጉ መሠረት መብቱን ለማዛወር ፤

ሸ/ ከዚህ አዋጅ መንፈስ ጋር ለማስማማት ይቻል ዘንድ ከዚህ በፊት ውል (ኮንሴሽን) ከተሰጣቸው ሰዎች ጋር ውሉ እንዲሻሻል ለመነጋገር ፤

ቀ/ ወደ ደን የሚወስዱ ወይም በደን ውስጥ የሚያስተላልፉ መንገዶች ሁሉ ለመሥራት ወይም እንዲሠሩ ለማድረግ ፤

በ/ በሚኒስትሩ አስተዳዳሪነት ወይም ውል በሚሰጠው ሰው ኃላፊነት በመንግሥት ደን ውስጥ የመዝናኛ ምቾት ፣ እንደ ሕዝብ መናፈሻ ፣ ማረፊያ ቤት ፣ የዱር አራዊት ጥበቃ ክልል ፣ የድንኳን መትከያ ሥፍራ ፣ ይህንና የመሳሰሉትን ሁሉ ለማሠራት ወይም ፤

ተ/ በጠቅላላው ይኸንን አዋጅ በተግባር ላይ ለማዋል የሚበጅ መስሎ የታየውን ሕጋዊ እርምጃ ለመውሰድ ።

<u>የተጠቀሰው ሕግ</u>

የፍ. ሕ. ፲፱/በተ. የ. ፪ (፲፱፻፶፱) አን. ፩ሺ፩፻፶፱—፷፯ ።

፰/ <u>ቅጣት ።</u>

ማንም ሰው ፡—

ሀ/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፯ (ሀ) በተመለከተው መሠረት የታወቀውን የወሰን ምልክት ቢያዛውር ፣ ቢያጠፋ ፣ ቢያበላሽ ወይም ቢያሳስት ፤

ለ/ በዚህ አዋጅ የተመለከተውን ለማስፈጸም ከሚኒስትሩ ወይም ከወከለው ባለሥልጣን ደንበኛ ፈቃድ የያዘ ወይም ፤ በአንቀጽ ፯ (ረ) በተመለከተው መሠረት ካልተፈቀደ በስተቀር ፤ በመንግሥት ደን ውስጥ የሚገኘው ማንኛውም የደን ሀብት የሚይዝ ፤ የሚያዛውር ፤ የሚያዘጋጅ ፤ በጥቅም ላይ የሚያውል ወይም የሚያጠፋ ፤

ሐ/ በመንግሥት ደን ውስጥ በችግኝ ጣቢያዎች ወይም በደን ተክሎች ውስጥ ለግጦሽ ከብት የሚያስማራ ፤ እሳት የሚለኩስ ወይም ይህን የመሳሰለውን ድርጊት ሁሉ የሚያደርግ ፤

መ/ ስለብሔራዊ መናፈሻዎች አያያዝ ፤ አጠባበቅና አኗኗር ፤ በዚህ አዋጅና በተከታታዩ ደንቦች የወጡትን የሚጥስ ፤

ሠ/ በዚህ አዋጅና በተከታታዩ ደንቦች የወጡትን አፈጻጸም የሚተናኮል ወይም የሚያስ ናክል ፤

እንደጥፋተኛ ተቆጥሮ የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ይቀጣል ።

www.chilot.me

የተጠቀሰው ሕግ

ከተነገሩት ዋናዎቹ የወ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፴፩ ፣ ፬፻፳፯ ፣ ፬፻፳፰ ፣ ፬፻፵፫—፵፰ ፣ ፬፻፹፰ ፣ ፬፻፺፩ ፣ ፭፻፭ ፣ ፭፻፵ ፣ ፭፻፵፭ ፣ ፭፻፷፱—፺፭ ፣ ፭፻፵፫ ፣ ፭፻፷ ፣ ፭፻፺፯ ፣ ፭፻፺፰ ፣ ፮፻፫—፮፻፯ እንደሆኑ ይገመታል ።

፱/ **ማስፈጸሚያ ደንብ ።**

ሚኒስትሩ ይኸን አዋጅ ለማስፈጸም ደንብ ያወጣል ።

፲/ **የሚጸናበት ጊዜ ።**

ይህ አዋጅ በነጋሪት ጋዜጣ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ነሐሴ ፳፩ ቀን ፲፱፻፶፯ ዓ.ም.

፳፬/፲፯ (፲፱፻፶፯) አ. ፪፻፳፮
የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

በንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን የሚገኘው ደን ሁሉ ፤ የኤኮኖሚውን ልማት ለማሳደግና የደን ሀብቱም ላሁኑና ለተከታዩ የኢትዮጵያ ትውልድ ያለማቋረጥ እንዲጠቅም ለማድረግ በጥበባዊ (ሳይንቲፊክ) ዘዴ መሠረት መጠበቅ ፤ መልማት ፤ መኖርና ጥቅም ላይ መዋል ያለበት መሆኑን ተገንዝበን ፤

የደኑም በሥርዓት መጠበቅ የንጉሠ ነገሥት ግዛታችንን የተፈጥሮ ውበትና ልምላሜ የሚያሳምር ፣ የአየሩንና የዝናቡንም ሁኔታ ሚዛናዊና እጥጋቢ በሆነ አኳኋን የሚጠብቅ ፤ ከብርቱ ድርቀት መሬቱንም በንፋስ ፣ በአየርና በውሃ ከመጠረግ የሚያድን መሆኑን ተረድተን ፤

የተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን አንቀጽ ፻፴ የተፈጥሮ ሀብትን ለመጠበቅ መንግሥት አስፈላጊና ተገቢ የሆነ እርምጃ እንዲወስድና ከዚህም ሀብት አንዱም በንጉሠ ነገሥቱ ሕግ ከተቋቋመው የአጠባበቅ ደንብ ውጭ እጥቅም ላይ እንዳይውል ማድረግ የሚያስፈልግ መሆኑን አውቀን ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን አንቀጽ ፴፬ እና ፹፰ በተጻፈው መሠረት የሕግ መወሰኛና የሕግ መምሪያ ምክር ቤቶቻችን መክረው ያቀረቡልንን ተመልክተን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

፩/ **አጭር አርእስት ።**

ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፶፯ ዓ.ም. የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ **መሠረዝ ።**

ሀ/ በዚህ አዋጅ በግልጽ ካልተመለከተ በስተቀር ስለዚህ ጉዳይ ከዚህ በፊት በጽሑፍ ወይም በልማድ የሚሠራባቸው ሕጎች ፣ ትእዛዞችና ደንቦች ሁሉ ተሠርዘው ይህ አዋጅ ተተክቷል ።

www.chilot.me

ለ/ በዚህ አንቀጽ ፪ ክፍል (ሀ) የተሰጡት ውሳኔዎች በ፲፱፻፴፮ ዓ.ም. ቁጥር ፷፩ የወጣውን የአደን አዋጅና ደንቦች ፤ እንዲሁም በ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፰ ዓ.ም. የወጣውን የመንግሥት ደን አዋጅ የማይመለከት ነው ።

የተጠቀሱ ሕጎች

የአራዊት ጥበቃ አዋጅ ፣ ፫/፱ (፲፱፻፴፮) አ. ፷፩ ፣ ፳፪ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፫ ። የመንግሥት ደን አዋጅ ፣ ፳፬/፲፯ (፲፱፻፶፰) አ. ፪፻፳፭ ፣ ፳፫ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፬ ።

፫/ ትርጉም ።

በዚህ አዋጅ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም ካልተሰጠው በስተቀር «ደን» ማለት ዛፎች ለምተው የሚገኙበት ማንኛውም መሬት ነው ።

«የደን ዛፍ» ማለት በእድሜው ፣ በዓይነቱና በወርዱ ሳይለይ ያገር ውስጥ ወይም የውጪ አገር የሆነ ማንኛውም የእንጨት ጠባይ ያለው ቀርከሃና ሸመል ጭምር የሆነ በተፈጥሮው እስከ አሥር ሜትር ድረስ ለማደግ የሚችል ወይም ሚኒስትሩ በደንቡ ውስጥ በመዘርዘር ለይቶ የሚያወጣው ማንኛውም የተክል ዓይነት ነው ።

«የደን ሀብት» ማለት ግንድ ፣ የተላገ ፣ በመጀመሪያ ደረጃ የተሰነጠቀ ፣ የማገዶ እንጨት የሆነ ወይም ለወረቀት የሚያገለግል የእንጨት ጭማቂ ወይም ማንኛውም የደን ዛፍ ወይም ከዛፍ የሚገኝ ማንኛውም ጉቶ ፣ ሥራሥር ፣ ቅርንጫፍ ፣ ቡጥ ፣ ቅርፊት ፣ ቅጠል ፣ ሙጫና በደን ውስጥ ያሉትን ሣር የመሳሰሉትን ጭምር የሚጠቀልል ነው ።

«ሚኒስትር» ማለት የእርሻ ሚኒስትር ነው ።

«ሚኒስቴር» ማለት የእርሻ ሚኒስቴር ነው ።

«ሰው» ማለት ማንኛውም ሰብዓዊ ፍጡር ወይም ሕጋዊ አካል የሆነ ነው ።

«የዱር አራዊት» ማለት የአደን ሀብትን ጨምሮ ዱር አራዊትን ስለመጠበቅ ቁጥር ፷፩/፲፱፻፴፮ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ የተመለከተውን ትክክለኛ ስያሜ የያዘ ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

የዚህ አንቀጽ እንግሊዝኛው ቅጂ «የደን ሀብትን» ፍቺ ሲጽፍ በሕግ አጥቅም ላይ እንዲውሉ ያል ተደረጉ (በደን ውስጥ የሚገኙ) ማዕድኖችንም ይጨምራል ።

የተጠቀሰው ሕግ

የዱር አራዊት ጥበቃ አዋጅ ፣ ፫/፱ (፲፱፻፴፮) አ. ፷፩ ፣ ፳፪ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፫ ።

፬/ የግል ደን ።

የግል ደን ማለት ባለቤት ያለውና በተገበረበት መሬት ላይ የሚገኝ የባለቤቱ ወይም የባለቤቶቹ ንብረት የሆነ ደን ማለት ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

የዚህ አንቀጽ የእንግሊዝኛው ቅጂ «የመንግሥት ያልሆኑ ደኖች ሁሉ የያዘው ባለቤት ወይም ባለ ቤቶች ንብረቶች ናቸው ። እነኝህም ደኖች በፍትሐ ብሔር ሕግ እንደተመለከተው በኀብረት ሊያዙ ይቻላል ፤ ነገር ግን ደኖቹን ለመከፋፈል በሕግ ካልተፈቀደ በስተቀር አይቻልም ።» የሚል ትርጉም የያዘ ነው ።

የተጠቀሰው ሕግ

የፍ.ሕ. ፲፱/በተ. የ. ፪ (፲፱፻፶፪) አን. ፲፪፻፶፯—፶፰ ።

www.chilot.me

፭/ **ስለፈቃድ ።**

ሀ/ ማንኛውም ሰው ከዚህ በኋላ «የደን ሥራ ፈቃድ» እየተባለ የሚጠራውን ፈቃድ ከሚኒስትሩ ወይም ሚኒስቴሩ ከሚወክለው ባለሥልጣን አስቀድሞ ሳይቀበል ፤ ማንኛውንም የደን ሀብት መውሰድ ፤ እጥቅም ላይ ማዋል ፤ መሥራት ወይም ማባከን የለበትም ፤ ስለሆነም የደኑ ባለቤት ፤ ወኪሎችና ጭሰኞች በደኑ ክልል ውስጥ ወይም ከደኑ ቀጥሎ በሚገኝ መሬት ላይ ለሚውል ፤ ለራሳቸው የግል አገልግሎት መጠነኛ የማገዶ እንጨትና ለአጥር ወይም ለቤት ሥራ የሚሆን እንጨት ወይም መጠነኛ የሆነ የደን ሀብት ለቤታቸው ውስጥ አገልግሎት ለመውሰድ ፈቃድ እንዲቀበሉ አይገደዱም ። እንደዚሁም ማንኛውም ሰው በተፈጥሮ የበቀለውን ለንግድ ተብሉ የተተከለውን ደን ሳይሆን ለግል መጠቀሚያው ራሱ የተከለውን ወይም ያስተከለውን የደን ሀብት ለመቁረጥ ፈቃድ እንዲቀበል አይገደድም ።

ለ/ የደን ሥራ ፈቃድ ጥያቄ በጽሑፍ ሆኖ በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጡት ደንቦች ውስጥ የሚመለከተውን ዘርዝሮ የሚያስረዳ መሆን አለበት ።

ሐ/ ሚኒስቴሩ ለደን ሥራ ፈቃድ የሚቀርበውን ጥያቄ እንደደረሰው በተቻለ ፍጥነት ለመፍቀድ ወይም ለመከልከል ይችላል ።

መ/ የደን ሥራ ፈቃድ የሚከለከልበት ምክንያት ተገልጾ በጽሑፍ መልሱ መስጠት አለበት ።

ከዚህ በታች በተዘረዘሩት ምክንያቶች ደን እንዲጠበቅ ካላስፈለገ በስተቀር ፈቃዱን መከልከል አይገባም ።

፩/ አፈሩን ለመጠበቅና ፤ በውሀ ከመጠረግና ከመሸርሸር በድርቀት ከመጐዳት ለመጠበቅ ፤

፪/ ምንጮችና ጅረቶች ሳይቋረጡ እንዲኖሩ ለማድረግ ፤

፫/ የኮረብታዎች አፈር እንዳይናድ ፤ ወይም የባሕር አካባቢ ሲሆን በባሕሩ ውሀ እንዳይሸረሸር ወይም አሸዋው እንዳይጠረግ ለመጠበቅ ፤

፬/ ስለብሔራዊ መከላከያ ጉዳይ ፤ ወይም

፭/ ስለሕዝብ ጤና ጉዳይ ።

ሠ/ የደን ፈቃድ የሚሰጠው ሰው በአንቀጽ ፭ ፊደል (መ) ለተመለከተው ጉዳት ጥበቃ በቂ ዛፎች ትቶ እንዲቆርጥና በተቆረጡትም ዛፎች ምትክ እንዲያለማ የሚያደርግ ሲሆን ብቻ ነው ።

ረ/ የደን ሥራ ፈቃድ ጥያቄ ለሚያቀርብ ሰው ፤ ሚኒስቴሩ ለማመልከቻው ቢበዛ እስከ ፫ ወር ድረስ መልስ መስጠት አለበት ፤ ይሁን እንጂ እስከ ፫ ወር ድረስ ለጥያቄው መልስ ያልተሰጠው እንደሆነ ጥያቄው እንደተፈቀደ ይቆጠራል ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

የእንግሊዝኛው ቅጂ በአንቀጽ ፭ (ረ) «ቢበዛ እስከ ፫ ወር» የሚለውን «ቢያንስ እስከ ፫ ወር» ይላል ። ግን ያማርኛው ትክክለኛ ይመስላል ።

፮/ **የሚኒስትሩ ሥልጣን ።**

ሚኒስትሩ ፣ የግል ደን የሚለማበትን ፣ የሚጠበቅበትን ፣ የሚተዳደርበትንና ጥቅም ላይ የሚውልበትን መቆጣጠርና መምራት አለበት ፤ በዚህ ብቻ ሳይወሰን ከዚህ በታች የተመለከቱትንም ያስፈጽማል ።

ሀ/ በደንቦቹ መሠረት የግል ደን ባለቤት ፤ በልዩ ምልክት ወሰኑ ተለይቶ እንዲታወቅ እንዲያደርግ ለማዘዝ ፤

www.chilot.me

ለ/ በፍትሐ ብሔር ሕግ መሠረት በተቋቋመው በማይንቀሳቀስ ርስት መዝገብ የግል ደን እንዲመዘገብ ለማስደረግ ፤ በተጨማሪም ሚኒስቴሩ የሚያቋቁመው የደን ማጠቃለያ ርስት መዝገብ ፤ ማንኛውም የደን መረጃ ሁሉ ተጠቃሎ እንዲመዘገብ ለማስደረግ፤

ሐ/ ባለማቋረጥ ለሁልጊዜ የደን ሀብት ማግኘት ይቻል ዘንድ ዘመናዊ የሆነው ጥበባዊ (ሳይንቲፊካዊ) ዘዴ በሚፈቅደው መሠረታዊ አሠራር በመጠቀም የግለኛ ደን የሚጠበቅበትን ፤ የሚተዳደርበትንና ጥቅም ላይ የሚውልበትን የሚገልጽ ከዚህ አዋጅ መሠረት ደንብ እያወጣ ለማስፈጸም ፤

መ/ የደን ሀብት የሚሸጥበትን ወይም የሚሰጥበትን ተገቢ እርምጃ ለመወሰን ፤

ሠ/ ሰደድ እሳት ፤ የተክል በሽታ ፤ ሥርቆት ፤ ወሰን መጋፋት ፤ ያላግባብ ማባከን ፤ የሚያስጋ ጉዳት ወይም ማንኛውም ሌላ ጥፋትና አደጋ በግል ደን ወይም በግል ደን ሀብት ወይም በደኑ ውስጥ በሚገኙ የዱር አራዊት ላይ እንዳይደርስ አስፈላጊው ጥበቃ ይደረግ ዘንድ ማንኛውንም ሕጋዊ እርምጃ ለመውሰድ ፤

ረ/ በዚህ አዋጅ መሠረት ሚኒስትሩ ፤

፩/ ለመኪና አገልግሎት ፈቃድ ከሚሰጥበት ቦታ እስከ ደኑ ድረስ ባለው ርቀት ደርሶ መልስ በኪሎ ሜትር ዜሮ ፲፭ ማንቲም ፤

፪/ ለሦስት ሰዎች ፤ ኤክስፐርት ፤ ረዳት ኤክስፐርትና ሾፌር አበል በቀን ከሃያ ብር (የኢት/ ፳) ሂሣብ ያልበለጠ የደኑ ባለሀብት ደኑን ሽጦ ከሚያገኘው ጥቅም ለማስከፈል ፤

ሰ/ በጠቅላላው ይህንን አዋጅ በተግባር ላይ ለማዋል የሚበጅ መስሎ የታየውን ማንኛውንም ሕጋዊ እርምጃ ለመውሰድ ።

<u>የተጠቀሰው ሕግ</u>

የፍ.ሕ. ፲፱/በተ. የ. ፪ (፲፱፻፶፪) አን. ሺ፩፻፶፫—፹፯ ።

፯/ <u>ቅጣት ።</u>

ማንም ሰው ፡—

ሀ/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፮ (ሀ) በተመለከተው መሠረት የታወቀውን የወሰን ምልክት ቢያዛውር ፤ ቢያጠፋ ፤ ቢያበላሽ ወይም ቢያሳሳት ፤

ለ/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፭ በተመለከተው መሠረት ካልተፈቀደ በስተቀር ፤ በግለኛ ደን ውስጥ የሚገኘውን ማንኛውንም የደን ሀብት የሚወስድ ፤ የሚያዘጋጅ ፤ በጥቅም ላይ የሚያውል ወይም የሚያባክን ፤

ሐ/ በግለኛ ደን ውስጥ በችግኝ ጣቢያዎች ወይም በደን ተክሎች ውስጥ ፤ ለግጦሽ ከብት የሚያሰማራ ፤ እሳት የሚለኩስ ወይም ይህን የመሳሰለውን ድርጊት ሁሉ የሚያደርግ ፤

መ/ የዚህን አዋጅና በተከታታዩ ደንቦች የወጡትን አፈጻጸም የሚተናኮል ወይም የሚያሰናክል ፤

እንደጥፋተኛ ተቆጥሮ ጥፋቱ በተረጋገጠ ጊዜ የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ይቀጣል ።

www.chilot.me

የተጠቀሰው ሕግ

ከተነገሩት ዋናዎቹ የወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፳፱ ፣ ፬፻፳፰ ፣ ፬፻፵ ፣ ፬፻፵፫—፵፭ ፣ ፬፻፹፰ ፣ ፬፻፺፱ ፣ ፭፻፭ ፣ ፮፻፴ ፣ ፮፻፴፭ ፣ ፮፻፵፱—፶፭ ፣ ፮፻፷፫ ፣ ፮፻፸ ፣ ፮፻፺፰ ፣ ፯፻፰ ፣ ፰፻፫—፯ ፤ እንደሆኑ ይገመታል ።

፰/ **ማስፈጸሚያ ደንብ ።**

ሚኒስትሩ ይህን አዋጅ ለማስፈጸም ደንብ ያወጣል ።

፱/ **የሚጸናበት ጊዜ ።**

ይህ አዋጅ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ነሐሴ ፳፭ ቀን ፲፱፻፶፯ ዓ.ም.

፳፬/፲፯ (፲፱፻፶፯) አ. ፪፻፳፯

የጥብቅ ደን አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

የንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችን መሬት የተፈጥሮ ውበትና ልምላሜ እንደነበረ ለመመለስ ፤ ለማሻሻልና ለመጠበቅ ፤ የአፈርና የውሀ መኖር አስፈላጊ መሆኑን ተገንዝበን ፤

የዚህም በሥርዓት መጠበቅ ፤ የንጉሠ ነገሥት መንግሥት ግዛታችንን መሬት ከብርቱ ድርቀት ፤ በነፋስ ፤ በአየርና ውሀ ከመጠረግ የሚያድን ፤ የአየሩንና የዝናቡንም ሁኔታ ሚዛናዊ አጥጋቢ በሆነ አኳኋን የሚጠብቅ በመሆኑ ፤ በይበልጥ ጠቃሚ ሊሆን የሚችለው ጉዳት በደረሰበት ክፍል አገር ላይ ደን ሲተከል ፤ ሲለማ ፤ ሲጠበቅ መሆኑን ተረድተን ፤

የተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን አንቀጽ ፻፴ የተፈጥሮ ሀብትን ለመጠበቅ መንግሥት አስፈላጊና ተገቢ የሆነ እርምጃ እንዲወስድና ከዚህ ሀብት አንዱም በንጉሠ ነገሥቱ ሕግ ከተቋቋመው ያጠባበት ደንብ ውጭ እጥቅም ላይ እንዳይውል የሚያዝ መሆኑን አውቀን ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን አንቀጽ ፹፰ እና ፺፫ በተጻፈው መሠረት የሕግ መወሰኛና የሕግ መምሪያ ምክር ቤቶቻችን መክረው ያቀረቡልንን ተመልክተን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

፩/ **አጭር አርእስት ።**

ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፶፯ ዓ.ም. የጥብቅ ደን አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ **መሠረዝ ።**

ሀ/ በዚህ አዋጅ በግልጽ ካልተመለከተ በስተቀር ፤ ስለዚህ ጉዳይ ከዚህ በፊት በጽሑፍ ወይም በልማድ የሚሠራባቸው ሕጎች ትእዛዞችና ደንቦች ሁሉ ተሠርዘው ይህ አዋጅ ተተክቷል ።

www.chilot.me

ለ/ በዚህ አንቀጽ ፪ ክፍል (ሀ) የተሰጡት ውሳኔዎች በ፲፱፻፷፪ ዓ.ም. በቁጥር ፷፭ የወጣውን የደን አዋጅና ደንቦችን ፤ እንዲሁም በ፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በቁጥር ፪፻፳፭/፶፯ ዓ.ም. የወጣውን የመንግሥት ደን አዋጅና በ፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በቁጥር ፪፻፳፮/፶፯ ዓ.ም. የወጣውን የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ የማይመለከት ነው ።

የተጠቀሱ ሕጎች

የዱር አራዊት ጥበቃ ፣ ፫/፱ (፲፱፻፷፪) አ. ፷፭ ፣ ፳፰ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፫ ፣ የመንግሥት ደን አዋጅ ፣ ፳፬/፲፰ (፲፱፻፷፭) አ. ፪፻፳፭ ፣ ፳፰ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፬ ፣ የግለኛ ደን አጠባበቅ ፳፬/፲፰ (፲፱፻፷፭) አ. ፪፻፳፮ ፣ ፳፰ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፳ ።

፫/ ትርጉም ።

በዚህ አዋጅ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም ካልተሰጠው ፤ «የደን ሀብት» ማለት ግንድ ፤ የተሳገ ፤ በመጀመሪያ ደረጃ የተሰነጠቀ ፣ የማገዶ እንጨት የሆነ ወይም ለወረቀት የሚያገለግል የእንጨት ጭማቂ ወይም ማንኛውም የደን ዛፍ ወይም ከዛፍ የሚገኝ ማንኛውም ጉቶ ፤ ሥራሥር ፤ ቅርንጫፍ ፤ ቡጥ ፤ ቅርፊት ፤ ቅጠል ፤ ሙጫና በደን ውስጥ ያሉትን ግር የመሳሰሉትትን ጭምር የሚጠቀልል ነው ።

«ሚኒስትር» ማለት የእርሻ ሚኒስትር ነው ።

«ሚኒስቴር» ማለት የእርሻ ሚኒርቴር ነው ።

«ሰው» ማለት ማንኛውም ሰብዓዊ ፍጡር ወይም ሕጋዊ አካል የሆነ ነው ።

«የዱር አራዊት» ማለት የአደን ሀብትን ጨምሮ ዱር አራዊትን ስለመጠበቅ ቁጥር ፷፭/፲፱፻፷፪ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ የተመለከተውን ትክክለኛ ስያሜ የያዘ ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

የዚህ አንቀጽ የእንግሊዝኛ ቅጂ የደን ሀብትን ፍቺ ሲሰጥ ማርና ሰም እንዲሁም በሕግ እጥቅም ላይ እንዲውሉ ያልተደረጉ (በደን ውስጥ የሚገኙ) ማዕድኖችንም ይጨምራል ።

የተጠቀሰው ሕግ

የዱር አራዊት ጥበቃ ፣ ፫/፱ (፲፱፻፷፪) አ. ፷፭ ፣ ፳፰ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፫ ።

፬/ የጥብቅ ደን አወሳሰን ።

ማናቸውም ነዋሪ ዛፎች ፤ ቁጥቋጦች ፤ ወይም ሌላ ተክሎች እንዲጠበቁበትና እንዲለሙበት ሚኒስትሩ አስፈላጊ ሆኖ ያገኘው ማንኛውም መሬት ፤

ሀ/ አፈርን ለመጠበቅና ከድርቀት ለማዳን ነፋስ እንዳይጠርገው ፤ ውሀ እንዳያጥበውና እንዳይሸረሽረው ለመከላከል ፤

ለ/ ጅረት ፣ ምንጭ ፣ የውሀ ግድብ ፣ ጐርፍ የሚወርድበትንና ፈሳሽ ውሀ የሚያጥለቀልቅበትን ክፍል ሀገር በመከላከል ውሀ የሚገኝባቸውን ሥፍራዎች ለመጠበቅና ለማሻሻል ፤

ሐ/ ጐርፍን ለመቆጣጠርና ፤

መ/ የኮረብቶችን አፈር እንዳይናዱ ፤ ወይም የባሕር አካባቢ በባሕር ውሀ እንዳይሸረሽር ወይም አሸዋ እንዳይበተን ለመጠበቅ ይቻል ዘንድ ባለቤትነቱ የማንም ቢሆን በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፰ በተመለከተው መሠረት ጥብቅ ደን ተብሎ ሊሰየም ይቻላል ።

www.chilot.me

፭/ ጥብቅ ደን ተብሎ ስለሚወሰነው መሬት የሚሰጥ ማስታወቂያ ።

ሀ/ ማንኛውም መሬት ጥብቅ ደን ተብሎ እንዲከለል በሚኒስትሩ ለሚኒስትሮች ምክር ቤት ቀርቦ በተወሰነ ጊዜ ፤ የመሬቱ ባለቤት ለሆኑ ለማንኛቸውም ሰዎች ሁሉ ውሳኔው በሬኮማንዴ ደብዳቤ ይተላለፍላቸዋል ፤ መሬቱም በሚገኝበት አካባቢ ይህንኑ የሚገልጽ ማስታወቂያ በመንግሥት መሥሪያ ቤት ይለጠፋል ።

ለ/ ማስታወቂያው የተቻለውን ያህል የተጣራ ሆኖ ጥብቅ ደን ስለሆነው መሬት ሁኔታ ፤ መጠንና ወሰን ፤ የሚለይ መሆን አለበት ። ባለመብቱም ማስታወቂያው ከደረሰበት ወይም ከተለጠፈበት ጊዜ አንስቶ እስከ አንድ ዓመት ድረስ በዚሁ ቁጥር በፊደል (ሀ) በተመለከተው መሠረት መልስ መስጠት አለበት ። ስለሆነም በግምቱ ስምምነት ባልተገኘ ጊዜ ሚኒስትሩ ሕጋዊ በሆነ መንገድ ሊጠይቅ ይቻላል ።

፮/ የማስታወቂያ አቀባበል ።

ሚኒስትሩ ጥብቅ ደን ስለሆነው መሬት አመዳደብ ጉዳይ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፭ ፊደል (ለ) በተመለከተው መሠረት በተሾመው በሚኒስትሩ ባለሥልጣን አማካይነት የሚሰጠውን መልስ ተቀብሎ በዘጠና (፺) ቀኖች ውስጥ ውሳኔ ከመስጠት ከባለርስቱ ጋር ተነጋግሮ ተገቢውን ግምት እንዲያገኝ ያደርጋል ። ወይም በፍትሐ ብሔር ሕግ መሠረት መሬቱን ለማዛወር ሕጋዊ እርምጃ ይወስዳል ።

የተጠቀሰው ሕግ

የፍ.ሕ. ፲፱/በተ. የ.፪ (፲፱፻፶፪) አን. ሺ፬፻፳—፹፯ ።

፯/ የጥብቅ ደን አስተዳደርና አጠቃቀም ።

ጥብቅ ደን በሚኒስትሩ ተቆጣጣሪነት ሥር መተዳደርና ጥቅም ላይ መዋል አለበት ፤ ማንም ሰው በሚወጡት ደንቦችና ይህን በሚመለከተው ሕግ መሠረት ካልሆነ በስተቀር ፤ ከጥብቅ ደን ውስጥ የደን ሀብት መውሰድ ፤ ማዘጋጀት ፤ ማባከን ወይም ጥቅም ላይ ማዋል አይችልም ፤ ከሚኒስትሩም በሚሰጠው መምሪያ መሠረት ባለርስቱ በወሰደው የደን ሀብት ምትክ መልሶ ለማልማት ከቻለ የደኑን ሀብት ለመውሰድና እጥቅም ላይ ለማዋል አይከለከልም ።

፰/ የሚኒስትሩ ሥልጣን ።

ሚኒስትሩ ጥብቅ ደን የሚለማበትን ፤ የሚጠበቅበትን ፤ የሚተዳደርበትንና ጥቅም ላይ የሚውልበትን መቆጣጠርና መምራት አለበት ፤ በዚህ ብቻ ሳይወሰን ከዚህ በታች የተመለከቱትንም ያስፈጽማል ፡—

ሀ/ የጥብቅ ደን ባለቤት ፡ በልዩ ምልክት ወሰኑ ተለይቶ እንዲታወቅ እንዲያደርግ ለማዘዝ ፤ የመንግሥት የሆነውን ጥብቅ ደን ግን በልዩ ምልክት ወሰኑ ተለይቶ እንዲታወቅ ያደርጋል ፤

ለ/ በፍትሐ ብሔር ሕግ መሠረት በተቋቋመው በማይንቀሳቀስ ርስት መዝገብ የጥብቅ ደን እንዲመዘገብ ለማስደረግ ፤ በተጨማሪም በሚኒስትሩ በሚቋቋመው የደን ማጠቃለያ ርስት መዝገብ ኑሮ ማንኛውም የደን መረጃ ሁሉ ተጠቃሎ እንዲመዘገብ ለማስደረግ ፤

ሐ/ ባለማቋረጥ ለሁልጊዜ የደን ሀብት ማግኘት ይቻል ዘንድ ዘመናዊ የሆነው ጥበባዊ (ሳይንቲፊካዊ) ዘዴ በሚፈቅደው መሠረታዊ አሠራር በመጠቀም ፤ የጥብቅ ደን የሚጠበቅበትን ፤ የሚተዳደርበትንና ጥቅም ላይ የሚውልበትን የሚገልጽ ደንብ አያወጣ ለማስፈጸም ፤

www.chilot.me

መ/ በዚህ አዋጅና በደንቦቹ መሠረት ለፈቃድ መስጫና እንዲሁም ሚኒስትሩ ለሚፈጽመው ልዩ ልዩ አገልግሎት ዋጋ ለመወሰን ፤

ሠ/ የጥብቅ ደን ባለይዞታ ስለዚሁ ጉዳይ የወጣው አዋጅና ተከታታይ ደንቦች የሚያዙትን ለመፈጸም ያልቻለ ወይም ያሰናከለ ሲሆን ፤ በአዋጁና በደንቦቹ መሠረት ለመፈጸም ይቻል ዘንድ ጥብቅ ደኑን በመንግሥት ሙሉ ቁጥጥር ሥር ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው መሬቱ ወደ መንግሥት ይዞታ የሚዘዋወርበትን ወይም ባለቤቱ ይዞታውን የሚያጣበትን ሕጋዊ እርምጃ ለመውሰድ ፤

ረ/ በጠቅላላው ይህንን አዋጅ በተግባር ላይ ለማዋል የሚበጅ መስሎ የታየውን ሕጋዊ እርምጃ ለመውሰድ ።

<u>የተጠቀሰው ሕግ</u>

የፍ.ሕ. ፲፱/በተ. የ. ፪ (፲፱፻፶፱) አን. ፳፩፻፶፫—፳፮ ።

፱/ <u>ቅጣት ።</u>

ማንም ሰው ፦

ሀ/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፳ (ሀ) በተመለከተው መሠረት የታወቀውን የወሰን ምልክት ቢያዛውር ፣ ቢያጠፋ ፣ ቢያበላሽ ወይም ቢያሳስት ፤

ለ/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፯ በተመለከተው መሠረት ካልተፈቀደ በስተቀር ፤ በጥብቅ ደን ውስጥ የሚገኘውን ማናቸውንም የደን ሀብት የሚወስድ ፤ የሚያዘጋጅ ፤ በጥቅም ላይ የሚያውል ወይም የሚያባክን ፤

ሐ/ በጥብቅ ደን ውስጥ በችግኝ ጣቢያዎች ወይም በደን ተክሎች ውስጥ ለግጦሽ ከብት የሚያሰማራ ፤ እሳት የሚለኩስ ወይም ይህን የመሳሰለውን ድርጊት ሁሉ የሚያደርግ ፤

መ/ የዚህን አዋጅ አፈጻጸም የሚተናኮል ወይም የሚያሰናክል ፤ እንደጥፋተኛ ተቆጥሮ ጥፋቱ በተረጋገጠ ጊዜ የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ በሚያዘው መሠረት ይቀጣል ።

<u>የተጠቀሰው ሕግ</u>

ከተነገሩት ዋናዎቹ የወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፳፬ ፣ ፬፻፳፯ ፣ ፬፻፳፫ ፣ ፬፻፴ ፣ ፬፻፴፫—፴፭ ፣ ፬፻፹፰ ፣ ፬፻፺፱ ፣ ፭፻፩ ፣ ፭፻፴ ፣ ፭፻፴፭ ፣ ፮፻፵፱—፶፩ ፣ ፮፻፷፫ ፣ ፯፻፶ ፣ ፯፻፶፯ ፣ ፯፻፶፰ ፣ ፰፻፫—፯ እንደሆኑ ይገመታል ።

፲/ <u>ማስፈጸሚያ ደንብ ።</u>

ሚኒስትሩ ይህን አዋጅ ለማስፈጸም ደንብ ያወጣል ።

፲፩/ <u>የሚጸናበት ጊዜ ።</u>

ይህ አዋጅ <u>በነጋሪት ጋዜጣ</u> ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ነሐሴ ፳፩ ቀን ፲፱፻፶፷ ዓ.ም.

www.chilot.me

፳፭/፩ (፲፱፻፷፩) ሕ. ፫፻፵፫

በ፲፱፻፶፯ ዓ.ም. ስለግለኛ ደን አጠባበቅና ስለጥብቅ ደን በወጡት አዋጆች መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ ደንብ የማውጣት ሥልጣን ።

የእርሻ ሚኒስትር ይህንን ደንብ ያወጣው በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ በአንቀጽ ፯(ሠ) እና በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የጥብቅ ደን አዋጅ በአንቀጽ ፳ (ረ) በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ።

፪/ አጭር አርእስት ።

ይህ ደንብ «የ፲፱፻፷፩ ዓ.ም. የግለኛ ደን አጠባበቅ ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ ትርጉም ።

በዚህ ደንብ ውስጥ የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ሆኖ ካልተገኘ በቀር «ደን፣ የደን ዛፍ፣ የደን ሀብት፣ ሚኒስትር፣ ሚኒስቴር፣ ሰውና የዱር አራዊት» ማለት ትርጉሙ በቁጥር ፪፻፳፯/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የግለኛ ደን አዋጅና በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የጥብቅ ደን አዋጅ በአንቀጽ ፫ የተወሰነው ትርጉም ነው ።

፬/ እሳት እንዳይለኰስ የሚደረግ ጥንቃቄ ።

ከዚህ በታች እንደተወሰነው ካልሆነ በቀር ማንም ሰው በደን፣ በቁጥቋጦ መሬት ወይም የዛፍ ተክል ባለበት መሬት ወይም በአጠገቡ እሳት እንዳይለኩስ የተከለከለ ነው ።

፩/ ከዓመቱ በማንኛውም ወራትና በኢትዮጵያ ውስጥ በማንኛውም ክፍል የእሳት ቃጠሎን ለመከላከል የሚኒስቴሩ ሥልጣን ወሰን ሳይኖረው በደኑ ውስጥ የሚሠሩት ሰዎች እሳቱ እንዳይስፋፋ ተቀጣጣይ የሆኑትን ነገሮች ሁሉ ከአነሱና ተገቢውን ጥንቃቄ ሁሉ ከአደረጉ በኋላ፣ አስፈላጊ እስከሆነው ድረስ እሳት ማንደድ ይችላሉ ። ሆኖም ያነደዱትን እሳት ሳያጠፉ መተው ያለለባቸውም ።

፪/ በደኖች ውስጥ ወይም ከደኖቹ በሚዋስኑ ሥፍራዎች በሚተላለፉ የእንፋሎት ወይም የኤሌክትሪክ ባቡሮች የሚሠራ ማንኛውም የምድር ባቡር ኩባንያ፣ የደን እሳት እንዳይነሣ ለመከላከል ተገቢውንና አስፈላጊውን ሁሉ እርምጃ መውሰድ አለበት ። ይህንኑም ለመፈጸም ኩባንያው የእሳት ፍንጣሪዎች የሚከለክሉ መሣሪያዎች በባቡሮች ላይ ማድረግና በሐዲዱ በሁለቱም ወገን ከሳርና ከተቀጣጣይ ነገሮች ነፃ የሆኑ በቂ ሥፍራ መተው አለበት ።

፭/ እሳት ማጥፋት ።

ድንገት የደን እሳት የተነሣ እንደሆነ እንዳስፈላጊነቱ የወረዳው፣ የአውራጃው ወይም የጠቅላይ ግዛቱ ፖሊሶችና የአስተዳደር ባለሥልጣኖች እሳቱን ለማጥፋት የኗሪውን ሕዝብ ርዳታ በመጠየቅ ጭምር ማንኛውንም ተገቢና አስፈላጊ እርምጃ ይወስዳሉ ።

፮/ የተክል ተባዮችና በሽታዎች ።

የግል ደን ባለቤት የሆነ ማንኛውም ሰው ጐጂ የሆኑ ተባዮችንና የደን ዛፍ በሽታዎችን ለመከልከል ተገቢውን ሁሉ እርምጃ መውሰድ አለበት፤ ተባዩ ወይም በሽታው የተነሣ እንደሆነ በቅርቡ ለሚገኘው የመንግሥት የደን ልማትና ጥበቃ ወይም የእርሻ ወኪል ማስታወቅ እና ከነርሱም የሚሰጡትን ትእዛዞች መፈጸም አለበት ።

፯/ ሌሎች የሚያስጉ ጉዳዮች ።

፩/ ማናቸውም ሰው የደን ዛፎችን መላጥ፣ መጨፍጨፍ እና ማበላሸት የለበትም ፤

www.chilot.me

፪/ የዛፎቹ አቀራረጥ ደኑ እንደገና በደንብ እንዲያድግና እንዲያቆጠቁጥ በማያሰጋ አኳኋን መሆን አለበት ፡፡

፫/ የተቆረጡት ዛፎች አወሳሰድ በታወቁ መንገዶችና መተላለፊያዎች አፈሩንና ወጣት ዛፎችን በተቻለ መጠን በማይጉዳ አኳኋን መሆን አለበት ፡፡

፳/ ቅጣት ፡፡

እነዚህን ደንቦች የተላለፈ ወይንም በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ አንቀጽ ፯ ወይንም በቁጥር ፪፻፳፯/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የጥብቅ ደን አዋጅ አንቀጽ ፱ የተመለከተውን የጣሰ ማንኛውም ሰው ጥፋት እንዳጠፋ ተቆጥሮ ጥፋቱ ከተረጋገጠ በኋላ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ፡፡

የተጠቀሰው ሕግ

ከተነገሩት ዋናዎቹ የወ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፷፬ ፣ ፬፻፳፫ ፣ ፬፻፴ ፣ ፬፻፴፫—፬፻፴፭ ፣ ፬፻፵፫ ፣ ፬፻፶፬ ፣ ፭፻፳፭ ፣ ፯፻፴ ፣ ፯፻፴፭ ፣ ፯፻፺፱—፰፻፭ ፣ ፯፻፴፫ ፣ ፯፻፵ ፣ ፯፻፹፫ ፣ ፰፻፫—፯ እንደሆኑ ይገመታል ፡፡

፳፩/ የሚጸናበት ጊዜ ፡፡

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ፡፡

አዲስ አበባ መስከረም ፳ ቀን ፲፱፻፷፭ ዓ.ም.

፴፪/፭ (፲፱፻፷፭) ሕ. ፫፻፺፩

በ፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በለመንግሥት ደንና በለጥብቅ ደን በወጡት
አዋጆች መሠረት የወጣ ደንብ ፡፡

፩/ ደንብ የማውጣት ሥልጣን ፡፡

የእርሻ ሚኒስትር ይህንን ደንብ ያወጣው በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የመንግሥት ደን አዋጅ በአንቀጽ ፯ (ሠ) እና በቁጥር ፪፻፳፯/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የጥብቅ ደን አዋጅ አንቀጽ ፰ (ረ) በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ፡፡

፪/ አጭር አርእስት ፡፡

ይህ ደንብ የ፲፱፻፷፭ ዓ.ም. «የመንግሥት ደን አጠባበቅ ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል ፡፡

፫/ ትርጉም ፡፡

በዚህ ደንብ ውስጥ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ሆኖ ካልተገኘ በቀር «ደን፣ የደን ዛፍ ፣ የደን ሀብት ፣ ሚኒስትር ፣ ሚኒስቴር ፣ ሰውና የዱር አራዊት» ማለት ትርጉሙ በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የመንግሥት ደን አዋጅ አንቀጽ ፫ እና በቁጥር ፪፻፳፯/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የጥብቅ ደን አዋጅ አንቀጽ ፫ የተወሰነው ትርጉም ነው ፡፡

፬/ እሳት እንዳይለኮስ የሚደረግ ጥንቃቄ ፡፡

ከዚህ በታች እንደተወሰነው ካልሆነ በቀር ማንም ሰው በደን ፣ በቁጥቋጦ መሬት ወይም የዛፍ ተክል ባለበት መሬት ወይም በአጠገቡ እሳት እንዳይለኮስ የተከለከለ ነው ፡፡

www.chilot.me

፩/ ከዓመቱ በማንኛውም ወራትና በኢትዮጵያ ውስጥ በማንኛውም ክፍል የእሳት ቃጠሎን ለመከላከል የሚኒስትሩ ሥልጣን ወሰን ሳይኖረው በደኑ ውስጥ የሚኖሩትና በደኑ ውስጥ የሚሠሩት ሰዎች እሳቱ እንዳይስፋፋ ተቀጣጣይ የሆኑትን ነገሮች ሁሉ ከእነሱና ተገቢውን ጥንቃቄ ሁሉ ከአደረጉ በኋላ አስፈላጊ እስከሆነው ድረስ እሳት ማንደድ ይችላሉ ። ሆኖም ያነደዱትን እሳት ሳያጠፉ መተው የለባቸውም ።

፪/ በደኖች ውስጥ ወይም ከደኖቹ በሚዋስኑ ሥፍራዎች በሚተላለፉ የእንፋሎት ወይም የኤሌክትሪክ ባቡሮች የሚሠራ ማንኛውም የምድር ባቡር ኩባንያ ፤ የደን እሳት እንዳይነሳ ለመከላከል ተገቢውንና አስፈላጊውን ሁሉ እርምጃ መውሰድ አለበት ። ይህንኑም ለመፈጸም ኩባንያው የእሳት ፍንጣሪዎች የሚከላከሉ መሣሪያዎች በባቡሮች ላይ ማድረግና በሐዲዱ በሁለቱም ወገን ከሳርና ከተቀጣጣይ ነገሮች ነፃ የሆነ በቂ ሥፍራ መተው አለበት ።

፮/ <u>እሳት ማጥፋት ።</u>

ድንገት የደን እሳት የተነሳ እንደሆነ እንዳስፈላጊነቱ የወረዳው ፤ የአውራጃው ወይም የጠቅላይ ግዛቱ ፖሊሶችና የአስተዳደር ባለሥልጣኖች እሳቱን ለማጥፋት የኗሪውን ሕዝብ እርዳታ በመጠየቅ ጭምር ማንኛውንም ተገቢና አስፈላጊ እርምጃ ይወስዳሉ ።

፯/ <u>ግጦሽና ሌሎች የሚያሰጉ ጉዳዮች ።</u>

፩/ ማናቸውም ሰው የደን ዛፎች መላጥ ፤ መጨፍጨፍ ፤ መቀረጣጠፍና ማበላሸት የለበትም ።

፪/ የቀንድ ከብት የበግ ፤ የፍየል ፤ ወይም የሌላ የቤት እንስሳ ባለቤት የሆነ ሁሉ በደን ችግኝ ጣቢያ ፤ በደን ተክሎችና እንደገና በማደግ ላይ ባሉ ደኖች ውስጥ የተባሉትን እንስሶች ለግጦሽ ማሰማራት ክልክል ነው ።

፫/ <u>የግጦሽ ፈቃድ ፦</u>

ሀ/ ማንም ሰው አስቀድሞ የግጦሽ ፈቃድ ሳያገኝ ከብቶቹን በመንግሥት ደን ውስጥ ማሰማራት ክልክል ነው ።

ለ/ የጠቅላይ ግዛቱ የእርሻ ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቶች ከሚኒስቴሩ በሚሰጣቸው መምሪያ መሠረት የግጦሽ ፈቃድ ለመስጠት ሥልጣን ይኖራቸዋል ።

ሐ/ እያንዳንዱ የግጦሽ ፈቃድ ከብቶቹ እንዲግጡ የተፈቀደላቸውን የደን ክፍሎችና በፈቃዱ መሠረት እንዲግጡ የተፈቀደላቸውን ከብቶች ብዛትና ጊዜውን መግለጽ አለበት ።

መ/ በግጦሽ ምክንያት እንደገና ለማቋቋም በማይችል ደን የግጦሽ ፈቃድ አይሰጥም ።

፬/ <u>መቁረጥና ማንሳት ፤</u>

ሀ/ የዛፎቹ አቆራረጥ ደኑ እንደገና በደንብ እንዳያድግና እንዳያቆጠቁጥ በማያሰጋ አኳኋን መሆን አለበት ።

ለ/ የተቆረጡት ዛፎች አወሳሰድ በታወቁ መንገዶችና መተላለፊያዎች አፈሩንና ወጣት ዛፎችን በተቻለ መጠን በማይጐዳ አኳኋን መሆን አለበት ።

፰/ <u>ቅጣት ።</u>

እነዚህን ደንቦች የተላለፈ ወይንም በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፰ ዓ.ም. በወጣው የመንግሥት ደን አዋጅ አንቀጽ ፰ ወይንም በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፰ ዓ.ም. በወጣው የጥብቅ ደን አዋጅ አንቀጽ ፱ የተመለከተውን የጣሰ ማንኛውም ሰው ጥፋት እንዳጠፋ ተቆጥሮ ጥፋቱ ከተረጋገጠ በኋላ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

www.chilot.me

የተጠቀሰው ሕግ

ከተነገሩት ዋናዎቹ የወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፳፬ ፣ ፬፻፴ ፣ ፬፻፴፫—፴፭ ፣ ፬፻፹፰ ፣ ፬፻፺፪ ፣ ፭፻፸ ፣ ፯፻፴ ፣ ፯፻፴፭ ፣ ፯፻፵፱—፶፭ ፣ ፯፻፷፫ ፣ ፯፻፸ ፣ ፯፻፸፰ ፣ ፰፻፫—፯ እንደሆኑ ይገመታል ።

፳/ **የሚጸናበት ጊዜ ።**

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ መስከረም ፳ ቀን ፲፱፻፷፩ ዓ.ም.

፳፰/፩ (፲፱፻፷፩) ሕ. ፫፻፵፭

ስለመንግሥት ደን በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ **ደንብ የማውጣት ሥልጣን ።**

የእርሻ ሚኒስትር ይህን ደንብ ያወጣው ስለመንግሥት ደን በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ በአንቀጽ ፯ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ።

፪/ **አጭር አርእስት ።**

ይህ ደንብ «የመንግሥት ደኖችን ጥቅም ላይ ስለማዋል የወጣ የ፲፱፻፷፩ ዓ.ም. ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ **ትርጉም ።**

በዚህ ደንብ ውስጥ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ሆኖ ካልተገኘ በቀር «ደን ፣ የደን ዛፍ ፣ የደን ሀብት ፣ ሚኒስትር ፣ ሚኒስቴር ፣ ሰው እና የዱር አራዊት» ማለት ትርጉም በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የመንግሥት ደን አዋጅ በአንቀጽ ፫ የተወሰነው ትርጉም ነው ።

፬/ **የደን ሥራ ፕላን ።**

በሥራ ፕላን ወይም በአንዳንድ ልዩ ሁኔታ ስለደኑ ሚኒስቴሩ አጽድቆ ባወጣው የመጀ መሪያ የሥራ እቅድ መሠረት ካልሆነ በቀር የመንግሥት ደን እጥቅም ላይ ሊውል አይ ችልም ። ሆኖም ከዚህ በታች በአንቀጽ ፯ (፪) መሠረት የመንግሥት የደን ሀብት ለመግባት መብት ያላቸው መንደረተኞችና የቀበሌው ኗሪዎች በዚህ ክፍል ከተጻፈው ውሳኔ ነፃዎች ናቸው ።

፭/ **የሚቆረጡ ዛፎች ላይ ምልክት ስለማድረግ ።**

የሥራ ፕላን በተዘጋጀለት ደን ውስጥ የሚገኝ ዛፍ ሁሉ አስቀድሞ በርሻ ሚኒስቴር እን ዲቆረጥ ምልክት ካልተደረገበት መቊረጥ ክልክል ነው ።

፮/ **የመንግሥት ደን ጥቅም ላይ ስለማዋል ።**

የመንግሥት ደኖችን ጥቅም ላይ ማዋል የሚችሉ ቀጥሎ የተዘረዘሩት ብቻ ናቸው ።

www.chilot.me

ሀ/ ሚኒስቴሩ ።

ለ/ በዚህ አንቀጽ ፯ በንዑስ አንቀጽ ፪ መሠረት የመንግሥት የደን ሀብት ለመግዛት መብት ያላቸው መንደረተኞችና የቀበሌው ኗሪዎች ።

ሐ/ በዚህ አንቀጽ ፯ ንዑስ አንቀጽ ፫ እንደተመለከተው በተፈረመ የሽያጭ ውል መሠረት ውል (ኮንሴሲዮን) የተሰጣቸው ሰዎች ።

፩/ ሚኒስቴሩ ጥቅም ላይ የሚያውልበት አኳኋን ።

ሚኒስቴሩ የኢትዮጵያ ን.ነ. መንግሥት ግዛት የእንጨት ሀብት በተሻሻለ አኳኋን ለማስፋፋት በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. የወጣውን የመንግሥት ደን አዋጅ ዓላማ ከፍጻሜ ለማድረስ አስፈላጊ እሆነው ድረስ የመንግሥት ደኖችን በማናቸውም ጊዜ እጥቅም ላይ ያውላል ።

፪/ መንደርተኞችና የቀበሌው ኗሪዎች የደኑን ሀብት ለመግዛት የሚችልበት አኳኋን ።

የጠቅላይ ግዛቱ የእርሻ ሚኒስቴር ባለሥልጣን ከሚኒስትሩ በሚሰጠው መምሪያ መሠረት በደኑ አካባቢ የሚኖሩትን መንደረተኞችና ኗሪዎች የተለመደ ፍላጎት ለማርካት ለቤት አገልግሎት ብቻ አስፈላጊ መስሎ የታየውን ያህል እየመጠነ ከመንግሥት ደን እንዲቆርጡ ፈቃድ መስጠት ይችላል ። ይህም ስለተባለ ለአንድ ቤተሰብ የሚፈቀደው ዛፍ መጠን ወይም ብዛት በአንድ ዓመት ውስጥ በገንዘብ ግምት ፩ ሺህ (አንድ ሺህ) ብር በላይ የሚያወጣ መሆን የለበትም ። የመቁረጫ ፈቃድ የሚሰጠውም ሐራጅ ተደርጎ ከፍተኛ ዋጋ ላቀረበ መንደረተኛ ነው ።

፫/ በውል የተሰጠው ሰው ደኑን ጥቅም ላይ የሚያውልበት አኳኋን ።

በውል የተሰጠው ሰው የመንግሥት ደኖች ጥቅም ላይ ለማዋል የሚችለው ውል በተሰጠው ሰውና በሚኒስቴሩ መካከል በተደረገው የሽያጭ ውል መሠረት ብቻ ነው ። የሽያጩ ውል ፎርምም በሚኒስቴሩ ይወሰናል ።

፯/ የደን ሀብቶችን ስለመሸጥ ።

በደን ሥራ ፈቃድ ወይም በሺያጭ ውል መሠረት ያገኙትን የደን ሀብት የሚሸጡ ሰዎች ሁሉ የደኑን ሥራ ፈቃድ ወይም የሺያጩን ውል ቁጥር እንደዚሁም የተሸጠውን የደን ሀብት ዓይነትና ብዛት የሚያመለክት ደንበኛ ደረሰኝ ለገዢው መስጠት አለባቸው ። ማንም ሰው ፤ የደን ሥራ ፈቃድ ወይም የሺያጭ ውል ቁጥር የሚያመለክት ደረሰኝ ሳይኖረው የደን ሀብቶችን እጥቅም ላይ ማዋል ፤ ማዘጋጀት ወይንም ይዞ መገኘት የለበትም ።

፰/ በሐራጅ ወይም በጨረታ መሸጥ ።

፩/ የጨረታ አቀራረብ በሚፈቅደው መሠረት የደን ሀብቶች ዋጋው ከ፩ሺህ (አንድ ሺህ) የኢትዮጵያ ብር የሚበልጥ ሲሆን በጨረታ ፤ ግምቱ እስከ ፩ ሺህ (አንድ ሺህ) የኢት/ብር የሆነው ግን በሐራጅ ይሸጣሉ ።

፪/ ሺያጩም ጨረታው ወይም ሐራጁ ከሚከፈትበት ቀን አስቀድሞ ከአንድ ወር ላላነሰ ጊዜ በብዛት በሚታተሙ የቀን ጋዜጣዎች ወይም በሚለጠፉ ማስታወቂያዎች ወይም በሌላ አኳኋን ለሕዝብ መገለጽ አለበት ። ማስታወቂያውም አስፈላጊዎቹን ዝርዝር ጉዳዮች ሁሉ የያዘ መሆን አለበት ።

፫/ የሐራጁ ሽያጭ ወይም የጨረታው መከፈት በሚኒስትሩ የተሾሙ ሦስት ሰዎች በሚገኙበት ኮሚቴ ይካሄዳል ፤ ግዥውም በጨረታ ከፍተኛ ዋጋ በማቅረብ ብልጫ ላለው ተጫራች ይሰጣል ።

www.chilot.me

፱/ ቅጣት ።

እነዚህን ደንቦች የተላለፈ ወይንም በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የመንግሥት ደን አዋጅ አንቀጽ ፳ የተመለከተውን የጣሰ ማንኛውም ሰው ጥፋት እንዳጠፋ ተቆጥሮ ጥፋቱ ከተረጋገጠ በኋላ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቀሰው ሕግ

ከተነገሩት ዋናዎቹ የወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፳፱ ፣ ፬፻፴፫—፴፭ ፣ ፬፻፹፰ ፣ ፬፻፺፱ ፣ ፭፻፳፩ ፣ ፭፻፴ ፣ ፭፻፴፭ ፣ ፭፻፵፱—፶፭ ፣ ፭፻፴፫ ፣ ፭፻፵ ፣ ፰፻፫—፮ እንደሆኑ ይገመታል ።

፲/ የሚጸናበት ጊዜ ።

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ መስከረም ፳ ቀን ፲፱፻፷፩ ዓ.ም.

፳፰/፩ (፲፱፻፷፩) ሕ. ፫፻፵፯

ስለግለኛ ደን አጠባበቅ በቁጥር ፪፻፳፮/በ፲፱፻፶፯ ዓ.ም.
በወጣው አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ ደንብ የማውጣት ሥልጣን ።

የእርሻ ሚኒስትር ይህን ደንብ ያወጣው ስለግለኛ ደን አጠባበቅ በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ በአንቀጽ ፩ ፣ ፯ እና ፳ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ።

፪/ አጭር አርእስት ።

ይህ ደንብ «ግለኛ ደኖችን ጥቅም ላይ ስለማዋል የወጣ የ፲፱፻፷፩ ዓ.ም. ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ ትርጉም ።

በዚህ ደንብ ውስጥ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ሆኖ ካልተገኘ በቀር «ደን ፣ የደን ዛፍ ፣ የደን ሀብት ፣ ሚኒስትር ፣ ሚኒስቴር ፣ ሰውና የዱር አራዊት» ማለት ትርጉሙ በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ በአንቀጽ ፪ የተወሰነው ትርጉም ነው ።

፬/ የደን ሥራ ፈቃድ ማመልከቻ ።

፩/ በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ በአንቀጽ ፩ በተመለከተው መሠረት የደን ሥራ ፈቃድ የሚያስፈልገው ማንኛውም ሰው ማመልከቻውን ለጠቅላይ ግዛቱ የእርሻ ሚኒስቴር መሥሪያ ቤት አስቀድሞ ማቅረብ አለበት ።

፪/ እላይ በክፍል (፩) መሠረት ከሚቀርበው ማመልከቻ ጋር በ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. በወጣው የኢትዮጵያ የፍትሐ ብሔር ሕግ በቁጥር ፩ሺ፩፻፷፰ በተመለከተው መሠረት የተሰጡት የባለቤትነት ማስረጃ ሠነዶች ተያይዘው መገኘት አለባቸው ።

www.chilot.me

የተጠቀሰው ሕግ

የፍ.ሕ. ፲፱/በተ. የ. ፪ (፲፱፻፶፪) እን. ሺ፩፻፺፭ ።

፭/ **የሥራ ፕላን ።**

፩/ ስለደኑ በተዘጋጀውና ሚኒስቴሩ በተስማማበት የሥራ ፕላን መሠረት ካልሆነ በቀር ግለኛ ደን ጥቅም ላይ መዋል አይችልም ።

፪/ ከዚህ በላይ በአንቀጽ ፩ በተመለከተው መሠረት ማመልከቻ ሲቀርብ የደን ክፍል ደኑን ይመረምርና የሥራውን ፕላን ለማዘጋጀት አስፈላጊውን የደን መረጃ ይሰበስባል።

፮/ **የልማት ግዴታ ።**

፩/ የደን ሥራ ፈቃድ የጠየቀ ሰው የእርሻ ሚኒስቴር በሚሰጠው መምሪያ መሠረት ደኑን መልሶ ለማልማትና ለማከባከብ አስቀድሞ ግዴታ ካልገባ የደን መቁረጥ ፈቃድ አይሰጠውም ።

፪/ ከዚህ በላይ በቁጥር ፮ በንዑስ ክፍል (፩) በተመለከተው መሠረት የገባውን ግዴታ ያልፈጸመ ባለፈቃድ እንደሁኔታው የተሰጠው ፈቃድ የሚወሰድበት ከመሆኑም በላይ ሌላ የዛፍ መቁረጥ ፈቃድ አይሰጠውም ።

፯/ **የደን ሥራ ፈቃድ ።**

የደን ክፍል የሥራውን ፕላን እንዳጸደቀና ፈቃድ ጠያቂው ደኑን መልሶ ለማልማት ግዴታ እንደገባ ወዲያውኑ የደን ሥራ ፈቃድ ይሰጣል ፤ የደኑ ሥራ ፈቃድም በያመቱ ጥቅም ላይ የሚያውሉትን የደን ክፍሎችና የሚነሉትን የደን ሀብቶች ዓይነትና ብዛት ለይቶ መወሰን አለበት ።

፰/ **በሚቆረጡት ዛፎች ላይ ምልክት ስለማድረግ ።**

የሥራ ፕላን በተዘጋጀለትና ፈቃድ በተሰጠበት ደን ውስጥ የሚገኙት ዛፎች አስቀድሞ በእርሻ ሚኒስቴር የደን ክፍል ምልክት ካልተደረገባቸው በቀር ለመቁረጥ አይቻልም ።

፱/ **መሸጥ ።**

በደን ሥራ ፈቃድ መሠረት የደን ሀብቶችን የሚሸጡ የደን ሀብት ሻጭዎች ሁሉ የደኑን ሥራ ፈቃድ ቁጥር ፤ የተሸጠውን የደን ሀብት ዓይነትና ብዛት የሚያመለክት ደንበኛ ደረሰኝ ለገዥው መስጠት አለባቸው ። ማንም ሰው የደን ሥራ ፈቃድ ቁጥር የሚያመለክት ደረሰኝ ሳይኖረው የደን ሀብቶችን ጥቅም ላይ ማዋል ፤ ማዘጋጀት ወይም ይዞ መገኘት የለበትም ።

፲/ **የዛፎችን አቆራረጥ መመርመር ።**

የደን ክፍል የዛፎችን አቆራረጥ በየጊዜው ይመረምራል ።

፲፩/ **መዝገቦች ።**

ግለኛ ደን ጥቅም ላይ የሚያውል ማንኛውም ሰው ጥቅም ላይ ያዋለውን የደን ሀብት የሚመዘግብበት ትክክለኛና የተሟላ መዝገብ ማቋቋም አለበት ።

፲፪/ **ቅጣት ።**

እነዚህን ደንቦች የተላለፈ ወይንም በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ አንቀጽ ፯ የተመለከተውን የጣሰ ማንኛውም ሰው ጥፋት እንዳጠፋ ተቆጥሮ ጥፋቱ ከተረጋገጠ በኋላ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

www.chilot.me

የተጠቀሰው ሕግ

ከተነገሩት ዋናዎቹ የወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፻፺፰ ፣ ፩፻፷፰ ፣ ፩፻፴ ፣ ፩፻፴፫ — ፴፩ ፣ ፩፻፹፫ ፣ ፩፻፺፪ ፣ ፳፻፳ ፣ ፺፻፴ ፣ ፺፻፴፩ ፣ ፺፻፵፱—፺፩ ፣ ፺፻፴፫ ፣ ፺፻፵ ፣ ፺፻፶፫ ፣ ፳፻፫—፺ እንደሆኑ ይገመታል ።

፲፫/ **የሚጸናበት ጊዜ ።**

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ መስከረም ፳ ቀን ፲፱፻፸፩ ዓ.ም.

፳፰/፩ (፲፱፻፸፩) ሕ. ፫፻፴፪

ስለጥብቅ ደን በቁጥር ፩፻፺፪/፲፱፻፸፪ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ **ደንብ የማውጣት ሥልጣን ።**

የእርሻ ሚኒስትር ይህን ደንብ ያወጣው ስለጥብቅ ደን በቁጥር ፩፻፺፪/፲፱፻፸፪ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ አንቀጽ ፰ (ሀ) በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ።

፪/ **አጭር አርእስት ።**

ይህ ደንብ «የ፲፱፻፸፩ ዓ.ም. የጥብቅ ደን አስተዳደር ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ **ትርጉም ።**

በዚህ ደንብ ውስጥ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ሆኖ ካልተገኘ በቀር «ደን ፣ የደን ዛፍ ፣ የደን ሀብት ፣ ሚኒስትር ፣ ሚኒስቴር ፣ ሰውና የዱር አራዊት» ማለት ትርጉሙ በቁጥር ፩፻፺፪/፲፱፻፸፪ ዓ.ም. በወጣው የጥብቅ ደን አዋጅ በአንቀጽ ፫ የተወሰነው ትርጉም ነው ።

፬/ **የአስተዳደር ፕላን ።**

የጥብቅ ደን የመንግሥትም ሆነ የግለኛ ቀበሌውና የዕጽዋቶቹ ዓይነት ሳይለይ ጥብቅ ደን ጥቅም ላይ የሚውልበት ፣ የሚጠበቅበት ፣ ወይም ደኑ የሚለማመበትን እኳኋን ሚኒስቴሩ አጽድቆ ባወጣው የአስተዳደር ፕላን መሠረት መሆን አለበት ።

፭/ **እጥቅም ላይ ማዋል ።**

፩/ ማንኛውም ሰው ከዚህ በላይ በአንቀጽ ፬ እንደተመለከተው ሚኒስቴሩ ስለደኑ በሚያወጣው የአስተዳደር ፕላን መሠረትና የአጠቃቀም ዘዴ አልሮ አልሮ በመቁረጥ ካልሆነ በቀር ማናቸውንም ጥብቅ ደን እጥቅም ላይ ማዋል አይችልም ።

፪/ የሥራ ፕላን በተዘጋጀለትና ፈቃድ በተሰጠበት ደን ውስጥ የሚገኙ ዛፎች አስቀድሞ በእርሻ ሚኒስቴር የደን ክፍል ምልክት ካልተደረገባቸው በቀር ለመቁረጥ አይቻልም ።

፫/ ማንኛውም ሰው የጥብቅ ደኖችን ጉቶዎች ወይም ሥራሥሮች መንቀል አይችልም ።

፬/ የደን ሀብቶች ማንሣት በአስተዳደሩ ፕላን መሠረት ሆኖ መውረጃ ፈጥሮ አፈሩ በውኃ ሊጠረግ በማይችልበት እኳኋን መፈጸም አለበት ።

www.chilot.me

፭/ የጥብቅ ደን ባለቤት የግለኛ ደኖች ጥቅም ላይ ስለማዋል በቁጥር ፫፻፶፯/፲፱፻፷፭ ዓ.ም. በወጣው ደንብ በአንቀጽ ፮ መሠረት የደን ሥራ ፈቃድ አስቀድሞ ሳያገኝ ደኑን ጥቅም ላይ ማዋል አይችልም ።

የተጠቀሰው ሕግ

የግለኛ ደኖች ጥቅም ላይ ስለማዋል ደንብ ፤ ፳፰/፩ (፲፱፻፷፭) ሕ. ፫፻፶፯ ፣ ፳፭ የተጠቃለሉ የኢት ሕጎች ፲ ።

፮/ መሸጥ ።

በደን ሥራ ፈቃድ መሠረት የደን ሀብቶችን የሚሸጡ የደን ሀብት ሻጭዎች ሁሉ የደኑን ሥራ ፈቃድ ቁጥር ፤ የተሸጠውን የደን ሀብት ፤ ዓይነትና ብዛት የሚያመለክት ደረሰኝ ለገዢው መስጠት አለባቸው ። ማንም ሰው የደን ሥራ ፈቃድ ቁጥር የሚያመለክት ደረሰኝ ሳይኖረው የደን ሀብቶችን ጥቅም ላይ ማዋል ፤ ማዘጋጀት ወይም ይዞ መገኘት የለበትም ።

፯/ ደን ማልማት ።

፩/ ዛፍ ቢኖረውም ባይኖረውም በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፷፭ ዓ.ም. በወጣው የጥብቅ ደን አዋጅ በአንቀጽ ፩ መሠረት ጥብቅ ደን ተብሎ የተመደበ ማንኛውም መሬት በአስተዳደሩ ፕላን መሠረት መልማት አለበት ።

፪/ ማናቸውም ጥብቅ ደን የሚለማው የእርሻ ሚኒስቴር በሚሰጠው ፕላን መሠረት በባለንብረቱ ወጪና ኃላፊነት ነው ።

፰/ ቅጣት ።

እነዚህን ደንቦች የተላለፈ ወይንም በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፷፭ ዓ.ም. በወጣው የጥብቅ ደን አዋጅ አንቀጽ ፬ የተመለከተውን የጣሰ ማንኛውም ሰው ጥፋት እንዳጠፋ ተቆጥሮ ጥፋቱ ከተረጋገጠ በኋላ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቀሰው ሕግ

ከተነገሩት ዋናዎቹ የወ.መ.ሕ. ፻፶፰/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፳፬ ፣ ፬፻፳፭ ፣ ፬፻፵ ፣ ፬፻፵፫—፵፭ ፣ ፬፻፹፫ ፣ ፬፻፺፱ ፣ ፭፻፳ ፣ ፮፻፵ ፣ ፮፻፵፭ ፣ ፮፻፵፱—፶፭ ፣ ፮፻፶፫ ፣ ፮፻፶ ፣ ፮፻፶፫ ፣ ፯፻፫—፯ እንደሆኑ ይገመታል ።

፲/ የሚጸናበት ጊዜ ።

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ጊዜ ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ መስከረም ፩ ቀን ፲፱፻፷፭ ዓ.ም.

www.chilot.me

፳፰/፩ (፲፱፻፷፩) ሕ. ፫፻፵፰

ስለግለኛ ደን አጠባበቅ በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ ደንብ የማውጣት ሥልጣን ።

የእርሻ ሚኒስትር ይህን ደንብ ያወጣው ስለግለኛ ደን አጠባበቅ በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ በአንቀጽ ፯ (ሐ) በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ።

፪/ አጭር አርእስት ።

ይህ ደንብ «ስለቀበሌ ደኖች መቋቋም የወጣ የ፲፱፻፷፩ ዓ.ም. ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ ትርጉም ።

በዚህ ደንብ ውስጥ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ሆኖ ካልተገኘ በቀር «ደን ፣ የደን ዛፍ ፣ የደን ሀብት ፣ ሚኒስትር ፣ ሚኒስቴር ፣ ሰውና የዱር አራዊት» ማለት ትርጉሙ በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ በአንቀጽ ፫ የተወሰነው ትርጉም ነው ። «ክፍል» ማለት በእርሻ ሚኒስትር ሥልጣን ሥር የሚሠራ የእርሻ ሚኒስቴር የደን ክፍል ማለት ነው ።

፬/ የቀበሌ ደን ኮሚቴ ።

የደን ክፍል ከሌሎች ሚኒስቴሮች ወይም ድርጅቶች ጋር በመመካከር ከዚህ የሚከተሉት አባሎች የሚገኙባቸው የደን ኮሚቴዎች በጽሑፍ እንዲያቋቁም ተፈቅዶለታል ።

፩/ የወረዳው ገዥ ፤
፪/ የእርሻ ፤
፫/ የቀበሌው ት/ቤት ዲሬክተር ፤
፬/ ሦስት ያገር ሽማግሌዎች ፤
፭/ የጠቅላይ ግዛቱ የደን ክፍል ኃላፊ ፤
፮/ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበረዊ ጉዳይ ሚኒስቴር ወኪል ፤

፭/ የቀበሌ ደን ኮሚቴ ሥራ ።

፩/ የደን ኮሚቴ በተቋቋመ በሰላሣ ቀን ውስጥ ስብሰባ አድርጎ ለቀበሌው የደን ልማት የሚሆን ሥፍራ ከሐያ ሔክታር የማያንስ መሬት ይመርጣል ።

፪/ ኮሚቴው አስፈላጊ መስሎ እንደታየው በዚህ ደንብ የተመለከቱትን የደን ልማት በሥራ ላይ ለማዋል የሚያስፈልገውን የጋራ ገንዘብ ድርጅት ማቋቋም ።

፫/ ኮሚቴው ለቀበሌው የሚሆነውን የደን ሥፍራ ሲመርጥ በተቻለ መጠን ለደን ልማት ምቹ የሆነውን መሬት መምረጥ አለበት ።

፬/ ለቀበሌ ደን ልማት አስፈላጊ ሆኖ የግለኛ መሬት በሚወሰድበት ጊዜ ከቀበሌው ኗሪዎች የጋራ ገንዘብ ተገቢው ግምት አስቀድሞ ይከፈላል ፤ በዚህ ደንብ መሠረት መብታቸውን ለመልቀቅ የማይፈቅዱ ቢኖሩ በሕጉ መሠረት መሬታቸው ይወሰድባቸዋል ።

፭/ በቀበሌው ውስጥ ወይም በአካባቢው የሚገኘው የመንግሥት መሬት ለዚሁ ልማት ሥራ ሊውል ይችላል ።

፮/ የቀበሌው ደን ኮሚቴ የሚለማውን ዛፍ ዓይነትና የአተካከሉንም ዘዴ ይወስናል ።

www.chilot.me

፯/ ኮሚቴው ለቀበሌው ደን ልማት የሚያስፈልገውን የዛፍ ችግኝና ሌላም ቴክኒካዊ ዕርዳታ በአካባቢው ከሚገኘው የእርሻ ሚኒስቴር የልማት ጣቢያ ለመጠየቅ ይችላል።

፰/ የቀበሌው የደን ልማት ሥራ በኮሚቴው ተቆጣጣሪነት ሥር ይከሄዳል ።

፯/ **የቀበሌው ደን አስተዳደር ።**

፩/ ለቀበሌው ደን የተከለለው መሬትና በላዩም ላይ የሚገኘው ደንና የደን ሀብት ሁሉ የቀበሌው ኗሪዎች የጋራ ንብረት ሆኖ በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ በወጡት ደንቦች መሠረት መጠበቅ ፣ መተዳደር ጥቅም ላይ መዋል አለበት ።

፪/ ኮሚቴው ከቀበሌው ደን የሚገኘውን የደን ሀብት ነዋሪዎቹ የሚጠቀሙበትን ሥርዓት ደንቡን መሠረት በማድረግ ይወስናል ።

፰/ **ቅጣት ።**

እነዚህን ደንቦች የተላለፈ ወይንም በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የግለኛ ደን አጠባበቅ አዋጅ አንቀጽ ፯ ወይንም በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የጥብቅ ደን አዋጅ አንቀጽ ፲ የተመለከተውን የጣሰ ማንኛውም ሰው ጥፋት እንዳጠፋ ተቆጥሮ ጥፋቱ ከተረጋገጠ በኋላ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቀሰው ሕግ

የጥብቅ ደን አዋጅ ፣ ፳፬/፲፯ (፲፱፻፶፯) አ. ፪፻፳፮ ፣ ፳፭ የተጠቃለሉ የኢ.ት. ሕጎች ፯ ፣ ከተነገሩት ቀናዎቹ የወ.መ.ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፳፬ ፣ ፬፻፳፭ ፣ ፬፻፴ ፣ ፬፻፴፫—፴፭ ፣ ፬፻፹፭ ፣ ፬፻፺፪ ፣ ፭፻፭ ፣ ፮፻፴ ፣ ፮፻፴፩ ፣ ፯፻፵፱—፶፭ ፣ ፯፻፴፫ ፣ ፯፻፵ ፣ ፯፻፶፰ ፣ ፰፻፫—፯ እንደሆኑ ይገመታል ።

፱/ **የሚጸናበት ጊዜ ።**

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ መስከረም ፳ ቀን ፲፱፻፷፩ ዓ.ም.

፳፰/፩ (፲፱፻፷፩) ሕ. ፫፻፵፱

ስለመንግሥት ደን በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ **ደንብ የማውጣት ሥልጣን ።**

የእርሻ ሚኒስትር ይህን ደንብ ያወጣው ስለመንግሥት ደን በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ በአንቀጽ ፯ (መ) (ሠ) እና (ተ) በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ።

፪/ **አጭር አርእስት ።**

ይህ አዋጅ «ስለደን ኃላፊዎች ሥልጣን የወጣ የ፲፱፻፷፩ ዓ.ም. ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ **ትርጉም ።**

በዚህ አዋጅ ውስጥ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ሆኖ ካልተገኘ በቀር «ደን ፣ የደን ዛፍ ፣ የደን ሀብት ፣ ሚኒስትር ፣ ሚኒስቴር ፣ ሰውና የዱር አራዊቶች» ማለት ትርጉሙ

www.chilot.me

በቁጥር ፱፻፷፩/፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የመንግሥት ደን አዋጅ በአንቀጽ ፫ የተወሰነው ትርጉም ነው ።

፱/ **የደን ጥበቃ ኃላፊዎች (ሬንጀር) አቋም ።**

ስለደኖች ጥበቃና የደን ሕጎችንና ደንቦችን በሥራ ላይ ስለማዋል በዚህ ደንብ የደን ጥበቃ አገልግሎት ተቋቁሟል ።

፲/ **የደን ኃላፊዎች ሥልጣንና ተግባር ።**

የደን ኃላፊዎች ከሚኒስትሩ በየጊዜው የሚሰጡትን መምሪያዎች መሠረት በማድረግ የሚከተለውን ተግባር ለመፈጸም ሥልጣን አላቸው ።

፩/ ጥቅም ላይ ለማዋል በሚስማሙት ዛፎች ላይ ምልክት ማድረግ ፤

፪/ ጥቅም ላይ የሚውል የደን ሀብት ሁሉ በደን መቁረጥ ፈቃድ ወይም በኮንሲዮን ውል መሠረት መፈጸሙን ማረጋገጥ ፤

፫/ በአዋጁ መሠረት የደን ሀብት ለሚያነሣ ፤ ጥቅም ላይ ለሚያውል ወይም ይዞ ለተገኘ ሰው የተባሉት የደን ሀብቶች ከየት እንደመጡ የሚያስረዳ የምስክር ወረቀት መስጠት ፤

፬/ ጥቅም ላይ የሚውል የደን ሀብት በደን ሥራ ፕላን መሠረት መፈጸሙን ማረጋገጥ ፤

፭/ የደኑ ልማት ሥራ መፈጸሙን መቆጣጠርና ማስፈጸም ፤

፮/ በአዋጁ መሠረት የደን ሀብት የሚያነሣ ጥቅም ላይ የሚያውል ወይም ይዞ የተገኘ ውን ሰው መቆጣጠርና የደኑን ሀብት መለካት ፤

፯/ ለጠቅላይ ግዛቱ የእርሻ ሥራ ጽ/ቤት ስለደኑ ጠቅላላ ሁኔታ ሪፖርት ማቅረብ ፤

፰/ የደን ሀብቶች ይዞ የተገኘውን ማንኛውንም ሰው የተባሉት የደን ሀብቶች ከየት እንደመጡ የሚያስረዳ የጸና የምስክር ወረቀት እንዲያቀርብ ለመጠየቅ ፤

፱/ የደን ሀብቶች ከየት እንደመጡ የሚያስረዳ የምስክር ወረቀት ሳይኖረው የደን ሀብ ቶችን ይዞ ከተገኘው ሰው ላይ የደን ሀብቶችንና እንዲሁም የደን ሀብት የተጫነባ ቸውን ተሽከርካሪዎች ወይም እንስሶች ለመያዝ ፤

ከዚህ በላይ በቁጥር ፲ (፰) ወይም ፲ (፱) መሠረት እርምጃ የወሰደው የደን ኃላፊ ጉዳዩን ለአቅራቢው የእርሻ ሥራ ጽ/ቤት ያመለክታል ።

፲፩/ **መለዮዎችና መሣሪያዎች ።**

የደን ኃላፊዎች በሥራቸው ላይ በሚገኙበት ጊዜ በሚኒስትሩ የሚወሰኑትን መለዮዎች ይለብሳሉ ፤ መሣሪያዎችንም ይይዛሉ ።

፲፪/ **ቅጣት ።**

እነዚህን ደንቦች የተላለፈ ማንኛውም ሰው ጥፋት እንዳጠፋ ተቆጥሮ ጥፋቱ ከተረጋገጠ በኋላ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቀሰው ሕግ

ከተነገሩት ቀናዎቹ የወ. መ. ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፫፻፳፬ ፤ ፬፻፴፫ ፤ ፯፻፴፫ ፤ ፰፻፫—፬ እንደሆኑ ይገመታል ።

፲፫/ **የሚጸናበት ጊዜ ።**

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ መስከረም ፳ ቀን ፲፱፻፷፩ ዓ.ም.

www.chilot.me

፳፰/፩ (፲፱፻፷፮) ሕ. ፫፻፺

ስለመንግሥት ደን በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፷፭ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ **ደንብ የማውጣት ሥልጣን ።**

የእርሻ ሚኒስትር ይህን ደንብ ያወጣው ስለመንግሥት ደን በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፷፭ ዓ.ም. በወጣው የመንግሥት ደን አዋጅ በአንቀጽ ፯ (መ) (ሠ) እና (ተ) በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ።

፪/ **አጭር አርእስት ።**

ይህ አዋጅ «ስለደን ጠባቂዎችና ዘበኞች ሥልጣን የወጣ የ፲፱፻፷፮ ዓ.ም. ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ **ትርጉም ።**

በዚህ አዋጅ ውስጥ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ሆኖ ካልተገኘ በቀር «ደን፣ የደን ዛፍ፣ የደን ሀብት፣ ሚኒስትር፣ ሚኒስቴር፣ ሰውና የዱር አራዊት» ማለት ትርጉሙ በቁጥር ፪፻፳፭/፲፱፻፷፭ ዓ.ም. በወጣው የመንግሥት ደን አዋጅ በአንቀጽ ፫ የተወሰነው ትርጉም ነው ።

፬/ **የደን ዘበኞች አቋም ።**

ስለደኖች ጥበቃና የደን ሕጎችንና ደንቦችን በሥራ ላይ ስለማዋል በዚህ ደንብ የደን ጥበቃ አገልግሎት ተቋቁሟል ።

፭/ **የደን ዘበኞች ተግባር ።**

፩/ የመንግሥት ደኖች መጠበቅ ፤

፪/ ከመንግሥት ደንም ሆነ ወይም ከግለኛ ደን የደን ሀብቶች የሚዛወሩበት ፤ ጥቅም ላይ የሚውሉበት ፤ የሚዘጋጁበት ወይም የሚያዙበት ሁኔታ በደን ሕጎችና ደንቦች መሠረት መፈጸሙን ማረጋገጥ ።

፫/ ከሚኒስትሩ በሚሰጠው መምሪያና ደንብ መሠረት ሕጎች በሥራ ላይ መዋላቸውን ማረጋገጥ ነው ።

፮/ **የደን ዘበኞች ከዚህ የሚከተለውን ለመፈጸም ሥልጣን አላቸው ።**

፩/ የደን ሀብቶች ይዞ የተገኘውን ማንኛውንም ሰው የተባሉት የደን ሀብቶች ከየት እንደመጡ የሚያስረዳ የጸና የምስክር ወረቀት እንዲያቀርብ መጠየቅና ትክክለኛነቱን ማረጋገጥ ።

፪/ የደን ሀብቶች ከየት እንደመጡ የሚያስረዳ የምስክር ወረቀት ሳይኖረው የደን ሀብቶችን ይዞ ከተገኘው ሰው ላይ የደን ሀብቶችንና እንዲሁም የደን ሀብት የተጫነባቸውን ተሽከርካሪዎች ወይም እንስሶች ለመያዝ ፤ ከዚህ በላይ በቁጥር ፮ (፩) ወይም ፮ (፪) መሠረት እርምጃ የወሰደው የደን ዘበኛ ጉዳዩን ለአቅራቢያው የእርሻ ሥራ ጽ/ቤት ያመለክታል ።

፯/ **መለዮዎችና መሣሪያዎች ።**

የደን ዘበኞች በሥራቸው ላይ በሚገኙበት ጊዜ በሚኒስትሩ የሚወስኑትን መለዮች ይለብሳሉ ። መሣሪያዎችንም ይይዛሉ ።

www.chilot.me

፮/ ቅጣት ።

እነዚህን ደንቦች የተላለፈ ማንኛውም ሰው ጥፋት እንዳጠፋ ተቆጥሮ ጥፋቱ ከተረጋገጠ በኋላ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቀሰው ሕግ

ከተነገሩት ዋናዎቹ የወ. መ. ሕ. ፲፯/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) እን. ፫፻፹፩ ፣ ፬፻፴፫ ፣ ፬፻፴፫ ፣ ፰፻፫—፰ እንደሆኑ ይገመታል ።

፯/ የሚጸናበት ጊዜ ።

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ መስከረም ፳ ቀን ፲፱፻፷፩ ዓ.ም.

፳፰/፩ (፲፱፻፷፩) ሕ. ፫፻፶፩

በ፲፱፻፶፭ ዓ.ም. ስለመንግሥት ደንና ስለግለኛ ደን አጠባበቅ
በወጡት አዋጆች መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ ደንብ የማውጣት ሥልጣን ።

የእርሻ ሚኒስትር ይህን ደንብ ያወጣው ስለመንግሥት ደን በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፭ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ በአንቀጽ ፯ (ተ) እና ስለግለኛ ደን አጠባበቅ በቁጥር ፪፻፳፯/፲፱፻፶፭ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ በአንቀጽ ፯ (ለ) በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ነው ።

፪/ አጭር አርእስት ።

ይህ ደንብ «በመጋዝ ስለሚሰነጠቁና ስለሚሸነሸኑ ግንዶች የወጣ የ፲፱፻፷፩ ዓ.ም. ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ ትርጉም ።

በዚህ ደንብ ውስጥ የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ሆኖ ካልተገኘ በቀር «ደን ፣ የደን ዛፍ ፣ የደን ሀብት ፣ ሚኒስትር ፣ ሚኒስቴር ፣ ሰውና የጹር ሠራዊት» ማለት ትርጉሙ በቁጥር ፪፻፳፮/፲፱፻፶፭ ዓ.ም. በወጣው የመንግሥት ደን አዋጅ በአንቀጽ ፫ የተወሰነው ትርጉም ነው ።

፬/ መግለጫ ።

ከመንግሥት ደንም ሆነ ከግለኛ ደን በእንጨት መሰንጠቂያ ፋብሪካ ፣ በእንጨት መሸን ሸኛ ፋብሪካ ፣ በኮምፔንሳታ ፋብሪካ ወይም የደን ሀብቶችን በሚያዘጋጅ ማናቸውም ሌላ ፋብሪካ የሚሠራ ማንኛውም ሰው ፤

፩/ ስለፋብሪካው ባለቤትነት ፤
፪/ ፋብሪካው ስለሚገኝበት ሥፍራ ፤ ስለችሎታቸው ፤ ስለመሣሪያዎቹ ዝርዝር ፤
፫/ ፋብሪካው በዓመት ሠርቶ ስለሚያወጣው የደን ሀብት ብዛት

www.chilot.me

የሚያመለክት መግለጫ በእያንዳንዱ ዓመት ከሰኔ ፴ ቀን በኋላ ከ፴ ቀን በላይ ሳያዘገይ በያመቱ ከዚህ ጋር ተያይዞ በሚገኘው ፎርም ዓይነት በ፫ ግልባጭ እያዘጋጀ ለሚኒስቴሩ ማቅረብ አለበት ።

፭/ **ቅጣት ።**

ከላይ በአንቀጽ ፬ በተጠቀሰው መሠረት መግለጫ እንዲያቀርብ አስፈላጊ ሆኖ በተወሰነው ጊዜና ፎርም መግለጫውን ሳያቀርብ የቀረ ማንኛውም ሰው ጥፋት እንዳጠፋ ተቆጥሮ ጥፋቱ ከተረጋገጠ በኋላ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ይቀጣል ።

የተጠቀሰው ሕግ

የጠ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አን. ፩፻፶፫ ።

፮/ **ደንቡ የሚጸናበት ጊዜ ።**

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

ስለንግድ ልብጥ እንጨት በሕግ ማስታወቂያ ክፍል ቁጥር ፫፻፵፩/፲፱፻፷፭ ዓ.ም. በወጣው ደንብ ላይ ተጨማሪ ሪፖርት ማቅረቢያ ሠንጠረዥ ።

፩/ የፋብሪካው ባለቤት ______________________________
(ፋብሪካው የመንግሥት ከሆነ የሥራ አስኪያጅ ወይም የባለ ኮንትራቱ ስም መጠቀስ ያስፈልጋል)

፪/ ፋብሪካው የሚገኝበት ቦታ ______________________________

፫/ የፋብሪካው አቅም (ምን ያህል ሜትር ኩብ የሣንቃ ግንድ የልብጥ እንጨት ግንድ ባለፈው ዓመት እንደተሠራ ይጠቀስ) ______________________________

፬/ በፋብሪካው ውስጥ የሚገኙ ዋና ዋና መሣሪያዎች (ኀብረተ መጋዝ ፤ የግንድ መጋዝ ፤ ክብ መጋዝ ፤ የልብጥ እንጨት መቁረጫ መጋዝ) ______________________________

፭/ የሠራተኞች ቁጥር (ኢትዮጵያውያንና የውጭ አገር) ______________________________

፮/ **በደን ሀብት ንግድ ፤**

ሀ/ በዚህ ሪፖርር ውስጥ በዓመቱ መጀመሪያ ላይ የተገኘ እንጨት ፤

ለሳንቃ የሚሆን ግንድ ፤ ለልብጥ እንጨት የሚሆን የእንጨቱ ስም ፤ ቁጥር ፤ ሜ/ኩብ

______________________________ ______________________________
______________________________ ______________________________
______________________________ ______________________________

ለ/ ይህ ሪፖርር የቀረበበት እንጨት ፤

ለ፩.፩ የተገዛው ከ______________________________ የፈቃድ ቁጥር______________

(ወደ ፋብሪካው የገባውን ሜትር ኩብ ብቻ ጥቀስ)

ለሳንቃ የሚሆን ግንድ	ለልብጥ እንጨት የሚሆን ግንድ
የእንጨቱ ስም ፤ ቁጥር ፤ ሜ/ኩብ ፤	የእንጨቱ ስም ፤ ቁጥር ፤ ሜ/ኩብ

www.chilot.me

ለ፩.፪ የተገዛው ከ__________________ የፈቃድ ቁጥር__________

(ወደ ፋብሪካ የገባውን ሜትር ኩብ ብቻ ጥቀስ)

ለሳንቃ የሚሆን ግንድ	ለልብጥ እንጨት የሚሆን ግንድ
የእንጨት ስም ፣ ቁጥር ፣ ሜ/ኩብ ፣	የእንጨት ስም ፣ ቁጥር ፣ ሜ/ኩብ

ለ፩.፫/ የተገዛው ከ__________________ የፈቃድ ቁጥር__________

(ወደ ፋብሪካ የገባውን ሜትር ኩብ ብቻ ጥቀስ)

ለሳንቃ የሚሆን ግንድ	ለልብጥ እንጨት የሚሆን ግንድ
የእንጨት ስም ፣ ቁጥር ፣ ሜ/ኩብ ፣	የእንጨት ስም ፣ ቁጥር ፣ ሜ/ኩብ

ለ፪.፩/ ከግል ወይም ከመንግሥት ደን የተገኘ

(ወደ ፋብሪካው የገባውን ሜትር ኩብ ብቻ ጥቀስ)

የፈቃድ ቁጥር __________

ለሳንቃ የሚሆን ግንድ	ለልብጥ እንጨት የሚሆን ግንድ
የእንጨት ስም ፣ ቁጥር ፣ ሜ/ኩብ ፣	የእንጨት ስም ፣ ቁጥር ፣ ሜ/ኩብ

ለ፪.፪/ ከግል ወይም ከመንግሥት ደን የተገኘ

(ወደ ፋብሪካው የገባውን ሜትር ኩብ ብቻ ጥቀስ)

የፈቃድ ቁጥር__________

ለሳንቃ የሚሆን ግንድ	ለልብጥ እንጨት የሚሆን ግንድ
የእንጨት ስም ፣ ቁጥር ፣ ሜ/ኩብ ፣	የእንጨት ስም ፣ ቁጥር ፣ ሜ/ኩብ

ለ፪.፫/ ከግል ወይም ከመንግሥት ደን የተገኘ

(ወደ ፋብሪካው የገባውን ሜትር ኩብ ብቻ ጥቀስ)

የፈቃድ ቁጥር __________

ለሳንቃ የሚሆን ግንድ	ለልብጥ እንጨት የሚሆን ግንድ
የእንጨት ስም ፣ ቁጥር ፣ ሜ/ኩብ ፣	የእንጨት ስም ፣ ቁጥር ፣ ሜ/ኩብ

www.chilot.me

ለ ፫ ድምር (ለ.፩+ለ.፪)

ለሳንቃ የሚሆን ግንድ የዛፉ ዓይነት ፡ ቁጥር ፡ ሜ/ኩብ ፡	ለልብጥ እንጨት የሚሆን ግንድ የዛፉ ዓይነት ፡ ቁጥር ሜ/ኩብ

ሐ/ በዚህ ሪፖርት በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ የሰነጠቀው እንጨት ልክ

ለሳንቃ የሚሆን ግንድ የዛፉ ዓይነት ፡ ቁጥር ፡ ሜ/ኩብ ፡	ለልብጥ እንጨት የሚሆን ግንድ የዛፍ ዓይነት ፡ ቁጥር ፡ ሜ/ኩብ

መ/ በዚህ ሪፖርት የተጠቀሰው ጊዜ መጨረሻ ላይ የተከማቸው እንጨት (መ=ሀ+ለ—ሐ)

ለሳንቃ የሚሆን ግንድ የዛፉ ዓይነት ፡ ቁጥር ፡ ሜ/ኩብ ፡	ለልብጥ እንጨት የሚሆን ግንድ የዛፉ ዓይነት ፡ ቁጥር ፡ ሜ/ኩብ

ቀን ________________ ሪፖርቱ ትክክለኛ ለመሆኑ የሚያረጋግጥ

ፊርማ ________________

አዲስ አበባ መስከረም ፳ ቀን ፲፱፻፳፭ ዓ.ም.

መ/ መናፈሻዎች

፳፰/፩ (፲፱፻፳፭) ት. ፶፬

የሸዋ ብሔራዊ ክልል ለማቋቋም የወጣ ትእዛዝ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

የኢትዮጵያ የዱር አራዊት ይጠበቁ ዘንድ እነዚህ የሐገሪቱ የተፈጥሮ ሀብቶች በቂ ጥበቃ እንዲደረግላቸው የሚያስችሉ ብሔራዊ ክልሎችን ማቋቋም በማስፈለጉ ፤

በሸዋ ጠቅላይ ግዛት በኤረርና ከረዩ አውራጃ የመጀመሪያውን ብሔራዊ ክልል ማቋቋም ተገቢ ሆኖ በመገኘቱ በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን በ፳፯ኛው አንቀጽ መሠረት የሚኒስትሮች ምክር ቤታችን የመከረበትን ተመልክተንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አዘናል ።

www.chilot.me

፩/ **አጭር አርእስት ።**

ይህ ትእዛዝ «የ፲፱፻፷፩ ዓ.ም. የአዋሽ ብሔራዊ ክልል ትእዛዝ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ **የአዋሽ ብሔራዊ ክልል መቋቋም ።**

በሸዋ ጠቅላይ ግዛት በኤረርና ከረዩ አውራጃ ውስጥ የሚገኘው ሥፍራ በሚከተለው ጂኦግራፊካል ሎንግቲውድና ላቲቲውድ መሠረት እንዲታወቅ ተወስኗል ።

ሀ/	መነሻው	ከዜሮ ፫ ዲግሪ	፶፮ ደቂቃ	ሰሜን ሎንግቲውድ
		፴፱ »	፶፫ »	ምሥራቅ ላቲቲውድ
ለ/		ዜሮ ፱ »	፵፰ »	ሰሜን ሎንግቲውድ
		፴፱ »	ዜሮ፯ »	ምሥራቅ ላቲቲውድ
ሐ/		ዜሮ ፱ »	ዜሮ፯ »	ሰሜን ሎንግቲውድ
		፵ »	ዜሮ፫ »	ምሥራቅ ላቲቲውድ
መ/	እስከ	ዜሮ ፫ »	፶፫ »	ሰሜን ሎንግቲውድ
		፵ »	፶፫ »	ምሥራቅ ላቲቲውድ

፫/ **አስተዳደር ።**

የአዋሽ ብሔራዊ ክልል መብቱ የተሰጠው የመንግሥት መሥሪያ ቤታችን በሚያወጣቸው ሕጎችና ደንቦች (ሁሉ) መሠረት ይተዳደራል ።

፬/ **ትዕዛዝ ስለሚጸናበት ጊዜ ።**

ይህ ትዕዛዙ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ታኅሣሥ ፳፫ ቀን ፲፱፻፷፩ ዓ.ም.

www.chilot.me

ክፍል ፳፮

የመሬት ይዞታ መሻሻልና አስተዳደር

፲፯/፬ (፲፱፻፶፱) መ. ፪፻፳፩*

ከዚህ ቀጥሎ የተጻፈው በጠቅላላ ማስታወቂያ ታትሞ እንዲወጣ ተደርጓል

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ

እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ

ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

ለሕዝባችን ደኅንነት ፣ ለኑሮህ ብልጽግናና ልማት የምናስብበት ተግባራችን ስለሆነ ፤ እርሻህን እንድታለማ ፣ ንግድህን እንድታስፋፋ በማሰብ ፤ የማደሪያ መሬት ያለህ ማንኛውም ሰው ከአንዱ ጋሻ ሲሶው (ከሦስት እጅ አንዱ እጅ) ርስት እንዲሆንልህ ካሁን በፊት በጥቅምት ፳፫ ቀን ፲፱፻፵፭ ዓ.ም. በሰጠነው ትእዛዝ ፈቅደንልህ የነበረውን በመመልከት ፤ በወህኒ ቤቶች ለሚገኙ እሥረኞች የምሕረት አስተያየት ማድረግ የተገባ መሆኑን በመመልከት ፤

ዛሬ ፣ የንጉሠ ነገሥት ዘውድ በጫንበት በ፳፭ኛው ዓመት ኢዮቤልዩ በዓላችን ምክንያት ከዚህ ቀጥሎ ያለውን አዘንልሃል ።

፩/ ሀ/ የማደሪያ መሬት ያለህ ማናቸውም ሰው እስከ ዛሬ በማደሪያነት ከያዝከው ከአንዱ ጋሻ መሬት ውስጥ ሲሶው ርስት ይሁንልህ ብለን በጥቅምት ፳፫ ቀን ፲፱፻፵፭ ዓ.ም. በፈቀድንልህ መሠረት በቀሪው በሁለቱ እጅ መሬት የወር ተራ ዘብ ጥበቃ ሥራ ትሠራበት የነበረውን አስቀርተንልህ ፤ ሁለት እጅ መሬት ተጨምሮልህ አንዱ ጋሻ መሬት በሙሉ ርስት እንዲሆንልህ ፈቅደንልሃል ።

ለ/ የዚህንም የፈቀድንልህ መሬት ሙሉ ግብር ከመስከረም ፲፱፻፵፱ ዓ.ም. ጀምሮ እንድትከፍልበት አድርገንልሃል ።

ሐ/ ይህንንም ስለደረግንልህ ቀድሞ ትሠራ የነበረውን የዘብ ጥበቃ ሥራ በምትሠራበት ወራት ደመወዝ እየተቀበልህ ደንበኛ ፖሊስ በሚገባ ተቋቁሞ እስኪተካልህ ድረስ እየሠራህ እንድትቆይ ፤ ለዚህም ለምትሠራበት ወራት የምትቀበለውን ደመወዝ በደንቡ መሠረት እንዲያስፈጽምልህ ያገር ግዛት ሚኒስትራችንን አዘንልሃል ።

መ/ ከዚህ በላይ በርስትነት የፈቀድንልህን መሬት በመንግሥት መዝገብ ለማስገቢያ አንድ የኢት. ብር ብቻ እየከፈልህ ባለርስትነትህን ከዛሬ ጀምሮ እንድታጽፍ ያገር ግዛት ሚኒስቴርንና የገንዘብ ሚኒስቴርን አዘንልሃል ።

---

* የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፳፱/፳ (፲፱፻፶፰) አ. ፪፻፯ በግ. ላ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

የአን. ፩ (ለ) የእንግሊዝኛው ትጂ «የዚህንም የፈቀድንልህን መሬት ሙሉ ግብር ከመስከረም ፩ ቀን ፲፱፻፷፱ ዓ. ም. ጀምሮ እንድትከፍልበት አድርገንልሃል ።» በማለት መስከረም ፩ ቀንን የግብር መክፈያ መጀመሪያ ቀን አድርጐታል ።

፪/ ንብረትህን ለማደርጀት ንግድህን ለማስፋፋት ከኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ አስቀድሞ ለተበደርከውና ወደፊትም ለምትበደረው ከዛሬ ጀምሮ ወለዱ እንዲቀነስልህ በማስብ ባንክ በወለድ የሚያበድርበት ደንብ እንዲሻሻል አድርገንልሃል ። ደግሞም አሁን ካለው ከኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በቀር ሌሎች ባንኮች ተቋቁመው እንዲሠሩ እንዲታሰብበት አዘንልሃል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፳፭/፰ (፲፱፻፶፰) አ. ፪፻፳ አን. ፲፯ ፣ ፲፰ ፣ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፱—፲፯ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (በዚህ አንቀጽ ፲፯ መሠረት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ከፍተኛና ዝቅተኛ የወለድ መጠን መለመወሰን የሚያስችል ሥልጣን ተሰጠው ።)

፫/ ሀ/ ከጠላት ወረራ በፊትና ጠላትም አገራችንን ይዞ በነበረበት ዘመን ውስጥ (ማለት ከመስከረም ፳፪/፲፱፻፳፰ ዓ.ም. እስከ ሚያዝያ ፳፯ ቀን ፲፱፻፴፫ ዓ.ም. ድረስ ፤)

፩/ እርስ በርስ በመገዳደል ምክንያት ተፈርዶብህ ወይም ተከሰህ ገና ሳይፈረድብህ በወህኒ ቤት የምትገኝ ወይም በዚሁ ወንጀል እስካሁን ያልተከሰስህ ወንጀለኛ ሁሉ ምረንሃል ። ነገር ግን የሞት ፍርድ ተፈርዶብህ በዚህ የምሕረት አዋጅ የምትለቀቅ ወንጀለኛ ከባለ ደሙ ጋር ካልተስማማህ በቀር ነፍስ ባጠፋህበት ወረዳ ውስጥ ሳይሆን በሌላ ወረዳ መኖር አለብህ ።

፪/ ከላይ በተጠቀሱት ዓመታት ውስጥ ቤት በማቃጠልና ገንዘብ በመዝረፍ በሌላም ይህን በመሳሰለ ምክንያት ተፈርዶብህ ወይም ገና ሳይፈረድብህ በወህኒ ቤት የምትገኝ ወይም እስካሁን ሳትከሰስም ሳይፈረድብህም የምትገኝ ሁሉ በመንግሥታችን በኩል ያለውን ቅጣት ምረንሃል ።

ለ/ በነፍስ ግዳይ ፣ ቤት በማቃጠል ፣ ገንዘብ በመዝረፍ ይህን በመሳሰለ ወንጀል ተከሰህ የዕድሜ ልክ እሥራት ተፈርዶብህ በወህኒ ቤት የምትገኝ ፣ የዕድሜ ልኩን እሥራት በሃያ ዓመት እሥራት ለውጠንልሃል ። ይኸውም ከታሰርክበት ቀን ጀምሮ ይቆጠርልሃል ።

ሐ/ በጥፋተኛነት ተፈርዶብህ በወህኒ ቤት ለምትገኝ እሥረኛ ፤

ሀ/ ከአንድ ዓመት እስከ አምስት ዓመት የሆነ እሥራት ፍርድ ባሰብህ ስድስት ወር ፤

ለ/ ከአምስት ዓመት በላይ እስከ ዐሥር ዓመት የእሥራት ፍርድ ላለብህ ሁለት ዓመት ፤

ሐ/ ካሥር ዓመት በላይ የእሥራት ፍርድ ላለብህ ሦስት ዓመት እንዲቀነስልህ አዘንልሃል ።

፬/ የመሬት ግብር ፣ ሌላም ልዩ ልዩ ታክስና ቀረጥ ውዝፍ ያለብህ ፣ ልትከፍለው የሚገባው ጥናውን እስከ ፲፱፻፷፰ ዓ.ም. መጨረሻ ድረስ ያልከፈልህ እንደሆነ በመቀጫ ምክንያት ይጨምርብህ የነበረውን ዕዳ ምረንሃል ።

አዲስ አበባ ጥቅምት ፳፫ ቀን ፲፱፻፷፰ ዓ.ም.

www.chilot.me

ክፍል ፳፯

የሕዝባዊ ኑሮ ዕድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ

፲፯/፰ (፲፱፻፷፱) ት. ፲፯*

የሕዝባዊ ኑሮ እድገት ቦርድ ለማቋቋም የተሰጠ ትእዛዝ

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

ስለሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር መቋቋም በጥር ፳፩ ቀን ፲፱፻፷፱ ዓ.ም. በቁጥር ፲፯ የተሰጠውን ትእዛዝ ተመልክተን ፤ በሕገ መንግሥታችን በአንቀጽ ፳፯ የተጻፈውን ዓይተን ቀጥሎ ያለውን አዝዘናል ።

፩/ በዚህ ትእዛዝ የሕዝባዊ ኑሮ እድገት ቦርድ እንዲቋቋም አዝዘናል ።

፪/ በዚህ ቦርድ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትርና እኛ መርጠን የምንሾማቸው ቀጥሎ የተጻፉት አባሎች ይገኙበታል ።

ከሕዝብ ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር	አንድ አባል
ከትምህርትና ሥነ ጥበብ ሚኒስቴር	አንድ አባል
ከአገር ግዛት ሚኒስቴር	አንድ አባል
ከእርሻ ሚኒስቴር	አንድ አባል
አንድ ጳጳስ በእኛ የሚመረጥ	አንድ አባል

፫/ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር የቦርዱ ፕሬዚዳንት ይሆናል ፤ ደግሞም ከአባሎቹ መካከል ፩ ምክትል ፕሬዚዳንት በእኛ ይሾማል ።

፬/ የቦርዱ ተግባር የሕዝባዊ ኑሮ ዕድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትራችን በቁጥር ፲፩/፲፱፻፷፱ ዓ.ም. በጥር ፳፩ ቀን ፲፱፻፷፱ ዓ.ም. በተሰጠው ትእዛዛችን በ፳ ቁጥር በተመለከተው መሠረት የሚያከናውናቸው ተግባሮች ሁሉ አግባብ ካላቸው መሥሪያ ቤቶች ጋር በመግባባት እንዲካሄድና ሥራዎቹ መልካም ፍጻሜ እንዲያገኙ መምከርና ውሳኔ መስጠት ነው ። ቦርዱም በሚሰጠው ምክር ለእኛ ኃላፊ ይሆናል ።

፭/ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትራችን ቦርዱ በድምፅ ብልጫ የሚሰጠውን ውሳኔ ለእኛ አቅርቦ እያስፈቀደ ይሠራበታል ።

፮/ የሕዝባዊ ኑሮ እድገት ቦርድ ስለሥራው አፈጻጸም አስፈላጊ የሆነውን የውስጥ ደንብ ይወስናል ።

አዲስ አበባ ጥር ፳፩ ቀን ፲፱፻፷፱ ዓ.ም.

---

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

ይህ ትእዛዝ ከወጣ በኋላ ትእዛዝ ቁጥር ፲፭ ፤ ፲፬/፫ (፲፱፻፸፯) ት. ፲፭ ፤ በ፳፭/፳፫ (፲፱፻፶፰) ት. ፴፮ የሕዝባዊ ኑሮ እድገት ሚኒስቴር የሚለው የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር በመሰኘትና የዚህንም ትእዛዝ ያሠራር ሁኔታዎች በዚያው መሠረት እንዲሆኑ በማድረግ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። ለውጡም ለየብቻው አልተገለጸም ። በ፲፯/፯ (፲፱፻፷፱) ግ. ፴፯ (እንግሊዝኛው ብቻ) ታረመ ።

www.chilot.me

፳፭/፳፱ (፲፱፻፷፮) አ. ፪፻፵፩

የኅብረት ሥራ ማኅበሮችን ስለማቋቋም የወጣ አዋጅ

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

ፍላጐታቸው ተመሳሳይ በሆነ ሰዎች መካከል የቁጠባንና የእርስ በርስ መደጋገፍን ልምድ የሚፈጥሩ የኅብረት ሥራ ማኅበሮች የሚቋቋሙበት ደንበኛ መሠረት መጣል እጅግ አስፈላጊና ሕዝባችንም የኅብረትን ሥራ ጥቅም የተረዳው መሆኑን ተገንዝበን ፤

ተሻሽሎ በወጣው ሕገ መንግሥታችን አንቀጽ ፹፰ና ፺፰ መሠረት የሕግ መምሪያና የሕግ መወሰኛ ምክር ቤቶቻችን መክረውበት ያቀረቡልንን ተመልክተንና ፈቅደን የሚከተለውን አውጀናል ።

ማውጫ ።

ክፍል ፩ መቅድም ።

አንቀጽ

፩/ አጭር አርእስት
፪/ ስለተሻረ ሕግ
፫/ ትርጓሜ
፬/ የኅብረት ሥራ ማኅበር ዓላማና ግብ
፭/ ሬጅስትራር

ክፍል ፪ ስለማኅበሮች አቋቋምና አመዘጋገብ ።

፮/ የማኅበሮች ዓይነት
፯/ የማኅበር ስም
፰/ ስለማኅበር አቋቋም
፱/ ማመልከቻ ።
፲/ ስለአመዘጋገብ
፲፩/ ስለማኅበሮች በሕግ የሰውነት መብት ማግኘት
፲፪/ የመተዳደሪያ ደንቦችን ስለማሻሻል
፲፫/ ስለኃላፊነት መለወጥ ስለሀብትና ኃላፊነት ማዛወር ፣ ስለመነጣጠል ፣ ወይም ስለመቀላቀል

ክፍል ፫ የማኅበር አባሎች መብታቸውና ግዴታቸው ።

፲፬/ ማኅበርተኛ መሆን ስለሚችሉ ሰዎች
፲፭/ በስም ማኅበርተኛ ስለሚሆኑ ሰዎች ፣
፲፮/ ስለማኅበርተኞች መዝገብ
፲፯/ ማኅበርተኛ ተገቢውን እስኪከፍል በማኅበርተኛነት መብት መጠቀም ስላለመቻሉ
፲፰/ ስለድምፅ አሰጣጥ
፲፱/ የአንድ ማኅበርተኛ ድርሻ የተወሰነ ስለመሆን
፳/ ድርሻን ወይም ጥቅምን ማዛወር የተወሰነ ስለመሆኑ

www.chilot.me

፳፩/ ማኅበርተኛ ሲሞት ጥቅሙን ስለማዛወር
፳፪/ ቀድሞ ማኅበርተኛ ስለነበረ ወይም በሞት ስለተለየ ማኅበርተኛ ኃላፊነት
፳፫/ ስለማኅበሩ የበላይ ባለሥልጣን
፳፬/ ስለጠቅላላ ጉባዔ
፳፭/ ስለልዩ ጠቅላላ ጉባዔ
፳፮/ ስለሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ
፳፯/ ሥራ አስፈጻሚውን ኮሚቴ ስለመቆጣጠር
፳፰/ መዛግብትንና ሠነዶችን ስለመረከብ

ክፍል ፫ የማኅበሮች ልዩ መብት ።

፳፱/ ማኅበሮች ስለሚያቀርቡት ክስ ቅድሚያ ስለመስጠት
፴/ የማኅበርተኛን ድርሻ ወይም ጥቅም አንድ ማኅበር ለመቀበል ወይም ለማገዳደር ስለመቻሉ
፴፩/ ድርሻን ወይም ጥቅምን ለማስከበር ወይም ለመሸጥ ስለአለመቻሉ
፴፪/ ስለመንግሥት እርዳታና ከታክስ ነፃ ስለመሆን

ክፍል ፬ የማኅበሮች ንብረትና ገንዘብ ።

፴፫/ የማኅበር ገንዘብ የማይከፋፈል ስለመሆኑ
፴፬/ ስለተጣራው ትርፍ አከፋፈል
፴፭/ ገንዘብ በሥራ ላይ ስለማዋል
፴፮/ ስለመበደር ወሰን
፴፯/ ስለማበደር ወሰን

ክፍል ፭ ስለሂሳብ ቁጥጥር ፣ ስለምርመራ ፣ ስለፍተሻ ።

፴፰/ ስለሂሳብ ቁጥጥር
፴፱/ ስለምርመራ
፵/ ስለመዝገብ ፍተሻ
፵፩/ የሂሳብ ቁጥጥርን የምርመራንና የመዝገብን ፍተሻ ሥራ ስለሚፈጽም ሰው ሥልጣን
፵፪/ በማኅበር ንብረትና ገንዘብ ላይ ጉድለት ያደረገውን ሰው ስለማስከፈል

ክፍል ፮ ስለእርቅ ።

፵፫/ ለእርቅ (ለአርቢትሬሽን) ስለሚቀርቡ ክርክሮች
፵፬/ ክርክርን ስለመጨረስ

ክፍል ፯ ስለማኅበሮች መፍረስና ሂሳባቸውን ስለማጣራት ።

፵፭/ ስለማኅበር መፍረስ
፵፮/ ስለሂሳብ አጣሪ
፵፯/ የሂሳብ አጣሪው ሥልጣንና ተግባር
፵፰/ ከመዝገብ ስለመሠረዝ

www.chilot.me

ክፍል ፲ ስለውሳኔ አሰጣጥ ስለይግባኝና ስለአፈጻጸም ።

፷፱/ ውሳኔ ስለሚሰጥበት መሠረት
፸/ የኅብረት ሥራ ይግባኝ ሰሚ ጉባዔ
፸፩/ ስለይግባኝ
፸፪/ የፍትሐ ብሔር ችሎት ሥልጣን ስለሚኖራቸው ሰዎች
፸፫/ ስለአፈጻጸም

ክፍል ፲፩ ስለ ልዩ ልዩ ሁኔታዎች ።

፸፬/ ኅብረት በተባለው ስም ስለመጠቀም
፸፭/ ስለማኅበር አድራሻ
፸፮/ ይህን አዋጅ ደንቦችንና መተዳደሪያ ደንቦችን ለምርመራ ክፍት ስለማድረግ
፸፯/ ስለሠነዶች አሰጣጥ
፸፰/ ማኅበሮች የፈጸሙት ተግባር በአንዳንድ ጉድለቶች ምክንያት ዋጋ እንዲያጣ ስላለመደረጉ
፸፱/ የንግድ ሕግ ተፈጻሚነት የሌለው ስለመሆኑ
፹/ ስለደንቦች
፹፩/ አዋጁ ስለሚጸናበት ጊዜ

፩/ **አጭር አርእስት ።**

ይህ አዋጅ «የ፲፱፻፸፰ ዓ.ም. ስለኅብረት ሥራ ማኅበር የወጣ አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ **ስለተሻረ ሕግ ።**

የ፲፱፻፷፰ ዓ.ም. የገበሬዎች የእርሻ ኅብረት ሥራ ድንጋጌ (ድንጋጌ ቁጥር ፶፩/፲፱፻፷፰ ዓ.ም.) በዚህ አዋጅ ተሽሯል ።

፫/ **ትርጓሜ ።**

በዚህ አዋጅ ውስጥ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም ካልሰጠው በቀር

(፩) «ማሻሻያ» ማለት የመተዳደሪያ ደንቡን የሚያሻሽል ማለት ነው ። ይኸውም አዲስ የመተዳደሪያ ደንብ ማውጣትና የመተዳደሪያ ደንብ መሠረዝን ይጨምራል ።

፪/ «ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ» ማለት የማኅበሩን ሥራ እንዲመሩ አደራ የተጣለባቸው ሰዎች ማለት ነው ።

፫/ «ሕጋዊ ወኪል» ማለት በ፲፱፻፶፯ ዓ.ም. በወጣው የፍትሐ ብሔር ሕግ መሠረት ሥልጣን ያለው ፍርድ ቤት ሕጋዊ ወኪል መሆኑን ያረጋገጠለት ሰው ማለት ነው ።

፬/ «ማኅበርተኛ» ማለት በአንድ ማኅበር ውስጥ ማኅበርተኛ የሆነ ማንኛውም ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው ድርጅትና በስም ማኅበርተኛ እንዲሆን የተፈቀደለት ሰው ጭምር ማለት ነው ።

፭/ «ሚኒስትርና ሚኒስቴር» ማለት የሕዝባዊ ኑሮ ዕድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትርና ሚኒስቴር ማለት ነው ።

www.chilot.me

፮/ «ሹም» ማለት የማኅበሩ ፕሬዚዳንት ፣ ም/ፕሬዚዳንት ፣ ጸሐፊው ፣ ሥራ አስኪያጁ ፣ የሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ አባል ፣ ግምጃ ቤቱ ፣ አስተዳዳሪው ፣ ወይም ሂሳብ አጣሪ ውና በደንብ ወይም በመተዳደሪያ ደንቡ መሠረት የማኅበሩን ሥራ ለመምራት ሥልጣን የተሰጠው ማንኛውም ሰው ጭምር ማለት ነው ።

፯/ «የተወሰነ» ማለት በደንብ የተወሰነ ማለት ነው ።

፰/ «ሬጅስትራር» ማለት በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፫ መሠረት የሚሾመው ሰውና የሬጅ ስትራሩ ሥልጣን ተሰጥቶት የሚሠራ ማንኛውም ሌላ ሰው ጭምር ማለት ነው ፤

፱/ «ደንብ» ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት ፣ ሚኒስትሩ የሚያወጣቸው ደንቦች ማለት ነው ።

፲/ «የመተዳደሪያ ደንብ» ማለት የአንድ ማኅበር የመተዳደሪያ ደንብና ማሻሻያዎቹን ሁሉ ጭምር ማለት ነው ።

፲፩/ «ማኅበር» ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት የተመዘገበ የኅብረት ሥራ ማኅበር ማለት ነው ።

፲፪/ «ኃላፊነቱ የተወሰነ ማኅበር» ማለት ማኅበሩ ሲፈርስ ስለማኅበሩ ግዴታ ማኅበርተ ኞቹ ኃላፊ የሚሆኑት ከያዙት ድርሻው ውስጥ ላልከፈሉት ሂሳብ ብቻ ሲሆን ፣ ወይም ከድርሻቸው በላይ እንከፍላለን ብለው በመተዳደሪያ ደንባቸው በወሰኑት መጠን ኃላፊ ሲሆኑ ነው ።

፲፫/ «ኃላፊነቱ ያልተወሰነ ማኅበር» ማለት ማኅበሩ ሁሉ ሲፈርስ ማኅበርተኞቹ እያንዳ ንዳቸው ፣ ወይም በአንድነት ሆነው ለማኅበሩ ግዴታዎች ሙሉ ኃላፊ የሚሆኑበት ማኅበር ማለት ነው ።

፲፬/ «ልዩ ውሳኔ» ማለት በስብሰባው ላይ ከተገኙት ማኅበርተኞች ውስጥ ሁለት ሦስ ተኛዎቹ በድምፅ ብልጫ ያጸደቁት ወይም በመተዳደሪያ ደንብ በተወሰነው መሠ ረት ቁጥራቸው ከዚህ በላይ የሆነ (ከሁለት ሦስተኛ በላይ የሆነ) በቂ አባሎች (ኮረም) ያጸደቁት ውሳኔ ማለት ነው ።

፬/ <u>የማኅበሮች ዓላማና ግብ ።</u>

በዚህ አዋጅ መሠረት የሚቋቋሙ ማኅበሮች ዋና ዋና ዓላማዎችና ግቦች ፤

፩/ ለብድር ገንዘብ የሚከፈለውን ወለድና ሌላም ወጭ በመቀነስ ፤

፪/ ለሥራ ውጤትና (ፕሮዳክሽን) አላቂ ነገሮችን ለማግኘት የሚያስፈልገውን የመሣሪያ ዎችንና የአገልግሎት ዋጋን በመቀነስ ፤

፫/ አንድ ሰው ብቻውን ቢሠራ ሊደርስበት የሚችለውን ጉዳትና ኪሣራ በኅብረት በመካፈል የያንዳንዱን ሰው ጉዳትና ኪሣራ በመቀነስ ፤

፬/ የቴክኒክን ዕውቀት በሥራ ላይ ለማዋል የሚያስችሉ ዘዴዎችን እንዲስፋፋ በማ ድረግ ፣ ወይም ፤

፭/ ሌሎችም እነዚህን የመሳሰሉትን ዘዴዎች ሁሉ በመከተል ፤

በኅብረት ሥራ መሠረታዊ ሐሳብና ለኅብረ ሰብ ትክክለኛ ፍትሕ ሆኖ በሚታይ ሁኔታ የኑሮ ደረጃንና ሥራን ከፍ ለማድረግ ፣ እንዲሁም በተሻለ ዘዴ የሥራን ውጤት (ፕሮዳክሽን) ለማግኘት እንዲቻል ማድረግ ነው ።

፭/ <u>ሬጅስትራር ።</u>

፩/ በንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ግዛት ውስጥ ለሚገኙ የኅብረት ሥራ ማኅበሮች አንድ ሬጅስትራርና ም/ሬጅስትራር በእኛ ይሾማሉ ። እንዲሁም እንደ አስፈላጊነቱ የኅብ

www.chilot.me

ረትን ሥራ በሚገባ ለማካሄድ ሬጅስትራሩን የሚረዱ ረዳት ሬጅስትራሮች በሚኒ ስትሩ ይሾማሉ ። እነዚህም ሰዎች በሙሉ በመንግሥት ሥራ ላይ ብዙ ጊዜ የቆዩና የሥራ ልምድ ያላቸው ቢቻልም በኅብረት ሥራ አስተዳደር ውስጥ የሠሩ ሰዎች ይሆናሉ ።

፪/ ም/ሬጅስትራርና ረዳት ሬጅስትራሮቹ በደንብ ተወስኖ በሚሰጣቸው የሬጅስትራሩ ሥልጣን መሠረት የሬጅስትራሩን ተግባሮች ይፈጽማሉ ።

ክፍል ፪ ስለማኅበሮች አቋቋምና አመዘጋገብ ።

፯/ የማኅበሮች ዓይነት ።

ማኅበሮች በሁለት ዓይነት የተከፈሉ ይሆናሉ ።

፩/ ማኅበርተኞቹ ከአሥር ያላነሱ የግል ሰዎች ሲሆኑ የመጀመሪያ ደረጃ ማኅበር ይባ ላል ።

፪/ ከግል ሰዎችና በሕግ የሰው መብት ካላቸው ማኅበርተኞች ሌላ በተጨማሪ በትንሹ አንድ ሌላ ማኅበርተኛ የሆነበት የኅብረት ሥራ ማኅበር ሁለተኛ ደረጃ ማኅበር ተብሎ ይጠራል ። የእንደዚህ ያለውም ማኅበር ኃላፊነት ሁልጊዜም የተወሰነ ይሆ ናል ።

፰/ የማኅበር ስም ።

፩/ «የኅብረት ሥራ ማኅበር» የተባለው ቃል በማንኛውም ማኅበር ስም ላይ ተጽፎ መገኘት አለበት ።

፪/ «ኃላፊነቱ የተወሰነ» የተባለው ቃል ኃላፊነቱ በተወሰነ በማንኛውም ማኅበር ስም ላይ መጻፍ አለበት ።

፫/ የማንኛውም ማኅበር ስም ጉልህ ሆኖ ተጽፎ የማኅበሩ ሥራ በሚካሄድበት በማን ኛውም ሥፍራ መለጠፍ አለበት ። እንዲሁም በማኅበሩ ማስታወቂያዎች ፤ ደብዳቤ ዎች ሌሎች መግለጫዎችና ማኅበሩ ፤ ወይም በማኅበሩ ስም በሚፈረሙ የባንክ ሠነዶች ላይ ሁሉ መጻፍ አለበት ።

፱/ ስለማኅበር አቋቋም ።

፩/ አንድ ማኅበር የሚመሠረተው የመሥራች ጠቅላላ ስብሰባ በሚሰጠው ውሳኔ ነው ። መሥራቾች ስለማኅበሩ አቋምና አመዘጋገብ በተለይም ፤

ሀ/ ስለመተዳደሪያ ደንብ የቀረበውን ረቂቅ ያጸድቃሉ ።

ለ/ ስለማስመዝገቢያ የሚያስፈልገውን ማመልከቻ ያዘጋጃሉ ።

፪/ የአንድ ማኅበር የመተዳደሪያ ደንብ የሚዘጋጀው በደንብ በሚወሰነው መሠረት መሆን አለበት ። ይኸውም የመተዳደሪያ ደንብ ሚኒስቴሩ ለዓይነት እንዲያገለግል ያዘጋጀው የመተዳደሪያ ደንብ ሲኖረው ይኸንኑ ሊከተል ይችላል ።

፲/ ማመልከቻ ።

፩/ ማኅበርን ለማስመዝገብ የሚቀርብ ማመልከቻ ሬጅስትራሩ በሚወስነው ዓይነት ተዘጋጅቶ መቅረብ አለበት ። በማመልከቻውም ላይ በተለይ ፤

www.chilot.me

ሀ/ የማኅበሩ ስም ግቡና ሥራው የሚካሄድበት ሥፍራ ፤

ለ/ ለማቋቋም የታሰበው ማኅበር ኃላፊነት የተወሰነ ወይም ያልተወሰነ መሆኑን ፤

ሐ/ የመጀመሪያ ደረጃ ማኅበር ሲሆን ፤ ከአሥር ያላነሱ አመልካቾች ስምና እነዚህም ሰዎች በአንቀጽ ፲፬ መሠረት ማኅበርተኛ ለመሆን ብቁ መሆናቸውን የሚያስረዱ ዝርዝር መግለጫዎች ፤

መ/ የተዘጋጀው መተዳደሪያ ደንብ ሁለት ግልባጭና ፤

ሠ/ በደንብ በሚወሰነው መሠረት አስፈላጊ የሆኑት ሌሎች ዝርዝሮች ይገለጻሉ ።

፪/ ማመልከቻውን እያንዳንዱ የግል ማኅበርተኛና በሕግ የሰው መብት የተሰጠው ድርጅት ሕጋዊ ወኪል መፈረም አለበት ።

፫/ እንዲቋቋም የታሰበው ማኅበር በኤኮኖሚ ረገድ የሚያወጣው መሆኑን ለማረጋገጥ ተጨማሪ ማስረጃ እንዲያቀርቡ ሬጅስትራሩ መጠየቅ ይችላል ።

፲/ ስለአመዘጋገብ ።

፩/ ሬጅስትራሩ አንድ ማኅበር ለማስመዝገብ የቀረበለት ማመልከቻ በዚህ አዋጅና በደንቦቹ የተመለከተውን የፈጸመና የማኅበሩም ዓላማና ግብ በአራተኛው አንቀጽ መሠረት መሆኑን ካረጋገጠ ፤ ማኅበሩንና የመተዳደሪያ ደንቡን መዝግቦ ማኅበሩ የተመዘገበ ለመሆኑ ማስረጃ እንዲሆን ራሱ የፈረመበትን የምስክር ወረቀት ለአመልካቾች ይሰጣል ። በዚህም የምስክር ወረቀት ላይ ማኅበሩን የተመዘገበበትን ቀን ይጠቅሳል ።

፪/ በዚህ አንቀጽ (፲) በንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት አንድ ማኅበር መመዝገቡን በማረጋገጥ የተሰጠ የምስክር ወረቀት ማኅበሩ ከመዝገብ ካልተሰረዘ በቀር ፤ በዚህ አዋጅ መሠረት የተመዘገበ ለመሆኑ በቂ ማስረጃ ይሆናል ።

፲፩/ ስለማኅበሮች በሕግ የሰውነት መብት ማግኘት ።

አንድ ማኅበር ከተመዘገበበት ቀን እንሥቶ በሕግ የሰው መብት ይኖረዋል ።

፲፪/ የመተዳደሪያ ደንቦችን ስለማሻሻል ።

፩/ አንድ ማኅበር የመተዳደሪያ ደንቡን በዚህ አዋጅ በደንብ በሚወሰነውና በመተዳደሪያ ደንቡ በተመለከተው መሠረት ማሻሻል ይችላል ።

፪/ በዚህ አዋጅ መሠረት ለሬጅስትራሩ ቀርቦ ያልተመዘገበ ማንኛውም ማሻሻያ ሊጸና አይችልም ። ማኅበሩ ያዘጋጀው የማሻሻያ ረቂቅ በሁለት ኮፒ ለሬጅስትራሩ ቀርቦለት ማሻሻያው በዚህ አዋጅ በአንቀጽ (፬) ከተመለከተው ዓላማና ግብ ጋር ተስማሚ መሆኑን ሬጅስትራሩ ካረጋገጠ በኋላ ፤ ማሻሻያውን ስለማጽደቁ ማስረጃ ይሆን ዘንድ በአንዱ ኮፒ ላይ ፈርሞና ያጸደቀበትን ቀን ጠቅሶ ለማኅበሩ ይሰጣል ። ይህም ማሻሻያው በተመለከተው ቀን በሕጉ መሠረት የተመዘገበ መሆኑን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ይሆናል ።

፲፫/ ስለኃላፊነት መለወጥ ፤ ስለሀብትና ኃላፊነት ማዛወር ፤ ስለመነጣጠል ወይም ስለመቀላቀል ።

፩/ አንድ ማኅበር አስፈላጊ የሆኑትን ግዴታዎች ሁሉ በመፈጸም ልዩ ውሳኔ ሰጥቶ በዚህ በ፲፫ኛው አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት በማስመዝገብ ፤

ሀ/ የማኅበርተኞቹን ኃላፊነት ዓይነትና መጠን መለወጥ ፤

www.chilot.me

ለ/ ሀብቱንና (እሴት) ኃላፊነቱን በጠቅላላው ፡ ወይም በከፊል ለሌላ ማኅበር ማዛ ወር ፤

ሐ/ ማኅበሩን ነጣጥሎ ሁለት ወይም ከዚህ በላይ እንዲሆን ማድረግ ፤

መ/ ከአንድ ፡ ወይም ከአንድ በላይ ከሆኑ ማኅበሮች ጋር በመቀላቀል አዲስ ማኅ በር ማቋቋም ይችላል ።

፪/ ማኅበሩ ለአበዳሪዎቹና ውሳኔው በተሰጠበት ቀን በስብሰባው ላልነበሩ ማኅበርተ ኞች ውሳኔው እንዲደርስ ያደርጋል ። እንዲሁም ለአበዳሪዎቹና ለማኅበርተኞቹ ውሳ ኔው ከደረሳቸው ቀን አንሥቶ በአርባ አምስት ቀናት ውስጥ አለመስማማታቸውን ካልገለጹ በቀር በውሳኔው እንደተስማሙ እንደሚቆጠር ያስታውቃቸዋል ።

፫/ ሬጅስትራሩ እንዲህ ያለውን ውሳኔ የሚመዘግበው ፤

ሀ/ አበዳሪዎችና ማኅበርተኞቹ ሁሉ በውሳኔው የተስማሙ ፤ ወይም በዚህ አንቀጽ ፲፫ በንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት እንደተስማሙ የሚቆጠር ሲሆን ፡ ወይም ፤

ለ/ ያልተስማሙ ማኅበርተኞች ሂሳባቸው ተከፍሎዋቸው ከማኅበር የወጡ ሲሆኑ ፤ ወይም በውሳኔው ያልተስማሙ አበዳሪዎች ሂሳባቸው የተከፈለ ሲሆን ፡ ወይም ለእነዚህ ላልተስማሙበት ማኅበርተኞች ፤ ወይም አበዳሪዎች ሂሳባቸውን ለመ ክፈል በሬጅስትራሩ አስተያየት በቂ የሆነ ዋስትና የተሰጠ ሲሆን ነው ።

፬/ እንዲህ ያለው ውሳኔ ሲመዘገብ ፤

ሀ/ በዚህ አንቀጽ ፲፫ ፤ በንዑስ አንቀጽ (፩) (ለ) መሠረት የተወሰነ ማንኛውም የማዛወር ተግባር ወዲያውኑ ይፈጸማል ።

ለ/ ሀብቱንና ኃላፊነቱን ያዛወረው ማኅበር ፤ ወይም እንደነገሩ ሁኔታ የቀድሞው ማኅበር ፡ ወይም ማኅበሮች ተገቢ ሲሆን ከመዝገብ ይሰረዛሉ ።

ሐ/ ሬጅስትራሩ ተገቢ በሆነ በማንኛውም ጊዜ የልዩ ልዩ ውሳኔውን ኮፒ ትክክ ለኛነቱንና በፊርማው በማረጋገጥ ቀንና ዓመተ ምሕረት ጽፎበት ለማኅበሩ ይሰጣል ።

ይኸውም ልዩ ውሳኔ ሬጅስትራሩ በማረጋገጫው ላይ በገለጸው ቀን ለመሰጠ ቱና በሕጉ መሠረት ለመወሰኑ በቂ ማስረጃ ይሆናል ።

ክፍል ፫ የማኅበር አባሎች መብታቸውና ግዴታቸው ።

፲፬/ ማኅበርተኛ መሆን ስለሚችሉ ሰዎች ።

ማንኛውም ፤

፩/ በፍትሐ ብሔር ሕግ መሠረት ችሎታ ያለው ሰው ወይም ፤

፪/ ሌላ ማኅበር ፡ ወይም ፤

፫/ ሚኒስቴር ፤ በቻርተር የተቋቋመ የመንግሥት ድርጅት ወይም ሌላ የመንግሥት መሥ ሪያ ቤት ካልሆነ በቀር ማኅበርተኛ መሆን አይችልም ።

፲፭/ በስም ማኅበርተኛ ስለሚሆኑ ሰዎች ።

፩/ በአንድ ማኅበር ማንኛውም ሰው ፡ ወይም በሕግ የሰው መብት የተሰጠው ድርጅት በስም ማኅበርተኛ እንዲሆን ማኅበሩ መፍቀድ ይችላል ።

www.chilot.me

፪/ በዚህ አዋጅ ወይም በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ ሌላ ውሳኔ ከሌለ በቀር ፤ በስም ማኅበርተኛ የሆነ ሰው መብት ፤ ግዴታና ኃላፊነት እንደሌለው ማኅበርተኛ ነው ። ሆኖም በስም ማኅበርተኛ የሆነ ሰው ፤ በማንኛውም አኳኋን ከማኅበሩ ሀብት ፤ ወይም ትርፍ ድርሻ ሊኖረው አይችልም ።

፲፯/ ስለማኅበርተኞች መዝገብ ።

እያንዳንዱ ማኅበር መዝገብ ይኖረዋል ። ይኸውም መዝገብ «የማኅበርተኞች መመዝገቢያ» ተብሎ ይጠራል ። በመዝገቡም ውስጥ ፤

፩/ የእያንዳንዱ ማኅበርተኛ ስም ፤ አድራሻ ፤ ሥራ ፤

፪/ ማንኛውም ሰው ማኅበርተኛ የሆነበት ቀን ወይም ማኅበርተኛነቱን ያቋረጠበት ቀን ፤

፫/ የእያንዳንዱ ማኅበርተኛ ድርሻ ፤

፬/ በመተዳደሪያ ደንቡ አስፈላጊ ሆኖ የተወሰነው ማንኛውም ሌላ ዝርዝር ይጻፋል ።

፲፰/ ማኅበርተኛ ተገቢውን እስኪከፍል በማኅበርተኛነት መብቱ መጠቀም ስላለመቻሉ ።

ማንኛውም ማኅበርተኛ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ በተወሰነው መሠረት ለማኅበርተኛነት የሚያስፈልገውን ካልከፈለ ፤ ወይም በማኅበሩ ውስጥ ጥቅም ከሌለው በቀር በማኅበርተኛነቱ መብት ሊጠቀም አይችልም ።

፲፱/ ስለድምፅ አሰጣጥ ።

፩/ ማንኛውም ማኅበርተኛ ምንም ያህል ድርሻ ቢኖረው በማኅበሩ ስብሰባ ላይ የሚሰጠው ድምፅ አንድ ብቻ ነው ። ሆኖም ፤

ሀ/ በስም ማኅበርተኛ የሆነ ሰው ድምፅ አይኖረውም ፤

ለ/ በሕግ የሰው መብት የተሰጠው ድርጅት ፤ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ የተወሰነለት ድምፅ ብዛት ይኖረዋል ። ለያንዳንዱም ድምፅ አንዳንድ ሰው ይወከላል ።

፪/ በዚህ በ፲፱ኛው አንቀጽ ፤ በንዑስ አንቀጽ (፩) (ለ) እና በአንቀጽ ፳፫ በተመለከተው መሠረት ካልሆነ በቀር እያንዳንዱ ማኅበርተኛ በስብሰባው ላይ ተገኝቶ ራሱ ድምፅ መስጠት ይኖርበታል ።

፲፱/ የአንድ ማኅበርተኛ ድርሻ የተወሰነ ስለመሆኑ ።

አንድ የመጀመሪያ ደረጃ ማኅበር ውስጥ ማንኛውም ማኅበርተኛ ከተከፈለው ጠቅላላ ካፒታል አንድ አምስተኛ ($^1/_5$) በላይ የሆነ ድርሻ አይኖረውም ።

፳/ ድርሻን ፤ ወይም ጥቅምን ማዛወር የተወሰነ ስለመሆኑ ።

፩/ ማንኛውም ማኅበርተኛ የሚደገርገው የድርሻ ፤ ወይም የጥቅም ማዛወር ፤ ማኅበርተኛው ፤

ሀ/ ድርሻውን ወይም ጥቅሙን በትንሹ ለአንድ ዓመት ጊዜ የያዘ ካልሆነ ፤

ለ/ ድርሻውን ወይም ጥቅሙን ያስተላለፈው ለሌላ ማኅበርተኛ ካልሆነና ፤

ሐ/ ድርሻውን ፤ ወይም ጥቅሙን ማስተላለፉን ከሚቴው የፈቀደ ካልሆነ በቀር ፤ ሊጸና አይችልም ።

www.chilot.me

፪/ በመጀመሪያ ደረጃ ማኅበር ውስጥ ማንኛውም የድርሻ ፤ ወይም የጥቅም ማዛወር የሚፈጸመው በአንቀጽ ፲፱ በተወሰነው መሠረት ነው ።

፳፩/ ማኅበርተኛ ሲሞት ጥቅሙን ስለማዛወር ።

፩/ አንድ ማኅበርተኛ ሲሞት ድርሻው ፤ ወይም ጥቅሙ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ሟቹ በኑዛዜ ስጦታ ላደረገለት ወራሽ ፤ ወይም ሟቹ የኑዛዜ ፈቃዱን ባልተወ ጊዜ ፤ ያለኑዛዜ ለመውረስ ለሚችል ወራሹ ይተላለፋል ። ይኸውም የሚሆነው ሕጋዊ ወራሹ ማኅበርተኛ ሲሆን ፤ ወይም ማኅበርተኛ እንዲሆን ሲፈቀድለት ነው ።

፪/ የሟቹ ሕጋዊ ወራሽ ማኅበርተኛ ያልሆነ እንደሆነ ወይም ማኅበርተኛ መሆን ያልፈለገ እንደሆነ ወይም ማኅበሩ በማኅበርተኛነት ያልተቀበለው እንደሆነ ፤ የሟቹ ድርሻ ወይም ጥቅም ሂሳብ ይከፈለዋል ።

፫/ በዚህ አንቀጽ ፳፩ መሠረት የአንድ ማኅበርተኛ ጠቅላላ ድርሻ ወይም ጥቅም በአንቀጽ ፲፱ መሠረት ከተወሰነው በልጦ የተገኘ እንደሆነ ፤ ብልጫ ሆኖ የተገኘው ሂሳብ ለማኅበርተኛው ይከፈላል ።

፬/ በዚህ አንቀጽ ፳፩ መሠረት ተወስኖ የተላለፈውን ወይም የተደረገውን ክፍያ የማንኛውም ሌላ የሦስተኛ ሰው ጥያቄ አይሽረውም ።

፳፪/ ቀድሞ ማኅበርተኛ ስለነበረ ፤ ወይም በሞት ስለተለየ ማኅበርተኛ ኃላፊነት ።

ቀድሞ ማኅበርተኛ የነበረ ሰው ኃላፊነት ወይም በሞት የተለየ ማኅበርተኛ ሀብትና ንብረት ማኅበርተኛነቱን ካቋረጠበት ወይም ከሞተበት ቀን አንስቶ እስከ ሁለት ዓመት በማኅበርተኛነቱ ለማኅበሩ ግዴታና ኃላፊነት ተጠያቂ ሆኖ ይቆያል ።

ሆኖም ፤

፩/ በዚህ በተባለው ሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ ማኅበሩ እንዲፈርስ ትእዛዝ የተሰጠ እንደሆነ ፤ የማኅበሩ መፍረስ ሥርዓት እስኪፈጸም ድረስ ኃላፊነቱ ይቀጥላል ወይም ፤

፪/ በማኅበሩ የመጀመሪያ ሂሳብ ቁጥጥር ትርፍ ያለው መሆኑ ከተረጋገጠ ይህ ኃላፊነቱ ይቀራል ።

ክፍል ፬ የማኅበር አካሎች ።

፳፫/ ስለማኅበሩ የበላይ ባለሥልጣን ።

የማኅበሩ የበላይ ባለሥልጣን የማኅበርተኞቹ ጠቅላላ ጉባዔ ነው ። ሆኖም በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ የተፈቀደ ሲሆን ፤ ይህ ሥልጣን ቁጥራቸው አነስተኛ ስሆኑ የማኅበርተኞቹ ወኪሎች ሲበዙና እነዚህም ሰዎች በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ በተሰጣቸው የውክልና ሥልጣን መሠረት ሊሠሩ ይችላሉ ።

፳፬/ ስለጠቅላላ ጉባዔ ።

፩/ የማኅበርተኞቹ ጠቅላላ ጉባዔ ቢያንስ በዓመት አንድ ጊዜ ይደረጋል ። ጉባዔውም ፤

ሀ/ የዓመቱን ሪፖርትና የኦዲተሩን ሪፖርት መርምሮ ይወስናል ።

ለ/ ስለተጣራ ትርፍ አደላደል ይወስናል ።

www.chilot.me

ሐ/ ለሚከተለው ዓመት የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ያዘጋጀውን የሥራ ፕሮግራም መርምሮ ይወስናል ።

መ/ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴውን አባሎች ይመርጣል ፤

በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ መሠረት የሚቀርቡለትን ማናቸውንም ሌሎች ጉዳዮች ይወስናል ።

፪/ አስፈላጊ ሲሆን በማንኛውም ጊዜ የማኅበርተኞቹ ጠቅላላ ጉባዔ እንዲደረግ ሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ ጥሪ ማድረግ ይችላል ።

፳፩/ ስለልዩ ጠቅላላ ጉባዔ ።

፩/ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ በተመለከተው መሠረት ቁጥራቸው በቂ የሆነ ማኅበር ተኞች ወይም ሬጅስትራሩ ልዩ ጠቅላላ ጉባዔ እንዲደረግ ጥያቄአቸውን በጽሑፍ ባቀረቡ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ ጥሪ ያደርጋል ።

፪/ በዚህ በ፳፩ኛ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ፤ ልዩ ጠቅላላ ጉባዔ እንዲሆን ሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ ጥሪ ያላደረገ እንደሆነ ፤ ሬጅስትራሩ ራሱ ጥሪውን ያደር ጋል ። ይኸውም ጉባዔ በሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ እንደተጠራ ይቆጠራል ።

፳፪/ ስለሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ።

፩/ በእያንዳንዱ ማኅበር የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ይኖራል ። የኮሚቴውም አባሎች ቁጥርና አመራረጥ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ ይወሰናል ።

፪/ ሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ የሚሰበሰብበት ጊዜና ሁኔታ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ ይወሰናል ።

፫/ የሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ ሥልጣንና ተግባር በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ ይወ ሰናል ፤ በተለይም ፤

ሀ/ የስብሰባውን ቃለ ጉባዔና የሥራውንም አመራር በጽሑፍ ይይዛል ።

ለ/ መዛግብትንና ሂሳብን በደንብ በተወሰነው መሠረት ይይዛል ።

ሐ/ ስለማኅበሩ ሥራ የዓመት ሪፖርትና ፤ እንዲሁም የሚከተለውን ዓመት የሥራ ፕሮ ግራም አዘጋጅቶ ለጠቅላላው ጉባዔ ያቀርባል ።

መ/ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ጉባዔዎችን ይጠራል ።

ሠ/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፴፩ ፤ እንዲሁም በደንቡና በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ከተጣራ ትርፍ ውስጥ ለመጠባበቂያ ገንዘብና ሌላም የመ ዋጮ ገንዘብ እንዲኖር ያደርጋል ።

ረ/ በጠቅላላው ጉባዔ የሚሰጠውን ውሳኔ ሁሉ ይፈጽማል ።

፳፫/ ሥራ አስፈጻሚውን ኮሚቴ ስለመቆጣጠር ።

፩/ ሬጅስትራሩ የሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ ተግባሩን በሚገባ አለመፈጸሙን የደ ገመ ፤ ወይም አጥጋቢ በሆነ ሁኔታ መሥራት ያልቻለ ሆኖ ያገኘው እንደሆነ ፣ ወይም በማ ኅበሩ ጥቅም ላይ ጉዳት የሚያደርስ ሆኖ ያገኘው እንደሆነ ፤ የሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ አባሎች ፤ ወይም ወኪሎቻቸው በተወሰነ ቀን ቀርበው ቃላቸውን እንዲሰጡ መጥሪያ ሊልክና ፤ በቀጠሮውም ቀን መዝገቦችንና ሠነዶችን አቅርበው ቀጠሮ ስለ ተደረገበት ጉዳይ እንዲያስረዱ ለማድረግ ይችላል ።

፪/ ሬጅስትራሩ በዚህ አንቀጽ ፳፫ ፤ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት አስፈላጊውን ጥሪ አድርጐ ጉዳዩን እስኪሰማ ድረስ በሚፈጀው ጊዜ ምክንያት በማኅበሩ ንብረትና ሀብት ላይ ፤ ወይም በማኅበሩ ጠቅላላ ደህንነት ላይ የማይታረም ጉዳት ይደርሳል

www.chilot.me

ብሎ የሚያምንበት ምክንያት ያለው እንደሆነ ፤ በአንቀጽ ፺፱ እንደተመለከተው አስፈላጊ በሆነው ሥርዓት መሠረት ጉዳዩን እስኪያይ ድረስ የሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ አባሎች በሙሉ ፤ ወይም በከፊል ከሥራቸው እንዲታገዱ ጊዜያዊ ትእዛዝ ሰጥቶ ፤ እንዲሁም በዚህ አንቀጽ ፳፯ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት ጉዳዩ እስኪሰ ማና የመጨረሻ ውሳኔ እስኪሰጥበት ድረስ በነሱ ፈንታ ሌሎች ሰዎች እንዲተኩ ለመወሰን ይችላል ። ጉዳዩ ተሰምቶ ሲያልቅ ፤ በንዑስ አንቀጽ ፫ እንደተመለከተው በሚሰጠው ውሳኔ መሠረት የሰጠውን ጊዜያዊ ትእዛዝ እንዳስፈላጊነቱ ማጽናት ፤ ማሻሻል ወይም መሠረዝ አለበት ። ሆኖም ትእዛዙ የጸና እንደሆነ ወይም ተሻሽሎ የጸደቀ እንደሆነ ፤ በአንቀጽ ፳፯ ፤ በንዑስ አንቀጽ ፫ መሠረት አዲስ ትእዛዝ ይሰ ጣል ። በአዲሱ ትእዛዝ ላይ የተወሰነ ጊዜ የሚቆጠረው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አን ቀጹ (፬) በተመለከተው መሠረት ጊዜያዊው ትእዛዝ ከተሰጠበት ቀን አንስቶ ነው።

፫/ ሬጅስትራሩ በዚህ አንቀጽ ፳፯ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ጥሪ አድርጎ ጉዳዩን ከሰማ በኋላ ፤ ለውጥ ካልተደረገ በቀር ፤ የማኀበሩን ሥራ በአንቀጽ ፬ በተመለከ ተው ግብና ዓላማ መሠረት ለማካሄድ የማይቻል ሆኖ ሲያገኘው ፤ የሥራ አስፈጻ ሚው ኮሚቴ አባሎች በሙሉ ወይም በከፊል ከሥራቸው እንዲነሱና ሌሎች ቁጥራ ቸውን እሱ የሚወስናቸው ማኀበርተኞች ተተክተው እንዲሠሩና ፤ ወይም ደግሞ አንድ ወይም ቁጥራቸው ከዚህ በላይ የሆነ አስተዳዳሪዎች ይሾማል ። እነዚህም አስ ተዳዳሪዎች ማኀበርተኞች ላይሆኑ ይችላሉ ።

፬/ በዚህ አንቀጽ ፳፯ ንዑስ አንቀጽ (፪) ወይም (፫) መሠረት አስተዳዳሪ ወይም አስ ተዳዳሪዎች ሲሾሙ እነዚህ ሰዎችና ከሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ አባሎች መካከል በንዑስ አንቀጽ ፪ ወይም ፫ መሠረት በሥራ ላይ የቀሩት ወይም የተተኩት ሰዎች ፤ በጠቅላላው ጉባዔ እንደተመረጡ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ይቆጠራሉ ። እነር ሱም በሬጂስትራሩ ተቆጣጣሪነትና በንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት ሬጅስትራሩ በሚሰጠው ትእዛዝ ላይ ለሚወስነው ከሁለት ዓመት ላልበለጠ ጊዜ የሥራ አስፈ ጻሚው ኮሚቴ ሥልጣን ይኖራቸዋል ። ሬጅስትራሩ በመጀመሪያው ትእዛዝ የወሰ ነው ጊዜ ሲያልቅ በጽሑፍ ሊያረዝመው ይችላል ። ሆኖም በዚህ ሁኔታ የሚሰጠው ጊዜ በጠቅላላው ከአራት ዓመት በላይ ሊሆን አይችልም ።

፭/ በዚህ አንቀጽ ፳፯ ፤ በንዑስ አንቀጽ (፬) የተመለከተው ጊዜ ሲያልቅ በዚህ መሠ ረት የተቋቋመው የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ የጠቅላላው ጉባዔ ስብሰባ እንዲደረግና በመተዳደሪያ ደንቡ መሠረት አዲስ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ እንዲመረጥ ያደር ጋል ።

፳፰/ መዛግብትንና ሠነዶችን ስለመረከብ ።

የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባሎች ፤ የቀድሞ አባሎች ወይም የማኅበሩ ሠራተኞች መዛግ ብትንና ሠነዶችን እንዲያስረክቡ ተጠይቀው ለመረከብ ሥልጣን ላለው ሰው በጊዜ ያቱ ሳያስረክቡ ቢቀሩ ፤ በሕጉ መሠረት እንዲያስረክቡ ይደረጋል ።

ክፍል ፫ የማኀበሮች ልዩ መብት ።

፳፱/ ማኀበሮች ለሚያቀርቡት ክስ ቅድሚያ ስለመስጠት ።

በማንኛውም ሕግ ሌላ ድንጋጌ ቢኖርም ፤ አንድ ማኀበርተኛ ፣ የቀድሞ ማኀበርተኛ ወይም በሞት የተለየ ማኀበርተኛ ለማኀበሩ የሚከፍለው ዕዳ ቅድሚያ ይኖረዋል ። ሆኖም ይህ አንቀጽ ማኀበርተኛው ለመንግሥት የሚከፍለውን ዕዳ አይመለከትም ።

www.chilot.me

፴፩/ ስለተጠራው ትርፍ አከፋፈል ።

፩/ አንድ ማኅበር በማንኛውም ዓመት ከሚያገኘው የተጣራ ትርፍ ውስጥ ፤

ሀ/ ከመቶ ሐያ አምስት (25%) ያላነሰውን ገንዘብ ፤ በመጠባበቂያ ሂሳብ ውስጥ ገቢ ያደርጋል ። በዚህም ዓይነት ከተጣራው ትርፍ እያነሣ መጠባበቂያ ሂሳብ ውስጥ ማግባቱን የሚቀጥለው መጠባበቂያ ገንዘቡ ሚኒስትሩ በሚያወጣው ደንብ ማኅበሩ በካፒታል በመቶ ምን ያህል እንዲያስተምጥ የተወሰነውን (ፐር ሰንቴጅ) እስኪሞላ ድረስ ነው ።

ለ/ በደንቡ የተወሰነውን ማንኛውንም የመዋጮ ገንዘብ ሂሳብ ፤ ወይም ሂሳቦች ያቋቁማል ።

፪/ በዚህ አንቀጽ ፴፩ ፤ በንዑስ አንቀጽ (፩) (ሀ) መሠረት የተቀመጠው መጠባበቂያ ገንዘብ የማይከፋፈል ይሆናል ። ማንኛውም ማኅበርተኛ ከዚህ ሂሳብ ውስጥ ድርሻ አለኝ ብሎ መጠየቅ አይችልም ።

፫/ ከተጣራ ትርፍ ውስጥ በዚህ አንቀጽ ፴፩ ፤ በንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት አስፈላጊው ገንዘብ ከተመደበ በኋላ ፤ ቀሪው ሂሳብ ከዚህ በታች ለተመለከቱት ጉዳዮች ሁሉ ፤ ወይም ላንዱ ሊውል ይችላል ።

ሀ/ ለእያንዳንዱ ማኀበርተኛ ባዋጣው ካፒታል በዓመት ከመቶ አሥር ያልበለጠ ክፍያ ለመስጠት ፤

ለ/ ማኅበርተኞች ከማኅበሩ ጋር ባደረጉት የሥራ ግንኙነት ልክና መጠን በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ጉርሻ ለመስጠት ፤

ሐ/ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ልዩ የመዋጮ ገንዘብ ማቋቋም ፤ ወይም በመዋጮ ሂሳብ ላይ ገንዘብ ለመጨመር ፤

መ/ ከዚሁ ከተጣራው ትርፍ ቀሪ ከመቶ አሥር በላይ ያልሆነ ገንዘብ ለበጐ አድራጐት ዓላማ ወይም ለጋራ ጥቅም እንዲውል ለማድረግ ፤

ሠ/ ለማኅበሩ ሠራተኞች በመተዳደሪያ ደንብ በተወሰነው መሠረት ጉርሻ ለመስጠት ፤

፴፪/ ገንዘብ በሥራ ላይ ስለማዋል ።

አንድ ማኅበር ገንዘቡን በሥራ ላይ ማዋል የሚችለው በሚወጣው ደንብ መሠረት ብቻ ነው ።

፴፫/ ስለመበደር ወሰን ።

አንድ ማኅበር የሚቀበለው ተቀማጭ ገንዘብ ፤ ወይም የሚበደረው ብድር መጠንና ሁኔታ በደንቡ በሚወሰነው ወይም በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ በሚመለከተው መሠረት ብቻ ነው ።

፴፬/ ስለማበደር ወሰን ።

አንድ ማኅበር ማኅበርተኛ ላልሆነ ለማንኛውም ሰው ብድር ለመስጠት አይችልም ። ሆኖም ሬጅስትራሩ ሲፈቅድ ማኅበሩ ለሌላ ማኅበር ብድር መስጠት ይችላል ። ወይም በማኅበሩ ዘንድ ተቀማጭ ገንዘብ ላለው ሰው ያስቀመጠውን ገንዘብ ዋስ አድርጎ ሊያበድረው ይችላል ።

www.chilot.me

ክፍል ፯ ስለሂሳብ ቁጥጥር ፣ ስለምርመራ ፣ ስለፍተሻ ።

፴፰/ ስለሂሳብ ቁጥጥር ።

፩/ ሬጅስትራሩ ቢያንስ በዓመት አንድ ጊዜ የማንኛውንም ማኅበር ሂሳብ እሱ የሚወክለው ሰው እንዲቆጣጠር ያደርጋል ። አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የተቆጣጣሪውን የአገልግሎት ወጪ ማኅበሩ እንዲከፍል ሊወስን ይችላል ።

፪/ በዚህ አንቀጽ ፴፰ ፣ በንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሚደረግ ቁጥጥር ማኅበሩ ያልተከፈለ ዕዳ እንዳለበት ይህን ዕዳውንና የዋሬ ገንዘቡን ሂሳብ ፣ የዋስትናውን ሠነዶችና የሀብቱን ዋጋ ፣ ኃላፊነቱንም ጭምር መመርመርና ማረጋገጥ ነው ። ሆኖም የቁጥጥሩ ሥራ በነዚሁ ብቻ አይወሰንም ።

፫/ የኦዲተሩ ሪፖርት በደንብ በሚወሰነው መሠረት ፣ ለሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ ይቀርባል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በእንግሊዝኛው ቅጂ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) ውስጥ የሚገኘው «--- ሆኖም የቁጥጥሩ ሥራ በነዚሁ ብቻ አይወሰንም ።» የሚለው ዐረፍተ ነገር አይገኝም ።

፴፱/ ስለምርመራ ።

፩/ ሬጅስትራሩ ራሱ ወይም እሱ የሚወክለው ሰው ስለአንድ ማኅበር አቋም ስለሥራው አፈጻጸም ስለገንዘቡ ሁኔታ መመርመር ይችላል ።

፪/ እንዲሁም የዚሁ ዓይነት ምርመራ ፣

ሀ/ ጉዳዩ የሚመለከተው ማኅበር አባል የሆነበት ሁለተኛ ደረጃ ማኅበር ሲጠይቅ ፤

ለ/ ከሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባሎች አብዛኛዎቹ ሲጠይቁ ፤

ሐ/ ከጠቅላላው የማኅበርተኞች ቁጥር ከአንድ ሦስተኛ ($^1/_3$) ያላነሱ አባሎች ሲጠይቁ መደረግ አለበት ።

፵/ ስለመዝገብ ፍተሻ ።

፩/ ሬጅስትራሩ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ራሱ ወይም እሱ የሚወክለው ሰው የማኅበሩን መዛግብቶች እንዲፈተሽ ማድረግ ይችላል ።

፪/ እንዲሁም የዚህ ዓይነት ፍተሻ የሚደረገው በማኅበሩ ላይ ገንዘብ ያለው ሰው ፍተሻው እንዲደረግለት ሲጠይቅና ።

ሀ/ ማኅበሩ ገንዘቡን መክፈል የነበረበት ቀን አልፎ ባለገንዘቡም እንዲከፈለው ጠይቆ በቂ ጊዜ ከሰጠ በኋላ ፣ ያልተከፈለው ለመሆኑ ለሬጅስትራሩ ሲያረጋግጥ ፤

ለ/ ለመዝገቡ ፍተሻ አስፈላጊ የሆነው ወጪ ሬጅስትራሩ በሚወስነው መሠረት አመልካች ሲያስቀምጥ ነው ።

፵፩/ የሂሳብ ቁጥጥር የምርመራንና የመዝገብ ፍተሻን ሥራ ስለሚፈጽም ሰው ሥልጣን ። በአንቀጽ ፴፰ ፣ ፴፱ና ፵ መሠረት የሚሠራ ማንኛውም ሰው በአንቀጽ ፶፪ና በደንብ በሚወሰነው መሠረት ሥራውን ለመፈጸም ሥልጣን ይኖረዋል ።

www.chilot.me

፵፱/ በማኅበር ንብረትና ገንዘብ ላይ ጉድለት ያደረገውን ሰው ስለማስከፈል ።

፩/ የሂሳብ ቁጥጥር ምርመራና ፍተሻ በሚደረግበት ጊዜ ወይም የአንድ ማኅበር ሂሳብ በሚጣራበት ጊዜ የማኅበሩን ሥራ እንዲያካሂድ አደራ የተጣለበት ወይም ተጥሎበት የነበረ ሰው የማኅበሩ ሹም ወይም ሠራተኛ የሆነ ወይም የነበረ ሰው በዚህ አዋጅ በደንቦቹ ወይም በመተዳደሪያ ደንቡ ያልተፈቀደ ክፍያ አድርጐ የተገኘ እንደሆነ ወይም እምነቱን በማጉደልና አውቆ ችላ በማለት በማኅበሩ ንብረት ላይ ጉድለት አድርሶ ቢገኝ ወይም የማኅበሩ የሆነውን ገንዘብ በማጭበርበር ወስዶ የተገኘ እንደሆነ ሬጅስትራሩ ራሱ ማንም ሰው ሳያሳስበው ወይም ደግሞ የሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ ወይም ሂሳብ አጣሪው ወይም በማኅበሩ ላይ ገንዘብ ያለው ሰው ሲያመለክተው ራሱ ወይም እሱ በጽሑፍ የሚያዝዘው ማንኛውም ሌላ ሰው ጉድለት አድርጓል ስለተባለው ሰው ጠባይና ሁኔታ እንዲመረምር ያደርጋል ።

፪/ በዚህ አንቀጽ ፵፱ በንዑስ አንቀጽ ፩/ መሠረት ምርመራ ሲደረግ ጉድለት አድርጓል የተባለው ሰው መልስ እንዲያቀርብ ዕድል ይሰጠዋል ። ይህም ከተፈጸመ በኋላ ጉድለት አድርጓል የተባለው ሰው ጥፋተኛ ሆኖ ሲገኝ ያጐደለውን ገንዘብ ወይም ንብረት ከነወለዱ እንዲሁም የሚወስነውን ካሣና ኪሣራ በሙሉ ወይም በከፊል እንዲመልስ ወይም እንዲከፍል ሬጅስትራሩ ትክክለኛ መስሎ የታየውን ትእዛዝ መስጠት ይችላል ።

ክፍል ፰ ስለእርቅ ።

፶/ ለእርቅ (አርቢትሬሽን) ስለሚቀርቡ ክርክሮች ።

፩/ ስለአንድ ማኅበር አቋም ፣ ስለሥራው አካሄድ ወይም ስለሥራው አፈጻጸም ፤

ሀ/ በማኅበርተኞች በቀድሞ ማኅበርተኞችና በማኅበርተኞች ወይም በቀድሞ ማኅበርተኞች ፤ ወይም በሞት በተለዩ ማኅበርተኞች አማካይነት ክርክር በሚያቀርቡ ሰዎች መካከል ፤ ወይም ፤

ለ/ በማኅበርተኛ በቀድሞ ማኅበርተኛ ፣ ወይም በማኅበርተኛ ፤ በቀድሞ ማኅበርተኛ ወይም በሞት በተለየ ማኅበርተኛ አማካይነትና በማኅበሩ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ፣ ወይም በማንኛውም ሹም ፣ በወኪሉ ወይም በማኅበሩ ሠራተኛ መካከል ፤ ወይም

ሐ/ በማኅበሩ ወይም በሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴና ወይም ማንኛውም የቀድሞ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ማንኛውም ሹም ፣ ወኪል ወይም ሠራተኛ ወይም የቀድሞ ሹም ፣ የቀድሞ ወኪል ወይም የቀድሞ ሠራተኛ ፣ ወይም ተጠሪው ፤ ወራሾቹ ወይም ሕጋዊ ወኪሎች ወይም በሞት በተለዩ የማኅበሩ ሹሞች ወኪሎች ወይም ሠራተኞች መካከል ወይም ፤

መ/ በማኅበሩና በማንኛውም ሌላ ማኅበር መካከል የሚነሣ ክርክር ሁሉ ለሬጅስትራሩ ቀርቦ ይወሰናል ።

፪/ በዚህ አንቀጽ ፶፫ ንዑስ አንቀጽ ፩/ መሠረት ክርክር ተብለው የሚቆጠሩት በተለይ ፤

ሀ/ አንድ ማኅበር ከማኅበርተኛው ወይም በሞት ከተለየ ማኅበርተኛ ተጠሪ ወራሾች ወይም ሕጋዊ ወኪሎች እንዲከፈለው የሚጠይቀው ወይም ክስ የሚያቀርብበት ዕዳ ፤

ለ/ ማንኛውንም ዕዳ ወይም ሂሳብ ዋናው ባለዕዳ ባለመኖሩ ማኅበሩ ዋሱን ያስከፈለው እንደሆነ ፣ ዋሱ የከፈለውን ዕዳ ወይም ሂሳብ ከዋናው ባለዕዳ ለማግኘት የሚያቀርበው ክስ ፤

www.chilot.me

ሐ/ ስለማንኛውም ሹም አመራረጥ የሚነግ ክርክር ይሆናሉ ፡፡ ሆኖም በነዚህ ብቻ አይወሰንም ፡፡

፺፩/ ክርክርን ስለመጨረስ ፡፡

፩/ ሬጅስትራሩ በአንቀጽ ፺ መሠረት ክርክር ሲቀርብለት ፤

ሀ/ ክርክሩን ራሱ መወሰን ፤ ወይም

ለ/ እሱ ለሚመርጣቸው አንድ ወይም ቁጥራቸው ከአንድ በላይ ለሆኑ አስታራቂዎች ውሳኔ እንዲሰጡበት መምራት ይችላል ፡፡

፪/ ሬጅስትራሩ በዚህ አንቀጽ ፺፩ ፣ በንዑስ አንቀጽ ፩/ (ለ) መሠረት ያደረገውን ምርጫ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኝ ሠርዞ እሱ ራሱ ክርክሩን መወሰን ይችላል ፡፡

ክፍል ፱ ስለማኅበሮች መፍረስና ሂሳባቸውን ስለማጣራት ፡፡

፺፪/ ስለማኅበር መፍረስ ፡፡

፩/ አንድ ማኅበር ፤

ሀ/ እንዲፈርስ ልዩ ውሳኔ ሲያደርግ ፤ ወይም

ለ/ የመጀመሪያ ደረጃ ማኅበር ሆኖ የማኅበረተኞቹ ቁጥር ከዐሥር በታች ሲሆን ፤ በዚህ አንቀጽ ፺፪ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት መፍረስ አለበት ፡፡

፪/ አንድ ማኅበር ፤

ሀ/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፰ ፣ ፴፱ ወይም ፵ የሂሳብ ቁጥር ፣ ምርመራ ወይም ፍተሻ ከተደረገ በኋላ ፣ ሬጅስትራሩ ማኅበር ሊፈርስ የሚገባው ሆኖ ያገኘው እንደሆን ፤ ወይም ፤

ለ/ ማኅበሩ ከተመዘገበበት ቀን አንሥቶ ባንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ሥራውን ያልጀመረ ፤ ወይም ጀምሮ ያቆመ እንደሆነ ፤ ሬጅስትራሩ ማኅበሩን በዚህ አንቀጽ ፺፪ በንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት ሊያፈርስ ይችላል ፡፡

፫/ አንድ ማኅበር የሚፈርስ ሲሆን ፣ ሬጅስትራሩ በደንብ በሚወስነው ፎርም መሠረት እንዲፈርስና ሂሳቡም እንዲጣራ በጽሑፍ ትእዛዝ ይሰጣል ፡፡ ሆኖም ሬጅስትራሩ የነገሩን ሁኔታ ተመልክቶ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የማኅበሩ መፍረስና የሂሳቡ መጣራት ከመፈጸሙ በፊት ትእዛዙ እንዲቀር ማድረግ ይችላል ፡፡

፬/ በዚህ አንቀጽ ፺፪ ፣ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተመለከቱት ምክንያቶች ፣ አንድ ማኅበር እንዲፈርስና ሂሳቡም እንዲጣራ በዚሁ በተባለው አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት የሚሰጠው ትእዛዝ ተፈጻሚ የሚሆነው ትእዛዙ ከተሰጠበት ቀን አንሥቶ ነው፡፡

፭/ በዚህ አንቀጽ ፺፪ ፣ በንዑስ አንቀጽ (፪) በተመለከቱት ምክንያቶች አንድ ማኅበር እንዲፈርስና ሂሳቡም እንዲጣራ በዚሁ በተባለው አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት በተሰጠ ትእዛዝ ላይ ትእዛዙ ከተሰጠበት ቀን አንሥቶ በሁለት ወር ጊዜ ውስጥ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፺፭ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ይግባኝ ማለት ይቻላል ፡፡ በተባለው ሁለት ወር ጊዜ ውስጥ ይግባኝ ሳይባል የቀረ እንደሆነ ትእዛዙ የሁለቱ ወር ጊዜ ካለቀበት ቀን አንሥቶ ይፈጸማል ፡፡ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ ይግባኝ የተባለ እንደሆነ ግን ፤ ይግባኙ ካልጸደቀ በስተቀር ፤ ትእዛዙ ተፈጻሚነት አይኖረውም ፡፡

፺፫/ ስለሂሳብ አጣሪ ፡፡

፩/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፺፪ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት ሬጅስትራሩ ትእዛዝ ሲሰጥ ፤ ሂሳብ አጣሪው ይሾማል ፡፡ አስፈላጊ ሆኖም ቢገኝ የሂሳብ አጣሪውን የአገልግሎት ዋጋ ከማኅበሩ ሂሳብ እንዲከፈል ሊወስን ይችላል ፡፡

www.chilot.me

፪/ ሂሳብ አጣሪውም እንደተሾመ የማኅበሩን ማንኛውንም መዛግብት ፣ ሠነዶችና ንብረቱን በሙሉ ፤ እንዲሁም ማኅበሩ ከሌላ ሰው ላይ የሚጠይቀውን ወይም የማኅበሩ የሆነውንና መብቱ የሚመስለውን ሁሉ ይረከባል ። እንዲሁም በማኅበሩ ንብረትና በሚጠይቀው በማኅበሩ መብት ላይ ጉዳት እንዳይደርስ አስፈላጊውንና ምቹ ሆኖ ያገኘውን እርምጃ ሁሉ ይወስዳል ።

፫/ አንድ ማኅበር እንዲፈርስ የተሰጠው ትእዛዝ በይግባኝ የተሻረ እንደሆን መዛግብቱ ፣ ሠነዶቹ ፣ ንብረቱና ክስ የሚቀርብበት ጉዳይ ሁሉ ለማኅበሩ ይመለሳል ።

፺፯/ የሂሳብ አጣሪው ሥልጣንና ተግባር ።

፩/ ሂሳብ አጣሪው በሬጅስትራሩ መሪነትና ተቆጣጣሪነት የሂሳብ ማጣራቱን ሥርዓት ከፍጻሚ ለማድረስ አስፈላጊው ሥልጣን ይኖረዋል ። ሥራውን በሚገባ ለመፈጸም አስፈላጊውን ሁሉ ያደርጋል ። በተለይም

ሀ/ ከማኅበሩ የሚጠየቀውን ዕዳ መርምሮ በቅድሚያ የሚከፈለውን ይወስናል ።

ለ/ ማኅበርተኛ የቀድሞ ማኅበርተኛ ፣ ወይም በሞት የተለየ ማኅበርተኛ ሀብትና ንብረት ፣ ወይም ሕጋዊ ወራሹ ፣ ወይም ማንኛውም የማኅበሩ ሹም ወይም የቀድሞው ሹም ለማኅበሩ ሀብትና ንብረት ሊያደርጉ የሚገባቸውን መዋጮ ይወስናል ።

ሐ/ የማኅበሩን ሀብትና ንብረት ይሰበስባል ።

መ/ ሬጅስትራሩ በሚፈቅደው ፕላን መሠረት ሀብቱንና ንብረቱን ያከፋፍላል ።

ሠ/ የሂሳብ ማጣራቱን ሥራ ለመፈጸም አስፈላጊ እስከሆነበት ጊዜ ድረስ የማኅበሩን ሥራ ያካሄዳል ።

ረ/ በሕግ በሚቀርቡ ክሶች ለማኅበሩ ተወክሎ ይቀርባል ።

ሰ/ ማንኛውም ሰው በማኅበሩ ውስጥ ማኅበርተኛ ፣ የቀድሞ ማኅበርተኛ ወይም በሞት የተለየ ማኅበርተኛ ተጠሪ መሆኑን ይወስናል ።

ሸ/ ለሂሳብ ማጣራት ሥራ አስፈላጊነቱ ማኅበርተኞችን ይሰበስባል ።

፪/ የሂሳብ ማጣራቱ ሥርዓት እንደተፈጸመ ፣ ሂሳብ አጣሪው ሪፖርቱን አዘጋጅቶ ለሬጅስትራሩ ያቀርባል ። የማኅበሩን መዝገቦችና ሠነዶች ሁሉ ሬጅስትራሩ በሚያዘው ሥፍራ ያስቀምጣል ።

፺፰/ ማኅበሩን ከመዝገብ ስለመሠረዝ ።

የሂሳብ ማጣራቱ ሥራ እንደተፈጸመ ማኅበሩ የተመዘገበበት የምስክር ወረቀት ለሬጅስትራሩ ይመለሳል ። ሬጅስትራሩም ማኅበሩን ከመዝገብ ይሰርዝና ማኅበሩም ከመዝገብ ከተሠረዘበት ቀን ጀምሮ የሌለ ይሆናል ።

ክፍል ፲ ስለውሳኔ አሰጣጥ ፣ ስለይግባኝና ስለአፈጻጸም ።

፺፱/ ውሳኔ ስለሚሰጥበት መሠረት ።

በዚህ አዋጅ ውስጥ ግልጽ የሆነ ሌላ ድንጋጌ ከሌለ በቀር ፤ በዚህ አዋጅ መሠረት ስለሚቀርብ ክርክር በፍርድ ፣ ወይም በአስተዳደራዊነት መልክ የሚሰጥ ማንኛውም ውሳኔ ፣ ትእዛዝ ወይም ብይን በፍትሐ ብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ መሠረት ከታየ በኋላ መሆን አለበት ።

www.chilot.me

፶/ የኅብረት ሥራ ማኅበር ይግባኝ ሰሚ ጉባዔ ።

፩/ አንድ የይግባኝ ሰሚ ጉባዔ በሚኒስቴሩ ውስጥ ይቋቋማል ። ከዚህ ቀጥሎ ጉባዔው ተብሎ ይጠቀሳል ።

፪/ የጉባዔው ዋና መሥሪያ ቤት አዲስ አበባ ይሆናል ። ሆኖም አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በሌሎችም ሥፍራዎች ሊሰበሰብ ይችላል ።

፫/ ጉባዔውም በሚኒስትሩ አቅራቢነት በኛ የሚሾሙ ሦስት (፫) አባሎች ይኖሩታል ። ከእነዚህም አንዱ የጉባዔው ሊቀ መንበር ይሆናል ።

፬/ የጉባዔው አባሎች የሚሆኑ ሰዎች የማያዳሉና መልካም ስም ያላቸው ሆነው ፤ በሕግና ሲቻልም በኅብረት ሥራ ሕግ ልምድ ላላቸው ሰዎች ቅድሚያ ይሰጣል ።

፭/ የጉባዔው አባሎች ለሦስት ዓመት ጊዜ ይሾማሉ ። ሆኖም በመጀመሪያው ጊዜ ሹመት አንደኛው አባል ለአንድ (፩) ዓመት ፤ ሁለተኛው ለሁለት (፪) ዓመትና ሦስተኛው ለሦስት (፫) ዓመት ይሾማሉ ። ከዚህ በኋላ የሚሾሙት ግን ለተወሰነው ለሦስት ዓመት ዘመን ሆኖ በየዓመቱ የአንድ አባል የአገልግሎት ዘመን ይፈጸማል ። የአገልግሎት ጊዜውን የፈጸመውን አባል እንደገና መሾም ይቻላል ።

፮/ በሥራ ላይ ቸልተኛ ሆኖ ፤ ወይም ሕገ ወጥ የሆነ ሥራ ሲሠራ የተገኘውን አባል ሚኒስትሩ ለማሻር ይችላል ።

፯/ አንዱ አባል ሥራ ሲለቅ ፤ ወይም በማናቸውም አኳኋን በጉባዔው ውስጥ ክፍት ቦታ ሲኖር ፤ በዚሁ አንቀጽ ፶ ፤ በንዑስ አንቀጽ (፫) በተመለከተው መሠረት ሌላ ሰው ይሾማል ።

፰/ ጉባዔው ክርክሮችን የሚሰማውና ማንኛውንም ተግባሩን ሁሉ የሚፈጽመው በፍትሐ ብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ መሠረት ነው ።

፱/ ለጉባዔው አባሎች የሚከፈለውን አበል ሚኒስትሩ በየጊዜው ይወስናል ።

፲/ የጉባዔውን ሥራ በሚገባ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉትን ሠራተኞች ሚኒስትሩ ይመድባል ። የእነዚህንም ሠራተኞች ደመወዝ ሚኒስቴሩ ይከፍላል ።

፶፩/ ስለይግባኝ ።

፩/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፲ ፣ ፲፪ ፣ ፲፫ ፣ ፳፯ ፣ ፴፪ ፣ ፴፭ ወይም ፴፯ ፣ መሠረት ሬጅስትራሩ በሚሰጠው ውሳኔ ለጉባዔው ይግባኝ ማለት ይቻላል ። ሆኖም ከሬጅስትራሩ በቀር ሌላ ሠራተኛ በአንቀጽ ፲ ፣ ፲፪ ፣ ፲፫ ፣ ፳፯ ፣ ፴፪ ፣ ፴፭ ወይም ፴፯ መሠረት የሰጠውን ውሳኔ መጀመሪያ ሬጅስትራሩ አጣርቶ ውሳኔ ሳይሰጥበት ይግባኝ ማለት አይቻልም ።

፪/ የጠቅላይ ንጉሠ ነገሥት ፍርድ ቤት አፈ ንጉሥ ወይም ምክትል አፈ ንጉሥ ሰብሳቢ ሆኖ ከአራት ሌሎች ዳኞች ጋር የሚያስችልበት ልዩ ችሎት በማንኛውም የኅብረት ሥራ ምክንያት በሚደረግ ክርክር በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፵፬ መሠረት ሬጅስትራሩ ወይም በዚህ አንቀጽ ፶፩ በንዑስ አንቀጽ ፩/ መሠረት ጉባዔው የሰጠው ውሳኔ ፤ ትእዛዝ ወይም ብይን በይግባኝ ሲቀርብለት ፤ የቀረበለትን መዝገብ በመመርመር ሥነ ሥርዓትን ፤ ሕግን ፤ ፍሬ ነገርን ወይም ርትዕን በማጓደል የታዘዘ ፤ የተወሰነ ወይም የተበየነ ነገር መኖሩን ሲረዳው ፤ ይግባኙን ሰምቶ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል ።

ሆኖም በአንቀጽ ፵፬ (፩) (ለ) መሠረት የተሰጠ ትእዛዝ ውሳኔ ወይም ብይን ሬጅስትራሩ አጣርቶ ውሳኔ ሳይሰጥበት በይግባኝ ለጠቅላይ ንጉሠ ነገሥት ፍርድ ቤት ሊቀርብ አይችልም ።

www.chilot.me

፫/ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ፤ በዚህ አዋጅ መሠረት የተቋቋመው የጠቅላይ ንጉሠ ነገሥት ፍርድ ቤት ልዩ ችሎት ማኅበሮች በሚመሠረቱበት በንጉሠ ነገሥቱ ግዛት እየተዘዋወረ ሊያስችል ይችላል ።

፶፬/ የፍትሐ ብሔር ችሎት ሥልጣን ስለሚኖራቸው ሰዎች ።

በዚህ አዋጅ መሠረት ውሳኔ ፤ ትእዛዝ ወይም ብይን የሚሰጥ ማንኛውም ባለሥልጣን ምስክሮችን ለመጥራት ማስረጃዎችን ለማስቀረብ ፤ የቀረበው ጉዳይ ስለሚሰማበት ሥርዓትና ትእዛዝም ለመስጠት ሌላም ማንኛውንም እርምጃ ለመውሰድ የፍትሐ ብሔር ችሎት ሥልጣን ይኖረዋል ።

፶፫/ ስለአፈጻጸም ።

በዚህ አዋጅ መሠረት የሚሰጥ ማንኛውንም ውሳኔ ፤ ትእዛዝ ወይም ብይን በፍትሐ ብሔር ችሎት እንደተሰጠ ተቆጥሮ አስፈላጊ ሲሆን ፤ የንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ፍርድ ቤቶች ውሳኔው ፤ ትእዛዙ ወይም ብይኑ እንዲፈጸም የማስገደድ ሥልጣን ይኖራቸዋል ።

ክፍል ፲፩ ስለ ልዩ ልዩ ሁኔታዎች

፶፮/ ኅብረት በተባለው ስም ስለመጠቀም ።

ማንኛውም ሰው ማኅበር ካልሆነ በቀር ፤ «የኅብረት ሥራ ማኅበር» በተባለውም ስም መጠቀም አይችልም ።

፶፯/ ስለማኅበር አድራሻ ።

ማንኛውም ማኅበር በደንብ በተወሰነው መሠረት የተመዘገበ አድራሻ ይኖረዋል ። ለዚሁም ማኅበር የሚላኩት መጥሪያዎች ፤ ማስታወቂያዎችና ሌሎች ግንኙነቶች ሁሉ በዚህ አድራሻ ይላካሉ ። ማኅበሩ አድራሻውን ሲለውጥ ፤ በሠላሳ (፴) ቀናት ውስጥ ለሬጅስትራሩ ማስታወቅ አለበት ።

፶፰/ ይህን አዋጅ ደንቦችንና የመተዳደሪያ ደንቦችን ለምርመራ ክፍት ስለማድረግ ።

ማንኛውም ማኅበር ይህን አዋጅ ደንቦቹንና የመተዳደሪያ ደንቦቹን ማኅበሩ በተመዘገበበት አድራሻ እንዲገኙና በነፃ እንዲታዩ መፍቀድ አለበት ።

፶፺/ ስለሠነዶች አሰጣጥ ።

በዚህ አዋጅ መሠረት የሚሰጥ ማንኛውም ውሳኔ ወይም ብይን በፍትሐ ብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ መሠረት ነው ።

፷/ ማኅበሮች የሚፈጽሙት ተግባር በአንዳንድ ጉድለቶች ምክንያት ዋጋ እንዲያጡ ስላለመደረጉ ።

በሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ አቋም ፤ ወይም በአንዱ የማኅበሩ ሹም አሿሿም ፤ ወይም በአመራረጡ በተፈጸመው ጉድለት ወይም ለተመረጠበት ሥራ ተገቢ ችሎታ አልነበረውም በማለት ጉድለቱ በተሠራው ሥራ ላይ በቀጥታ ጉዳትን ያስከተለ ካልሆነ በቀር ፤ ማኅበሩ ወይም ሥራ አስፈጻሚው ኮሚቴ ፤ ወይም የማኅበሩ ሹም የፈጸመው ተግባር ጽኑ ነው ።

www.chilot.me

፶፱/ በዚህ አዋጅ ላይ የንግድ ሕግ ተፈጻሚነት የሌለው ስለመሆኑ ፡፡

በ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. የወጣው የንግድ ሕግ በተለይ ከዚህ አዋጅ ዓላማና ድንጋጌዎች ጋር የሚስማማ ካልሆነ በቀር በኅብረት ሥራ ማኅበሮች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም ፡፡ በተለይም በንግድ ሕግ ውስጥ ስለንግድ ሥራ ድርጅቶች አቋም አመዘጋገብና የሥራ አካሔድ የተደነገገው በኅብረት ሥራ ማኅበሮች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም ፡፡

የተጠቀሰው ሕግ

የንግድ ሕግ ፣ ፲፱/በተ. የ. ፫ (፲፱፻፶፪) ፡፡

፷/ ስለደንቦች ፡፡

ይህን አዋጅ በተሻለ አኳኋን በሥራ ላይ ለማዋል የሚያስችሉትን ደንቦች ሚኒስትሩ ማውጣት ይችላል ፡፡

፷፩/ አዋጁ ስለሚጸናበት ጊዜ ፡፡

ይህ አዋጅ በነጋሪት ጋዜጣ ከወጣበት ቀን አንሥቶ የጸና ይሆናል ፡፡

አዲስ አበባ ነሐሴ ፳፰ ቀን ፲፱፻፶፰ ዓ.ም.

፳፮/፲፩ (፲፱፻፶፰) ሕ. ፫፻፴፪

ስለኅብረት ሥራ ማኅበሮች በ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ መሠረት የወጣ ደንብ ፡፡

፩/ አውጭው ባለሥልጣን ፡፡

ስለኅብረት ሥራ ማኅበር በቁጥር ፪፻፵፩/፶፰ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ በአንቀጽ ፷ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የሕዝባዊ ኑሮ ዕድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር ይህን ደንብ አውጥቶአል ፡፡

፪/ አጭር አርእስት ፡፡

ይህ ደንብ «ስለ ኅብረት ሥራ ማኅበር የወጣ የ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ፡፡

፫/ የደንቡ ተፈጻሚነት ወሰን ፡፡

ይህ ደንብ በአዋጁ መሠረት በተመዘገበ በማናቸውም ዓይነት የኅብረት ሥራ ማኅበር ላይ ተፈጻሚነት ይኖረዋል ፡፡

፬/ ትርጓሜ ፡፡

የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም ካልሰጠው በቀር በዚህ ደንብ ውስጥ ፡—

፩/ «የፍትሐ ብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ» ሲባል በ፲፱፻፶፯ ዓ.ም. የወጣው የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የፍትሐ ብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ማለት ነው ፡፡

www.chilot.me

፪/ «የሕብረት ሥራ ዓመት» ሲባል ከሐምሌ ፩ ቀን እስከ ሰኔ ፴ ቀን ያለው ጊዜ ማለት ነው ።

፫/ «የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ» ሲባል የማኅበሩን ሥራ እንዲመሩ አደራ የተጣለባቸው ሰዎች ማለት ነው ።

፬/ «ሂሳብ አጣሪ» ሲባል በአዋጁ አንቀጽ ፵፮ መሠረት በሬጅስትራሩ የተሾመ ሰው ማለት ነው ።

፭/ «ማኅበርተኛ» ሲባል በአንድ ማኅበር ውስጥ ማኅበርተኛ የሆነ ማንኛውም ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው ድርጅትና በስም ማኅበርተኛ እንዲሆን የተፈቀደለት ሰው ጭምር ማለት ነው ።

፮/ «ሚኒስቴር» ሲባል የሕዝባዊ ኑሮ ዕድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር ማለት ነው።

፯/ «የተጣራ ትርፍ» ሲባል ክፍያ በሙሉ ከተደረገ በኋላ ተርፎ ለማኅበርተኞቹ እንደ የድርሻቸው የሚደለደለው ገንዘብ ማለት ነው ።

፰/ «አዋጅ» ሲባል ስለኅብረት ሥራ ማኅበር በቁጥር ፪፻፵፩/፲፱፻፶፰ ዓ. ም. የወጣው አዋጅ ማለት ነው ።

፱/ «ሬጅስትራር» ሲባል በአዋጁ በአንቀጽ ፭ መሠረት የሚሾም ሰውና የሬጅስትራሩ ሥልጣን ተሰጥቶት የሚሠራ ማንኛውም ሌላ ሰው ጭምር ማለት ነው ።

፲/ «የመተዳደሪያ ደንብ» ሲባል የአንድ ማኅበር የመተዳደሪያ ደንብና ማሻሻያዎችን ሁሉ ጭምር ማለት ነው ።

፲፩/ «ማኅበር» ሲባል በአዋጁ በአንቀጽ ፲ መሠረት የተመዘገበ የኅብረት ሥራ ማኅበር ማለት ነው ።

<u>የተጠቀሰው ሕግ</u>

የፍ. ሕ. ሥ. ሥ. ፳፭/በተ. የ. ፫ (፲፱፻፶፰) ድ. ፶፱ ።

፭/ የመተዳደሪያ ደንቦች ዝርዝር ሁኔታዎች ።

፩/ የማኅበር የመተዳደሪያ ደንቦች ከዚህ በታች የተመለከቱትን ዝርዝሮች መያዝ አለባቸው ።

ሀ/ የማኅበሩን ስምና አድራሻ ፤

ለ/ የማኅበሩ ሥራ የሚካሄድበትን ሥፍራ ፤

ሐ/ የማኅበሩን ግብ ፤

መ/ ገንዘብ የሚሰበሰብበትን ሁኔታ ፤

ሠ/ የማኅበርተኞቹ የኃላፊነት ዓይነትና ልክ ፤

ረ/ ማኅበሩ ሊበደር የሚችለውን ገንዘብ ልክና ለዚህም ገንዘብ ስለሚከፈለው ወለድ መጠን ፤

ሰ/ ከማኅበርተኞች ስለሚሰበሰበው የመግቢያና ሌሎች ክፍያዎች ፤

ሸ/ የማኅበሩ ገንዘብ በሥራ ላይ የሚውልበት ዓላማ ፤

ቀ/ ስለማኅበርተኛነት መብትና ኃላፊነት እንዲሁም ማኅበርተኛ ለመሆን ስለሚያበቁ ሁኔታዎች ፤

በ/ ማኅበርተኞች ከማኅበር ስለሚወገዱበት መንገድ ፤

ተ/ ስብሰባ የሚደረግበትና ማስታወቂያ የሚወጣበት ሁኔታ ፤

www.chilot.me

ቸ/ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባሎችና እንዲሁም ሌሎች ሹማምንት ስለሚሾሙበትና ስለሚሻሩበት ሁኔታ ፤ ስለሥልጣናቸውና ስለተግባራቸው ፤ እንዲሁም በሥራ ላይ ስለሚቆዩበት ጊዜ ፤

ኀ/ ንግድ ፤ ግዥ ፤ ሽያጭ ፤ ተቀማጭ ንብረት ፤ መበደርና ማበደር እንደዚሁም ሌሎች እነዚህን የመሳሰሉ ጉዳዮች ስለሚመሩበት ሁኔታ ፤

ነ/ ስለተጣራ ትርፍ አከፋፈል ፤

ኘ/ በሬጅስትራሩ የተወሰኑትን ጉዳዮች ማዘጋጀትና ማቅረብ ፤

አ/ «የትምህርት ማስፋፊያ መዋጮ» ስለመፍጠርና ፤

ከ/ ሹም ወይም ሹማምንት በሠነዶች ላይ እንዲፈርሙና በማኅበሩ ስም እንዲከሰሱና እንዲከሱ እንዲሁም ሌሎች ሕግ ጠቀስ ጉዳዮችን እንዲከታተሉ ሥልጣን ስለመስጠት ።

፪/ የማኅበር የመተዳደሪያ ደንቦች ከዚህ በታች የተመለከቱትን ዝርዝሮች መያዝ ይችላሉ ።

ሀ/ ከማኅበር መውጣት ስለሚፈቀድበት ሁኔታ ፤

ለ/ ማኅበርተኞች ከማኅበር ሲወጡ ፤ ማኅበርተኞች ለመሆን በማይችሉበትና በሞቱ ጊዜ ስለሚወስደው እርምጃ ፤

ሐ/ የአንድ ማኅበርተኛ ድርሻ ወይም ጥቅሙን ለማዛወር ስለሚፈቀድበት ሁኔታ ፤

መ/ ሠራተኛ ስለሚቀጠርበት ዘዴ ፤ ስለሥራ ሁኔታዎችና ማኅበሩ ደመወዝ ስለሚከፍላቸው ሹማምንትና የሠራተኞች ደመወዝ ስለመወሰን ፤ ማሻሻል ወይም ማስተካከልና እንዲሁም ሊወሰድባቸው ስለሚገባው የቅጣት ሥርዓት ፤

ሠ/ ለማኅበርተኞችና ለማኅበሩ ሠራተኞች ስለሚከፈለው ጉርሻ ልክና ስለአከፋፈሉም ሁኔታ ፤

ረ/ ለማኅበሩ አገልግሎቱን ለሰጠ ማኅበርተኛ ስለሚከፈለው አበል ልክና ስለአከፋፈሉም ሁኔታ ፤

ሰ/ የመተዳደሪያ ደንቦችን ለማሻሻል ፤ ማኅበሮችን ለመከፋፈል ፤ ለማቀላቀልና ለማፍረስ ስለሚደረጉት ልዩ ውሳኔዎችና እንዲሁም ልዩ ውሳኔ ሊሰጥባቸው ስለሚያስፈልጉ ሌሎች ጉዳዮች የድምፅ ብልጫ ወይም ምልአተ ጉባኤ ስለመወሰን ፤

ሸ/ ለማኅበርተኞች ብድር ወይም በቅድሚያ ገንዘብ ስለሚሰጥበት ሁኔታ በተለይም ፤

፩/ ብድር ወይም በቅድሚያ የሚሰጥ ገንዘብ የሚሰጥበትን ምክንያት ፤

፪/ ለአንድ ማኅበርተኛ በብድር የሚሰጠው ገንዘብ ልክ ወይም ሰብልን በማስያዝ በቅድሚያ የሚሰጠው ገንዘብ በአካባቢው ገበያ ዋጋ መጠን ከመቶ ምን ያህል እንደሚሆን ፤ ወይም በጠቅላላው በብድርና በቅድሚያ ገንዘብ ሊሰጥ ስለሚቻልበት ፤

፫/ ስለማኅበርተኞች በሚሰጠው ብድር ላይ ስለሚከፈለው ወለድ ልክና

፬/ ብድርንና በቅድሚያ የሚሰጥ ገንዘብን በማይገባ ሥራ ላይ ማዋል ስለሚያስከትለው መቀጮ ፤

ቀ/ ብድሩ ወይም በቅድሚያ የተሰጠው ገንዘብ የሚከፈልበት ጊዜ ስለሚራዘምበት ወይም ስለሚታደስበት ሁኔታ ፤

www.chilot.me

በ/ የመተዳደሪያ ደንቡን ተላልፎ በተገኘ ማኅበርተኛ ላይ ስለሚጣልበት የመቀጫ ሁኔታ ፤

ተ/ ማናቸውንም የማኅበሩን ዕዳ ያለመክፈል ስለሚያስከትለው ኃላፊነት ።

፫/ በአንቀጽ ፫ ፣ በንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) ከተመለከቱት ዝርዝሮች ሌላ ለማኅበሩ አቋምና ለሥራው አመራር አስፈላጊ የሆኑትን ጉዳዮች በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንቦችን ውስጥ ለማግባት ይቻላል ።

፮/ ለማስመዝገብ ስለሚቀርብ ማመልከቻ ።

ለሬጅስትራሩ የሚቀርበው የመመዝገቢያ ማመልከቻ ከዚህ ደንብ ጋር በአባሪ (ሀ) በተያዘው የኅ.ሥ.ማ.ቅጽ ፩ መሠረት መሆን አለበት ።

፯/ ስለመመዝገቢያ የምስክር ወረቀት ።

ሬጅስትራሩ አንድ ማኅበር ሲመዘገብ መመዝገቡን በማረጋገጥ በአባሪ (ለ) በተያዘው የኅ.ሥ.ማ.ቅጽ ፪ መሠረት የምስክር ወረቀት ይሰጣል ።

፰/ የማኅበር መዝገብ ።

፩/ የማኅበሮች የመተዳደሪያ ደንቦችና ምዝገባን የሚመለከቱ ዝርዝር ሁኔታዎች የሚሰፍሩበት «የማኅበር መዝገብ» ተብሎ የሚጠራ መዝገብ ሬጅስትራሩ ይይዛል ወይም በጽሕፈት ቤቱ ውስጥ እንዲያዝ ያደርጋል ፤

፪/ በማኅበር መዝገብ ውስጥ የሚሰፍሩት አዲስ ጉዳዮች ሁሉ በሬጅስትራሩ ወይም በእርሱ መሪነት ከሰፈሩ በኋላ ሬጅስትራሩ ይፈርምባቸዋል ፤

፫/ በማኅበር መዝገብ ውስጥ በሚደረገው ማናቸውም ለውጥ ወይም እዝል ወይም ስርዝ ሬጅስትራሩ ምልክት ማድረግ አለበት ።

፱/ የመተዳደሪያ ደንቦችን ስለማሻሻል ።

፩/ በአዋጁ ፣ በዚህ ደንብና በመተዳደሪያው ደንብ በተመለከተው መሠረት አንድ ማኅበር የመተዳደሪያ ደንቡን ለማሻሻል ይችላል ፤

፪/ ከያንዳንዱ ማሻሻያ ሁለት ግልባጭ ፤ ማሻሻያውን ለማጽደቅ ስብሰባ ከተደረገበት ጊዜ አንስቶ በአሥራ አምስት ቀኖች ውስጥ በአባሪ (ሐ) የኅ.ሥ.ማ. ቅጽ ፫ መሠረት ለሬጅስትራሩ መላክ አለበት ፤

፫/ አንድ ማሻሻያ የሚደረገው የማኅበሩ ጠቅላላ ጉባዔ በሚያሳልፈው ልዩ ውሳኔ ብቻ ነው ።

፲/ ስለማኅበርተኝነት ፈቃድ ።

ማናቸውም ማኅበር አለበቂ ምክንያት በአዋጁ አንቀጽ ፲፱ እና በመተዳደሪያ ደንቡ መሠረት ማኅበርተኛ ሊሆን የሚችለውን ማንኛውንም ሰው ማኅበርተኛ እንዳይሆን ሊከለክለው አይችልም ።

፲፩/ ለማኅበርተኝነት ብቁ ስለአለመሆን ።

፩/ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ የተጠቀሱትን ጉድለቶች የፈጸመ ማናቸውም ሰው ማኅበርተኛ ሊሆን አይችልም ።

፪/ አንድ ማኅበርተኛ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ የተጠቀሱትን ጉድለቶች ፈጽሞ ቢገኝ ጉድለቱን ከፈጸመበት ቀን አንስቶ ማኅበርተኛ መሆን ይቀራል ።

www.chilot.me

፲፪/ ጠቅላላው ጉባዔ ከመደረጉ በፊት ማኅበርተኞችን ስለመቀበል ።

ማናቸውም ማኅበር ዓመታዊ ጠቅላላ ጉባዔ ከመደረጉ በፊት በአሉት አሥራ አምስት (፲፭) ቀናት ውስጥ አዲስ ማኅበርተኞች መቀበል የለበትም ።

፲፫/ ዕዳውን ባልከፈለ ማኅበርተኛ ላይ ስለሚወሰደው እርምጃ ።

፩/ ማንኛውም ማኅበርተኛ በማኅበሩ መተዳደሪያ ደንብ በተወሰነው ጊዜ ወይም እስከ ሦስት ወር ድረስ ፤ ከሁለቱ አንስተኛ በሆነው ጊዜ ውስጥ የማኅበሩን ዕዳ ሳይከፍል ቢዘገይ የማኅበሩ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባል ወይም በሌላ ማኅበር ወኪል ለመሆን አይችልም ፤

፪/ ማንኛውም ማኅበርተኛ ከላይ በንዑስ አንቀጽ (፩) በተመለከተው ክፍት ቦታ ተሹሞ በዚሁ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ዕዳውን ከፍሎ የሚጨርስበት ጊዜ ቢያልፍ ከዚሁ ቀን አንስቶ አባልነቱ ይቀራል ።

፲፬/ ወራሽ ስለመሰየም ።

፩/ ማንኛውም ማኅበርተኛ በሞተ ጊዜ ድርሻው ወይም በማኅበሩ ካፒታል ውስጥ ያለው ጥቅም እንዲዛወር ወይም የዚሁ ዋጋ እንዲከፈል ወይም ማናቸውም ከማኅበሩ የሚደርሰው የገንዘብ ክፍያ እንዲደረግ ወራሽ ወይም ወራሾችን ሊሰይም ይችላል ። ይህም ማኅበርተኛ ሰያሚውን ከጊዜ ወደ ጊዜ ለመሻር ወይም ለመሰወጥ ይችላል ፤

፪/ ማኅበርተኛው የሚሰይማቸው የወራሾች ቁጥር ማኅበርተኛው በማኅበሩ ውስጥ ካሉት ድርሻዎች ቁጥር መብለጥ የለበትም ፤

፫/ ይህም ስያሜ ዋጋ እንዲኖረው ማኅበርተኛው በጽሑፍ አስፍሮ ቢያንስ ሁለት ምስክሮች ባሉበት ፈርሞ ለዚሁ ጉዳይ በተያዘው በማኅበሩ መዝገብ ውስጥ መመዝገብ አለበት ።

፲፭/ ጠቅላላ ጉባዔ ።

፩/ የማኅበርተኞቹ የመጀመሪያ ጠቅላላ ጉባዔ በአዋጁ አንቀጽ ፳፬ በንዑስ አንቀጽ ፩ (ሐ) (መ) እና (ሠ) የተመለከተው ሥልጣን ይኖረዋል ፤

፪/ የቁጥጥሩ ሪፖርት ለሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ እንደደረሰው በአዋጁ አንቀጽ ፳፬ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የተመለከተው ጠቅላላ ጉባዔ ይደረጋል ፤

፫/ ጠቅላላ ጉባዔ ከመደረጉ በፊት ቢያንስ የአሥራ አምስት (፲፭)ቀን ማስታወቂያ መስጠት አለበት ፤

፬/ የማኅበሩ ጠቅላላ ጉባዔ «ምልአተ ጉባዔ» በመተዳደሪያ ደንቦች በተወሰነው መሠረት ሆኖ ጉባዔው በሬጅስትራሩ ጥሪ መሠረት የተደረገ እንደሆነ በዚሁ ጉባዔ ላይ በተገኙት ማኅበርተኞች ብቻ ምልአተ ጉባዔው እንደተሟላ ተቆጥሮ ሥራ ሊጀምር ይችላል ።

፲፮/ በጉባዔ ድምፅ ስለመስጠት ።

በጉባዔ ላይ ለተገኙት ማኅበርተኞች ለውሳኔ የሚቀርበው ማናቸውም ጉዳይ በአዋጁና በዚህ ደንብ ወይም በማኅበሩ መተዳደሪያ ደንብ ውስጥ ያልተገለጸ ከሆነ በጉባዔው ላይ የተገኙት ማኅበርተኞች በድምፅ ብልጫ ውሳኔ ይሰጡበታል ። ድምፁ እኩል በኩል የተከፈለ እንደሆነ ሊቀ መንበሩ ወሳኝ ድምፅ ይኖረዋል ።

www.chilot.me

፲፯/ ስለሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባሎች ምርጫ ።

፩/ አንድ ማሕበር የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባሎችን ለመምረጥ ማኅበርተኞችን በተለያዩ ቡድኖች በክፍለ ሀገር ወይም በሌላ ሁኔታ ሊደለድላቸው ይችላል ፤

፪/ የዚህ ዓይነቱ ማኅበር የመተዳደሪያ ደንብ ለሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባልነት ከያንዳንዱ ክፍል የሚመረጡትን ወኪሎች ብዛት ወይም ልክ ይወስናል ። በተጨማሪም ወኪሎች ፤

ሀ/ በሙሉ ማኅበርተኞች ወይም

ለ/ ወኪሎቹ ከተመረጡበት ክፍል ብቻ በሆኑ ማኅበርተኞች ሊመረጡ የሚችሉ መሆናቸውን ይወስናል ።

፲፰/ በሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ውስጥ ስለሚፈጠረው ክፍት የሥራ ቦታ ።

በሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ውስጥ ክፍት የሥራ ቦታ ሲፈጠር እስከሚቀጥለው ጠቅላላ ጉባዔ ድረስ የሚያገለግል አባል ለመሾም ኮሚቴው ሥልጣን ይኖረዋል ።

፲፱/ ለሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባልነት ብቁ ስላለመሆን ።

፩/ ማንኛውም ሰው ፤

ሀ/ በአንቀጽ ፲፫ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ከማኅበሩ የወሰደውን ማናቸውንም ብድር ያልከፈለ ወይም

ለ/ በአባልነቱ ምክንያት ከሚኖረው ግንኙነት በስተቀር በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ከማኅበሩ ጋር በተደረገው ውል ወይም ማኅበሩ በሚሸጠው ወይም በሚገዛው ንብረት ወይም በማናቸውም በማኅበሩ ሥራ ጥቅም ያገኘ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባል ሆኖ አይሾምም ፤

፪/ አንድ የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባል ከዚህ በላይ በአንቀጽ ፲፱ ንዑስ አንቀጽ ፩ የተመለከቱትን ጉድለቶች ቢፈጽም ይሻራል ።

፳/ ስለመጠባበቂያ ሂሳብ ።

አንድ ማኅበር በማናቸውም ዓመት ከሚያገኘው የተጣራ ትርፍ ውስጥ ከመቶ ሃያ አምስት (25%) ያላነሰ በመጠባበቂያ ሂሳቡ ውስጥ ገቢ ያደርጋል ።

ይህም ሂሳብ የሚጠራቀመው ማኅበርተኞቹ እንደየድርሻቸው የከፈሉትን የማኅበሩን ካፒታል ወይም ከዚህ የሚበልጥ በመተዳደሪያው ደንብ ውስጥ የተወሰነውን ገንዘብ ያህል እስኪሆን ድረስ ነው ።

፳፩/ ማኅበር ሲፈርስ የመጠባበቂያውን ሂሳብ ስለማከፋፈል ።

፩/ የሚፈርስ ማኅበር ሂሳብ በሚጣራበት ጊዜ የመጠባበቂያ ሂሳቡ በማኅበሩ የመተዳደሪያ ደንቦችን መሠረት ከተጠራቀሙት ሌሎች ሂሳቦች ጋር ሆኖ ከማኅበሩ ሐብትና ንብረት ላይ ተቀንሰው ሳይከፈሉ ለቀሩት ዕዳዎች መክፈያ እንዲሆን የሂሳብ አጣሪው ከዚህ በታች በተመለከተው ተራ መሠረት ይመድበዋል ።

ሀ/ የማኅበሩን ዕዳዎች ፤

ለ/ የማኅበሩን የተከፈለ ካፒታል ፤

ሐ/ ለወጣው ካፒታል በዓዋጁ በአንቀጽ ፴፩ ከተመለከተው ወለድ ለማይበልጥ ክፍያ ፤

www.chilot.me

፪/ በዚህ አንቀጽ ፳፩ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከቱት ክፍያዎች ከተደረጉ በኋላ የሚተርፈው ገንዘብ የፈረሰው ማኀበር ማኀበርተኞች በጠቅላላ ጉባዔ በሚወስኑት መሠረት ለሕዝብ አገልግሎት ይውላል ፤ ወይም ለሌላ ማኀበር የመጠባበቂያ ሂሳብ ውስጥ እንዲገባ ይሰጣል ።

፳፪/ ስለኅብረት ሥራ የትምህርት መዋጮ ።

ማናቸውም ማኀበር ለኅብረት ሥራ ማስተማሪያ የሚውል መዋጮ ያደርጋል ። ይህም መዋጮ ሬጅስትራሩ በየጊዜው በሚሰጠው ትእዛዝ መሠረት ከማኀበሩ የተጣራ የዓመት ትርፍ ከመቶ አምስት (5%) ያልበለጠ ይሆናል ። በዚህም ሁኔታ የተጠራቀመው መዋጮ በብሔራዊ የኅብረት ሥራ ድርጅት ወይም የዚህ ዓይነት ድርጅት ከሌለ ሬጅስትራሩ በሚሾመው በኅብረት ሥራ ትምህርት ኮሚቴ አማካይነት በሥራ ላይ ይውላል ።

፳፫/ ያልተደለደለ ትርፍን ስለማከፋፈል ።

በአዋጁ ፤ በዚህ ደንብና በመተዳደሪያ ደንቦች በተወሰነው መሠረት ያልተደለደለ ማናቸውም ትርፍ ወደ የማኅበሩ የመጠባበቂያ ሂሳብ ገቢ ይሆናል ።

፳፬/ ገንዘብ በሥራ ላይ ስለማዋልና ስለማጠራቀም ።

፩/ የባንክ አገልግሎቶች በሚገኙበት ቦታዎች ሁሉ ማኀበሩ ማናቸውንም ገንዘቡንና የመጠባበቂያውንም ገንዘብ ጭምር ባንክ ማስቀመጥ አለበት ፤

፪/ ማኀበሩ ማናቸውንም ገንዘቡንና የመጠባበቂያውንም ገንዘብ ጭምር ከዚህ በታች ለተመለከቱት ሥራዎች ብቻ ማዋል ይችላል ።

ሀ/ በሌላ ማኀበር ድርሻዎች ወይም መያዣዎች (ሴኩሪቲስ) እና

ለ/ ስለዋናው ገንዘብና ስለወለድ ሙሉ ዋስትና ባላቸው የመንግሥት መያዣዎች (ሴኩሪቲስ) ።

፳፭/ ስለመበደር ።

፩/ ማናቸውም ማኀበር በጠቅላላ ጉባዔ ከማኀበርተኞች ወይም ማኀበርተኞች ካልሆኑ ሰዎች በመበደር ወይም በመቀበል ሊገባ የሚችለውን ከፍተኛ የዕዳ መጠን በየጊዜው ይወስናል ፤

፪/ ማናቸውም ማኅበር በዚህ አንቀጽ ፳፭ በንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ከተወሰነው ዕዳ በላይ ኃላፊነት የሚያስከትል ብድር ወይም ተቀማጭ ገንዘብ ለመቀበል አይችልም ።

፳፮/ ማኅበሩ ስለሚይዛቸው ሂሳብና ሌሎች መዛግብት ።

ሬጅስትራሩ በየጊዜው በሚወስነው መሠረት ማናቸውም ማኅበር የማኅበሩን ሥራ የሚያመለክቱ ሂሳቦችና መዛግብት መያዝ አለበት ።

፳፯/ ሬጅስትራሩ የማኅበሮችን ሂሳብና መዛግብት ለማስተካከል ስላለው ሥልጣን ።

ሬጂስትራሩ በጽሑፍ በሚሰጠው ትእዛዝ መሠረት ማናቸውም ማኀበር ከዚህ በላይ በአቀጽ ፳፮ በተመለከተው መሠረት ሊይዝ የሚገባውን ሂሳብ ወይም መዛግብት ሬጅስትራሩ በሚሰጠው መምሪያና በሚወስነው ጊዜ ውስጥ በከፊል ወይም በሙሉ እስተክክሎ መያዝ አለበት ። ማናቸውም ማኅበር ይህን ሳይፈጽም ቢቀር ሬጅስትራሩ ሂሳቡንና መዛግብቶቹን የሚያስተካክል አንድ የበታች ሹም ይወክላል ። ይህም ሲሆን ሬጅስትራሩ ሥራው የፈጀውን ጊዜ ገምቶ ለወከለው የበታች ሹም የሚከፈለውን አበል በመወሰን ይህንኑ አበል ማኀበሩ ለሚኒስቴሩ እንዲከፍል ያዛል ።

www.chilot.me

፳፰/ ማኅበሮች ስለሚአቀርቡአቸው የጽሑፍ መግለጫዎችና መረጃዎች ።

፩/ ማናቸውም ማኅበር ሬጅስትራሩ በሚወስነው መሠረት በእያንዳንዱ የኅብረት ሥራ ዓመት ውስጥ ፤

ሀ/ የዓመቱን ገቢና ወጪ የሚያሳይ መረጃ ፤

ለ/ የትርፉንና የኪሳራውን ሂሳብ ፤

ሐ/ የሂሳብ ሚዛን ፤ (ባላንስ ሺት)

መ/ የሚቀጥለውን ዓመት በጀት እና

ሠ/ ሌሎችንም ሬጅስትራሩ የሚጠይቀውን የጽሑፍ መግለጫዎችና መረጃዎች ሁሉ ማዘጋጀት አለበት ።

፪/ ሀ/ ሬጅስትራሩ በሚወስነው ጊዜ ውስጥ ማናቸውም ማኅበር በዚህ አንቀጽ ፳፰ በንዑስ አንቀጽ (፩) የተዘረዘሩትን የጽሑፍ መረጃዎችን ግልባጭ በየዓመቱ ለሬጅስትራሩ ማቅረብ አለበት ፤

ለ/ የሂሳብ ተቆጣጣሪው የጽሑፍ መረጃዎችን ከመረመረ በኋላ ፤ በተቻለ መጠን የጽሑፍ መረጃዎች ከቀረቡበት ቀን አንስቶ በአንድ ዓመት ውስጥ የሂሳብ ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት መስጠት አለበት ፤

ሐ/ ሬጅስትራሩ በሚያዘውና በሚወስነው መሠረት ማኅበሩ የሂሳብ ማረጋገጫውን የምስክር ወረቀትና የጽሑፍ መረጃዎችን ማሳተም አለበት ።

፫/ በዚህ አንቀጽ ፳፰ ንዑስ አንቀጽ (፩) ከተዘረዘሩት ዓመታዊ የጽሑፍ መረጃዎች ሌላ ሬጅስትራሩ በሚሰጠው መምሪያ በተወሰነው ጊዜ ውስጥና ለይቶ ለሚወስነውም ጊዜ ማናቸውም ማኅበር ተጨማሪ መረጃዎች ለሬጅስትራሩ ማቅረብ አለበት ።

፬/ ማናቸውም ማኅበር በዚህ አንቀጽ ፳፰ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፫) የተዘረዘሩትን የጽሑፍ መረጃዎች በተወሰነ ጊዜ ውስጥ ያላቀረበ እንደሆነ ሬጅስትራሩ አስፈላጊውን የጽሑፍ መረጃዎች የሚያሰናዳ የበታቹን ሹም ይወክላል ። ይህም ሲሆን ሬጅስትራሩ ሥራው የፈጀውን ጊዜ ገምቶ ለተወከለው ሹም የሚከፈለውን አበል ለመወሰን ይህንኑ አበል ማኅበሩ ለሚኒስቴሩ እንዲከፍል ያዛል ።

፳፱/ በመዛግብት ውስጥ የሠፈሩትን ግልባጮች ስለማረጋገጥ ።

፩/ ማኅበሩ የተለመዱ ሥራውን ሲያካሄድ በመዛግብት ውስጥ ያሠፈራቸው ጽሑፎች ግልባጭ የሚረጋገጠው የማኅበሩ ማኅተም ተደርጐበት ፤

ሀ/ የማኅበሩ ፕሬዚዳንት ወይም ጸሐፊ ሲፈርምበት ፤ ወይም ፤

ለ/ በአዋጁ አንቀጽ ፵፩ መሠረት የሂሳብ አጣሪ የተሾመ እንደሆን የሂሳብ አጣሪው ሲፈርምበት ነው ።

፪/ የተረጋገጡ የጽሑፍ ግልባጮች የሚሸጡበትን ዋጋ ሬጅስትራሩ በየጊዜው ይወስናል ።

፴/ ስለሠነድ ፍተሻ ።

ማንኛቸውም ማኅበርተኛ ወይም ማንኛውም ሰው ከዚህ በታች የተመለከቱትን ሠነዶች ከሬጅስትራሩ ጽ/ቤት ገብቶ በነፃ ሊፈትሽና ካስፈለገውም ከዚህ በታች የተመለከተውን ዋጋ በመክፈል የተረጋገጡ የጽሑፍ ግልባጮች ለማግኘት ይችላል ።

www.chilot.me

ብር ሣንቲም ፤

፩/	የመመዝገቢያ ማመልከቻ	0.25	እያንዳንዱ
፪/	የመመዝገቢያ የምስክር ወረቀት	1.00	»
፫/	የማኅበር የመተዳደሪያ ደንቦች	0.50	በገጽ
፬/	የማኅበር የመተዳደሪያ ደንቦች ማሻሻያ	0.50	»
፭/	ማኅበር የሚፈርስበት ትእዛዝ	0.50	»
፮/	የማኅበር የሂሳብ ቁጥጥር ማስታወሻ	0.50	»
፯/	ዓመታዊ የሂሳብ ሚዛን	1.00	»
፰/	በአዋጁ አንቀጽ ፵፪ መሠረት በማኅበር ንብረትና ገንዘብ ላይ ጉድለት ያደረሰውን ለማስከፈል የሚሰጥ ትእዛዝ	1.00	

፵፩/ መንግሥት ለማኅበሮች ስለሚያደርገው ዕርዳታ ።

፩/ ሚኒስቴሩ ተገቢ መሆኑን ሲያምንበት ፤

ሀ/ አንድ ማኅበር ለሚሸጠው ዕጣና በዕጣውም ላይ ተጠራቅሞ ለሚከፈለው ክፍያ እስከ ሰባ አምስት በመቶ (75%) ድረስ ለመክፈል ዋስትና መስጠት፤

ለ/ ለማኅበርተኞች የቀለጠፈና በመጠነኛ ዋጋ አገልግሎት ለሚሰጥ ማኅበር ዕርዳታ ወይም ድጋፍ ወይም በቅድሚያ የሚሰጥ ገንዘብና ብድርን የመሳሰሉ የገንዘብ ዕርዳታ ማድረግ ፤

ሐ/ ማኅበሩ ተገቢ መስሎ ሲታየው በሙሉ ወይም በከፊል የሚያስመልሰው የአክሲዮን ዕጣ መግዛት ፤

መ/ ለማኅበርተኞች የቀለጠፈና በመጠነኛ ዋጋ አገልግሎት ሊሰጥ ለሚችል ማኅበር በሚኒስቴሩ እጅ ከሚገኘው ወይም ከሌላ መንግሥት ከሚያዝበት መሬት እንዲያገኝ አስፈላጊውን እርምጃ መውሰድ ይችላል ፤

፪/ በዚህ አንቀጽ ፵፩ ንዑስ አንቀጽ (፩) (መ) መሠረት የሚገኘውን መሬት የስም ዋጋ በማስከፈል ወይንም በነፃ ለማኅበሩ እንዲሰጠው ለማድረግ ይቻላል ።

፫/ በዚህ አንቀጽ ፵፩ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) መሠረት ለአንድ ማኅበር የተሰጠ መሬት በምንም ሁኔታ ከማኅበሩ ንብረት ውስጥ ሆኖ አይቆጠርም ። እንደዚሁም ዓይነቱን መሬት ብድር ለማግኘት ወይም ለሌላ ዕዳ ማስያዝ አይቻልም ። ማኅበሩ በሚፈርስበት ጊዜ በሽያጭ ዋጋ ለመንግሥት የተከፈለውን ገንዘብ ለማኅበሩ መልሶ መሬቱ ወደ መንግሥት መዛወር አለበት ።

፵፪/ የማኅበሩ አድራሻ ስለመለወጥ ።

፩/ ማናቸውም ማኅበር የተመዘገበ አድራሻውን መለወጡንና አዲሱንም አድራሻውን ለማጽደቅ የሰጠውን ውሳኔ ግልባጭ አድራሻውን ለመለወጥ ውሳኔ ከሰጠበት ቀን አንስቶ በ፴ ቀናት ውስጥ በጽሑፍ ለሬጅስትራሩ ማስታወቅ አለበት ።

፪/ ሬጅስትራሩ በዚህ አንቀጽ ፵፪ ንዑስ አንቀጽ ፩ መሠረት ማስታወቂያ ሲደርሰው ማኅበሩ ያስታወቀውን አዲሱን አድራሻ መዝግቦ ይህንኑ ለማኅበሩ ያስታውቃል ።

፫/ ማናቸውም የማኅበር አድራሻ ለውጥ በዚህ አንቀጽ ፵፪ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተመለከተው መሠረት ለሬጅስትራሩ ካልተገለጸ አድራሻው እንደተመዘገበ አይቆጠርም ።

፵፫/ ደንቡ ስለሚጸናበት ጊዜ ።

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

www.chilot.me

የኅ.ሥ.ማ. ቅጽ ፩

አባሪ «ሀ»

የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር ፤
አዲስ አበባ ፤

የኅብረት ሥራ ማኅበር መመዝገቢያ ማመልከቻ

፩/ የሚቋቋመው ማኅበር ስም ፤ ....

፪/ አድራሻው ፤ ....

፫/ የማኅበሩ የሥራ ክልል ፤ ....

፬/ ኃላፊነቱ (የተወሰነ) (ያልተወሰነ) ፤ ....

፭/ የማኅበርተኞች ሥራ ፤ ....

፮/ ማኅበርተኛ ለመመዝገቢያ የሚከፍለው ፤ ....

፯/ የዕጣ (የአክሲዮን) ዋጋ የኢት $ ....

፰/ ዓላማዎች (ለመሥራት ያቀደው) ፤ ....

፱/ ማመልከቻው የቀረበበት ቀን ....

እኛ ፊርማችን ከዚህ በታች የተመለከተው ሰዎች በቁጥር ፲፱፻፺፩/፺፰ ዓ.ም. ስለኅብረት ሥራ ማኅበር በወጣው አዋጅ አንቀጽ ፱ መሠረት የመመዝገቢያ ማመልከቻችንን አሟልተን ስለአቀረብን በዚሁ አዋጅ አንቀጽ ፲ ንዑስ አንቀጽ ፪ መሠረት የመመዝገቢያ የምስክር ወረቀት እንዲሰጠን እናሳስባለን ፤ ከዚህ ማመልከቻ ጋር የማኅበራችንን የመተዳደሪያ ደንብ ሁለት ግልባጭ አባሪ አድርገን ስናቀርብ በማመልከቻውና በመተዳደሪያው ደንብ ውስጥ የሠፈሩት ጉዳዮች በሙሉ እውነትና ትክክል መሆናቸውን እናረጋግጣለን ።

ተራ ቁጥ.	የአመልካቾች ስም	ዕድሜ	ሥራ	ጠ/ግዛት	አውራጃ	ወረዳ	ም/ወረዳ	ቀበሌ	ፊርማ
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

www.chilot.me

የኅ.ሥ.ማ. ቅጽ ፤

አባሪ «ለ»

የመመዝገቢያ ቁ. ....

ንጉሠ ነገሥት

የኢትዮጵያ

መንግሥት

የሕዝባዊ ኑሮ ዕድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር

የኅብረት ሥራ ማኅበር የምስክር ወረቀት

ስለኅብረት ሥራ ማኅበር በ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. በወጣው አዋጅ ቁጥር ፪፻፵፩ አንቀጽ ፲ መሠረት ዛሬ................ቀን ፲፱...................ዓ. ም.

የ.. ኅብረት ሥራ ማኅበር ኃላፊነቱ...............................ማኅበር ተመዝግቦአል ።

ሬጅስትራር ፤

የኅ.ሥ.ማ.ቅጽ ፫

አባሪ «ሐ»

ለሕዝባዊ ኑሮ ዕድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር

የመተዳደሪያ ደንብ ማሻሻያ ማስታወቂያ ።

እኛ.. ፕሬዚዳንትና ጸሐፊ

፩/ ተያይዞ የሚገኘው የደንብ ማሻሻያ .... ቀን በተደረገው ጠቅላላ ጉባዔ የጸደቀ መሆኑን ፤

፪/ በዚሁ ቀን የማኅበርተኞች ቁጥር..............ሲሆን ከነዚህ................ የተገኙ መሆናቸውን ፤

፫/ ....ማኅበርተኞች የደንቡን መሻሻል በመደገፍ ድምፅ የሰጡ መሆናቸውንና

፬/ ስለጉባኤው መሰብሰቢያና ስለሚሻሻለው ደንብ...............፲፱............... በ.. ለአባሎች ማስታወቂያ የተላለፈ መሆን እናረጋግጣለን ።

ቀን............................... ፕሬዚዳንት ....

ጸሐፊ ....

አዲስ አበባ መጋቢት ፲፮ ቀን ፲፱፻፷ ዓ.ም.

www.chilot.me

ክፍል ፳፰

አሠሪና ሠራተኛ

፩/፯ (፲፱፻፴፬) አ. ፳፪*

በሕግ ፊት ባርነትና ሌሎችም አንዳንድ ነገሮች በፍጹም እንዲቀሩ የተደረገበት አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ።

በንጉሠ ነገሥት ግዛታችን ውስጥ የባርነት ሁኔታ ፈጽሞ እንዲቀር የሁልጊዜ ምኞታችን ስለሆነ ፤ በ፲፱፻፲፮ ዓ.ም. መጋቢት ፳፪ ቀንና በ፲፱፻፳፬ ዓ.ም. ሐምሌ ፭ ቀን ነፃ ለመውጣት የፈለገ ባርያ ሁሉ ነፃነቱን በዳኛ ፊት እያረጋገጠ ነፃ ለመውጣት ይችላል ብለን አውጀን ስለነበርና እንዲሁም ቀጥለን ባርያ የሸጠና የገዛ ነፃነቱንም እንዳያገኝ የከለከለ ሰው ፤ የሚቀጣበትን ደንብ ወስነን ስለነበር ፤ አሁንም ባርነት የሚባል ነገር በሕግ ፊት ከንጉሠ ነገሥት ግዛታችን ውስጥ ፈጽሞ እንዲጠፋ ፈቃዳችን ስለሆነ ፤ እንደሚከተለው አውጀናል ።

፩/ ይህ አዋጅ «በ፲፱፻፴፬ ዓ.ም. ባርነትን ፈጽሞ ለማጥፋት የወጣ አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ በዚህ አዋጅ በቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም እንዲሰጠው ካላስፈለገ በቀር ትርጓሜው እንደሚከተለው ነው ።

«ባርነት» ማለት አንድ ሰው ባንድ ሰው ላይ የባለቤትነትን መብት በግዴታ የሚያስፈጽምበት አኳኋን ማለት ነው ።

«በሕግ ፊት ያለው ሁኔታ» ማለት በሕግ የታወቀ አኳኋን ማለት ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

የዚህ አንቀጽ የእንግሊዝኛው ቅጂ «ባርነት» የሚለውን ቃል ሲገልጽ «በግዴታ» የሚለውን ቃል አይጨምርም ።

፫/ ባርነት የሚባል ነገር በሕግ ፊት ፈጽሞ የቀረ ሆኗል ።

፬—፭/ [በወ.መ.ሕ. ፲፮/በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አንቀጽ ፭፻፷፭ ባርያ ስለማድረግ የሚሰጠውን ቅጣት በመወሰን በግ. ሳ. ተሻረ ።]

፮/ በ፲፱፻፲፮ ዓ.ም. መጋቢት ፳፪ ቀንና በ፲፱፻፳፬ ዓ.ም. ሐምሌ ፭ ቀን በታወጀው አዋጃችን ፈንታ ይህ አዋጅ ተተክቷል ።

አዲስ አበባ ነሐሴ ፳ ቀን ፲፱፻፴፬ ዓ.ም.

---

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በወ.መ.ሕ. ፲፮ /በተ. የ. ፩ (፲፱፻፵፱) አብዛኛው በግ. ሳ. ተሻረ ።

www.chilot.me

፳፩/፲፰ (፲፱፻፶፬) ት. ፳፯*

የሠራተኛ ጉዳይ መምሪያ ቤት የተቋቋመበት ትእዛዝ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

የተወደደው ሕዝባችን የኑሮ ደረጃ ከዕለት ወደ ዕለት እያደገና ማኅበራዊ አንድነቱም እየ ጠነከረ እንዲሄድ የዘወትር ምኞታችን ስለሆነ ፤

ይኸንኑም ከግቡ ለማድረስ የሚቻለው በሥራ ትጋትና በንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ግዛ ታችን የተፈጥሮ ሀብቶች ፣ በሠራተኞችዋም ጉልበት በሙሉ በመጠቀም ብቻ ስለሆነና ፤

እንደየፍላጐቱና እንደየችሎታው ተቀጥሮ በሥራ ላይ እንዲሰማራ ለሕዝባችን የተሻለ ዕድል ለመስጠት ጽኑ ምኞታችን ስለሆነ ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን በ፳፯ኛው አንቀጽ የተጻፈውን ተመልክተንና የሚኒስት ሮች ምክር ቤታችን የመከረበትን አይተን ፤ ቀጥሎ ያለውን አዝዘናል ።

አርእስት አንድ ።

ጠቅላላ ።

፩/ አጭር አርእስት ።

ይህ ትእዛዝ «የሠራተኞች ጉዳይ መምሪያ ቤት የተቋቋመበት የ፲፱፻፶፬ ዓ.ም. ትእዛዝ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፪/ ስለደንቦች ወይም ትእዛዞች መሻር ።

በዚህ ትእዛዝ ወይም በዚህ ትእዛዝ በአሥራ ስምንተኛው አንቀጽ በተመለከተው መሠ ረት በሚወጣው የሕግ ክፍል ማስታወቂያ በሌላ አኳኋን በግልጽ ካልተወሰነ በቀር በጽሑፍም ሆነ ወይም በልማድ ከዚህ በፊት ሲሠራባቸው የቆዩ ደንቦች ወይም ትእ ዛዞች ሁሉ በዚሁ ተሽረዋል ።

፫/ ትእዛዙ የሚጸናበት ወሰን ።

ይህ ትእዛዝ በግል እንዱስትሪ ፣ ንግድ ፣ እርሻና በሌሎችም የግል የሥራ ድርጅቶች ሁሉ ይጸናል ።

፬/ የአሠሪ ትርጉም ።

ሀ/ በዚህ ትእዛዝ ወይም ወደፊት በሚወጣው የሕግ ክፍል ማስታወቂያ በሌላ አኳኋን በግልጽ ካልተወሰነ በቀር በዚህ ትእዛዝ ውስጥ «አሠሪ» የሚለው ቃል በ፲፱፻፶፬ ዓ.ም.

---

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፳፭/፳፫ (፲፱፻፶፰) ት. ፵፯ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (ቀድሞ የሕዝባዊ ኑሮ እድገት ሚኒስቴር ይባል የነበረው በዚህ ትእዛዝ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር የሚል ስያሜ ተሰጠው ። ይህም ለውጥ ለያንዳንዱ አንቀጽ ለየብቻው ባይገለጽም በዚሁ ዓይነት ተስተካክሎአል ።)

www.chilot.me

በወጣው የፍትሐ ብሔር ሕግ በ፪ሺ፭፻፲፪ኛው አንቀጽ እንደተወሰነው የሥራ ውል በማድረግ የአገልግሎት ዋጋ ሲከፍል ግዴታ የገባ ማናቸውም ሰው ወይም ሰዎች ወይም ሕጋዊ አቋም ያለው ድርጅት ማለት ነው ።

ለ/ በዚህ ትእዛዝ ከአንቀጽ ፲ እስከ ፲፮ ስለተጻፈው ጉዳይ የአንድ አሠሪ ሥራ አስኪያጅ ፤ ዲሬክተር ፤ ተቆጣጣሪ ወይም ወኪል ሆኖ የተቀጠረ ወይም ይህንን የመሰለ ሥራ የሚሠራ ሰው እንደ አሠሪ ይቆጠራል ።

የተጠቀሰው ሕግ

የፍ.ሕ. ፲፱/በተ. የ. ፪ (፲፱፻፶፪) አን. ፪ሺ፭፻፲፪ ።

አርእስት ሁለት ።

የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ።

ምዕራፍ ፩ ።

ድርጅት ።

፭/ ስለሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት መቋቋም ።

በዚህ ትእዛዝ የተዘረዘሩትን ሥራዎች ለመፈጸም የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በዚህ ትእዛዝ ተቋቁሟል ። የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር መሪነትና ተቆጣጣሪነት ሥር ይሆናል ።

፮/ በሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ውስጥ ስለሚገኙት የሥራ ክፍሎች ።

በሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ውስጥ ከዚህ የሚከተሉት ይገኙበታል ።

ሀ/ በአዲስ አበባ የሚቋቋም አንድ የሠራተኛ ጉዳይ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤት ፤

ለ/ እንደ ሠራተኞች ጉዳይ አስፈላጊነት በዚህ ትእዛዝ በአሥራ ስምንተኛው አንቀጽ በተመለከተው መሠረት በሚወጣ የሕግ ክፍል ማስታወቂያ የሚቋቋሙ የጠቅላይ ግዛቶችና የአውራጃዎች ጽሕፈት ቤቶች ።

ምዕራፍ ፪ ።

ተግባር ።

፯/ የሠራተኛ ጉዳይ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤት ተግባር ።

ሀ/ የሠራተኛ ጉዳይ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤት የጠቅላይ ግዛቶችንና የአውራጃዎችን የሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤቶች ሥራዎች አከፋፈል ይወስናል ። የእያንዳንዳቸውን የሥራ ክፍለ ሀገር ይመድባል ፤ ሥራቸውን ያጸቁማል ፤ ይመራል ፤ ይቆጣጠራልም ።

ለ/ የሠራተኛ ጉዳይ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤት ፤ ለሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት የሚያስፈልገውን የበጀት አሳብ እያዘጋጀ ለሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር ያቀርባል ። እንዲሁም በቁጥር ፳፫/፲፱፻፶፬ ዓ.ም. በወጣው የመንግሥት ሠራተኞች ማስተዳደሪያ ጠቅላይ መሥሪያ ቤትና የመንግሥት ሠራተኞች ትእዛዝ መሠረት ለሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ሠራተኞች ኃላፊ ይሆናል ።

www.chilot.me

የተጠቀሰው ሕግ

የመንግሥት ሠራተኞች ማስተዳደሪያ ጠቅላይ መሥሪያ ቤትና የመንግሥት ሠራተኞች ትእዛዝ ፤ ፭፩/፫ (፲፱፻፶፱) ት. ፩፫ ፤ ፳ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፬ ።

ምዕራፍ ፫ ።

ከሌሎች ድርጅቶች ጋር ስለመተባበር ።

፰/ የሥራ አማካሪ ኮሚቴዎች ።

ሀ/ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር በዚህ ትእዛዝ በ፲፰ኛው አን ቀጽ መሠረት በሚያወጣው የሕግ ክፍል ማስታወቂያ በሠራተኛ ጉዳይ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤትና እንዲሁም በጠቅላይ ግዛቶችና በአውራጃዎች የሠረተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤቶች በያንዳንዳቸው የሥራ አማካሪ ኮሚቴዎች ለማቋቋም ይችላል ። የያንዳንዱ የሠራተኞች ጉዳይ ጽሕፈት ቤት ባለሥልጣን ሲጠየቅ ፤ የተመዘገቡ የአሠሪዎች ወይም የሠራተኞች ማኅበሮች ለአባልነት ተገቢ የሆነውን ሰው መር ጠው ለማቅረብ ይችላሉ ።

ለ/ ጉዳዩ የሚመለከተው የያንዳንዱን ሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤት ባለሥልጣን በዚህ ትእዛዝ በአንቀጽ ፲ና ፲፩ ስለተዘረዘሩት ተግባሮች ኃላፊነቶች የሥራ አማካሪ ኮሚ ቴን ምክር ለመጠየቅ ይችላል ።

ሐ/ የያንዳንዱን የሠራተኛ ጉዳይ ጽ/ቤት ባለሥልጣን በዚህ ትእዛዝ በ፰ኛው አንቀጽ በፊደል ተራ (ሀ) በተወሰኑት ደንቦች መሠረት አስፈላጊ መስለው የታዩትን ልዩ ኮሚቴዎች ለማቋቋም ይችላል ።

፱/ ከሌሎች የመንግሥት ባለሥልጣኖች ጋር ስለመተባበር ።

ሀ/ እያንዳንዱ የሠራተኛ ጉዳይ ጽ/ቤት በዚህ ትእዛዝ በተሰጡት ተግባሮች ሁሉ፤

፩/ በሠራተኛ ጠቅላላ ሁኔታ ላይ ለውጥ ለሚያመጣ ፕላን አዘጋጅና ወይም የኢኮኖሚ ልማት ኃላፊ ከሆኑ የመንግሥት ባለሥልጣኖች ጋር፤

፪/ ስለጤናና ስለትምህርት ኃላፊ ከሆኑ የመንግሥት ባለሥልጣናት ጋር፤

፫/ ከሠራተኞች ሁኔታ ጋር ነክነት ያለው ሥራ ካላቸው ሌሎች የመንግሥት ባለሥልጣኖችና የግል የሥራ ድርጅቶች ጋር በቅርብ መተባበር አለበት ።

ለ/ ከዚህ በላይ የተጠቀሱት የመንግሥት ባለሥልጣኖችና የግል የሥራ ድርጅቶች የሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤቶችን በሚቻለው ሁሉ መርዳት አለባቸው ።

ምዕራፍ ፬ ።

የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ዓላማና ተግባር ።

፲/ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ዓላማ ።

የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ዓላማ ሥራ ፈላጊዎች እንደየፍላጎታቸውና እንደየችሎ ታቸው ሥራ እንዲያገኙ መርዳት ነው ። ይህንኑም ዓላማ ከግቡ ለማድረስ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ሕግን በመከተልና በሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር መሪነት ለዓላማው አፈጻጸም የሚረዳውን እርምጃ ሁሉ ለመውሰድ ይችላል ።

www.chilot.me

ምዕራፍ ፰ ።

በአሠሪዎችና በሠራተኞች ስለሚሰጡ ማስታወቂያዎች ።

፲፫/ በአሠሪዎች ስለሚሰጥ ማስታወቂያ ።

ማናቸውም ሰው ፤

ሀ/ ቁጥራቸው ከአሥር የሚበዛ ሠራተኞች የሚገኙበት አዲስ የኢንዱስትሪ ወይም የን ግድ ሥራ ለማቋቋም ወይም ለጊዜው ያሉትን የኢንዱስትሪ ወይም የንግድ ሥራ ዎች ለማስፋፋት ያሰበ እንደሆነ ፤

ለ/ የኢንዱስትሪውን ወይም የንግዱን ሥራ የኢኮኖሚ ሁኔታ ወይም ስፍራውን ለመለ ወጥ ሥራውን ለጊዜው ለማቆም ወይም ጨርሶ ለመዝጋት ያሰበ እንደሆነ ፤

ሐ/ ሥራ ለማቋረጥ ፤ ሥራ ለማቆም ወይም በጠቅላላው ሥራን ለመዝጋት ያደረሰ ወይም የሚያደርስ የሠራተኛ ክርክር የተነሣ ወይም የሚነሣ መሆኑ የታወቀ እንደሆነ ፤

መ/ ከገጠር ማናቸውንም ሰው ወይም ሰዎች በኢንዱስትሪዎች ውስጥ ለመቅጠር ያሰበ እንደሆነ ፤

ሳይዘገይ መብቱ ለሚፈቅድለት የሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤት ማስታወቅ አለበት ።

፲፬/ በሠራተኞች ስለሚሰጥ ማስታወቂያ ።

ሥራውን በገዛ ፈቃዱ ለመልቀቅ የሚያስብ ወይም በዚህ ትእዛዝ በ፲፫ኛው አንቀጽ በተዘ ረዘሩት ጭምር በማናቸውም ምክንያት ከሥራ ውጭ ለመሆኑ ማስታወቂያ የተሰጠው ወይም ከሥራው የተወገደ ማናቸውም ሠራተኛ መብቱ ለሚፈቅድለት የሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤት ለማስታወቅ ይችላል ።

ምዕራፍ ፱ ።

የውጭ አገር ሰዎች በምን አኳኋን መሥራት እንደሚፈቀድላቸው ።

፲፭/ ስለሥራ ፈቃድ ።

ሀ/ ማናቸውም የውጭ አገር ሰው ከሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት የተሰጠ ደንበኛ የሥራ ፈቃድ ካልያዘ በቀር በኢትዮጵያ ውስጥ በማናቸውም የግል እንዱስትሪ ፣ ንግድ ፣ እርሻ ወይም በሌሎች የሥራ ድርጅቶች ሊቀጠር አይችልም ።

ለ/ በዚህ ትእዛዝ በ፲፯ኛው አንቀጽ የተመለከተው ተጠብቆ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት የሚኒስትሮች ምክር ቤት ተስማምቶበት በዚህ ትእዛዝ በ፲፰ኛው አንቀጽ እንደተመለከተው የሕዝባዊ ኑሮ እድገት የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር በሚያወጣው ደንብ መሠረት የሥራ ፈቃድ ይሰጣል ። በተባለው ደንብ በተለይ ከዚህ የሚከተሉት ይኖሩበታል ።

፩/ በመንግሥት ስምምነት ወይም በማናቸውም የኢንተርናሽናል ውል ወይም ስምምነት መሠረት በማንኛቸውም የግል የሥራ ድርጅቶች ውስጥ ስለሚቀ ጠሩ ሰዎች ማንኛቸውም ሚኒስቴር ወይም የመንግሥታችን መሥሪያ ቤት ሲጠይቅ በቀጥታ ፈቃድ መስጠት ፤

www.chilot.me

፯/ በሌላ አኳኋን እንዲሆን የሚጠይቅ የኢንተርናሽናል ውል ስምምነት ወይም መንግሥታዊ ሥልጣን በሌላ ጊዜ በአቀጣጠር ረገድ ምርጫው አስፈላጊው ዕውቀት ላላቸው ኢትዮጵያውያን እንዲሰጥ ማድረግ ፤

፰/ ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት ስለያንዳንዱ ፈቃድ የሚቀርበው መረጃ ሁሉ በሚገባ የተጠና መሆኑን ለማረጋገጥ አግባብ ካላቸው ሚኒስቴሮችና የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ጋር መመካከር ።

ሐ/ የሥራ ፈቃድ ለመጀመሪያ ጊዜ በሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ከሦስት (፫) ዓመት ላልበለጠ ጊዜ የሚሰጥ ሲሆን ፤ ከዚያም በኋላ እያንዳንዱ መታደስ ከሦስት (፫) ዓመት ላልበለጠ ጊዜ ሆኖ ላልተወሰነ ዘመን ይታደሳል ።

አርእስት ሦስት ።

ጊዜያዊና ጠቅላላ ውሳኔዎች ።

፲፮/ አሠሪና ሠራተኛ አገናኝ የግል መሥሪያ ቤቶች ።

ሀ/ አሠሪና ሠራተኛ አገናኝ የግል መሥሪያ ቤቶች ሥራቸውን ከመጀመራቸው በፊት ከሕዝባዊ ኑሮ እድገት ሚኒስቴር ፈቃድ ማግኘት አለባቸው ። አሁን ተቋቁመው የሚገኙት አሠሪና ሠራተኛ አገናኝ የግል መሥሪያ ቤቶች እንደዚህ ያለውን ፈቃድ ለማግኘት ይህ ትእዛዝ ከሚጸናበት ቀን ጀምሮ በሦስት (፫) ወር ውስጥ ጥያቄያቸውን ማቅረብ አለባቸው ።

ለ/ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር ስለ ፈቃድ አሰጣጥ የሚያስፈልጉትን ግዴታዎች በዚህ ትእዛዝ በ፲፰ኛው አንቀጽ መሠረት በሚያወጣው ደንብ ይወስናል ።

፲፯/ አሁን በኢትዮጵያ ስለሚገኙ የውጭ አገር ሰዎች የሥራ ፈቃድ አሰጣጥ ።

አሁን በኢትዮጵያ ለሚገኙትና ደንበኛ የውጭ አገር ቤነች መታወቂያ ላላቸው የውጭ አገር ሰዎች ፤ በሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚሰጥና በሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር አማካይነት ለሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በሚተላለፍ መምሪያ መሠረት የሥራ ፈቃድ ይሰጣቸዋል ።

፲፰/ ሚኒስትሩ ስለሚያወጣው ደንብ ።

የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከሥራ አማካሪ ኮሚቴ ወይም ኮሚቴዎች ምክር ካገኘ በኋላ በዚህ ትእዛዝ የተጻፈውን ለማስፈጸም ደንቦች ለማውጣት ይችላል ።

፲፱/ ትእዛዙ ስለሚጸናበት ጊዜ ።

ይህ ትእዛዝ ቢዘገይ ከታኅሣሥ ፩ ቀን ፲፱፻፷ ዓ.ም. ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ነሐሴ ፴ ቀን ፲፱፻፶፱ ዓ.ም.

www.chilot.me

፳፪/፰ (፲፱፻፶፰) ሕ. ፪፻፳፯*

የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በተቋቋመበት በ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. ትእዛዝ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ ይህ ደንብ በ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. ስለአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ በቁጥር ፳፬/፲፱፻፶፰ ዓ.ም. በወጣው ትእዛዝ በአንቀጽ ፲፰ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር ያወጣው ደንብ ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በ፳፰/፳፫ (፲፱፻፶፰) ት. ፵፯ አን. ፲፯ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (ቀድሞ የሕዝባዊ ኑሮ እድገት ሚኒስቴር ይባል የነበረው በዚህ ትእዛዝ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር የሚል ስም ተሰጠው ።)

፪/ ይህ ደንብ «በ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ደንብ ቁጥር አንድ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ በዚህ ደንብ የሚከተሉት ጽሕፈት ቤቶች ተቋቁመዋል ።

ሀ/ ለአዲስ አበባ ከተማ የሚያገለግል አንድ የሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤት በአዲስ አበባ ፤

ለ/ ለሐረር ጠቅላይ ግዛት የሚያገለግል አንድ የሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤት በድሬ ዳዋ፤

፬/ በዚህ ደንብ በአንቀጽ ፫ ከተመለከቱት ስፍራዎች ሌላ ቦታ ያለው የሠራተኛ ጉዳይ ሁሉ ሌላ ማስታወቂያ እስኪወጣ ድረስ በሠራተኛ ጉዳይ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤት ሥልጣን ሥር ሆኖ ይካሄዳል ።

፭/ በዚህ ደንብ በሚከተሉት ጽሕፈት ቤቶች የሥራ አማካሪ ኮሚቴዎች ተቋቁመዋል ።

ሀ/ በአዲስ አበባ በሚገኘው በሠራተኛ ጉዳይ ጠቅላይ ጽ/ቤት ፤

ለ/ በድሬ ዳዋ በሚገኘው የሠራተኛ ጽ/ቤት ።

፮/ ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ታኅሣሥ ፩ ቀን ፲፱፻፶፰ ዓ.ም.

---

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፳፰/፳፫ (፲፱፻፶፰) ት. ፵፯ በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

፳፭/፳፬ (፲፱፻፶፰) ሕ. ፫፻፳

ስለሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በ፲፱፻፶፮ ዓ.ም. በወጣው ትእዛዝ መሠረት የወጣ ደንብ ።

፩/ ስለሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በ፲፱፻፶፮ ዓ.ም. በወጣው ትእዛዝ (ትእዛዝ ቁጥር ፪፻፲/፲፱፻፶፮ ዓ.ም.) በአንቀጽ ፯ (ለ)፣ ፰ (ሀ) እና ፲፰ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር ይህን ደንብ አውጥቷል ።

፪/ ይህ ደንብ «የ፲፱፻፶፰ ዓ.ም. የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ደንብ ቁጥር ፪» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ በዚሁ ደንብ መሠረት የሚከተሉት ተቋቁመዋል ፤

፩/ በኤርትራ ጠቅላይ ግዛት አንድ የሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤት በአሥመራ ከተማ ውስጥ ፤

፪/ ስአቆርዳት ፣ ለአሰብ ፣ ለከረንና ለምጽዋ ቅርንጫፍ የሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤቶች ፤

፬/ አሥመራ በሚገኘው የሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤት ውስጥ ለጠቅላይ ግዛቱ አንድ የሥራ አማካሪ ኮሚቴ በዚህ ደንብ ተቋቁሟል ።

፭/ ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ነሐሴ ፳፫ ቀን ፲፱፻፶፰ ዓ.ም.

፳፫/፳፭ (፲፱፻፶፮) ሕ. ፪፻፺፭*

የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በተቋቋመበት በ፲፱፻፶፮ ዓ.ም. ትእዛዝ መሠረት የወጣ ደንብ ።

ክፍል ፩ ጠቅላላ ።

፩/ አውጪው ባለሥልጣን ።

ከዚህ በታች ትእዛዝ እየተባለ በሚጠራ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በተቋቋመበት በ፲፱፻፶፮ ዓ.ም. ትእዛዝ አንቀጽ ፲፩ (ለ) እና አንቀጽ ፲፰ መሠረት ለሚኒስትሮች ምክር ቤት ቀርቦ ከጸደቀ በኋላ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር ይህን ደንብ አውጥቶአል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማበረጃ

በ፳፭/፳፫ (፲፱፻፶፰) ት. ፵፯ አን. ፲፯ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (ቀድሞ የሕዝባዊ ኑሮ እድገት ሚኒስቴር ይባል የነበረው በዚህ ትእዛዝ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር የሚል ስም ተሰጠው ።)

---

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በ፳፭/፳፫ (፲፱፻፶፰) ት. ፵፯ አን. ፲፯ በግ. ሳ. ተሻሻለ ።

www.chilot.me

፪/ **አጭር አርእስት ።**

ይህ ደንብ «ስለውጭ አገር ሰዎች የሥራ ፈቃድ አሰጣጥ በ፲፱፻፷፯ ዓ.ም. የወጣ ደንብ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

፫/ **ስለ ደንቦች መሻር ።**

በዚህ ደንብ ስለተመለከቱት ጉዳዮች ከዚህ በፊት ሲሠሩባቸው የቆዩት ደንቦች ሁሉ በዚህ ተሽረዋል ።

፬/ **ደንቡ ስለሚጸናበት ወሰን ።**

ይህ ደንብ ትእዛዙ ከጸናበት ቀን ጀምሮ ለሥራ ወደ ንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ግዛት በሚመጡት የውጭ አገር ዜጎች ላይ የጸና ይሆናል ።

ሆኖም ፤

፩/ በንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት መ/ቤቶች ፡ ማዘጋጃ ቤቶች ወይም እነዚህን በመሳሰሉ የመንግሥት ድርጅቶች ውስጥ ወይም ፤

፪/ የዲፕሎማቲክ ፡ የቆንስል ፡ ወይም የማናቸውም የኢንተርናሺናል ድርጅት አባል ወይም ሠራተኛ ሆኖ ለማገልገል ወደ ኢትዮጵያ በሚገባ የውጭ አገር ዜጋ ላይ ተፈጻሚ አይሆንም ።

፭/ **ትርጓሜ ።**

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም ካልሰጠው በቀር በዚህ ደንብ ውስጥ ፤

፩/ «አሠሪ» ሲባል በ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. በወጣው የፍትሐ ብሔር ሕግ ቁጥር ፪ሺ፭፻፲፪ በተመለከተው መሠረት የሥራ ውል በማድረግ ያገለግሎት ዋጋ ሊከፍል ግዴታ የገባ ማናቸውም ሰው ፤ ወይም ሰዎች ወይም ሕጋዊ አቅዋም ያለው ድርጅት ማለት ነው ።

፪/ «የውጭ አገር ዜጋ» ሲባል ፤ በሕጉ መሠረት የኢትዮጵያ ዜግነት የሌለው ሰው ማለት ነው ።

፫/ «የሠራተኛ ጉዳይ መ/ቤት» ሲባል ፤ በ፲፱፻፶፬ ዓ.ም. በወጣው ትእዛዝ በ፳፫ኛው አንቀጽ (ለ) መሠረት አዲስ አበባ ላይ የተቋቋመውን የሠራተኛ ጉዳይ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤትና ሌሎችንም በዚሁ ትእዛዝ መሠረት የተቋቋሙትን የሠራተኛ ጉዳይ ጽሕፈት ቤቶች ማለት ነው ።

የተጠቀሰው ሕግ

የፍ.ሕ. ፲፱/በተ. የ. ፪ (፲፱፻፶፪) አን. ፪ሺ፭፻፲፪ ።

ክፍል ፪ ፤ መሠረታዊ ውሳኔዎች ።

፮/ **የሥራ ፈቃድ በቀጥታ ስለ መስጠት ።**

ከማናቸውም የንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ሚኒስቴር ፡ ወይም መሥሪያ ቤት ፤

፩/ መንግሥት ባደረገው ስምምነት መሠረት በማናቸውም የግሉ ድርጅት ውስጥ ወይም ፤

www.chilot.me

፪/ መንግሥት ባደረገው የኢንተርናሽናል ውለታ ወይም ኰንቬንሽን መሠረት ወይም፤

፫/ መንግሥት በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ በሚያካሒደውና በሚያስተዳድረው በማናቸውም ድርጅት ውስጥ ወይም ፤

፬/ ዓላማቸው ትርፍ ለማግኘት ባልሆነ ባህል ፤ ትምህርት ፤ ጤና ፤ ተድላና ደስታ እንዲ ስፋፋ ወይም ይህን የመሳሰሉ በጎ ተግባሮችን ዋና ዓላማቸው አድርገው በተቋቋሙ የግል ወይም የመንግሥት ድርጅቶች ውስጥ ወይም ፤

፭/ ካፒታል በልማት ሥራ ላይ እንዲውል ለማበረታታት በወጣው ድንጋጌ በአንቀጽ ፬ መሠረት የተቋቋመው ኮሚቴ በመራው ፕሮግራም መሠረት የሚቀጠር የውጭ አገር ዜጋ እንዲመጣ ጥያቄ ሲቀርብለት ፤ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በቀጥታ የሥራ ፈቃድ መስጠት አለበት ።

የተጠቀሰው ሕግ

የውጭ አገርና የአገር ውስጥ ገንዘብ (ካፒታል) በልማት ሥራ ላይ እንዲውል ለማበረታታት የወጣ ድንጋጌ ፤ ፴፫/፭ (፲፱፻፷፮) ድ. ፶፭ ።

፯/ ስለ ጠቅላላ የሥራ ፈቃድ አሰጣጥ ።

፩/ ከዚህ በላይ በአንቀጽ ፮ ከተመለከተው ሌላ ፤ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ለውጭ አገር ዜጎች የሥራ ፈቃድ የሚሰጠው ፤

ሀ/ ፈቃድ የተጠየቀበት ሥራ የኢትዮጵያን ኤኮኖሚ የሚያበለጽግና የሚያጠነክር ወይም የሀገሪቱን ዓይነተኛ ጥቅምና የልማት እርምጃ የሚያስፋፋ ሲሆን ፤

ለ/ ለተባለው ሥራ በቂ ችሎታና ልምድ ያለው ኢትዮጵያዊ ያልተገኘ እንደሆነ ነው ።

፪/ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በዚህ አንቀጽ ፯ ንዑስ አንቀጽ (ሀ) መሠረት ውሳኔ ሲሰጥ ፤ መረጃዎችን ሁሉ ከፍ ባለ ጥንቃቄ ማመዛዘንና በሕዝቡ ጥቅም በተለይም በየጊዜው በሕግና በመንግሥት ወይም በመንግሥት ስም ባህልን ፤ ኢኮኖሚና ማኅበራዊ ኑሮን ለማስፋፋት በታቀደው ፕላን መሠረት በተወሰኑት መሠረታዊ ሐሳቦች መሠረት አለበት ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

የአንቀጽ ፯ (፩) (ለ) እንግሊዝኛ ትርጉም ለውጭ አገር ዜጎች የሥራ ፈቃድ ሲያስጡ ከሚችሉት ሁኔታዎች አንዱ «ተፈላጊውን ችሎታ» ያለው ኢትዮጵያዊ ባይኖር ነው ይላል ።።

፰/ ኢትዮጵያውያንን በልዩ ልዩ ሙያ ስለ ማሠልጠን ።

በኢትዮጵያ ሠራተኞች በበለጠ ለመጠቀም እንዲቻል የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ተገቢና የሚቻል ሆኖ ሲያገኘው ፤ የውጭ አገር ዜጋ በአንድ ድርጅት ውስጥ እንዲቀጠር የሥራ ፈቃድ ሲሰጥ ፤ አሠሪው ለድርጅቱ ሥራ አስፈላጊ በሆኑት ሙያዎች ኢትዮጵያውያንን ለማሠልጠን ግዴታ እንዲገባለት ለማድረግ ይችላል ።

www.chilot.me

ክፍል ፫ ፤ ስለ ሥራው አፈጻጸም ።

፲፱/ ስለ ማመልከቻ አቀራረብ ።

ማናቸውም አሠሪ በድርጅቱ ውስጥ የውጭ አገር ዜጋ ለመቅጠር በፈለገ ጊዜ ፤ ለሚቀጠረው ሰው የሥራ ፈቃድ ማመልከቻውን ለሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ማቅረብ አበለት ።

፳/ ስለሚፈለጉ መረጃዎች ።

፩/ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በዚህ ደንብ አንቀጽ ፯ መሠረት ውሳኔ ለመስጠት እንዲችል የውጭ አገር ዜጋ ለመቅጠር የሥራ ፈቃድ ጥያቄ የሚያቀርብ ማናቸውም አሠሪ ፤ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትንና ሌላም አስፈላጊ የሆኑትን መረጃዎች ሁሉ ከማመልከቻው ጋር ለሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ማቅረብ አለበት ።

ሀ/ ለማስመጣት የተፈለገውን የውጭ አገር ዜጋና የጥገኞቹን ሙሉ ስም ፤ ዕድሜ ፤ ጾታና ዜግነት ፤

ለ/ ፈቃድ ስለተጠየቀበት ሥራ ፤ ለሠራተኛው በየወሩ ስለሚከፈለው ደመወዝ ፤ ሠራተኛው ድርጅቱን ለማገልገል ስለሚቆይበት ጊዜ ጭምር ዝርዝር መግለጫ ፤

ሐ/ እንዲቀጠር ስለተፈለገው የውጭ አገር ዜጋ የሥራ ልምምድ ዝርዝር መግለጫ ፤

መ/ የድርጅቱ አድራሻ ፤ የተቋቋመበት ሥፍራ ፤ ሕጋዊ አቋቋምና የሥራው ዓይነት ፤

ሠ/ የተባለውን ሥራ በኢትዮጵያ ውስጥ ካሉት ሠራተኞች መካከል ሊይዙት የማይችሉበትን ምክንያት ፤

ረ/ በድርጅቱ በልዩ ልዩ ሥራ ተቀጥረው የሚሠሩ የውጭ አገር ዜጎች ቁጥርና በተለይም ጉዳዩ የሚመለከተው የውጭ አገር ዜጋ በተፈለገበት የሥራ ክፍል ተቀጥረው የሚሠሩትን የውጭ አገር ሰዎች ቁጥርና ማመዛዘኛ (ፕሮፖርሽን) ፤

ሰ/ ካፒታልን በሥራ ላይ ስለማዋል ጉዳይ የሚመለከተው የመንግሥት መሥሪያ ቤት የሥራውን ፕሮግራም ያጸደቀበት እንዳለ መረጃውን ፤

ሸ/ ለተባለው ሥራ ኢትዮጵያውያንን ለማሠልጠን የታቀደ ፕላን መኖርና አለመኖሩን ፤

ቀ/ በማመልከቻው ላይ የቀረቡት መረጃዎች በሙሉ እውነትና ትክክል መሆናቸውን አሠሪው በጽሑፍ ማረጋገጥ አለበት ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (ቀ) የእንግሊዝኛ ትርጉም «አሠሪው እንደሚያውቀውና እንደሚያምነው» የሚል ተጨማሪ ሐረግ ይገኝበታል ።

፳፩/ በቅጾች ስለ መገልገልና ስለ ተጨማሪ መግለጫዎች ።

፩/ በዚህ ደንብ በአንቀጽ ፳ መሠረት መረጃዎችን ለማቅረብ አሠሪው የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት በሚያወጣቸው ቅጾች (ፎርሞች) ይጠቀማል ።

፪/ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት የሥራ ፈቃድ ማመልከቻ በቀረበለት ጊዜ ፤ በዚህ ደንብ አንቀጽ ፯ መሠረት ውሳኔ ለመስጠት እንዲችል አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ ተጨማሪ መረጃ አሠሪው እንዲያቀርብለት ለማድረግ ይችላል ።

www.chilot.me

፲፬/ ከሌሎች ባለሥልጣኖች ጋር ስለ መመካከር ።

የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ስለ ቀረበለት የሥራ ፈቃድ ማመልከቻ በበለጠ ለመረዳት መመካከር አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኝ ጉዳዩ ከሚመለከታቸው የንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ሚኒስትሮች ፣ መሥሪያ ቤቶችና እንዲሁም ከሌሎች ባለሥልጣን ድርጅቶች ጋር መመካከር አለበት ።

፲፭/ ውሳኔ ስለ ማስታወቅ ።

፩/ በዚህ ደንብ አንቀጽ ፮ መሠረት የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ስለ ሥራ ፈቃድ የሚሰጠው ውሳኔና ለውሳኔውም ድጋፍ የሆኑት ዝርዝር መረጃዎች በሙሉ በጽሑፍ መግለጽ አለባቸው ።

፪/ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ውሳኔውን ለአሠሪው መግለጽና ውሳኔውም የሥራውን ፈቃድ የሚያስጥ ሲሆን ፣ ለውጭ ጉዳይ ሚኒስቴርና ለአገር ግዛት ሚኒስቴር የይለፍ ክፍል ጽሕፈት ቤት ማስታወቅ አለበት ።

፫/ የሥራ ፈቃዱም የሚሰጠው በቀጥታ ለተጠየቀለት የውጭ አገር ዜጋ መሆን አለበት ።

፲፮/ የሥራ ፈቃድ ስለ ማደስ ።

፩/ ለአንድ የውጭ አገር ዜጋ የተሰጠውን የሥራ ፈቃድ ለማሳደስ ሲፈለግ ፣ አሠሪው የሠራተኛው የሥራ ፈቃድ ጊዜ ከማለቁ አስቀድሞ ከሦስት ወር በፊት ማመልከቻውን ለሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ማቅረብ አለበት ።

፪/ እንዲሁም አሠሪው ፈቃድ የተሰጠበትን የአንድ የውጭ አገር ዜጋ የሥራ ዓይነት ለመለወጥ በፈለገ ጊዜ ፣ የሥራ ፈቃዱ እንዲታደስለት ማመልከቻውን ለሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት ማቅረብ አለበት ።

ክፍል ፬ ፣ ስለ ልዩ ልዩ ጉዳዮች ።

፲፯/ ግዴታዎች መፈጸማቸውን ስለ ማረጋገጥ ።

፩/ አሠሪው የሥራ ፈቃድ ማመልከቻ ባቀረበ ጊዜ ፣ የሰጠው መግለጫ ትክክለኛ መሆኑን ፣ ወይም የገባውን ግዴታ በሥራ ላይ ማዋል አለማዋሉን ለማረጋገጥ ፣ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት አስፈላጊ የሆኑትን መረጃዎች በማናቸውም ጊዜ ከአሠሪውም ለመጠየቅ ይችላል ።

፪/ አሠሪው የተጠየቀውን መረጃ ባያቀርብ ወይም የሰጠው መግለጫ ትክክለኛ ሳይሆን ቢቀር ፣ ወይም የገባውን ግዴታ በተግባር ላይ ያላዋለ ሆኖ ሲገኝ ፣ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት የሰጠውን የሥራ ፈቃድ ሊሠርዝ ይችላል ።

፫/ የሥራ ፈቃድ ሲሠረዝ ትእዛዙ ፣ በጽሑፍ ከመሆኑም በላይ ፣ እንዲሠረዝ ያበቁትን ምክንያቶች ከነማስረጃዎቹ የያዘ መሆን አለበት ።

፬/ የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት የሠረዘውን የሥራ ፈቃድ ለአሠሪው ፣ ፈቃዱ ለተሠረዘበት የውጭ አገር ዜጋ ፣ ለውጭ ጉዳይ ሚኒስቴርና ላገር ግዛት ሚኒስቴር የይለፍ ክፍል ጽሕፈት ቤት ማስታወቅ አለበት ።

፲፰/ ስለ ይግባኝ ።

የሠራተኛ ጉዳይ መሥሪያ ቤት የሰጠውን ውሳኔ አሠሪው ሲቃወም ፣ ውሳኔው ከደረሰው ቀን ጀምሮ በሁለት ሳምንት ውስጥ ይግባኙን ለሚኒስትሩ ለማቅረብ ይችላል ።

www.chilot.me

ሚኒስትሩም ከአንድ ወር በማይበልጥ ጊዜ ውስጥ ውሳኔውን ይሰጣል ። የሚኒስትሩ ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል ።

፲፪/ ደንቡ ስለሚጸናበት ጊዜ ።

ይህ ደንብ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ጊዜ ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ነሐሴ ፳፭ ቀን ፲፱፻፶፭ ዓ.ም.

፳፫/፫ (፲፱፻፶፮) አ. ፪፻፲*

ስለአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ የወጣ አዋጅ ።

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ

የሕዝባችንን የኑሮ ደረጃ ለማሳደግ የአሠሪዎችና የሠራተኞች የስምምነትና የፈቃደኛነት መተባበር እጅግ የሚረዳ ስለሆነ ፤

የዚህም መተባበር ዓላማው በልዩ ልዩ የሥራ ድርጅቶች ሁሉ ዘንድ የተሟሉ የሠራተኛ ሁኔታዎች ተመሥርተው ፤ የሥራ ክርክሮች ሁሉ በአሠሪዎችና በሠራተኞች ወይም በሕጋዊ ወኪሎቻቸው መካከል በሚደረግ የኅብረት ንግግር እንዲወሰን ማድረግ ስለሆነ ፤

ይህንንም ዓላማ ከግቡ ለማድረስ በሠራተኞችና በአሠሪዎች መካከል ያሉት ግንኙነቶች የሚወሰኑባቸው መሠረታዊ ደንቦች ማቋቋምና እነዚህም መሠረታዊ ደንቦች የሚፈጸሙበት አንድ ዓይነት አቋም መመሥረት አስፈላጊ ስለሆነና ፤

ይኸውም አቋም በአስቸኳይነት እንዲቋቋም እጅግ አስፈላጊ ስለሆነ ፤

በተሻሻለው ሕገ መንግሥታችን በአንቀጽ ፹፪ና ፺፫ የተጻፈውን ተመልክተን የሕግ መወሰኛና የሕግ መምሪያ ምክር ቤቶቻችን መክረውበት ያቀረቡልንን ተቀብለንና ፈቅደን ቀጥሎ ያለውን አውጀናል ።

አንቀጽ ፩ ።

ይህ አዋጅ «ስለ አሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ የወጣ የ፲፱፻፶፮ ዓ.ም. አዋጅ» ተብሎ ሊጠቀስ ይቻላል ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በመጀመሪያ ፳፩/፲፰ (፲፱፻፶፬) ድ. ፵፱ ሆኖ ወጣ ፤ በ፳፫/፫ (፲፱፻፶፮) አ. ፪፻፲ ተሻሻለ ።

---

*የመግቢያ የግርጌ ማስረጃ

በመጀመሪያ ፳፩/፲፰ (፲፱፻፶፬) ድ. ፵፱ ሆኖ ወጣ ፤ በ፳፫/፫ (፲፱፻፶፮) አ. ፪፻፲ ተሻሽሎ ይኸው ቍጥር ተሰጠው ፤ በ፳፬/፳ (፲፱፻፶፯) ማ. ፱ ታረመ ፤ በ፳፭/፳፫ (፲፱፻፶፰) ት. ፵፮ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። የሚሻሻያው አዋጅ ድንጋጌ የሚለውን ቃል ሁሉ አዋጅ በሚለው ቃል ተክቶታል ። ይኸውም ለውጥ ለየብቻው አል ተገለጸም ። የድንጋጌውና የአዋጁ መግቢያ በተጠቃለሉ ሕጎች አንድ ላይ ተደርገዋል ።

www.chilot.me

ምዕራፍ አንድ ፣ ጠቅላላ ።

ክፍል አንድ ፣ ትርጉም ።

አንቀጽ ሁለት ።

የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም እንዲሰጥ የሚያስፈልግ ሆኖ ካልተገኘ በቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ ፤

ሀ/ «ብይን» ማለት የሥራ ክርክርን በመወሰን የአሠሪና የሠራተኛ ጉዳይ ቦርድ የሚሰጠው ውሳኔ ማለት ነው ።

ለ/ «ቦርድ» ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት የተቋቋመ የሠራተኛና የአሠሪ ጉዳይ ቦርድ ማለት ነው ።

ሐ/ «የኅብረት ስምምነት» ማለት በዚህ አዋጅ በተጻፈው መሠረት የኅብረት ክርክር ለማድረግ በተፈቀደላቸው ወገኖች መካከል የተወሰኑትን የሥራ ሁኔታዎች የሚያስከብር ማናቸውም ስምምነት ማለት ነው ።

መ/ «የኅብረት ክርክር» ማለት የኅብረት ስምምነት ከመፈጸሙ ወይም ከመሻሻሉ በፊት የሚደረግ የስምምነት ንግግር ማለት ነው ።

ሠ/ «ማስታረቅ» ሲባል የሥራው ክርክር የሚመለከታቸውን ወገኖች ለማቀራረብና ለማስማማት ቦርዱ ወይም ማናቸውም ሌላ ሦስተኛ ወገን የሚፈጽመው ተግባር ነው ።

ረ/ «ሠራተኛ» ማለት በ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. በወጣው የፍትሐ ብሔር ሕግ በ፪ሺ፭፻፲፪ኛው ቁጥር እንደተመለከተው ፤ የሥራ ውል ግዴታ የገባ ማናቸውም ሰው ማለት ነው ። ይኸውም በሥራ ክርክር ወይም አንድ አሠሪ በሚያደርገው ተገቢ ያልሆነ የሥራ አፈጻጸም ምክንያት ከሥራ ውጭ ሆኖ ሌላ በቂና ተመሳሳይ ሥራ ያላገኘውን ማናቸውንም ሰው ይጨምራል ።

ሆኖም ፦

፩/ በአንድ አሠሪ ስም ፣ ሥራ አስኪያጅ ፣ ዲሬክተር ፣ ተቆጣጣሪ ወይም ወኪል ሆኖ የተቀጠረ ማናቸውም ሰው ወይም በአሠሪው ስም ይህንን የመሳሰለ ሥራ የሚሠራውን ሰው ፤

፪/ የቤት አሽከርን ፤

፫/ ለተወሰነ ጊዜ ተቀጥረው ከሚሠሩት ሰዎች በተቀር ከአሥር የማያንሱ ቀዋሚ ሠራተኞች በሚገኙበት እርሻ ውስጥ የሚሠራ የእርሻ ወይም የከብት እርባታ ሠራተኛን ፤

፬/ በመንግሥት ሠራተኞች ማስተዳደሪያ ጠቅላይ መሥሪያ ቤትና የመንግሥት ሠራተኞች የ፲፱፻፶፬ ዓ.ም. ትእዛዝ በአንቀጽ ፫ እንደተወሰነው የመንግሥት ሠራተኛን አይጨምርም ። ስለሆነ ግን መንግሥት ወይም የመንግሥት የአስተዳደር ወይም የቴክኒክ መሥሪያ ቤቶችን በሚያስተዳድሩአቸው እንዱስትሪዎች ፣ ንግድ ቤቶች ወይም ለትርፍ በሚሠሩ ሌሎች የሥራ ድርጅቶች ውስጥ ተቀጥረው የሚሠሩ ሰዎች ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም እንደ መንግሥት ሠራተኞች አይቆጠሩም ።

ሰ/ «አሠሪ» ማለት በዚህ አዋጅ እንደተወሰነው ሠራተኛን ቀጥሮ የሚያሠራ ማናቸውም ሰው ማለት ነው ። ይኸውም መንግሥት ወይም የመንግሥቱ የአስተዳደር ወይም የቴክኒክ መሥሪያ ቤቶች የሚያስተዳድሩአቸውን ሌሎችን የሥራ ድርጅቶች ወይም በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ለአንድ አሠሪ ጥቅም ወይም ወኪል በመሆን የሚሠራውን ማናቸውንም ሰው ይጨምራል ።

www.chilot.me

ቀ/ «የአሠሪዎች ማኅበር» ማለት ይህ አዋጅ በሚመለከታቸው የሥራ ድርጅቶች ውስጥ የሠራተኛ ሁኔታዎችን ለመወሰንና እንዲሁም የአባሎቹን የኤኮኖሚ ፣ የማኅበራዊ ኑሮና የሞራል ጥቅም ለማጥናት ፣ ለመጠበቅና ለማስፋፋት አሠሪዎች ተካፋይና አባል የሆኑበት በዚህ አዋጅ መሠረት በሚገባ የተመዘገበ ድርጅት ማለት ነው ።

በ/ «የሠራተኛ ማኅበር» ማለት በሠራተኛ ላይ ስለሚደርስ የመብት መጓደል ወይም የሠራተኛ ሁኔታዎችን ስለማሻሻል ከአሠሪዎች ጋር የሚነጋገር ሠራተኞች ተካፋይና አባል የሆኑበትን በዚህ አዋጅ መሠረት በሚገባ የተመዘገበ ድርጅት ማለት ነው ። ይኸውም በንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ግዛት ውስጥ የተቋቋሙትንና በማኅበር አንድ የሆኑትን ብዙዎችን የሠራተኞችን ማኅበሮች ይጨምራል ።

ተ/ «ጠቅላላ የሠራተኛ ማኅበር» ማለት የማኅበሩ አባልነት ለአንድ የሥራ ድርጅት ሠራተኞች ብቻ ያልተወሰነ ማኅበር ማለት ነው ።

ኀ/ «የሠራተኛ ሁኔታዎች» ማለት ስለ ሠራተኛ አቀጣጠር ፤ ይኸውም ስለ ደመወዝ ፣ ስለ ካሣ ዓይነት ፣ ስለ እረፍትና ስለ ሕመም ፈቃድ ፣ ስለ እረፍት ጊዜ ፣ ስለ አደጋ መጠባበቂያ ዘዴዎች ፣ በሥራ ምክንያት በሚመጡ በሽታዎችና አደጋዎች ጉዳት ለደረሰባቸው ሰዎች ስለሚከፈለው ካሣ ፣ ስለ ማኅበራዊ ደኅንነትና እነዚህን ስለመሳሰሉት የሠራተኛ ሁኔታዎች በአሠሪዎችና ሠራተኞች መካከል ያለው ጠቅላላ ግንኙነት ማለት ነው ።

ነ/ «የሥራ ክርክር» ማለት

፩/ ስለ ሠራተኞች ሁኔታ ስምምነት ወይም አያያዝ ወይም ፤

፪/ ስለ ሠራተኞች ሁኔታ ለመነጋገር ፤ ስምምነቱን ለመወሰን ፤ ለመጠበቅ ፤ ወይም የሠራተኞችን ሁኔታ በማሻሻል ረገድ የአሠሪዎች ወይም የሠራተኞች ወኪል ለመሆን መብት አለን ስለሚሉ ሰዎች ተገቢነት ወይም ሥልጣን የሚነሣ ማናቸውም ክርክር ማለት ነው ።

አ/ «ሥራ መዝጋት» ማለት አንዳንድ የሥራ ሁኔታዎችን እንዲቀበሉ ለማስገደድ በማለት አንድ አሠሪ ሠራተኞችን በሙሉ ወይም በከፊል ለጊዜው ሥራ መከልከል ማለት ነው ።

ከ/ «ሚኒስትር» እና «ሚኒስቴር» ማለት የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትርና የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር ማለት ነው ።

ወ/ «ድርጅት» ማለት የአሠሪዎች ማኅበሮችና የሠራተኞችም ማኅበሮች ማለት ነው ።

ዐ/ «መጠባበቂያ ገንዘብ» ማለት በችግር ጊዜ ለአባሎች መርጃ እንዲሆን በማሰብ ማናቸውም አሠሪ ወይም ማናቸውም ድርጅት የሚያጠራቅመው ገንዘብ ማለት ነው ።

ዘ/ «ሥራ ማቋረጥ» ማለት በአንድ የሥራ ክርክር ምኞታቸው እንዲፈጸም ለማድረግ ብዙ ሠራተኞች ተስማምተው ለጊዜው የሚያደርጉት ሥራ ማቋረጥ ማለት ነው ።

የ/ ከሥራ ማቋረጥ ጋር የተያያዘ ሲሆን ፤ «ተመሳሳይ ተግባር» ማለት ማናቸውንም የሥራ ውጤት ለመቀነስና የሥራ ድርጅቱንም ለማደናቀፍ ብዙዎች ሠራተኞች ተስማምተው የሚያደርጉት ማናቸውም ሥራ ማቋረጥ ማለት ነው ።

ደ/ «ተገቢ ያልሆነ የሥራ አፈጻጸም» ማለት ፤

፩/ ስለ ሠራተኛ ወይም ስለ ሠራተኛ ማኅበር ሲሆን ፤

፪/ በዚህ አዋጅ የተወሰኑትን ግዴታዎች ወይም ተግባሮች አልፈጽምም ማለት ወይም ከመፈጸሙ ችላ ማለት ፤

፫/ ሀ/ በሠራተኛ ማኅበር ሳይሆን በማናቸውም ሰው ወይም ሰዎች የተቋቋመና የተደራጀ ፤

www.chilot.me

ለ/ ሕጋዊ ከሆነው የሠራተኞች ማኅበር የሥራ ዓላማ ውጭ የሆነ ፤

ሐ/ በቅን ልቡና ለመነጋገር ሳይሆን ያለ በጎ ፈቃድ ወይም በእልክ የተጀመረ ፤

መ/ የሥራው ክርክር ጉዳይ ለቦርዱ ከመቅረቡና ክርክሩ ከቀረበ በኋላ ፳ ቀን ከማለቁ በፊት የተጀመረ ፤

ሠ/ የቦርዱን የመጨረሻ ውሳኔ ወይም ብይን በመቃወም የተጀመረና የተደራጀ ፤

ረ/ የኃይል ወይም የማስፈራራት ወይም ከሕግ ውጭ የሆነ መግለጫ ያለበት ፤

ሰ/ ጉዳዩ የሚመለከተው የሥራ ድርጅት ለሕዝብ የሚሰጠው አገልግሎት ፤ ለምሳሌ ያህል የኤሌክትሪክ ፤ የውሃና ሌሎችም የሕዝብ አገልግሎቶች የቴሌፎንና የቴሌግራፍ መገናኛዎችና የትራንስፖርት አገልግሎቶች እጅግ አስፈላጊ በመሆናቸው ሥራውን በማቋረጥ ወይም ይህን የመሳሰለ ተግባር በመፈጸም በሕዝብ ላይ ብርቱ ጉዳት የሚያመጣ ፤

የሥራ ማቋረጥ ወይም ይህን የመሳሰለ ተግባር መፈጸም ወይም እንዲፈጸም ማነሣሣት ማለት ነው ።

፪/ ስለአሠሪ ወይም ስለ አሠሪዎች ማኅበር ሲሆን ፤

፩/ በዚህ አዋጅ የተወሰኑትን ተግባሮች ወይም ግዴታዎች አለመፈጸም ወይም ከመፈጸም ችላ ማለት ፤

፪/ ሀ/ በቅን ልቡና ለመነጋገር ሳይሆን ያለ በጎ ፈቃድ ወይም በእልክ የተጀመረ ፤

ለ/ ለሥራ ክርክር ጉዳይ ለቦርዱ ከማቅረብ በፊትና ክርክሩ ከቀረበ በኋላ ፳ ቀን ከመፈጸሙ በፊት የተጀመረ ፤

ሐ/ የቦርዱን የመጨረሻ ውሳኔ ወይም ብይን በመቃወም የተጀመረና የተደራጀ፤

መ/ የኃይል ወይም የማስፈራራት ወይም ከሕግ ውጭ የሆነ መግለጫ ያለበት ፤

ሠ/ ጉዳዩ የሚመለከተው የሥራ ድርጅት ለሕዝብ የሚሰጠው አገልግሎት ለምሳሌ ያህል የኤሌክትሪክ ፤ የውሃ ፤ ሌሎችም የሕዝብ አገልግሎቶች የቴሌፎንና የቴሌግራፍ መገናኛዎችና የትራንስፖርት አገልግሎቶች እጅግ አስፈላጊ በመሆናቸው ሥራውን በመዝጋት ወይም ይህን የመሰለ ተግባር በመፈጸም በሕዝብ ላይ ብርቱ ጉዳት የሚያመጣ ፤

የሥራ መዝጋት ወይም ይህን የመሰለ ሥራ መሥራት ወይም እንዲሠራ ማነሣሣት ማለት ነው ። ስለሆነ ግን ተገቢ ያልሆነ የሥራ አፈጻጸም ተብሎ በሚቆጠር ሠራተኞች ወይም የሠራተኞች ማኅበሮች በሚያደርጉት የሥራ ማቋረጥ ወይም መሰል ተግባሮች ምክንያት አንድ አሠሪ ሥራውን ቢዘጋ ወይም ይህንን የመሳሰለ ተግባር ቢፈጽም ተገቢ ያልሆነ ሥራ እንደፈጸመ አይቆጠርም ።

<u>የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ</u>

በ፷፩/፷፫ (፲፱፻፷፫) ት. ፵፮ አን. ፲፰ በግ. ሳ. ተሻሻለ ። (ቀድሞ የሕዝባዊ ኑሮ እድገት ሚኒስቴር ይባል የነበረው በዚህ ትእዛዝ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር የሚል ስም ተሰጠው ።)

የአንቀጽ ፪ (ደ) (፪) የእንግሊዝኛው ትርጉም «ማናቸውም ዓይነት ማበረታታት ወይም የሥራ ማቋረጥ ተግባር ወይም ተመሳሳይ ተግባር» የሚል ሐረግ አለው ።

www.chilot.me

የተጠቀሰው ሕግ

የመንግሥት ሠራተኞች ማስተዳደሪያ ጠቅላይ መሥሪያ ቤትና የመንግሥት ሠራተኞች ትእዛዝ ፤ ፳፩/፫ (፲፱፻፶፬) ቅ. ፳፫ እን. ፫ ፤ ፩ የተጠቃለሉ የኢት. ሕጎች ፪ ፤ ፫ ።

የፍርድ ቤት ውሳኔዎች ማስታወሻ ።

በአሠሪና ሠራተኞች መካከል ያለውን ጉዳይ ስለመመልከት ።

በስለአሠሪና ሠራተኞች በቁጥር ፵፱/፲፱፻፶፬ የወጣው ድንጋጌ በጠቅላላው መንገድ በአሠሪና በሠራተኞች መካከል የሚገኘውን ወይንም የሚነሳውን ጠቅላላ ችግር ወይም ጉዳይ ይመለከታል ። በአሠሪና በሠራተኞች መካከል ያለው ግንኙነት በደንብ እንዲመራ ፤ ሥራ እንዳይበደል ፤ ኢኮኖሚ እንዳይጎዳ ፤ በአሠሪዎችና በሠራተኞች መካከል አለመግባባት ሲፈጠር ጉዳዩ ሳይዘገይ ውሳኔ የሚያገኝበትን ዘዴ ድንጋጌው ያውጃል እንጂ በቅጥር ውል ምክንያት ተቀጣሪው በፍትሐ ብሔር ሕግ መሠረት በፍርድ ቤት የሚጠይቀውን ካሣ አይነካም ።

አቶ ማሞ ይምበርበሩ ከሳሽ ፤ አቶ ደርጉ አበበ ተከሳሽ
(ከፍተኛው ፍርድ ቤት ፤ አዲስ አበባ ፤ ፲፱፻፶፰ ዓ. ም. የኢትዮጵያ ሕግ መጽሔት ፤ ፩ኛ ቮልዩም ፤ ገጽ ፴፱ ።

የአሠሪና የሠራተኛ ጉዳይ ።

የአሠሪና የሠራተኛ ቦርድ የሠራተኞች ማኅበር ፕሬዚዳንት ከሥራ የተሰናበተው የሠራተኞች ማኅበር አባል በመሆኑ ምክንያት ስለሆነ ከሥራ ሊወገድ አይገባውም ፤ ሌሎችም ከሥራ የተወገዱት ሠራተኞች ካሳ ይገባቸዋል የሚል ብይን ሲሰጥ ፤ ይኸው ስለሠራተኞች መወገድ በአሠሪና በሠራተኞቹ መካከል የተነሣው ክርክር ለአሠሪና ለሠራተኛ ጉዳይ ቦርድ ሥልጣን በሚሰጡት የሕግ አንቀጾች መሠረት እንደ «ሥራ ክርክር» ሆኖ ይቆጠራል ።

የቤራ ሚካኤል ሸክላ ፋብሪካ ይግባኝ ባይ ፤ የአንደምቤ የሥራ ማኅበር መልስ ሰጭ
(ጠቅላይ ንጉሠ ነገሥት ፍርድ ቤት ፤ አዲስ አበባ ፤ ፲፱፻፶፮ ዓ. ም. የኢትዮጵያ ሕግ መጽሔት ፫ኛ ቮልዩም ፤ ገጽ ፯ ።

ክፍል ፪ ።

ስለሚኒስትሩ ሥልጣን ።

አንቀጽ ሦስት ።

ስለሚኒስትሩ ተግባር ።

ሚኒስትሩ የዚህን አዋጅ ውሳኔዎች ለማስፈጸም ሥልጣን አለው ፤ በተለይም ፤

ሀ/ አሠሪዎች ፤ ሠራተኞችና የያንዳንዳቸውም ድርጅት በዚህ አዋጅ የተወሰኑትን ግዴታዎች መፈጸማቸውንና አለመፈጸማቸውን ለማረጋገጥ ፤

ለ/ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በነጋሪት ጋዜጣ በሚያወጣው የሕግ ክፍል ማስታወቂያ በንጉሠ ነገሥቱ መንግሥት ግዛታችን በልዩ ልዩ ስፍራዎች ለአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ ቦርድ ተጨማሪ የሚሆኑ ሌሎች ቦርዶች ለማቋቋምና አስፈላጊ መስሎ እንደታየው በዚህ አዋጅ ለአሠሪና ሠራተኛ ቦርድ እንደተሰጡት ያሉ ሥልጣኖችና ተግባሮች ለእነሱም ለመስጠት ፤

ሐ/ ማናቸውም የኅብረት ስምምነት ውሳኔ ወይም ብይን የኅብረት ክርክር ከመፈጸሙ በፊት በተደረገው የኅብረት ክርክር ወይም ውሳኔ ወይም ብይን ከመሰጠቱ በፊት ጉዳዩ በታየበት ጊዜ ባልነበሩት ሰዎች ላይ በሙሉ ወይም በከፊል የሚጸናባቸው መሆኑን ለማስታወቅና የተባለው የኅብረት ስምምነት ወይም ውሳኔ ወይም ብይን በተጨማሪ በሌሎች የሥራ ድርጅት ላይ እንዲጸና ለማድረግ ፤

www.chilot.me

መ/ ማናቸውም የሥራ ክርክር ወይም ተገቢ ያልሆነ የሥራ አፈጻጸም ሲገጥም በራሱ አስተ ያየት ጉዳዩን ለቦርዱ ለማቅረብ ፤

ሠ/ ለአሠሪዎች ማኅበርና ለሠራተኞች ማኅበር የሚሆን የማኅበር መመሥረቻ ደንብ ዓይነት (ሞዴል) ለማዘጋጀት ፤

ረ/ የአሠሪዎች ማኅበሮችና የሠራተኞች ማኅበሮች ለመመዝገብ የሚያቀርቡአቸውን ማመል ከቻዎች ለመቀበልና ለመመዝገብ ፤

ሰ/ በ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. በወጣው የፍትሐ ብሔር ሕግ በ፫፻፰፭ኛው አንቀጽ በተመለከተው መሠ ረት የአሠሪዎች ወይም የሠራተኞች ማኅበሮች እንዲፈርሱ ለፍርድ ቤቶች ለማመልከት ፤

ቀ/ ቢፈቅዱ የሚቀበሉት ጠቅላላ ወይም የተለዩ የሠራተኛ ሁኔታዎች የተዘረዘሩበት የኅብ ረት ስምምነት ዓይነት (ሞዴል) ለማዘጋጀት ፤

በ/ የኅብረት ስምምነት ቢኖርም ባይኖርም በጠቅላላ ወይም በልዩ አኳኋን የሠራተኛ ሁኔታ ዎችን ለመወሰን ፤

ስለሆነ ግን በዚህ አኳኋን የሚወሰኑት የሠራተኛ ሁኔታዎች ለሠራተኞች የሚሰጡት መብት በ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. የወጣው የፍትሐ ብሔር ሕግ ለሠራተኞች ከሚሰጠው መብት ያነሰ መሆን የለበትም ፤

ተ/ በማናቸውም የሥራ ድርጅት የሚጠራቀመው መጠባበቂያ ገንዘብ በሚገባ የሚተዳደርበ ትን ደንብ ለመወሰን ሥልጣን ተሰጥቶታል ።

የተጠቀሰው ሕግ

የፍ.ሕ. ፲፱/በተ.የ. ፪ (፲፱፻፶፪) አን. ፵፯ ፤ ፪ሺ፭፻፲፪—፪ሺ፭፻፱ ።

የፍርድ ቤት ውሳኔዎች ማስታወሻ

ስለ ሠራተኞች ጉዳይ ደንብ የማውጣት ሥልጣን ለሕዝባዊ

ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር ስለመስጠቱ

ስለ አሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ በነጋሪት ጋዜጣ በቁጥር ፪፻፲/፲፱፻፶፮ ዓ.ም. የወጣው አዋጅ አንቀጽ ፴፯ የሕዝባዊ ኑሮ እድገትና የማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር ለሠራተኛ የበለጠ መብት ለመስጠት የፍትሐ ብሔር ሕግ የሚለውጥ ደንብ እንዲያወጣ ይፈቅድለታል ሲል የጠቅላይ ንጉሠ ነገሥት ፍርድ ቤት ይህ ንን አንቀጽ ተረጐመ ።

የቡርቫራ ጀሉፕ ይግባኝ ባይ ፤ ጋሻው በዛ ዘርፉ መልስ ሰጭ

(ጠቅላይ ንጉሠ ነገሥት ፍርድ ቤት ፤ አዲስ አበባ ፤ ፲፱፻፶፯ ዓ. ም.) የኢትዮጵያ ሕግ መጽሔት ፤ ፫ኛ ቮልዩም ፤ ገጽ ፷፱ ።

ምዕራፍ ፪ ።

የአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ ቦርድ

ክፍል ፩

ስለቦርድ መቋቋምና ስለቦርዱ አባሎች

አንቀጽ ፬

ስለቦርዱ መቋቋም ።

ሀ/ በሚኒስቴሩ ውስጥ አንድ የአሠሪና የሠራተኛ ጉዳይ ቦርድ ተቋቁሞአል ።

ለ/ የቦርዱ ዋና መሥሪያ ቤት በአዲስ አበባ ነው ። ሆኖም አስፈላጊ መስሎ ከታየው በሌሎ ችም ሥፍራዎች ለመሰብሰብ ይችላል ።

www.chilot.me

አንቀጽ አምስት ።

ስለቦርዱ አባሎች ።

ሀ/ በቦርዱ ውስጥ በሚኒስትሩ አቅራቢነት በኛ የሚሾሙ አምስት (፭) አባሎች ይገኙበታል ። ከእነዚህም አንዱ የቦርዱ ሊቀ መንበር ይሆናል ። በተጨማሪም ቁጥራቸው በቂ የሆነ ምክትል አባሎች ይሾማሉ ።

ለ/ የቦርዱ አባሎችና ምክትል አባሎች የሚሆኑት ሰዎች መልካም ስም ያላቸውና አድልዎ የሌላቸው ሆነው በሠራተኛ (ሌበር) ጉዳይ ረገድ ልምድ ላላቸው ሰዎች ምርጫ ይሰጣል ። የቦርዱ አባሎችና ምክትል አባሎቹ ሆነው የሚሾሙ ዕጩዎች እንዲያቀርቡ ለአሠሪዎች ማኅበሮችና ለሠራተኞች ማኅበሮች ጥያቄ ሊደረግላቸው ይቻላል ።

ሐ/ የቦርዱ አባሎችና ምክትል አባሎች በከፊል ጊዜ ያለ ደመወዝ ያገለግላሉ ። ሆኖም በቦርዱ ስብሰባ ለተገኙበት ጊዜ ሚኒስትሩ አበል ሊወስንላቸው ይችላል ።

መ/ የቦርዱ አባሎችና ምክትል አባሎች ለሦስት ዓመት ጊዜ ይሾማሉ ፤ ይሁን እንጂ በሚቀጥለው በያንዳንዱ ዓመት በጊዜው በአገልግሎት ላይ ካሉት ከሦስት አንድ እጅ የማይበዙት አባሎችና ምክትል አባሎች የአገልግሎታቸው ጊዜ በማናቸውም አንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ እንዲያልቅ የመጀመሪያው ሹመት ሲሰጥ የአንድ (፩) ፣ የሁለት (፪) እና የሦስት (፫) ዓመት የአገልግሎት ጊዜ ተለይቶ መታወቅ አለበት ፤ አባሎችና ምክትል አባሎች እንደገና ለመሾም ይቻላል ።

ሠ/ ሚኒስትሩ ከአባሎቹ ማንኛውንም ለማሻርና ሳልተፈጸመው የአገልግሎት ዘመን በርሱ ምትክ ሌላ ለማሾም የሚችለው የተባለው አባል የተሰጠውን ሥራ ችላ ያለ ወይም በሥራ ላይ ሳለ ሕገ ወጥ የሆነ ሥራ ሲሠራ የተገኘ እንደሆነ ብቻ ነው ።

የተጠቃለሉ ሕጎች ማስረጃ

በመጀመሪያ ፳፩/፲፰ (፲፱፻፶፬) ድ. ፵፬ ሆኖ ወጣ ፤ በ፳፫/፫ (፲፱፻፷፯) አ. ፪፻፲ ተሻሻለ ።

አንቀጽ ስድስት ።

ስለ ሠራተኞች ።

ሚኒስትሩ ለቦርዱ አንድ ጸሐፊ ይሾማል ። እንዲሁም ሥራውን በሚገባ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉትን ሌሎች ሠራተኞች ለቦርዱ ይመድብለታል ። እነርሱም ደመወዝ የሚከፈላቸው ከሚኒስቴሩ ነው ።

ክፍል ፪

የአፈጻጸም ደንብ ።

አንቀጽ ሰባት

ስለ ስብሰባ ።

ሀ/ ሊቀ መንበሩ ወይም እርሱ በሌለ ጊዜ ተጠባባቂ ሊቀ መንበር ሆኖ እንዲሠራ እርሱ የመረጠው አንድ ሌላ የቦርዱ አባል የቦርዱ ሰብሳቢ ይሆናል ። ከዚህ በላይ በተመለከተው አኳኋን ሌላ አባል ያልተመረጠ እንደሆነ ፤ በቦርዱ ውስጥ የበለጠ የአገልግሎት ቅድሚያ ያለው አባል እንደ ተጠባባቂ ሊቀ መንበር ሆኖ ይሠራል ።

ለ/ በማናቸውም የቦርዱ ስብሰባ አንድ አባል ያልተገኘ እንደሆነ ሊቀ መንበር ሆኖ ስብሰባውን የሚመራው ሰው በስብሰባው ባልተገኘው አባል አንድ ምክትል አባል ለመተካት